Biblioteca Polirom

Alice Sebold

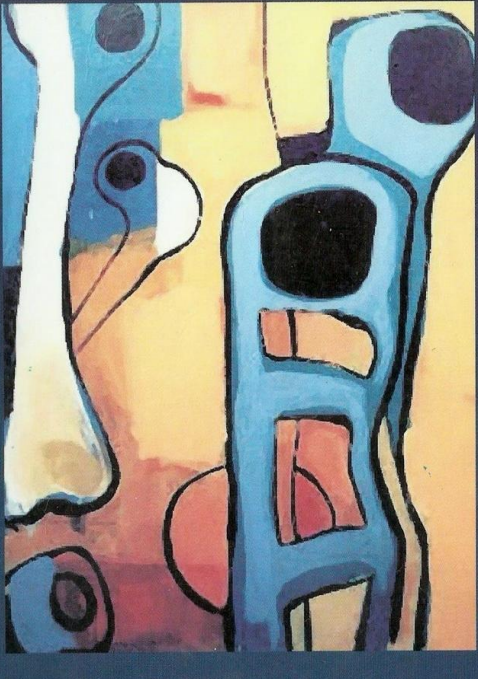

Minunatele oase

POLIROM

Seria de literatură universală a BIBLIOTECII POLIROM este coordonată de Denisa Comănescu.

Alice Sebold, *Lovely Bones*

Copyright © 2002 by Alice Sebold
© 2003 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I, nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37; P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

SEBOLD, ALICE

Minunatele oase/Alice Sebold; trad. şi note de Liviu Cotrău – Iaşi: Polirom, 2003

384 p., 18 cm (Biblioteca Polirom. Proză XXI)

ISBN: 973-681-468-8

I. Cotrău, Liviu (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

Alice Sebold

Minunatele oase

Traducere şi note de Liviu Cotrău

POLIROM
2003

Viaţa scriitoarei americane **Alice Sebold** (născută în 1963) stă sub semnul unei traume îngrozitoare : în 1981, pe cînd era studentă în primul an la prestigioasa Syracuse University, a fost victima unui viol extrem de brutal. În 1984, după absolvire, a locuit la New York. A încercat să scrie, dar, după cum ea însăşi mărturiseşte, a eşuat lamentabil. A lucrat în învăţămînt, dar şi în restaurante, a abuzat de alcool şi droguri. După zece ani petrecuţi la New York, a plecat în California şi şi-a luat o slujbă de îngrijitor într-o colonie artistică. În 1995, a fost acceptată într-un program de *fiction writing* la University of California. Aici îl cunoaşte pe viitorul scriitor Glen David Gold, cu care se va căsători în noiembrie 2001. Tot în această perioadă începe să scrie o carte de memorii, *Lucky*, mărturie a violului suferit în 1981. Publicată în 1999, *Lucky* este imediat remarcată de critică. Dar adevărata glorie i-o va aduce romanul *Minunatele oase*, apărut în 2002, care a bulversat toate topurile de vînzări din Statele Unite, instalîndu-se pentru mult timp în fruntea listei de *bestseller*-uri. Pornind de la aceeaşi experienţă traumatizantă, romanul redă încercarea disperată a unei familii de a-şi reveni după uciderea brutală a lui Susie, fiica lor în vîrstă de paisprezece ani, de către un criminal în serie. Ajunsă în rai, Susie urmăreşte cu teamă şi cu emoţie, la drept vorbind, cu întreg cortegiul de sentimente omeneşti, cele ce se întîmplă pe Pămînt: tribulaţiile propriei sale familii, destinele foştilor ei profesori şi colegi de clasă, eforturile deseori zadarnice ale poliţiştilor de a da de urma ucigaşului. Trama poliţistă e una secundară, deşi romanul întreţine cu măiestrie un permanent suspans. Pentru Susie, în interesanta ei postură de povestitoare, mai importantă decît descoperirea lentă a probelor materiale devine soarta celor rămaşi în viaţă : adulterul disperat al mamei, înstrăinată de soţ şi de ceilalţi copii, investigaţia pe cont propriu a tatălui, drama lui Lindsey, menită a deveni umbra surorii ucise, maturizarea rapidă a lui Buckley, fratele profund afectat de dispariţia ei

Întotdeauna, Glen

În globul cu zăpadă pe care tatăl meu îl ţinea pe birou era un pinguin îmbrăcat într-un frac alb şi negru. Cînd eram mică, tata mă aşeza în poală şi lua globul în mînă. Îl răsturna, lăsînd să se adune toată zăpadă în vîrf, după care îl aducea iute în poziţia lui iniţială. Amîndoi priveam zăpada care fulguia uşor în jurul pinguinului. Pinguinul stătea singur-singurel acolo în glob, gîndeam eu, şi-mi făceam griji pentru el. Cînd i-am spus lui tata, el mi-a răspuns: „Susie, nu fi îngrijorată; are o viaţă minunată. E sechestrat într-o lume perfectă".

Unu

Numele meu de familie era Salmon, ca al speciei de peşti[1]. Cel de botez, Susie. Pe 6 decembrie 1973, cînd am fost ucisă, aveam paisprezece ani. În pozele din ziare, majoritatea fetelor dispărute prin anii '70 semănau cu mine: copile cu tenul alb şi părul castaniu – asta înainte să apară pretutindeni, în reviste şi pe cutiile de lapte, fotografii cu copii de toate rasele şi culorile. Pe atunci lumea nu-şi imagina că se pot întîmpla asemenea lucruri.

În albumul din gimnaziu îmi însemnasem un citat dintr-un poet spaniol, Juan Ramón Jiménez, despre care aflasem de la sora mea. Suna cam aşa: „Dacă ţi se dă o coală liniată, scrie pe cealaltă parte". Am ales acest citat fiindcă el exprima foarte bine dispreţul pe care-l nutream pentru mediul rigid al şcolii şi – întrucît nu erau nişte versuri idioate cîntate de vreo trupă de rock – mă făcea să trec drept o „intelectuală". Eram membră a cercului de şah şi a celui de chimie, însă la orele de gospodărie ale doamnei Delminico reuşeam să ard mai tot ce găteam. Profesorul meu preferat era domnul Botte de la biologie, căruia îi plăcea să reanimeze racii şi broaştele pe care trebuia să le disecăm, făcîndu-le să danseze în tăviţele lucioase.

Apropo, n-am fost omorîtă de domnul Botte. Să nu credeţi că toţi cei despre care veţi auzi aici

1. Somon.

sînt suspecți. Ăsta-i necazul. Nu se știe niciodată. Domnul Botte a venit la înmormîntarea mea (la fel ca, trebuie să adaug, aproape toți elevii din gimnaziu – niciodată n-am fost atît de populară) și a vărsat cîteva lacrimi. Avea o fetiță bolnavă. Știam toți acest lucru, și, cînd rîdea de propriile-i glume, răsuflate încă înainte să-l fi avut eu profesor, rîdeam și noi, forțîndu-ne nițel, numai ca să-l facem fericit. Fiica lui a murit la un an jumate după mine. Suferea de leucemie, dar n-am văzut-o niciodată în raiul meu.

Ucigașul meu era un om care locuia pe strada noastră. Mama îi admira florile din fața casei, iar tata vorbise cu el o dată despre îngrășăminte. Ucigașul meu credea în lucruri demodate, în cojile de ouă și zațul de cafea pe care, zicea el, le folosise și mama lui. Tatăl meu a venit acasă zîmbind și ne-a spus mai în glumă, mai în serios, că o fi arătînd bine grădina omului, dar, după primul val de căldură, duhoarea ei avea să urce pînă la cer.

Dar pe 6 decembrie 1973 a început să ningă și de la școală am luat-o pe o scurtătură prin lanul de porumb. Se înserase, zilele fiind mai scurte iarna, și îmi amintesc că tulpinile culcate la pămînt mă împiedicau la mers. Fulgii cădeau lin, ca mîngîierea unor degete subțiri. Respiram pe nas și după ce mi s-a înfundat a trebuit să-mi deschid gura. La doi metri de locul unde stătea domnul Harvey mi-am scos limba ca să gust un fulg de nea.

— Nu te speria, zise domnul Harvey.

Pe întuneric, în porumb, bineînțeles că m-am speriat. După ce-am murit mi-am amintit izul slab de apă de colonie plutind în aer, dar nu-l băgasem de seamă sau poate crezusem că venea de la vreuna din casele de pe deal.

— Domnul Harvey! am exclamat.

— Eşti fiica cea mare a lui Salmon, nu-i aşa?

— Da.

— Cum o mai duc părinţii tăi?

Deşi eram deja destul de mare şi o specialistă la extemporale, nu m-am simţit niciodată în largul meu în prezenţa adulţilor.

— Minunat, i-am răspuns.

Mi se făcuse frig, dar autoritatea firească a vîrstei lui şi faptul că era vecinul nostru şi că vorbise cu tata despre îngrăşăminte m-au făcut să stau pe loc.

— Am construit ceva un pic mai încolo, îmi zise el. N-ai vrea să vezi ce?

— Domnule Harvey, mi-e cam frig şi mama ţine neapărat să fiu acasă înainte să se întunece, i-am răspuns.

— S-a întunecat deja, Susie, zise el.

Aş da orice acum să fi ştiut că toată treaba era nespus de ciudată. Nu-i spusesem niciodată cum mă cheamă. Probabil îmi închipuisem că tatăl meu îi povestise vreuna dintre penibilităţile care în ochii lui treceau drept dovezi de iubire faţă de copiii săi. Tatăl meu e genul de părinte care păstrează cu sfinţenie în baia de la parter, cea folosită de musafiri, o poză de-a ta de la trei ani în pielea goală. I-a făcut treaba asta lui Lindsey, sora mea mai mică, slavă Domnului! Pe mine cel puţin m-a cruţat de ruşinea asta. Dar tatăl meu povestea cu plăcere despre isprava mea cînd, după naşterea lui Lindsey, devenisem atît de geloasă, încît într-o zi, în timp ce el vorbea la telefon în camera de alături, m-am dat jos din pat – mă putea zări din locul unde stătea – şi am încercat să fac pipi pe capul lui Lindsey, care dormea în cărucior. Mă simţeam extrem de umilită ori de cîte ori se pornea s-o relateze preotului din parohia noastră, vecinei noastre, doamna Stead, medic

terapeut, a cărei părere voia s-o audă, sau oricui va fi zis vreodată „Susie are vînă!"

— Vînă! intervenea el. Să vă povestesc eu de vînă! Şi numaidecît se lansa cu Susie-a-făcut-pipi--pe-Lindsey.

Dar, după cum va reieşi, tata nu-i pomenise niciodată domnului Harvey despre noi sau despre istorioara Susie-a-făcut-pipi-pe-Lindsey.

Mai tîrziu, întîlnind-o pe stradă, domnul Harvey avea să-i spună mamei mele următoarele:

— Am auzit de cumplita, groaznica tragedie. Cum o chema pe fiica dumneavoastră?

— Susie, i-a răspuns mama, gîrbovită ca de o imensă povară, o povară de care, naivă, nădăjduia să scape într-o zi, neştiind că ea nu va înceta s-o chinuie în noi şi felurite chipuri tot restul vieţii.

Domnul Harvey îi zise ce se obişnuieşte:

— Sper c-au să-l prindă pe nemernic. Îmi pare rău de pierderea pe care aţi suferit-o.

În acel moment eu mă aflam în raiul meu, punîndu-mi la loc picioarele, iar neobrăzarea lui m-a uluit.

— Omul ăsta n-are pic de ruşine, i-am spus lui Franny, fata care mă luase în primire la sosire.

— Chiar aşa, zise ea.

O judecată cît se poate de simplă. În raiul meu nu prea era loc de minciuni.

Domnul Harvey îmi spuse că nu va dura decît un minut, aşa că m-am luat după el prin lanul de porumb pînă într-un loc unde numai cîteva tulpini erau aplecate la pămînt, căci nimeni nu scurta pe acolo drumul la şcoală. Întrebată de ce nu-l mănîncă nimeni, mama îi spusese fratelui meu mai mic, Buckley, că porumbul de pe cîmp nu-i comestibil. „Porumbul e pentru cai, nu pentru oameni", i-a zis ea. „Nici pentru cîini?" a întrebat

Buckley. „Nici", i-a răspuns mama. „Nici pentru dinozauri?" a întrebat Buckley. Şi tot aşa.

— Am construit o ascunzătoare mititică, îmi zise domnul Harvey.

Se opri şi se întoarse spre mine.

— Nu văd nimic, i-am zis. Eram conştientă că domnul Harvey se uita cam ciudat la mine. Mai văzusem bărbaţi de vîrsta lui măsurîndu-mă cu aceiaşi ochi, asta după ce mă lungisem şi scăpasem de formele dolofane ale copilăriei, dar, în general, nu se pierdeau cu firea cînd mă vedeau îmbrăcată în hanoracul bleumarin şi pantalonii galbeni, evazaţi. Purta ochelari mici şi rotunzi, cu rame de aur, iar ochii lui mă priveau pe deasupra lor.

— Susie, ar trebui să fii mai atentă, zise el.

Simţeam nevoia să caut o cale de ieşire, dar n-am făcut-o. De ce? Franny îmi spune că întrebările de acest gen sînt fără rost.

— N-ai făcut-o şi gata. Nu te mai gîndi la asta. Nu te ajută cu nimic. Eşti moartă şi trebuie să accepţi acest lucru.

— Mai încearcă o dată, îmi zise domnul Harvey ghemuindu-se şi ciocănind pămîntul cu degetul.

— Ce-i aia? l-am întrebat. Urechile îmi îngheţaseră. N-aveam pe cap căciuliţa colorată cu pompon şi cu zurgălăi pe care mi-o confecţionase mama de Crăciun. O îndesasem în buzunarul hanoracului.

Îmi amintesc că m-am dus şi am bătut cu piciorul locul lîngă care stătea el. Era şi mai dur decît pămîntul îngheţat, care era destul de tare.

— E lemn, îmi spuse domnul Harvey. Susţine intrarea ca să nu se surpe. În rest, totul e făcut din pămînt.

— Ce este? l-am întrebat. Nu mai simţeam frigul şi nici nu mă mai speria privirea pe care

mi-o aruncase. Parcă eram la ora de fizică: devenisem pur şi simplu curioasă.

— Vino să vezi.

Era greu de pătruns în ea, a admis el după ce-am ajuns amîndoi înăuntru. Dar eu eram atît de uimită de soba pe care o construise, cu aerisire în caz c-ar fi vrut să facă focul, încît nu băgasem de seamă că era greu de intrat şi de ieşit din această scorbură. Ai putea adăuga faptul că pentru mine „a scăpa" era un concept fără o bază reală în experienţă. Cea mai nesuferită chestie de care a trebuit să scap era Artie, un coleg de şcoală cam trăsnit, al cărui tată era antreprenor de pompe funebre. Artie spunea că poartă asupra lui tot timpul o seringă plină cu lichid pentru îmbălsămare. Pe caiete desena întruna ace din care se prelingeau dîre negre.

— Super! i-am spus domnului Harvey. Putea să fie şi cocoşatul de la Notre-Dame, despre care citisem la orele de franceză. Nu-mi păsa. Virasem complet. Intrasem în pielea fratelui meu Buckley, cel din excursia de o zi la Muzeul de Istorie Naturală din New York, unde se îndrăgostise de scheletele uriaşe. Nu mai folosisem în public cuvîntul „super" din şcoala primară.

„Simplu ca bună ziua", spunea Franny.

* * *

Văd şi acum bordeiul de parcă ar fi fost ieri, cum de fapt şi era. Viaţa e un veşnic ieri pentru noi. Era de mărimea unei cămăruţe, ca debaraua din locuinţa noastră, locul unde ţineam cizmele şi pelerinele de ploaie şi unde mama îşi instalase maşina de spălat şi uscătorul. Aproape că puteam sta în picioare, însă domnul Harvey trebuia să se aplece. Pe o latură săpase în pămînt o laviţă. Se aşeză numaidecît.

— Uită-te în jur, îmi spuse.

Uimită, am măsurat încăperea; mai sus de locul unde şedea el era o etajeră scobită tot în pământ, pe care pusese chibrituri, un set de baterii şi o lampă fluorescentă, singura sursă de lumină din odaie – o strălucire stranie ce mă împiedica să-i văd bine trăsăturile după ce s-a urcat pe mine.

Pe etajeră se mai găseau o oglindă, un brici şi cremă de ras, ceea ce mi se părea destul de ciudat. Nu se bărbierea acasă? Îmi închipuiam pesemne că un bărbat cu o casă arătoasă pe două niveluri, care îşi sapă un bordei în pământ la doar cîteva sute de metri de casă, e cam tralala. Tatăl meu avea o vorbă simpatică pentru soiul ăsta de oameni: „Individul este o figură, asta-i tot".

Prin urmare, probabil am crezut că domnul Harvey era o figură, însă mie îmi plăcea odaia şi era cald în ea şi voiam să ştiu cum a construit-o, care era şpilul şi unde învăţase să facă chestii de-astea.

Dar în momentul în care, trei zile mai tîrziu, cîinele familiei Gilbert a venit acasă cu antebraţul meu de care era agăţată o pănuşă – dovadă grăitoare! – domnul Harvey astupase deja bordeiul. În acele momente eu mă aflam în tranzit. N-am apucat să-l văd asudînd, scoţînd întăriturile din lemn, vîrînd într-un sac toate obiectele laolaltă cu rămăşiţele mele, în afară de acel antebraţ. După ce-am ajuns sus cu cele de trebuinţă – suficiente ca să pot privi la ce se petrecea pe Pământ –, soarta familiei mele mă preocupa mai mult ca orice altceva.

Mama şedea cu gura deschisă pe un taburet lîngă uşa de la intrare. Chipul ei pal era mai palid ca niciodată. Ochii ei albaştri priveau în gol. Tata se agita continuu. Voia să afle amănunte, să cerceteze lanul de porumb cot la cot cu poliţiştii. Îi mulţumesc şi acum lui Dumnezeu

pentru detectivul mărunțel, pe nume Len Fenerman, care a pus doi sticleți să-l poarte pe tatăl meu prin tot orașul ca să le arate locurile pe unde aveam obiceiul să hoinăresc împreună cu prietenele mele. Polițaii l-au ținut pe tatăl meu ocupat într-un mall tot timpul primei zile. Lui Lindsey, la treisprezece ani deja destul de matură, nimeni nu-i suflase o vorbă și nici lui Buckley, care, la drept vorbind, la patru anișori cîți avea, n-ar fi înțeles o iotă.

Domnul Harvey m-a întrebat dacă nu doream o răcoritoare. Așa s-a exprimat. I-am spus că trebuie să merg acasă.

— Fii politicoasă și bea o Cola, repetă el. Sînt sigur că ceilalți copii nu m-ar refuza.

— Care ceilalți copii?

— Am construit bordeiul ăsta pentru copiii din cartier. Am sperat c-ar putea fi un fel de adăpost conspirativ.

Nu cred c-am înghițit nimic din toate astea nici atunci. Bănuiam că minte, dar mi se părea o minciună vrednică de milă. Mi-l închipuiam un om singur. Citisem despre bărbați ca el la orele de cultură medicală. Bărbați care nu se căsătoresc niciodată, servesc o cină semipreparată în fiecare seară și se tem atît de mult să nu fie respinși, încît nu-și iau în casă nici măcar un animal. Îmi părea rău pentru el.

— Fie, i-am zis. Am să beau o Cola.

După un scurt răstimp m-a întrebat:

— Susie, nu ți-e cald? De ce nu-ți scoți hanoracul?

Mi l-am scos. Apoi mi-a spus:

— Susie, ești foarte drăguță.

— Mulțumesc, i-am răspuns, deși în acea clipă simțeam ceea ce prietena mea Clarissa și cu mine botezasem „tremurici".

— Ai vreun prieten?

— Nu, domnule Harvey, i-am răspuns. Am înghiţit restul de Cola, care nu era deloc puţin şi i-am spus:

— Trebuie să plec, domnule Harvey. E un loc grozav, dar trebuie să plec.

Se ridică de pe laviţă şi îşi făcu numărul de cocoşat pe cei şase paşi scobiţi în pămînt, paşi ce duceau spre lumea de-afară.

— Nu ştiu ce te face să crezi că pleci.

Vorbeam ca să nu trebuiască să conştientizez această informaţie: de fapt, domnul Harvey nu era deloc o figură, cum crezusem. Mă făcea să mă simt oribil acum, cînd îmi bloca ieşirea.

— Domnule Harvey, chiar trebuie să ajung acasă.

— Dezbracă-te.

— Ce?

— Dezbracă-te, zise domnul Harvey. Vreau să verific dacă mai eşti virgină.

— Sînt, domnule Harvey, i-am răspuns.

— Vreau să fiu sigur. Părinţii tăi o să-mi mulţumească.

— Părinţii mei?

— Vor ca fetele lor să fie cuminţi, zise el.

— Domnule Harvey, i-am spus, lăsaţi-mă să plec.

— Nu pleci, Susie. Acum eşti a mea.

Pe atunci exerciţiile de „fitness" nu erau la modă, iar despre „aerobic" abia dacă se auzise. Fetele, se spunea, trebuie să aibă un corp delicat şi numai cele pe care le suspectam că erau „băieţoi" se căţărau pe frînghii la orele de educaţie fizică.

M-am luptat din greu. M-am luptat din răsputeri ca să nu-l las pe domnul Harvey să-mi facă rău, însă acest „din răsputeri" nu era de ajuns, nu era nici măcar pe-aproape şi curînd zăceam pe

pămînt, în pămînt, iar el gîfîia şi asuda deasupra mea după ce-şi pierduse ochelarii în timpul încăierării.

Eram atît de vie în acele clipe. Credeam că *cel mai rău lucru din lume* e să stau întinsă pe spate cu un bărbat transpirat deasupra mea. Să fiu sechestrată într-o vizuină în pămînt şi să nu ştie nimeni unde mă aflu.

Mă gîndeam la mama.

Mama verifica probabil cadranul ceasului de la cuptor. Era un cuptor nou şi mamei îi plăcea că avea ceas. „Pot programa felurile la minut", se lăudase ea mamei ei, căreia numai de gătit nu-i ardea.

Pesemne era îngrijorată, dar mai mult nervoasă decît îngrijorată de întîrzierea mea. Cînd tata parcase maşina pe aleea din faţa casei, mama se grăbise probabil să-i prepare un sherry sec, arborînd o mină exasperată:

— Ştii şi tu cum sînt fetele de gimnaziu, îi va fi zis ea tatălui meu. O fi început carnavalul primăverii.

— Abigail, îi va fi răspuns el, cum să fie carnaval cînd mai ninge încă? După această nereuşită mama îl va fi adus pe Buckley în sufragerie zicîndu-i: „Joacă-te cu tata", şi se va fi repezit în bucătărie să tragă şi ea o duşcă de sherry.

Domnul Harvey îşi lipi buzele de buzele mele. Erau umede şi gelatinoase şi am dat să ţip, dar eram prea speriată, prea epuizată după efort. Fusesem sărutată o dată de un băiat care-mi plăcea. Se numea Ray şi era indian. Vorbea cu accent şi avea tenul măsliniu. N-ar fi trebuit să-mi placă de el. Ochii lui mari, cu pleoapele pe jumătate închise, o făcuseră pe Clarissa să-i numească „abracadabranţi", dar era un tip drăguţ şi deştept

şi mă ajutase să copiez la examenul de algebră prefăcîndu-se că nu mă ajută. M-a sărutat pe coridor lîngă dulapul unde-mi ţineam lucrurile, cu o zi înainte să aducem pozele pentru albumul clasei. Spre sfîrşitul verii, cînd albumul era gata, am văzut că sub poza lui, după obişnuita „Inima mea îi aparţine lui...", completase „Susie Salmon". Cred că plănuise totul. Îmi amintesc că buzele îi erau crăpate.

— Nu, domnule Harvey, am îngăimat şi am rostit de nenumărate ori acest cuvînt: *nu*. Şi am mai spus *vă rog* de foarte multe ori. Franny îmi zice că aproape toată lumea spune „vă rog" înainte să moară.

— Susie, te doresc, zise el.

— Vă rog, am spus. Nu, am spus. Uneori le combinam. „Vă rog, nu" sau „Nu, vă rog". Era ca atunci cînd insişti că ai cheia potrivită, cînd de fapt nu-i adevărat, sau cînd strigi de bucurie: „Am prins-o, am prins-o, am prins-o", însă mingea de softball[1] zboară pe deasupra ta şi se opreşte în tribună.

— Vă rog, nu.

Dar el se săturase să mă tot audă implorîndu-l. Îşi vîrî mîna în buzunarul hanoracului meu, făcu ghem căciuliţa tricotată de mama şi mi-o îndesă cu putere în gură. Singurul sunet pe care l-am mai scos după aceea era un clinchet slab de zurgălăi.

Plîngeam, iar el mă săruta pe faţă şi pe gît cu buzele lui umede şi-şi plimba mîinile pe sub bluza mea. Începeam să-mi părăsesc trupul; începeam să plutesc în aer şi în tăcere. Plîngeam şi mă

1. Joc asemănător cu baseballul, care se joacă pe un teren mai mic şi cu o minge mai uşoară.

zbăteam ca să nu simt nimic. Negăsind fermoarul invizibil, cusut pe margine cu ingeniozitate de mama, îmi sfîşie pantalonii.

— Chiloţi albi şi groşi, zise el.

Mă simţeam imensă şi umflată. Mă simţeam ca o mare în care el se pişa şi se căca. Îmi simţeam extremităţile corpului răsucindu-se cînd spre înăuntru, cînd spre în afară, ca în jocul cu aţişoara pe care-l jucam cu Lindsey ca s-o fac fericită. Începu să-şi facă treaba deasupra mea.

— Susie! Susie! E pusă masa, o auzeam pe mama strigîndu-mă.

El era în mine. Grohăia.

— Avem miel cu fasole verde.

Eu eram mojarul, el, pistilul.

— Fratele tău a mai desenat ceva cu degetul, iar eu am copt un ştrudel cu mere.

Domnul Harvey mă sili să stau cuminte sub el şi să ascult bătăile inimii lui şi ale inimii mele. A mea tresărea ca un iepure; a lui bufnea ca un ciocan învelit într-o cîrpă. Stăteam întinşi amîndoi, trupurile noastre atingîndu-se, şi brusc am avut o revelaţie cutremurătoare. El îmi făcuse treaba aia, iar eu mai trăiam încă. Asta era tot. Încă mai respiram. Îi auzeam inima. Îi simţeam răsuflarea. Pămîntul negru din jurul nostru mirosea a ceea ce era: ţărînă jilavă în care viermii şi animalele îşi duceau traiul de zi cu zi. Aş fi putut urla ceasuri în şir.

Ştiam că mă va ucide. Atunci nu-mi dădeam seama că eram deja un animal pe moarte.

— De ce nu te ridici? îmi zise domnul Harvey lăsîndu-se într-o parte, apoi aplecîndu-se peste mine. Vocea lui era blîndă, încurajatoare – glasul unui iubit într-o dimineaţă tîrzie. Un îndemn, nicidecum un ordin.

Nu mă puteam clinti. Nu mă puteam ridica.

Şi, cum nu m-am ridicat – să fi fost din cauza asta, din cauză că nu voiam să-i urmez îndemnul? –, se aplecă într-o parte şi căută deasupra capului său pe etajera unde erau briciul şi crema de ras. Mîna lui apăru cu un cuţit de vînătoare. Scoasă din teacă, lama îmi zîmbea, îndoindu-se într-un rînjet.

Îmi scoase căciuliţa din gură.

— Spune-mi că mă iubeşti, îmi zise el.

I-am spus, în şoaptă.

Sfîrşitul venea oricum.

Doi

Cînd am ajuns în rai, am crezut mai întîi că toată lumea vedea ceea ce vedeam eu. Că în raiul fiecăruia, departe, erau porţi de fotbal şi nişte namile de femei care aruncau cu greutatea sau cu suliţa. Că toate clădirile semănau cu liceele construite prin anii '60 în suburbiile din nord-est: clădiri masive şi compacte, ridicate pe terenuri nisipoase, peisaje mohorîte cu console şi spaţii deschise care să le facă să pară moderne. Ce-mi plăcea mie era faptul că toate blocurile erau vopsite în turcoaz şi portocaliu, ca şi clădirile liceului Fairfax High[1]. Pe Pămînt, uneori îl rugam pe tatăl meu să trecem cu maşina pe lîngă Fairfax High ca să-mi pot imagina că mă aflu acolo.

După ultimele clase de gimnaziu, liceul ar fi însemnat un nou început. Ca elevă la Fairfax High, aveam să insist să mi se spună Suzanne. Aveam de gînd să-mi port părul în coadă sau prins în coc. Aveam să posed un corp după care ar fi tînjit toţi băieţii şi care ar fi trezit invidia fetelor, dar aveam să fiu atît de amabilă, încît ele s-ar fi simţit mult prea vinovate să facă altceva decît să mă venereze. Îmi plăcea să mă imaginez – asta după ce voi fi devenit regina neîncoronată a liceului – în rolul de protectoare a copiilor străzii.

1. Reţeaua Fairfax High School, cuprinzînd peste optzeci de licee, este şi azi una dintre cele mai bune din Statele Unite.

Cînd vreunul ar fi rîs de Clive Saunders că umblă ca o fată, l-aş fi răzbunat lovindu-l numaidecît pe răutăcios cu piciorul în părţile mai puţin protejate. Băieţilor care o tachinau pe Phoebe Hart pentru sînii ei enormi le-aş fi ţinut o lecţie despre lipsa de haz a bancurilor despre sîni. Ar fi trebuit să uit însă că eu însămi făceam liste pe marginea caietului cînd o vedeam pe Phoebe legănîndu-se pe lîngă noi: lăptărie, ugere, bidoane. La sfîrşitul acestor reverii aveam să mă aşez pe bancheta din spate a maşinii conduse de tatăl meu. Nu mi s-ar fi putut reproşa nimic. Aveam să cuceresc liceul nu în cîţiva ani, ci în cîteva zile, sau, inexplicabil, în al treilea an de liceu aveam să cîştig un Oscar pentru cel mai bun rol feminin.

Acestea erau visurile mele pe Pămînt.

După cîteva zile în rai mi-am dat seama că femeile care aruncau cu suliţa şi cu greutatea şi băieţii care jucau baschet pe terenul de bitum scorojit se aflau fiecare în raiul lor propriu. Raiurile lor semănau cu al meu, însă nu erau identice şi în ele se petreceau o mulţime de lucruri asemănătoare.

Pe Holly, colega mea de cameră, am întîlnit-o în a treia zi. Şedea pe un leagăn. (Nu mi-am pus întrebarea dacă liceul are leagăne: de fapt leagănul îl făcea să fie rai! Dar nu leagăne cu scaune plate, ci un fel de căuşuri din cauciuc negru şi tare în care te puteai cuibări şi balansa niţel înainte să-ţi faci vînt.) Holly şedea şi citea o carte scrisă într-un alfabet ciudat care îmi amintea de orezul cu carne de porc, mîncare pe care o aducea tatăl meu de la bufetul „Hopa, Grăsane". Lui Buckley îi plăcea la nebunie acest nume, îi plăcea atît de mult, încît zbiera cît îl ţinea gura: „Hopa, Grăsane!" Acum cunosc vietnameza şi ştiu că nu-i limba pe

care Herman Jade, proprietarul bufetului „Hopa, grăsane", pretindea c-o vorbește și mai știu că Herman Jade nu era de fapt numele lui adevărat, ci unul pe care și-l luase după ce a emigrat din China în Statele Unite. Holly mi-a povestit toate astea.

— Bună, i-am zis. Mă cheamă Susie.

Mai tîrziu avea să-mi spună că-și luase acest nume dintr-un film, *Mic dejun la Tiffany*. Dar în acea zi numele pur și simplu îi ieșise din gură.

— Mă cheamă Holly, îmi zise ea. Fiindcă în raiul ei nu voia să vorbească cu accent, nici nu vorbea cu accent.

I-am admirat părul negru. Strălucea ca în reclamele din reviste.

— De cînd ești aici? am întrebat-o.

— De trei zile.

— Și eu.

M-am așezat lîngă ea în leagăn și m-am răsucit de cîteva ori ca să potrivesc lanțul. Apoi mi-am făcut vînt și m-am dat în leagăn pînă cînd acesta s-a oprit de la sine.

— Îți place aici? m-a întrebat ea.

— Nu.

— Nici mie.

Așa a început.

În raiurile noastre ni s-au dat visurile cele mai simple. La școală nu aveam profesori. Nu trebuia să intrăm niciodată la clasă, decît la orele de arte plastice (eu) și Holly la cele de jazz. Băieții nu ne ciupeau de fund și nici nu ne spuneau că mirosim; manualele din care învățam se intitulau *Seventeen*, *Glamour* și *Vogue*.

Iar raiurile noastre se lărgeau pe măsură ce prietenia noastră se adîncea. Amîndouă voiam o mulțime de lucruri asemănătoare.

Franny, consiliera mea, devenise ghidul nostru. Franny era destul de în vîrstă ca să ne poată fi

mamă – patruzeci şi ceva de ani –, şi atît lui Holly cît şi mie ne-a trebuit ceva timp ca să ne dăm seama ce ne lipsea amîndurora cel mai tare: mamele noastre.

Franny muncea în raiul ei şi avea parte de recunoştinţă. Pe Pămînt, ca asistentă socială, se îngrijise de oamenii săraci şi fără locuinţă. Lucrase pentru o biserică, Sfînta Maria, care dădea de mîncare numai femeilor şi copiilor, şi se ocupase de toate, de la serviciul telefonic la stîrpirea gîndacilor cu lovituri de karate. O împuşcase în cap un individ care-şi căuta nevasta.

Franny ne-a făcut o vizită lui Holly şi mie într-a cincea zi. Ne-a oferit suc Kool-Aid de lămîie în pahare de plastic.

— Sînt aici ca să dau o mînă de ajutor, ne-a spus ea.

M-am uitat în ochii ei mici şi albaştri, încercănaţi de riduri vesele, şi i-am spus adevărul.

— Ne plictisim.

Holly se chinuia să-şi scoată toată limba din gură ca să vadă dacă nu i se înverzise.

— Ce anume vreţi? întrebă Franny.

— Nu ştiu, i-am răspuns.

— Tot ce aveţi de făcut e să doriţi un lucru şi, dacă-l veţi dori suficient şi veţi înţelege de ce, adică veţi şti cu adevărat, acel lucru o să se întîmple.

Părea atît de simplu, şi aşa şi era. Aşa am reuşit Holly şi cu mine să obţinem duplexul. —

Pe Pămînt detestam casa în care locuiam, o casă construită pe două niveluri. Detestam mobila părinţilor mei şi faptul că lîngă casa noastră era o altă casă, apoi încă una şi iarăşi una – şiruri de case identice pe aceeaşi colină. Duplexul nostru dădea într-un parc şi puţin mai departe, totuşi destul de aproape ca să ne dăm seama că nu eram singure, se zăreau luminile de la alte case.

În cele din urmă, am început să doresc tot mai multe lucruri. Ceea ce mi se părea un lucru straniu era că voiam nespus să știu ceea ce nu aflasem niciodată pe Pământ. Voiam să fiu lăsată să mă maturizez.

— Oamenii se maturizează crescînd, i-am spus lui Franny. Eu vreau să trăiesc.

— Asta nu se poate, îmi zise ea.

— N-am putea măcar să-i privim pe cei care trăiesc? o întrebă Holly.

— Deja faceți treaba asta, ne spuse ea.

— Cred că Holly se referă la vieți întregi, am zis eu, de la început pînă la sfîrșit, ca să vedem cum au reușit. Să aflăm secretele lor. Atunci ne vom putea preface mai bine.

— Nu veți putea avea această experiență, ne-a lămurit Franny.

— Mulțumesc, Creier Central, i-am zis eu. Dar raiurile noastre au început să se lărgească.

Liceul era tot acolo, tot cu vechea arhitectură Fairfax, însă acum erau drumuri care duceau spre afară.

— Călcați pe poteci, ne zise Franny, și veți găsi ceea ce vă trebuie.

Acesta a fost deci momentul în care Holly și cu mine am pornit-o la drum. În raiul nostru era o prăvălie cu înghețată unde atunci cînd cereai înghețată de mentă pe băț nimeni nu-ți răspundea: „Numai în sezon"; mai era și o gazetă în care deseori apăreau pozele noastre, făcîndu-ne să părem importante; de asemenea, bărbați adevărați și femei frumoase, căci Holly și cu mine ne dădeam în vînt după revistele de modă. Uneori Holly părea preocupată de altceva, alteori cînd o căutam era plecată. Asta se întîmpla atunci cînd se ducea într-o parte a raiului, o parte care nu ne aparținea amîndurora. În acele clipe îmi lipsea,

dar îmi lipsea într-un fel aparte, căci cunoşteam deja sensul veşniciei.

Nu puteam avea ceea ce doream cel mai mult: ca domnul Harvey să fie mort, iar eu să trăiesc. Raiul nu era perfect. Dar am ajuns să cred că, dacă priveam de aproape şi dacă voiam neapărat, puteam schimba vieţile celor pe care-i iubeam pe Pământ.

Tatăl meu a fost cel care a ridicat receptorul pe 9 decembrie. Era începutul sfîrşitului. Le-a spus poliţiştilor grupa mea de sînge, a trebuit să le descrie culoarea pielii mele. L-au întrebat dacă am trăsături distinctive. Începu să le descrie amănunţit înfăţişarea mea, pierzîndu-se în detalii. Detectivul Fenerman îl lăsă să vorbească, deoarece ceea ce avea să-i transmită era o veste mult prea oribilă ca să-l întrerupă. Apoi însă i-o dezvălui:

— Domnule Salmon, am găsit doar o parte din cadavru.

Tatăl meu şedea în bucătărie şi deodată fu cuprins de o senzaţie de greaţă. Cum să-i spună lui Abigail?

— Deci nu puteţi fi siguri că-i moartă?

— Nimic nu-i sigur niciodată, îi zise Len Fenerman.

Acestea au fost cuvintele pe care tata i le-a împărtăşit mamei mele: „Nimic nu-i sigur niciodată".

Trei zile la rînd, tatăl meu nu ştiu cum să se apropie de mama sau ce să-i spună. Înainte nu se simţiseră niciodată înfrînţi amîndoi deodată. De obicei, doar unul din ei avea nevoie de celălalt, nu amîndoi în acelaşi timp, şi în felul ăsta mai era o şansă ca, prin contact, unul să împrumute putere de la celălalt. Şi nu ştiuseră niciodată, cum se întîmpla acum, ce însemna cuvîntul *oroare*.

— Nimic nu-i sigur niciodată, repeta mama, agăţîndu-se de aceste cuvinte, exact ceea ce sperase tatăl meu.

Mama era cea care cunoştea semnificaţia fiecărei amulete de pe brăţara mea – de unde făcusem rost de fiecare şi de ce-mi plăcea. Făcu o listă amănunţită cu tot ce avusesem pe mine sau luasem cu mine. În caz că ar fi fost găsite undeva, rătăcite pe vreun drum, aceste indicii i-ar fi ajutat pe poliţişti să stabilească o legătură între ele şi moartea mea.

În mintea mea ezitam între bucuria dulce-amară de-a o vedea pe mama repetînd numele tuturor obiectelor pe care le purtam şi le iubeam şi zadarnica ei speranţă că aceste obiecte ar avea vreo însemnătate. Că omul care găsea guma cu un personaj de desene animate imprimat pe ea sau insigna cu vreun cîntăreţ de rock avea să le predea numaidecît poliţiei.

După telefonul lui Len, tatăl meu îşi petrecu braţul pe după umerii mamei şi amîndoi se aşezară pe pat cu privirile în gol; mama agăţîndu-se orbeşte de lista de obiecte, tata parcă simţind că intrase într-un tunel întunecos. La un moment dat începuse să plouă. Îmi dădeam seama că în acea clipă amîndoi se gîndeau la acelaşi lucru, dar nici unul nu îndrăznea să-l pomenească: poate că eram undeva în ploaie; sperau să fiu în siguranţă; eram într-un loc cald şi uscat.

Nici unul nu ştia care adormise primul. Cu oasele frînte de oboseală, aţipiră amîndoi şi se treziră cu un sentiment de vinovăţie deodată. Ploaia, care-şi schimba compoziţia în funcţie de temperatură, devenise măzăriche, ropotul boabelor de gheaţă pe acoperiş trezindu-i pe amîndoi în acelaşi timp.

Nu vorbeau. Priveau unul la celălalt în lumina scăzută a lampadarului din colţul încăperii.

Mama începu să plîngă şi tata o luă în braţe, îi şterse lacrimile cu dosul degetelor care-i mîngîiau pomeţii obrajilor şi o sărută blînd pe pleoape.

Cînd s-au atins, mi-am întors privirea. Mi-am îndreptat ochii spre lanul de porumb ca să văd dacă nu rămăsese ceva ce-ar fi putut fi găsit de poliţişti a doua zi dimineaţa. Măzărichea culcase la pămînt tulpinile şi alungase toate animalele în bîrlogurile lor. Nu prea adînc în pămînt erau catacombele iepurilor sălbatici la care ţineam atît de mult – iepurii care ronţăiau florile şi zarzavaturile vecinilor şi care uneori, fără să ştie, aduceau otrava acasă în vizuină, astfel încît sub pămînt, departe de bărbatul sau femeia care-şi împrejmuise grădina cu momeală toxică, o întreagă familie de iepuraşi murea în chinuri.

În dimineaţa zilei de 10, tatăl meu vărsă tot whisky-ul în chiuveta din bucătărie. Lindsey îl întrebă de ce.

— Mă tem c-am să-l beau, îi zise el.

— Cine a sunat la telefon? îl interogă sora mea.

— Ce telefon?

— Te-am auzit vorbind despre lucrul ăla pe care-l spui mereu despre Susie cînd zîmbeşte. Despre stelele care explodează.

— Am spus eu asta?

— Faci pe prostu'. Aşa-i că era un poliţai?

— Fără minciuni?

— Fără, consimţi Lindsey.

— S-a descoperit o parte dintr-un cadavru. E posibil să provină de la Susie.

Lindsey simţi o izbitură în stomac.

— Ce?

— Nimic nu-i sigur niciodată, încercă tata.

Lindsey se aşeză la masă.

— Mi-e rău, zise ea.

— Scumpo?

— Tati, vreau să-mi spui care parte, care bucată din cadavru, după care mă duc să vărs.

Tatăl meu luă de pe etajeră un vas mare de metal şi-l puse pe masă în faţa lui Lindsey înainte să se aşeze.

— În regulă, zise ea. Zi-mi.

— Un antebraţ. L-a descoperit cîinele familiei Gilbert.

O ţinu de mînă cît timp ea vomită, aşa cum promisese, în vasul argintiu.

Ceva mai tîrziu vremea se limpezi şi nu departe de casa noastră poliţiştii împrejmuiră lanul de porumb cu un cordon şi-şi începură investigaţiile. Topindu-se şi amestecîndu-se, ploaia, lapoviţa, zăpada şi măzărichea umeziseră solul, însă într-un loc se vedea limpede că pămîntul fusese răscolit de curînd. Poliţiştii începură să sape acolo.

În unele porţiuni – aveau să descopere ulterior cei de la laborator – noroiul conţinea o concentraţie mare de sînge, dar în acele clipe poliţiştii scormoneau pămîntul jilav şi rece cu un sentiment tot mai pronunţat de frustrare.

Pe marginea terenului de fotbal cîţiva vecini păstrau o distanţă respectuoasă faţă de cordonul împrejmuitor, urmărindu-i curioşi pe oamenii îmbrăcaţi în hanorace albastre, incomode, care mînuiau lopeţile şi greblele ca pe nişte instrumente medicale.

Tata şi mama rămaseră acasă. Lindsey era în camera ei. Buckley se dusese la prietenul lui, Nate, la care îşi petrecea aproape tot timpul în acea perioadă. I se spusese că m-am dus să dorm o vreme la Clarissa.

Ştiam unde se afla cadavrul meu, dar nu le puteam spune. Priveam şi aşteptam să văd ce

vor vedea ei. Apoi, ca un trăsnet, pe la asfinţit, un poliţist îşi ridică pumnul plin de noroi.

— Aici! strigă el şi ceilalţi poliţişti se adunară în jurul lui.

Vecinii plecaseră la casele lor, în afară de doamna Stead. După ce stătu de vorbă cu poliţistul care făcuse descoperirea, detectivul Fenerman îşi întrerupse discuţia şi se apropie de dînsa.

— Doamna Stead? o întrebă el de după cordonul ce-i despărţea.

— Da.

— Aveţi un copil la şcoală?

— Da.

— N-aţi vrea să veniţi cu mine?

Un poliţist tînăr o conduse pe doamna Stead pe sub cordon pe cîmpul bolovănos şi frămîntat pînă la locul unde se aflau ceilalţi bărbaţi.

— Doamnă Stead, vi se pare cunoscut? o întrebă Len Fenerman. Ţinea în mînă un exemplar necartonat din *Să ucizi o pasăre cîntătoare.* Se citeşte aşa ceva la şcoală?

— Da, răspunse ea, culoarea dispărîndu-i din obraji după ce rostise acest cuvînt mititel.

— Nu vă supăraţi că vă întreb..., urmă el.

— În clasa a noua, zise ea, privind în ochii de granit ai lui Len Fenerman. În clasa lui Susie.

Doamna Stead era terapeut şi se baza pe capacitatea ei de-a face faţă veştilor rele şi de-a discuta la modul raţional despre aspectele mai dificile din viaţa pacienţilor ei, dar acum fu nevoită să se sprijine de tînărul poliţist care o condusese pînă acolo. Simţeam c-ar fi dat orice să se fi dus şi ea împreună cu ceilalţi vecini, să fie acasă lîngă bărbatul ei sau în curte cu fiul ei.

— Cine predă această materie?

— Doamna Dewitt, răspunse doamna Stead. Pentru copii e o adevărată binecuvîntare, după *Othello.*

— *Othello?*

— Da, zise ea, cunoştinţele ei despre şcoală devenind deodată extrem de importante. Toţi poliţiştii erau numai urechi.

— Doamnei Dewitt îi place să-şi moduleze lista de lecturi. Porneşte în forţă cu Shakespeare prin preajma Crăciunului, după care îi răsplăteşte pe copii cu Harper Lee. Dacă avea la ea *Să ucizi o pasăre cîntătoare,* înseamnă că Susie îşi predase deja eseul despre *Othello.*

Toate se potriveau.

Poliţiştii dădură mai multe telefoane. Vedeam cum cercul se lărgeşte. Doamna Dewitt primise într-adevăr lucrarea mea. În cele din urmă, o expediase necorectată prin poştă părinţilor mei. „M-am gîndit că aţi dori să o păstraţi", notase doamna Dewitt pe un bileţel. „Îmi pare foarte, foarte rău."

Lindsey moşteni eseul pe care-l scrisesem fiindcă mama nu avea putere să-l citească. Îl intitulasem „Ostracizatul: singurătatea unui om". Lindsey îmi sugerase să folosesc „ostracizatul", meritul meu fiind cealaltă jumătate a titlului. Sora mea făcu trei găurele pe marginea foilor scrise citeţ de mînă şi le prinse într-un dosar gol pe care îl puse în dulap sub cutia cu păpuşile Barbie şi sub cea cu Trenţăroasa Ann şi Andy, toate păstrate în perfectă stare, lucru pentru care o invidiam.

Detectivul Fenerman îi sună pe părinţii mei. Descoperiseră un manual de şcoală pe care – bănuiau ei – îl primisem în ultima zi.

„Dar ar putea să aparţină oricui, îi spuse mama tatălui meu în momentul în care se pregăteau de o altă noapte de veghe. Sau l-ar fi putut pierde pe drum."

Dovezile se adunau, dar ei refuzau să le dea crezare.

Două zile mai tîrziu, pe 12 decembrie, poliţia descoperi notiţele mele de la orele domnului Botte. Cine ştie ce vietate mutase caietul de unde fusese îngropat iniţial – noroiul nu corespundea mostrelor de la faţa locului, dar, după ce o pisică dăduse jos un cuib de cioară, fură găsite colile milimetrice, mîzgălite cu ecuaţii pe care, deşi nu le înţelegeam niciodată, mi le copiam cu conştiinciozitate. De frunze şi de rămurele erau prinse bucăţele de hîrtie. Poliţiştii le desprinseră cu grijă împreună cu altele dintr-un alt fel de hîrtie, mai subţire, sfărîmicioasă şi fără linii.

Fata care locuia în casa cu copacul recunoscu scrisul. Nu era scrisul meu, ci al lui Ray Singh, băiatul care se îndrăgostise de mine. Pe o hîrtie specială, de orez, a mamei sale, Ray îmi scrisese un bileţel de dragoste pe care n-am apucat să-l citesc niciodată. Mi-l băgase în caiet miercuri, la ora de laborator. Scrisul lui era lizibil. Cînd au sosit, poliţiştii fură nevoiţi să pună cap la cap bucăţile din caietul meu de biologie şi cele din bileţelul lui Ray Singh.

„Ray nu se simte bine", îi zise mama sa unui detectiv care voia să stea de vorbă cu el. Dar acesta află de la ea ceea ce dorea să ştie. Ray dădea numai din cap cînd ea îi repeta întrebările pe care i le punea poliţistul. Da, îi scrisese un bileţel de dragoste lui Susie Salmon. Da, i-l pusese în caiet după ce domnul Botte o rugase să adune extemporalele. Da, îl semnase cu numele „Maurul".

Ray Singh deveni primul suspect.

— Dulceaţa aia de băiat? îi zise mama tatălui meu.

— Ray Singh e drăguţ, spuse sora mea cu o voce inexpresivă la cina din acea seară.

Îi priveam pe-ai mei şi ştiam că ei ştiu. Nu era Ray Singh.

Poliţiştii tăbărîră asupra casei sale, încolţindu-l, insinuînd tot felul de chestii. Îi încuraja să procedeze astfel vinovăţia pe care o citeau pe pielea lui măslinie, furia ce le-o trezea felul său de-a fi, frumuseţea exotică, inaccesibilă a mamei sale. Dar Ray avea un alibi. Un întreg cortegiu de naţiuni putea fi chemat să depună mărturie în favoarea sa. Tatăl său, profesor de istorie postcolonială la Penn[1], îi sugerase fiului său să vorbească despre experienţa generaţiei tinere la o prelegere ţinută la International House chiar în ziua în care am murit eu.

La început, absenţa lui Ray de la şcoală fu interpretată ca o dovadă a vinovăţiei sale, dar după ce primi o listă cu patruzeci şi cinci de participanţi care îl auziseră vorbind despre „Suburbia: experienţa americană", poliţia trebui să conceadă că Ray era nevinovat. Sticleţii stăteau în faţa casei lui Singh şi rupeau rămurele din gardul viu. Ar fi fost atît de simplu, atît de magic ca răspunsul să le pice literalmente din cer dintr-un arbore. Dar începură să circule tot felul de zvonuri şi bruma de respect pe care Ray reuşise să şi-o agonisească printre profesori şi colegi se topi ca prin farmec. După orele de la şcoală se ducea acum direct acasă.

Toate astea mă scoteau din minţi. Să privesc şi să nu pot să-i îndrept pe poliţişti spre casa cea verde, atît de aproape de părinţii mei, unde domnul Harvey şedea şi sculpta umbrarul căsuţei gotice de păpuşi de care se apucase. Urmărea ştirile şi frunzărea ziarele, dar îşi purta nevinovăţia ca pe un palton vechi şi confortabil. Se iscase o nebunie în el, dar acum era calm.

---

1. Universitatea Pennsylvania, cu sediul în oraşul Philadelphia.

Încercam să găsesc mîngîiere la Holiday, cîinele nostru. Îi simţeam lipsa într-un fel cum nu-mi permiteam încă să le duc lipsa mamei, tatălui, sorei şi fratelui meu. Acel fel de lipsă ar fi însemnat să accept că n-aveam să mai fiu cu ei niciodată. Poate părea o prostie, dar eu nu credeam asta, nu voiam să cred lucrul ăsta. Holiday stătea noaptea cu Lindsey, dar alerga la tatăl meu ori de cîte ori acesta răspundea la uşă vreunui necunoscut. Se bucura de orice mîncare pe care mama i-o oferea pe ascuns. Îl lăsa pe Buckley să-l tragă de coadă şi de urechi în casa cu uşile zăvorîte.

În pămînt era prea mult sînge.

Pe 15 decembrie, printre bătăile în uşă care-i preveneau pe părinţii mei că trebuia să se imunizeze zdravăn înainte de-a deschide – vecinilor amabili, dar fistîciţi, reporterilor confuzi, dar cruzi – sosi una care în sfîrşit îl făcu pe tatăl meu să creadă.

Era Len Fenerman, cel care fusese atît de amabil cu el, însoţit de un ofiţer de poliţie. Intrară în casă, îndeajuns de familiarizaţi cu locul ca să ştie că mama mea prefera ca ei să meargă şi să spună ce aveau de spus în camera de zi, ca să nu fie auziţi de sora şi de fratele meu.

— Am găsit un obiect de uz personal care credem că-i aparţine lui Susie, zise Len.

Len era scrupulos. Îl vedeam cum îşi măsoară cuvintele. Se asigura că, prin cele spuse, părinţii mei aveau să fie eliberaţi de primul lor gînd – că poliţia îmi descoperise cadavrul, că în mod sigur eram moartă.

— Ce? întrebă mama nerăbdătoare. Îşi încrucişase braţele, pregătită pentru încă un amănunt nesemnificativ în care ceilalţi investeau un sens. Mama era ca un zid. Caietele şi romanele nu însemnau nimic pentru ea. Fiica ei putea supravieţui

chiar şi fără un antebraţ. Mult sînge însemna mult sînge. Nu era un cadavru. O spusese Jack şi ea îl credea: „Nimic nu-i sigur niciodată".

Dar cînd au pus pe masă sacul cu probe în care se afla căciuliţa mea, ceva în mama se frînse. Zidul splendid de cristal care-i protejase inima – care o întărise în neîncrederea ei – crăpase.

— Căciuliţa, zise Lindsey. Se strecurase în cameră dinspre bucătărie. Nimeni afară de mine n-o văzuse venind.

Mama scoase un sunet şi-şi întinse mîna. Era un scrîşnet metalic, de motor omenesc înecîndu-se, scoţînd ultimele zgomote înainte să se gripeze.

— Am analizat fibrele, le zise Len. Se pare că persoana care a acostat-o pe Susie a folosit-o în timpul crimei.

— Ce? întrebă tata. Se simţea complet lipsit de vlagă. I se spusese ceva ce nu putea pricepe.

— Ca s-o facă să tacă.

— Ce?

— E îmbibată cu saliva ei, adăugă ofiţerul în uniformă care tăcuse pînă atunci.

— A folosit-o pe post de căluş.

Mama mea o smulse din mîinile lui Len Fenerman şi, cînd ateriză pe genunchi, zurgălăii pe care-i cususe pe pompon scoaseră un clinchet. Se aplecă peste căciuliţa pe care mi-o făcuse cu mîinile ei.

Am văzut-o pe Lindsey stînd ţeapănă în pragul uşii. Părinţii noştri i se păreau de nerecunoscut; totul era de nerecunoscut.

Tatăl meu îi conduse pînă la uşă pe bine intenţionatul Len Fenerman şi pe ofiţerul în uniformă.

— Domnule Salmon, îi spuse Len Fenerman, avînd în vedere cantitatea de sînge descoperită şi violenţa pe care mă tem c-o presupune, dar şi celelalte probe materiale despre care am discutat,

sîntem nevoiţi să acţionăm pe baza ipotezei că fiica dumneavoastră a fost ucisă.

Lindsey auzea ceea ce ştia deja, ceea ce aflase cu cinci zile mai înainte, cînd tata îi vorbise despre antebraţul meu. Mama începu să plîngă.

— Din acest moment ne vom continua cercetările pornind de la premisa că s-a comis o crimă, zise Fenerman.

— Dar nu există nici un cadavru, îndrăzni tatăl meu.

— Toate dovezile indică moartea fiicei dumneavoastră. Regret nespus.

Ofiţerul în uniformă se ferise să privească în ochii rugători ai tatălui meu. Mă întrebam dacă era un lucru pe care-l învăţase la Academia Militară. Dar Len Fenerman înfruntă privirea lui tata.

— Am să revin ceva mai tîrziu, zise el.

Cînd se întoarse în cameră, tatăl meu se simţea prea vlăguit ca să meargă la mama, care şedea pe covor, sau la sora mea, o siluetă încremenită lîngă ea. Nu suporta să fie văzut de ele. Urcă scările gîndindu-se la Holiday, care stătea întins pe covorul din birou. Ultima oară îl zărise acolo. În gulerul adînc şi creţ al cîinelui tatăl meu îşi permise să plîngă.

În acea după-amiază toţi trei umblau în vîrful picioarelor, ca şi cînd sunetul paşilor ar fi avut puterea să confirme vestea. Mama lui Nate bătuse la uşă ca să-l aducă acasă pe Buckley. Neprimind răspuns, se îndepărtase, ştiind că ceva se schimbase în această casă, o casă care arăta exact ca şi celelalte de pe ambele părţi ale străzii. Amîndoi, Buckley şi mama lui Nate, complotară să iasă în oraş după îngheţată, ceea ce avea să-i strice fratelui meu pofta de mîncare.

La orele patru mama şi tata nimeriră în aceeaşi cameră de la parter. Intraseră din direcţii opuse.

Mama privi spre tata.

— Mama, zise ea, iar el încuviinţă din cap. Tatăl meu sună la singura mea bunică în viaţă, mama mamei mele, bunica Lynn.

Mă temeam că sora mea, lăsată singură, va face o trăsnaie. Stătea în camera ei pe patul cel vechi la care renunţaseră părinţii mei şi se antrena. *Respiră adînc şi ţine aerul în tine. Încearcă să stai nemişcată perioade tot mai lungi. Fă-te mică şi tare ca piatra. Încolăceşte-ţi picioarele şi îndoaie-le sub tine acolo unde nu te vede nimeni.*

Mama îi spusese că putea alege dacă voia să se întoarcă la şcoală înainte de Crăciun – nu mai era decît o săptămînă –, dar Lindsey dorea să se întoarcă.

Luni, la ora de dirigenţie, cînd Lindsey se apropie de catedră, toţi ochii erau aţintiţi asupra ei.

— Scumpa mea, îi spuse în şoaptă doamna Dewitt, domnul director ar dori să te vadă.

Sora mea evită s-o privească drept în faţă pe doamna Dewitt cînd aceasta o chemă la dînsa. Lindsey îşi perfecţionase arta de-a vorbi cu oamenii privind prin ei. Acesta era pentru mine primul indiciu că urma să cedeze. Doamna Dewitt era şi profesoara noastră de engleză, dar, lucru mai important, era căsătorită cu domnul Dewitt, antrenorul de fotbal al băieţilor, cel care o încurajase pe Lindsey să se înscrie în echipa sa. Sorei mele îi plăcea de familia Dewitt, dar în dimineaţa aia începuse să privească numai în ochii celor împotriva cărora putea să lupte.

Pe cînd îşi strîngea lucrurile auzea şoapte din toate părţile. Era sigură că înainte să iasă din clasă Danny Clarke îi şoptise ceva Sylviei Henley. Cineva din spatele clasei scăpase ceva pe jos.

A făcut asta, credea ea, pentru ca atunci cînd se va duce să ridice obiectul de pe jos să poată sufla o vorbă-două vecinului său despre sora fetei moarte.

Lindsey străbătu coridoarele intrînd şi ieşind dintre şirurile de dulapuri, ferindu-se să dea peste cineva care ar fi putut fi pe aproape. Aş fi vrut să pot s-o însoţesc, să-l imit pe director şi felul în care deschidea şedinţele din amfiteatru: „Directorul vostru e un amic cu principii!" Aş fi şoptit în urechea ei, făcînd-o să se prăpădească de rîs.

Dar, deşi avusese noroc cu coridoarele pustii, cînd a ajuns în partea din faţă avu ghinionul să dea peste privirile înlăcrimate ale secretarelor. Ce contează! Se pregătise acasă, în dormitor. Era înarmată pînă-n dinţi pentru orice asalt de compasiune.

— Lindsey, i se adresă directorul Caden, am primit azi-dimineaţă un telefon de la poliţie. Îmi pare rău să aud de pierderea pe care ai suferit-o.

Ea îşi aţinti ochii asupra lui, nu atît o privire, cît un laser.

— Ce pierdere?

Domnul Caden socotea că problemele elevilor trebuie abordate la modul direct. Ieşi de după birou şi o conduse pe Lindsey spre ceea ce elevii botezaseră „Divanul" – obiect pe care domnul Caden avea să-l înlocuiască mai tîrziu cu două scaune, asta după ce Inspectoratul şcolar îl sfătuise că *Nu-i bine să ţineţi un divan aici; mai potrivite sînt scaunele. Divanul transmite un mesaj greşit.*

Domnul Caden se aşeză pe Divan; la fel şi Lindsey. Îmi place să cred că în acel moment era niţel emoţionată – indiferent de cît de îndurerată – să stea chiar pe Divan. Îmi place să cred că n-o privasem de toate bucuriile.

— Sîntem aici ca să ajutăm cum putem, îi zise domnul Caden. Omul se străduia.

— Mă simt bine, îi răspunse ea.

— N-ai vrea să vorbeşti despre asta?

— Poftim? întrebă ea. Lindsey era ceea ce tatăl meu numea „irascibilă", ca în „Susie, nu-mi vorbi pe tonul ăsta irascibil".

— Pierderea ta, adăugă el. Domnul Caden îşi întinse braţul ca să poată atinge genunchiul sorei mele. Mîna lui era o torţă care o frigea.

— Nu mi-am dat seama c-aş fi pierdut ceva, îi zise ea şi, cu un efort herculean, îşi netezi cămaşa şi-şi verifică buzunarele.

Domnul Caden nu ştia ce să mai spună. Cu un an înainte, Vicki Kurtz se prăbuşise în braţele lui. Fusese greu, da, dar acum, privind în urmă, Vicki Kurtz şi mama ei moartă îi apăreau ca o criză rezolvată cu măiestrie. O condusese pe Vicki Kurtz pe canapea – nu, nu, chiar Vicki se dusese şi se aşezase pe ea – şi îi spusese: „Îmi pare rău pentru pierderea suferită", iar Vicki Kurtz explodase ca un balon umflat prea tare. O ţinuse în braţe în timp ce ea plîngea de mama focului, aşa că în seara aceea îşi dusese cămaşa la curăţătorie.

Dar Lindsey Salmon era altă mîncare de peşte. Era talentată, una dintre cei douăzeci de elevi din şcoala pe care o păstorea care fuseseră selectaţi pentru tabăra elevilor supradotaţi. Singura pată din dosarul ei era o mică altercaţie pe la începutul anului şcolar cu o profesoară care o certase pentru că ar fi adus la şcoală literatură obscenă: *Frica de zbor*[1].

„Fă-o să rîdă, voiam să-i zic domnului Caden. Du-o la un film cu fraţii Marx, aşază-te pe o pernă care scoate zgomot de băşini, arată-i chiloţii de

1. *Fear of Flying* (1973), roman controversat al scriitoarei americane Erica Jong.

pe dumneata cu drăculeţii ăia mititei care mănîncă hot-dog!"

Tot ce puteam face era să vorbesc, dar pe Pămînt nimeni nu mă putea auzi.

Inspectoratul şcolar îi testase pe toţi elevii, iar apoi hotărîse cine era supradotat şi cine nu. Îmi plăcea să-i dau de înţeles lui Lindsey că părul ei mă enerva mai tare decît statutul meu de idioată. Amîndouă ne născuserăm cu un păr blond şi bogat, dar al meu căzuse iute, fiind înlocuit de o claie de păr castaniu. Însă al lui Lindsey a rămas neschimbat, dobîndind un fel de aură mitică. Ea era singura blondă autentică din familia noastră.

Dar, după ce-a fost declarată supradotată, Lindsey a dorit să-şi păstreze acest renume. Se închidea în camera ei şi citea cărţi serioase. În vreme ce eu mă delectam cu *Eşti acolo, Dumnezeule? Sînt eu, Margaret*[1], ea se apucase de eseurile lui Camus. E posibil să nu fi înţeles chiar tot, dar Lindsey ducea cartea cu ea pretutindeni şi drept urmare lumea – inclusiv profesorii – începu s-o lase în pace.

— Lindsey, ce vreau eu să-ţi spun e că tuturor ne lipseşte Susie, îi zise domnul Caden.

Ea nu-i răspunse.

— Era foarte deşteaptă, îndrăzni el.

Ea îi aruncă o privire absentă.

— Acum totul e pe umerii tăi.

Habar n-avea ce spune, dar socotea că tăcerea ar fi însemnat că discuţia se încheiase.

— Acum ai rămas singura fiică a familiei Salmon.

---

1. *Are You There God? It's Me, Margaret*, roman din 1971 de Judy Blume al cărui personaj principal este o adolescentă.

Nimic.

— Ştii cine a venit la mine azi-dimineaţă? Domnul Caden îşi pregătise un final măreţ care, era sigur de asta, avea s-o dea gata. Domnul Dewitt. Se gîndeşte serios să antreneze o echipă de fete, zise domnul Caden. Tu eşti la baza acestei idei. Te-a văzut cît eşti de bună, la fel de pricepută ca şi băieţii, şi crede că, dacă tu vei prelua conducerea, vor veni şi alte fete. Ce zici?

În piept inima sorei mele se închise ca un pumn.

— Aş spune că mi-ar fi foarte greu să joc fotbal pe un teren aflat la nici zece metri de locul unde se presupune c-ar fi fost ucisă sora mea.

Goool!

Domnul Caden rămase cu gura căscată.

— Mai e ceva? întrebă Lindsey.

— Nu, eu... Domnul Caden îşi întinse iar mîna. Mai rămăsese ceva – dorinţa de-a înţelege.

— Vreau să ştii cît de rău ne pare, spuse el.

— Am să întîrzii la oră, zise ea.

În acel moment îmi amintea de un personaj din westernurile care-i plăceau tatălui meu, cele pe care le priveam împreună la televizor noaptea. Un bărbat care, după ce trăgea, un foc îşi ducea pistolul la gură şi sufla pe ţeavă.

Lindsey se ridică şi ieşi încet din biroul directorului Caden. Ieşirile erau singurele ei clipe de răgaz. Secretarele erau de cealaltă parte a uşii, profesorii în faţa clasei, elevii în fiecare bancă, părinţii noştri acasă, poliţiştii în misiune. Nu va ceda. O urmăream atentă, simţeam cuvintele pe care şi le repeta întruna în cap. *În regulă. Totul e-n regulă.* Eu eram moartă, dar asta se întîmpla tot timpul – oamenii mai şi mureau. În ziua aceea, ieşind din biroul directorului, Lindsey părea că se uită în ochii secretarelor, dar de fapt privea rujul aplicat aiurea sau taioarele din mătase.

În seara aceea se aşează pe podea în camera ei şi-şi propti tălpile de birou. Făcu zece serii de ridicări. Apoi se apucă de flotări. Nu dintr-alea pentru fete. Domnul Dewitt îi povestise despre cele pe care trebuia să le execute în armată, cu capul sus sau într-o mînă şi cu bătaie din palme între. După ce făcu zece flotări se duse şi-şi alese din bibliotecă cele mai grele cărţi – dicţionarul şi atlasul. Lucră cu bicepşii pînă ce începură s-o doară braţele. Se concentra exclusiv asupra respiraţiei. Inspiraţie. Expiraţie.

Şedeam în foişor în scuarul principal din raiul meu (vecinii noştri, familia O'Dwyer, aveau un foişor şi crescusem cu dorinţa aprigă de-a avea şi eu unul) şi urmăream înverşunarea sorei mele.

Cu cîteva ore înainte să mor, mama atîrnase de frigider un desen făcut de Buckley în care o linie albastră şi groasă despărţea văzduhul de pămînt. În zilele următoare i-am văzut pe-ai mei învîrtindu-se pe lîngă acel desen şi m-am convins că linia albastră şi groasă era un loc adevărat – un loc între tărîmuri unde orizontul raiului se unea cu Pămîntul. Voiam să ajung acolo, la albastrul creioanelor colorate – al mării, turcoazului, văzduhului.

Deseori mă trezeam dorind lucruri simple, pe care le obţineam. Comori îmblănite. Cîini.

În fiecare zi în rai, prin parcul din faţa dormitorului meu alergau cîini mari şi mici, cîini de toate rasele. Cînd deschideam uşa îi vedeam: graşi şi fericiţi, costelivi şi păroşi, zvelţi şi chiar fără blană. Pitbullii se rostogoleau pe spate, sfîrcurile negricioase şi dilatate ale femelelor implorîndu-i pe căţeluşi să vină şi să sugă, fericiţi să stea la soare. Baseţii, împiedicîndu-se în propriile lor urechi, mergeau agale, înghiontind dosul unui

şoricar, gleznele unui ogar, capul unui pekinez. Şi cînd Holly, scoţîndu-şi saxofonul, se aşeza în faţa uşii ce dădea spre parc şi începea să cînte blues-uri, toţi cîinii alergau să i se alăture în cor. Se aşezau pe labele de dinapoi şi se jeluiau. Atunci se deschideau alte uşi şi femeile ieşeau din apartamentele în care locuiau singure sau cu vreo colegă. Ieşeam şi eu, iar Holly începea un bis interminabil, soarele scăpăta, iar noi dansam cu cîinii – toţi împreună. Alergam după ei, alergau şi ei după noi. Dansam în cerc, coadă lîngă coadă. Purtam halate pestriţe, halate înflorate, halate vărgate sau simple. Cînd luna ajungea sus pe cer, muzica înceta. Dansul înceta. Iar noi împietream.

Doamna Bethel Utemeyer, cea mai bătrînă persoană din raiul meu, îşi aducea vioara. Holly îşi manevra delicat saxofonul. Cîntau în duet. O femeie în vîrstă şi tăcută, o femeie încă neieşită din adolescenţă. Îşi ofereau una alteia o alinare nebună, schizoidă.

Toţi dansatorii pătrundeau apoi încet înăuntru. Cîntecul reverbera pînă cînd Holly relua melodia pentru ultima oară, iar doamna Utemeyer, tăcută, în picioare, nemuritoare, încheia cu o gigă.

Casa dormea deja; aceasta era slujba mea de seară.

Trei

Era foarte ciudat ceea ce vedeam pe Pămînt atunci cînd ne uitam în jos. Pe lîngă priveliştea iniţială la care te aşteptai – vechiul fenomen cu furnicile mişunînd printre zgîrie-nori – mai zăream şi sufletele ce-şi părăseau corpul pretutindeni în lume.

Holly şi cu mine scrutam Pămîntul cu privirea, zăboveam o clipă-două asupra vreunei scene, căutînd ineditul în întîmplările cele mai banale. Şi atunci cîte un suflet luneca pe lîngă o fiinţă vie, atingînd-o uşurel pe umăr sau pe obraz, şi-şi continua drumul spre cer. La drept vorbind, morţii nu sînt niciodată văzuţi de cei vii, dar mulţi oameni par să fie foarte conştienţi de faptul că s-a schimbat ceva în jurul lor. Ei vorbesc de o adiere rece. Rudele celor plecaţi se trezesc din vise şi văd o siluetă stînd la căpătîiul patului sau în pragul uşii sau urcîndu-se ca o fantomă în autobuz.

În drumul meu de pe Pămînt am atins o fată pe nume Ruth. Mergea la aceeaşi şcoală cu mine, însă nu fuseserăm niciodată apropiate. Nimerise în calea mea în noaptea cînd sufletul meu părăsea ţipînd Pămîntul. N-am putut s-o evit. Eliberată de viaţa care îmi fusese răpită cu atîta violenţă, nu-mi puteam calcula cu precizie paşii. Nu aveam timp de contemplaţie. În faţa violenţei te gîndeşti doar cum să scapi. Cînd începi să te apropii de margine, cînd viaţa se îndepărtează de tine, aşa

cum o barcă se desprinde inevitabil de țărm, te agăți cu disperare de moarte ca de o frînghie salvatoare și apoi sari, sperînd să aterizezi cît mai departe de locul unde te afli.

Ca un apel telefonic dintr-o celulă de închisoare, am șters-o ușor pe Ruth Connors – număr greșit, apel accidental. Am văzut-o stînd lîngă Fiatul roșu, ruginit, al domnului Botte. Trecînd pe lîngă ea, am întins mîna s-o apuc, să ating ultimul chip, să simt ultima legătură cu Pămîntul prin această adolescentă nonconformistă.

În dimineața de 7 decembrie, Ruth i se plînse mamei ei că avusese un vis ce părea prea adevărat ca să fie doar vis. Cînd mama ei se interesă mai îndeaproape, Ruth îi povesti:

— Eram în parcarea rezervată cadrelor didactice și deodată dinspre terenul de fotbal am văzut un strigoi palid venind iute către mine.

Doamna Connors amesteca terciul de ovăz în oală. O privea pe fiică-sa gesticulînd cu degetele ei lungi și subțiri – mîini moștenite de la tatăl ei.

— Era femeie, mi-am putut da seama, îi zise Ruth. A ieșit zburînd dinspre cîmp. Avea ochii goi și un văl alb și subțire pe trup, ușor ca puful de gîscă. Puteam să-i văd prin el chipul, i se deslușeau bine trăsăturile, nasul, ochii, fața, părul.

Mama ei luă oala de pe aragaz și micșoră flacăra.

— Ruth, zise ea, imaginația ta a luat-o razna.

Ruth înțelese că ar fi mai bine să-și țină gura. Nu pomeni de visul ce nu era vis nici zece zile mai tîrziu, cînd vestea morții mele începuse să circule pe coridoarele școlii cu toate adăugirile și nuanțele demne de un scenariu de groază. Colegii mei se simțeau obligați să exagereze oroarea celor întîmplate. Dar lipseau încă amănuntele – ce, cînd și cine erau niște recipiente goale, numai

bune de umplut cu ipoteze. Satanism. Miez de noapte. Ray Singh.

Oricît m-aş fi străduit, nu-i puteam indica lui Ruth să caute ceea ce nimeni nu găsise: brăţara mea de argint. Credeam că ar fi ajutat-o. Zăcea la vedere, aşteptînd o mînă care să o ridice, o mînă care să o recunoască şi să conchidă: *Dovada.* Dar ea nu mai era în lanul de porumb.

Ruth începu să scrie poezii. Dacă nici mama, nici profesorii ei mai abordabili nu voiau să audă de experienţa sumbră pe care o trăise, se va strădui să îmbrace această realitate în poezie.

Cît aş fi dat ca Ruth să se ducă la ai mei şi să le vorbească! După toate probabilităţile, în afară de sora mea, nimeni nu avea cum să-i cunoască numele. Ruth era penultima pe lista celor selectate să joace în echipa de volei. Ea era cea care atunci cînd mingea venea spre ea se ghemuia, iar mingea cădea chiar în dreptul ei, în timp ce colegele şi profesorul nostru de sport se abţineau cu greu să nu geamă.

La fel cum mama mea şedea pe scaunul cu spătar drept din holul casei noastre şi urmărea agitaţia tatălui meu – nu-i scăpa acum nimic din tot ce făceau fiul, soţia şi singura lui fiică în viaţă –, Ruth preferă să treacă sub tăcere întîlnirea noastră accidentală din parcarea şcolii.

Răsfoind vechile albume din gimnaziu găsi pozele mele împreună cu clasa şi cele de la cercul de chimie, şi le decupă cu foarfecele în formă de lebădă al mamei sale. Devenise tot mai obsedată, şi m-am ferit de ea pînă în ultima săptămînă înainte de Crăciun, cînd a observat ceva pe holul şcolii noastre.

Pe prietena mea Clarissa şi pe Brian Nelson. Pe Brian îl poreclisem „sperietoarea de ciori", fiindcă, deşi toate fetele visau la umerii lui

incredibili, chipul lui îmi amintea de un sac de pînză umplut cu paie. Purta o pălărie de piele, hippie, cu boruri largi, şi fuma ţigări răsucite manual în fumoarul elevilor. Mama mea credea că preferinţa Clarissei pentru fardul de pleoape albastru era un fel de avertisment timpuriu, dar mie tocmai de-aia îmi plăcea de ea. Făcea lucruri care mie îmi erau interzise: îşi vopsea părul lung, purta saboţi şi, după ore, fuma.

Ruth a dat peste cei doi, dar ei n-au văzut-o. Avea asupra ei un teanc de cărţi groase împrumutate de la doamna Kaplan, profesoara de ştiinţe sociale. Toate erau texte feministe timpurii pe care le ţinea cu cotoarele lipite de abdomen pentru ca nimeni să nu vadă ce titluri aveau. Tatăl ei, antreprenor, îi dăruise două benzi de elastic rezistente, cu care Ruth legase volumele pe care plănuia să le citească în vacanţă.

Clarissa şi Brian chicoteau. El îşi băgase mîna sub bluza ei şi, pe măsură ce degetele lui urcau, ea chicotea tot mai tare, dar de fiecare dată încerca să-i împiedice avansul fie rotindu-se pe loc, fie dîndu-se înapoi. Ruth se ţinea deoparte, aşa cum făcea în multe alte situaţii. Ar fi tratat şi această scenă în felul ei obişnuit – capul plecat/ochii aiurea –, dar toată lumea ştia că Clarissa fusese prietena mea. Aşa că privi.

— Iubito, zise Brian, un mic semn de dragoste. Doar unul.

Am zărit gura lui Ruth strîmbîndu-se a dezgust. A mea se strîmba în rai.

— Brian, nu pot. Nu aici.

— Atunci în porumb? îi şopti el.

Clarissa chicotea nervos, dar îşi vîrîse nasul între gîtul şi umărul lui. Deocamdată îl refuza.

După această întîmplare, dulapul Clarissei fu spart. Dispăruseră albumul cu tăieturile din ziare,

pozele lipite pe pereții dulapului și pachețelul cu marijuana al lui Brian, ascuns acolo fără știrea Clarissei.

Ruth, care nu se mai drogase niciodată, își petrecu seara golind de tutun țigările mamei ei, More 100, lungi și brune, și umplîndu-le cu „iarbă". Ședea în magazie cu o lanternă, privea pozele mele și fuma marijuana, o porție mai mare ca a oricărui fumător înrăit din școală.

Stînd la fereastra bucătăriei și spălînd vasele, doamna Connors simți o adiere venind dinspre magazie.

— Cred că Ruth își face prieteni, îi zise ea soțului ei, care ședea și citea *Evening Bulletin* cu o ceașcă de cafea în față. După ziua de lucru, era prea obosit ca să mai comenteze.

— Foarte bine, zise el.

— Poate mai sînt speranțe.

— Întotdeauna mai sînt, zise el.

Cînd, mai tîrziu, Ruth reveni în casă clătinîndu-se pe picioare, cu ochii încețoșați de la lanternă și de la cele opt țigări More, mama ei o întîmpină cu un surîs și-i spuse că în bucătărie o așteaptă o prăjitură cu coacăze. Lui Ruth îi trebuiră cîteva zile și nițică meditație nefocalizată pe Susie Salmon ca să descopere motivul pentru care mîncase toată prăjitura la o singură masă.

Aerul din raiul meu mirosea adesea a sconcs – doar o idee. Era un miros care-mi plăcuse întotdeauna pe Pămînt. Cînd trăgeam aerul în piept, simțeam și înțelegeam mirosul. Izul de mosc înțepător, persistent, era dat de amestecul de teamă și de putere al animalului. În raiul lui Franny mirosea a tutun pur, calitatea-ntîi. În raiul lui Holly mirosea a mandarine.

Zile și nopți în șir ședeam în foișor și priveam. O vedeam pe Clarissa depărtîndu-se de mine,

atrasă de mîngîierile lui Brian. O vedeam pe Ruth pîndind-o de după un colţ, lîngă atelierul de gospodărie, sau din faţa bufetului de lîngă infirmerie. La început libertatea de-a putea vedea întreaga şcoală parcă mă îmbăta. Îl urmăream pe secundul antrenorului de fotbal lăsînd bomboane de ciocolată anonime pentru profesoara de fizică, femeie măritată, sau pe şefa trupei de majorete încercînd să atragă atenţia băiatului ce fusese exmatriculat de atîtea ori şi din atîtea şcoli încît nici el nu le mai ştia numărul. Îl observam pe profesorul de arte plastice făcînd dragoste cu prietena lui în sala cu cuptorul de ars argila şi pe directoare tînjind după antrenorul secund al echipei de fotbal. Am conchis că pentru Gimnaziul Kennet antrenorul secund era un armăsar, chiar dacă bărbia lui pătrată mă lăsa rece.

Seara, întorcîndu-mă acasă, treceam pe sub felinarele vechi pe care le văzusem odată într-o montare a *Oraşului nostru*[1]. Globurile de lumină agăţate de stîlpul de fier descriau un arc de cerc. Mi-am amintit de ele fiindcă atunci cînd am văzut piesa împreună cu părinţii mei mi le-am imaginat ca pe nişte boabe de mure imense, grele, pline de lumină. În rai, în drum spre casă, mă mişcam în aşa fel încît umbra mea să culeagă boabele.

Într-o noapte, după ce o urmărisem atentă pe Ruth, am întîlnit-o pe Franny în timp ce mă jucam astfel de-a umbra. Piaţa era pustie, iar frunzele începură să freamăte şi să se învîrtejească. Stăteam şi mă uitam la ea, la cutele vesele ce se îndeseau în jurul gurii şi ochilor ei.

— De ce tremuri? m-a întrebat Franny. Şi, deşi aerul era umed şi rece, nu puteam spune că ăsta era motivul.

---

1. *Our Town* (1938), piesă a dramaturgului şi romancierului american Thornton Wilder.

— Nu pot să nu mă gîndesc la mama, i-am răspuns.

Franny mă luă de mîna stîngă şi-mi zîmbi.

Voiam s-o sărut blînd pe obraz sau să mă ia în braţe, dar în loc de asta am privit-o cum se îndepărtează, i-am văzut rochia albastră dispărînd. Ştiam că nu-i mama mea şi nu puteam să mă prefac.

Am făcut stînga-mprejur şi m-am întors în foişor. Simţeam cum aerul umed îmi învăluia picioarele şi braţele, ridicîndu-mi cu delicateţe firele de păr de pe cap. Mă gîndeam la pînzele de păianjen încărcate în zori cu nestematele de rouă şi cum le rupeam fără să mă gîndesc, cu o zvîcnire uşoară din încheietură.

În dimineaţa cînd am împlinit unsprezece ani m-am trezit foarte devreme. Nimeni nu se sculase încă, cel puţin aşa îmi imaginam eu. M-am strecurat pe scări în jos şi m-am uitat în sufragerie, unde bănuiam că sînt cadourile. Dar acolo nu era nimic. Masa era la fel ca în ajun. Însă, cînd am aruncat o privire în jur, l-am zărit pe măsuţa mamei mele în camera de zi. O măsuţă de toaletă întotdeauna curată şi lustruită. Noi îi spuneam „masa pentru plata facturilor". Învelit în hîrtie de mătase, însă nu acoperit de tot, era un aparat de fotografiat – ceea ce le cerusem alor mei cu o uşoară tînguire în glas, atît de sigură că n-aveam să-l primesc niciodată. M-am apropiat de el şi l-am cercetat cu privirea. Era un un aparat Kodak, iar lîngă el trei casete cu film şi o cutie cu patru beculeţe de bliţ. Era primul meu aparat, primul echipament pentru ceea ce voiam să devin: fotograf al lumii animalelor.

M-am uitat în jur. Nimeni. Prin storurile de la ferestrele din faţă, pe care mama le ţinea întotdeauna întredeschise – „primitoare, dar discrete" –

am zărit-o pe Grace Tarking, care locuia pe aceeaşi stradă şi care frecventa o şcoală particulară, şonticăind cu nişte greutăţi legate de glezne. Am băgat degrabă un film în aparat şi am început să o urmăresc pe Grace Tarking, aşa cum, îmi imaginam eu, aveam să pîndesc elefanţii şi rinocerii în savanele africane. Aici mă ascundeam după storuri şi ferestre, acolo aveau să fie ierburile înalte. Tăceam chitic – un fel de-a urmări pe furiş, îmi închipuiam eu –, ţinînd cu mîna liberă tivul lung al cămăşii mele de noapte. I-am urmărit îndeaproape mişcările din camera de zi, din holul principal, pînă cînd am ajuns în „bîrlogul" din cealaltă parte a casei noastre. Văzînd-o dispărînd, mi-a venit o idee grozavă – să fug în grădina din spate, unde o puteam urmări fără oprelişti. Am alergat deci în vîrful picioarelor pînă în spatele casei şi am descoperit că poarta era larg deschisă.

Cînd am zărit-o pe mama, am uitat complet de Grace Tarking. Aş vrea să pot explica mai bine decît o fac acum, dar n-o văzusem niciodată pe mama şezînd atît de destinsă, de parcă *n-ar fi fost acolo.* Şedea dincolo de veranda închisă cu sticlă, pe un scaun de aluminiu rabatabil, cu faţa spre curtea din spate. În mînă ţinea o farfurioară, iar pe farfurioară obişnuita ei ceaşcă de cafea. În dimineaţa aceea nu vedeam nici urmă de ruj pe buzele ei, fiindcă avea ruj doar după ce se machia pentru... pentru cine? Nu mă gîndisem niciodată să pun întrebarea asta. Pentru tatăl meu? Pentru noi?

Holiday şedea lîngă scăldătoarea păsărelelor, răsuflînd fericit, dar nu m-a observat nici el. Se uita la mama. Mama avea o privire ce scruta infinitul. În acea clipă ea nu era mama mea, ci ceva separat de mine. Privind-o pe cea pe care niciodată n-o văzusem altfel decît ca pe mama

mea, am observat pielea catifelată, pudrată a obrajilor ei – pudrată fără machiaj, catifelată fără ajutor din afară. Sprîncenele şi ochii ei alcătuiau o operă desăvîrşită. „Ochi ca marea", îi spunea tatăl meu atunci cînd voia una dintre vişinele în ciocolată pe care ea le ţinea ascunse în dulăpiorul cu băuturi şi din care se servea cîteodată. Acum înţelegeam de ce-i spunea aşa. Crezusem că motivul erau ochii ei albaştri, dar acum vedeam că era din cauză că aceştia erau fără fund – o profunzime ce-mi dădea frisoane. Atunci am avut un moment de inspiraţie, nicidecum un gînd bine conturat, ca, înainte să mă adulmece Holiday, înainte să se evapore ceaţa înrourată ce plutea deasupra ierbii şi înainte ca mama învăluită de ceaţă să se trezească, aşa cum făcea în fiecare dimineaţă, să-i fac o fotografie cu noul meu aparat.

Cînd magazinul foto mi-a expediat rola şi pozele într-un plic gros, numaidecît am putut să constat diferenţa. Mama era Abigail într-o singură poză. În prima, cea în care o luasem prin surprindere, cea făcută înainte ca zgomotul aparatului s-o transforme în mama fiicei sărbătorite, proprietara cîinelui vesel, soţia bărbatului iubitor şi mama unei alte fiice şi a unui băieţel. Gospodina. Grădinăreasa. Vecina radioasă. Ochii mamei mele erau două mări, iar în miezul lor se afla o genune. Mă gîndeam că voi avea la dispoziţie o viaţă întreagă ca să-i înţeleg, dar aceea a fost singura zi pe care am avut-o la dispoziţie. O singură dată pe Pămînt am zărit-o pe Abigail, după care am lăsat-o să lunece nestingherită înapoi – fascinaţia mea fiind ţinută în frîu de dorinţa ca ea să rămînă mamă şi să mă învăluie în căldura ei maternă.

Eram în foişor şi mă gîndeam la fotografia aceea, mă gîndeam la mama, cînd deodată Lindsey

se sculă în toiul nopţii şi se strecură în hol. O urmăream aşa cum l-aş fi urmărit într-un film pe hoţul ce dă tîrcoale casei. Ştiam că, atunci cînd va răsuci clanţa de la uşa camerei mele, aceasta va ceda. Ştiam că va intra în dormitorul meu, dar ce voia să facă acolo? Teritoriul meu devenise deja o ţară a nimănui în mijlocul casei noastre. Mama nu se atinsese de el. Patul meu era încă nefăcut din dimineaţa grăbită a dispariţiei mele. Hipopotamul meu înflorat zăcea printre perne şi cearşafuri lîngă un costum la care renunţasem înainte să mă decid pentru pantalonii galbeni, evazaţi.

Lindsey păşi pe covorul moale şi-şi plimbă degetele pe fusta bleumarin şi vesta croşetată, roşie şi albastră – două ghemotoace dispreţuite din tot sufletul. Ea avea o vestă portocalie-verde cu acelaşi model. Luă vesta, o întinse pe pat, netezind-o. Era urîtă şi totodată preţioasă. Puteam vedea asta. O mîngîie.

Lindsey pipăi conturul tăvii aurite pe care o ţineam pe măsuţa de toaletă, o tavă plină cu insigne primite la diverse alegeri şi de la colegi. Favorita mea era cea pe care scria „Hippy-Dippy te iubeşte" şi pe care o găsisem în parcarea şcolii, dar pe care-i promisesem mamei să n-o port niciodată. Păstram o sumedenie pe tavă, iar pe altele le agăţasem pe un afiş mare cu Universitatea Indiana, unde studiase tatăl meu. Credeam că voia să mi le fure – că-şi va alege cîteva pe care să le poarte –, dar nu s-a întîmplat aşa. Nici măcar nu le luă în mînă. Îşi plimbă vîrful degetelor peste tot ce era pe tavă, moment în care o zări, un colţişor alb ieşind la iveală. Trase de colţ.

Era fotografia.

Dădu drumul din plămîni unui şuvoi de aer şi se aşeză pe podea cu gura căscată şi cu poza în

mînă. Emoţionată, începu să tremure ca o pînză de cort scăpată din chingi. Nici ea, ca şi mine pînă în dimineaţa acelei fotografii, n-o mai văzuse înainte pe mama cea străină. Se uitase doar la pozele făcute după aceea. Deşi părea obosită, mama surîdea. Mama şi Holiday stînd în faţa sîngerului, razele de soare pătrunzîndu-i prin halat şi prin cămaşa de noapte. Dar eu voiam să fiu singura care ştia că mama mea era şi altcineva – o femeie misterioasă, necunoscută nouă.

Cînd am reuşit să mă arăt pentru prima oară, pe 23 decembrie 1973, a fost din întîmplare. Buckley dormea, iar mama era plecată cu Lindsey la dentist. Ai mei înţeleseseră în săptămîna aceea că familia ca un tot trebuia să meargă înainte, că fiecare dintre ei trebuia să-şi găsească ceva de făcut ca să poată depăşi momentul. Tatăl meu se oferise să deretice în camera musafirilor, devenită mai de demult „bîrlogul" său. De la tatăl său învăţase să construiască corăbii minuscule în interiorul unor sticle, ispravă care pe mama, sora şi fratele meu îi lăsa complet indiferenţi. Mie însă treaba asta îmi plăcea la nebunie. „Bîrlogul" era plin cu asemenea sticle.

La serviciu, tatăl meu nu făcea toată ziua nimic altceva decît să adune cifre – obolul său faţă de Societatea de Asigurări Chadds Ford –, iar seara, ca să se relaxeze, construia aceste corăbioare sau citea cărţi despre Războiul Civil. Mă chema de fiecare dată cînd se pregătea să ridice pînzele. Corabia era deja fixată bine pe fundul sticlei. De cum intram, tatăl meu mă ruga să închid uşa. Adesea, clopoţelul ne chema numai-decît la cină, ca şi cînd mama ar fi avut un al şaselea simţ pentru lucrurile care n-o includeau şi pe ea. Dar cînd acest simţ nu funcţiona, treaba mea era să ţin de sticlă.

„Stai nemişcată, îmi zicea tata. Tu eşti secundul meu".

Trăgea uşor de sfoara ce ieşea prin gîtul sticlei şi, *voilà*, toate pînzele erau sus, de la arbore la velier! Era corabia noastră. Nu puteam bate din palme fiindcă ţineam de sticlă, dar întotdeauna îmi doream asta. În acele momente tatăl meu se mişca foarte repede. Cu o sîrmă încălzită deasupra unei lumînări aprindea capătul sforii care ieşea din sticlă. Dacă nu lucra atent, corabia putea să se strice sau, mai rău, pînzele firave de hîrtie ar fi putut să ia foc cu un fîsîit grozav şi, deodată, aş fi ţinut în mînă un ghem de flăcări.

În cele din urmă, tatăl meu confecţiona un suport din lemn de plută care să mă înlocuiască. Lindsey şi Buckley nu-mi împărtăşeau fascinaţia. După ce s-a chinuit să le trezească entuziasmul, tatăl meu a renunţat şi s-a retras în „bîrlog". Pentru ceilalţi membri ai familiei mele o corabie în interiorul unei sticle era doar o corabie.

Dar, în ziua în care a făcut curăţenie, tata mi-a vorbit:

— Susie, scumpa mea, mica mea marinăreasă, ţie întotdeauna ţi-au plăcut corăbiile mititele.

L-am urmărit cum ia sticlele de pe rafturile unde le ţinea de obicei şi le aliniază pe birou. Cu o cămaşă veche de-a mamei începu să şteargă praful de pe rafturi. Sub birou se aflau şiruri de sticle goale pe care le strînseserăm amîndoi. În debara erau alte corăbii – unele construite de el împreună cu tatăl său, altele confecţionate de unul singur, apoi cele făcute de noi doi. Unele erau în stare perfectă, însă li se înnegriseră pînzele; altele se lăsaseră sau se răsturnaseră cu timpul. Mai era şi cea care luase foc în săptămîna de dinaintea morţii mele.

Cea pe care a distrus-o prima.

Inima îmi zvîcnea în piept. Tatăl meu se întoarse şi le zări pe celelalte, toţi anii investiţi în ele şi mîinile care le ţinuseră: ale tatălui mort, ale fetiţei moarte. L-am urmărit cum le-a nimicit pe toate. Boteză pereţii şi scaunul de lemn cu vestea morţii mele, după care rămase în camera musafirilor – „bîrlogul" său – într-o mare de cioburi verzi, bucăţi de lemn şi hîrtie. Stătea în picioare în mijlocul prăpădului. În acea clipă, fără să ştiu cum, m-am arătat. Chipul meu se reflecta în fiecare ciob de sticlă, în fiecare hîrb şi aşchie. Tatăl meu privi în jos, apoi în jur, plimbîndu-şi ochii pretutindeni. Ochi sălbatici. N-a durat decît o secundă şi m-am făcut nevăzută. Tatăl meu rămase tăcut o vreme, apoi izbucni în rîs – un rîset ţîşnind din străfundul măruntaielor, atît de sonor şi atît de gros încît hohotele m-au făcut să mă cutremur în raiul unde mă aflam.

Tatăl meu ieşi din „bîrlog", trecu de două uşi pînă cînd ajunse în dreptul camerei mele. Holul era îngust, uşa mea la fel de goală pe dinăuntru ca şi celelalte, uşor de străpuns cu pumnul. Vru să izbească şi în oglinda de deasupra măsuţei mele de toaletă, să smulgă cu unghiile tapetul, dar se prăbuşi pe patul meu plîngînd şi făcînd ghem cearşaful bleu.

— Tatị? scînci Buckley. Fratele meu era cu mîna pe clanţă.

Tata se întoarse, dar nu rĕuşi să-şi stăpînească lacrimile. Alunecă din pat cu pumnii încleştaţi pe cearşaf, apoi îşi desfăcu braţele. Trebui să-l roage pe fratele meu de două ori, ca niciodată înainte, şi abia atunci Buckely îndrăzni să se apropie de el. Îl înveli pe fratele meu în cearşaful ce mai păstra mirosul meu. Îşi aminti de ziua în care îl rugasem să-mi tapeteze camera în violet. Îşi aminti să pună vechile numere din *National Geographic*

pe rafturile de jos ale bibliotecii mele. (Dorisem să mă îngrop în poze din lumea animalelor.) Şi-şi aminti de răstimpul scurt cît fusesem singurul lor copil, înainte să vină pe lume Lindsey.

— Băiete, tu eşti comoara mea, îi spuse tata, agăţîndu-se de el.

Buckley se trase înapoi şi privi chipul brăzdat al tatălui meu, boabele mici şi luminoase de rouă din colţul ochilor. Dădu din cap serios şi sărută obrazul tatălui meu. Ceva atît de divin, ceva ce nimeni din rai n-ar fi putut născoci: grija unui copil faţă de un adult.

Tatăl meu potrivi cearşaful în jurul umerilor lui Buckley, amintindu-şi cum cădeam uneori din patul meu înalt fără să mă trezesc. Şedea în fotoliul verde din birou, citind cîte o carte, şi la auzul căzăturii mele tresărea, se ridica din fotoliu şi parcurgea distanţa scurtă pînă în dormitorul meu. Îi plăcea să mă vadă dormind dusă, netulburată de coşmaruri, uneori pe podeaua tare. În acele clipe jura că odraslele lui aveau să devină regi sau şefi de stat sau artişti sau medici sau fotografi ai lumii animalelor. Puteau deveni orice doreau.

Cu cîteva luni înainte să mor, tata m-a găsit dormind pe jos, dar sub pătură şi cuibărit lîngă mine era şi Buckley, în pijama, cu degetul mare în gură şi cu ursuleţul lîngă el. În acel moment, tatăl meu a avut pentru prima oară sentimentul trist şi straniu că e un tată muritor. Fiinţa lui plămădise trei copii şi cifra îl calmă. Nu conta ce i se putea întîmpla lui sau lui Abigail, cei trei se aveau unii pe alţii. Şi astfel, stirpea căreia îi dăduse viaţă i se părea nemuritoare, ca un filament de oţel dur întinzîndu-se în viitor, trecînd dincolo de el, indiferent de momentul în care persoana lui ar fi încetat să existe. Fie şi la o vîrstă apreciabilă, ninsă de ani.

Avea să o descopere acum pe Susie înlăuntrul fiului său. Dăruieşte-ţi iubirea celor vii. Îşi spunea asta – o spunea cu glas tare în creierul său –, dar prezenţa mea era ca o greutate pentru el, ceva ce-l tîra înapoi, înapoi, înapoi. Îl privea pe băieţelul pe care-l ţinea în braţe. *Cine eşti?* se trezi întrebînd. *De unde ai venit?*

I-am privit pe tata şi pe fratele meu. Adevărul era mult diferit de ceea ce învăţasem la şcoală. Adevărul era că linia despărţitoare dintre cei vii şi cei morţi putea fi, aşa cum şi părea, încîlcită, estompată.

Patru

În orele de după moartea mea, în timp ce mama dădea telefoane, iar tata bătea din uşă în uşă căutîndu-mă pe la vecini, domnul Harvey astupă cu pămînt bordeiul din lanul de porumb şi o luă din loc, ducînd în spinare sacul cu cadavrul meu ciopîrţit. Trecu la distanţă de două case de locul unde tatăl meu stătea de vorbă cu domnul şi doamna Tarking şi o ţinu tot pe cărarea dintre cele două şiruri de gard viu – merişorul familiei O'Dwyer şi splinariţa familiei Stead. Se strecură printre frunzele verzi şi robuste, lăsînd în spate mirosul meu, pe urmele căruia cîinele familiei Gilbert avea să-mi descopere antebraţul, miros pe care ploaia şi zloata din următoarele trei zile l-au spălat înainte ca poliţiştilor să le treacă prin minte să apeleze la cîini. Mă transportă la el acasă, unde l-am aşteptat pînă ce s-a dus să se spele.

După ce casa încăpuse pe alte mîini, noii proprietari aveau să privească destul de miraţi urma întunecată de pe podeaua din garaj. Pe cînd inspectau încăperile, agentul imobiliar le spunea cumpărătorilor interesaţi că era vorba de o pată de ulei, dar, de fapt, eram eu, picurînd din sacul domnului Harvey, mînjind betonul. Primul meu semnal secret către lume.

Avea să mai treacă ceva timp pînă să-mi dau seama ceea ce bănuiaţi fără îndoială deja, şi anume că nu eram prima fată pe care domnul Harvey o

ucisese. Ştiuse cum să scape de cadavrul meu din lanul de porumb. Ştiuse să urmărească mersul vremii şi să mă ucidă în răstimpul dintre o ploaie măruntă şi una torenţială, privînd astfel poliţia de dovezi concrete. Dar nu era atît de inteligent pe cît credeau poliţiştii. Îmi rătăcise antebraţul, se folosise de un sac din pînză pentru un cadavru sîngerînd şi, dacă cineva ar fi stat să se uite, poate că i s-ar fi părut ciudat să-şi vadă vecinul umblînd pe cărarea dintre cele două proprietăţi, un drum îngust chiar şi pentru copiii care în joaca lor se ascundeau pe după gardul viu.

În baia din locuinţa sa, o locuinţă identică cu cea în care locuiam noi, în acelaşi cartier, sub jetul de apă fierbinte, domnul Harvey îşi freca trupul cu mişcări lente, deloc nervoase. Se simţea învăluit de un torent de linişte. Nu aprinsese lumina din baie, dar simţea cum apa fierbinte îl spală de resturile mele, moment în care îşi aminti de mine. De ţipătul meu înfundat în urechea lui. De geamătul meu de moarte, delicios. De splendida mea carne albă ce nu văzuse niciodată soarele, carne de prunc spintecată atît de frumos de lama cuţitului său. Pătruns de fierbinţeală, începu să tremure – o plăcere înţepătoare care-l făcu să simtă furnicături pe braţe şi pe picioare. Mă băgase în sacul de pînză cerată, la un loc cu crema de ras şi lama de bărbierit de pe poliţa scobită în pămînt, cu cartea de sonete şi cu cuţitul plin de sînge. Le azvîrlise în sac lîngă gambele, degetele mele de la mîini şi picioare, dar îşi impusese să nu uite să le scoată din sac înainte ca sîngele meu să se închege în cursul nopţii. Dintre toate păstrase numai cartea cu sonete şi cuţitul.

La slujba de seară erau tot soiul de cîini. Unii, cei care-mi plăceau cel mai mult, îşi înălţau capul imediat ce adulmecau vreun miros mai interesant.

Fie că mirosul era tare, fie că nu-l puteau identifica numaidecît, fie că ştiau exact despre ce era vorba – creierul lor anunţîndu-i: ah, biftec tartar! –, se luau după miros pînă ce ajungeau direct la sursă. În faţa obiectului real, a poveştii adevărate, decideau ce să facă. Aşa operau ei. Nu-şi stăvileau dorinţa de-a cunoaşte doar pentru că mirosul era neplăcut sau obiectul, periculos. Vînau pur şi simplu. La fel am procedat şi eu.

Domnul Harvey duse sacul cerat, portocaliu, conţinînd rămăşiţele mele, pînă la o groapă de gunoi situată la vreo doisprezece kilometri de cartierul nostru, pe un teren pînă de curînd viran, în preajma şinelor de cale ferată şi a unui atelier de reparat motociclete. Puse radioul pe un post ce transmitea colinde de Crăciun. Stînd în maşina sa încăpătoare de teren, fluiera şi se felicita în gînd, simţindu-se sătul. Plăcintă cu mere, sandvici cu brînză, îngheţată, cafea. Sătul. Devenea tot mai bun – nu recurgea niciodată la schemele vechi care l-ar fi plictisit, ci cu fiecare nouă crimă îşi făcea cîte o surpriză, cîte un dar sieşi.

Aerul din maşină era rece, sticlos. Puteam zări fuioarele umede ce-i ieşeau pe nări, ceea ce mă făcu să vreau să-mi palpez plămînii încremeniţi.

O luă pe o alee subţire ca o aţă, drum ce despărţea două zone industriale. Maşina săltă zdravăn cînd nimeri peste o groapă mai mare şi siguranţa de plastic de la sacul în care se afla cadavrul meu se izbi de şurubul ce fixa roata de rezervă, crăpîndu-se.

„La dracu'", zise domnul Harvey. Dar îşi reluă numaidecît fluieratul.

Mi-am amintit că mai umblasem o dată pe acest drum, tatăl meu stînd în faţă la volan, iar Buckley ghemuit lîngă mine în spate – o singură centură de siguranţă servindu-ne amîndurora – o

splendidă evadare de acasă. Tatăl meu întrebase care din noi voia să vadă cum dispare un frigider.

— O să-l înghită pămîntul! ne-a zis el. Îşi pusese pălăria pe cap şi-şi trăsese mănuşile negre din piele de căprioară, după care jinduiam atîta. Ştiam că mănuşile înseamnă să fii adult, iar cele cu un singur deget să nu fii. (În 1973, de Crăciun, mama îmi făcuse cadou o pereche de mănuşi. Pînă la urmă, ele au încăput pe mîna lui Lindsey, dar ea ştia foarte bine că mănuşile erau de fapt ale mele. Într-o zi, întorcîndu-se de la şcoală, mi le-a lăsat la marginea lanului de porumb. Întotdeauna făcea chestia asta – îmi lăsa cîte ceva.)

— Pămîntul are gură? a întrebat Buckley.

— O gură mare şi rotundă, dar fără buze, i-a răspuns tata.

— Jack, a intervenit mama rîzînd, destul. Ştii bine că l-am văzut o dată mîrîind la nişte flori de gura leului!

— Vreau să merg şi eu, am zis. Tatăl meu mi-a spus că era o mină abandonată ce se surpase, devenind puţ. Nu-mi păsa. Mi-ar fi plăcut să văd pămîntul înghiţind ceva, de pildă, un copil.

De aceea, văzîndu-l pe domnul Harvey că mă duce la puţ, nu puteam să nu recunosc cît de deştept era. Sacul era într-un seif de metal, iar eu în interiorul acelei greutăţi.

Cînd a ajuns la puţ se înserase deja. Lăsă seiful în maşină şi se apropie de casa familiei Flanagan, o casă înălţată pe terenul cu puţul. Familia Flanagan îşi cîştiga existenţa din taxa pe care o percepea de la cei care-şi abandonau vechiturile în puţ.

Domnul Harvey bătu la uşa unei căsuţe albe şi îi răspunse o femeie. O aromă de rozmarin şi de miel se înălţă pînă la mine în rai şi, venind dinspre spatele casei, mirosul ajunse la nările domnului Harvey care zări în bucătărie un bărbat.

— Bună seara, domnule, îi spuse doamna Flanagan. Aţi adus ceva?

— În portbagajul maşinii, îi răspunse domnul Harvey. Pregătise o bancnotă de douăzeci de dolari.

— Ce aveţi în el, un cadavru? glumi ea.

Era ultimul lucru ce i-ar fi trecut prin minte acestei femei care locuia într-o căsuţă pe cît de mică, pe atît de plăcută. Avea un soţ care era mai tot timpul acasă, prins cu cîte o reparaţie, un om care, fiind fără serviciu, se purta frumos cu ea, şi mai avea un băieţel destul de mic ca să creadă că mama lui era singurul lucru pe lume.

Domnul Harvey zîmbi şi, văzîndu-i chipul luminat de zîmbet, nu mi-am întors privirea.

— Seiful cel vechi al tatălui meu, l-am adus în sfîrşit, spuse el. De ani de zile plănuiesc să fac asta. Nimeni nu-şi mai aminteşte combinaţia.

— E ceva în el? întrebă ea.

— Aer stătut.

— Daţi maşina cu spatele. Aveţi nevoie de ajutor?

— Mi-ar prinde bine, răspunse el.

Familia Flanagan nu a bănuit nici un moment că fata despre care aveau să citească în ziare în următorii cîţiva ani – DISPĂRUTĂ DE ACASĂ, O CRIMĂ?; ANTEBRAŢ DESCOPERIT DE UN CÎINE DIN VECINI; FATĂ, 14 ANI, PROBABIL UCISĂ ÎN LANUL DE PORUMB AL LUI STOLFUZ; ATRAGEM ATENŢIA TUTUROR FEMEILOR TINERE; PRIMĂRIA REORGANIZEAZĂ TERENURILE DE LÎNGĂ ŞCOLI; LINDSEY SALMON, SORA FETEI MOARTE, ŢINE DISCURSUL DE ABSOLVIRE – se afla în seiful de metal cenuşiu adus într-o seară de un bărbat singur care le-a dat douăzeci de dolari ca să-l arunce în puţ.

Pe drumul înapoi la maşină, domnul Harvey îşi bagă mîna în buzunar, unde se afla brăţara mea de argint cu amuletele. Nu-şi amintea să o fi scos de pe mîna mea. Nu-şi amintea nici că a vîrît-o în buzunarul pantalonilor săi curaţi. O pipăi, descoperind cu buricul degetului arătător metalul auriu şi neted al pietrei de Pennsylvania, călcîiul pantofiorului de balet, gaura minusculului degetar şi spiţele bicicletei cu roţi care mai funcţionau încă. Ajuns pe Route 202, trase pe marginea şoselei şi mîncă un sandvici cu lebăr pe care şi-l preparase mai devreme în ziua aceea, după care se îndreptă spre şantierul aflat la sud de Downingtown. Acolo nu era ţipenie de om. Pe atunci nu exista nici un fel de pază în parcurile industriale. Parcă maşina lîngă o toaletă ecologică, pregătindu-şi o scuză în eventualitatea improbabilă că ar fi avut nevoie de aşa ceva.

Cînd mă gîndeam la domnul Harvey îmi venea în minte acest deznodămînt – cum o luase printre gropile mocirloase şi cum se rătăcise printre buldozerele adormite – de o masivitate atît de înfricoşătoare în beznă. În noaptea de după moartea mea, cerul era albastru închis, iar în acest spaţiu deschis domnul Harvey putea vedea la distanţă de cîţiva kilometri. Am ales să rămîn cu el, să scrutez şi eu acei kilometri din depărtare, aşa cum îi scruta el. Voiam să merg acolo unde mergea el. Nu mai ningea, dar începuse să adie un vînticel. Făcu cîţiva paşi spre ceea ce instinctul lui de constructor îi spunea că avea să fi curînd un bazin cu apă şi, oprindu-se, pipăi amuletele pentru ultima oară. Îi plăcea piatra de Pennsylvania pe care tatăl meu îmi gravase iniţialele – preferata mea era bicicleta minusculă –, o smulse şi şi-o vîrî în buzunar. Aruncă brăţara cu celelalte amulete în ceea ce avea să devină nu peste mult timp un lac artificial.

Cu două zile înainte de Crăciun, l-am zărit pe domnul Harvey citind o carte despre triburile Dogon şi Bambara din Mali. Cînd a ajuns la pasajele care descriau pînza şi frînghiile folosite de aceştia la construirea încăperilor, în mintea lui s-a aprins o scînteie. Simţea din nou nevoia să construiască, să experimenteze, aşa cum făcuse cu bordeiul, şi se decise asupra unui cort nupţial ca acela descris în carte. Avea să adune materiale cît se poate de simple şi să-l isprăvească în cîteva ore în curtea din spate.

După ce făcuse praf toate sticlele cu corăbii, tatăl meu îl găsi acolo.

Afară era frig şi domnul Harvey avea pe el doar o cămaşă subţire de bumbac. Împlinise treizeci şi şase de ani în anul ăla şi devenise pasionat de sudură. De aceea ochii îi erau mereu înroşiţi şi mulţi oameni, printre care şi tatăl meu, credeau că domnul Harvey se apucase de băut.

— Ce-i aia? îl întrebă tatăl meu.

În ciuda bolii de inimă de care sufereau bărbaţii din neamul Salmon, tatăl meu se ţinea destul de bine. Era un bărbat mai solid decît domnul Harvey şi, dînd ocol casei verzi cu acoperiş de şindrilă şi ajungînd în curtea din spate unde l-a zărit pe Harvey ridicînd ceva ce aducea cu nişte stîlpi de susţinere, părea chiar mai înalt şi mai vînjos. Tatăl meu gemea, căci mă zărise în cioburile de sticlă. L-am urmărit cum o ia direct pe peluză în pas agale, aşa cum fac copiii cînd se duc la şcoală. Era cît pe ce să şteargă cu palma gardul de soc al domnului Harvey.

— Ce-i aia? îl întrebă el din nou.

Domnul Harvey se opri cît să-i arunce o privire, după care se întoarse la lucrul său.

— Un cort de rogojini.

— Ce-i aia?

— Domnule Salmon, îmi pare rău de pierderea pe care ați suferit-o, zise el.

Revenindu-și, tatăl meu îi răspunse cum se cuvine.

— Mulțumesc.

Parcă ar fi avut o piatră înțepenită în gîtlej.

Urmă un moment de tăcere, după care domnul Harvey, dîndu-și seama că tatăl meu nu avea de gînd să plece, îl întrebă dacă nu dorea să-i dea o mînă de ajutor.

Și astfel l-am văzut din rai pe tatăl meu înălțînd un cort cot la cot cu bărbatul care mă omorîse.

Tatăl meu nu învăță prea multe. Învăță să treacă stinghiile arcuite prin pilonii despicați în vîrf și să înnoade în jurul lor vergelele mai subțiri astfel încît ele să alcătuiască jumătăți de arc în cealaltă direcție. Învăță să adune capetele acestor vergele și să le treacă prin barele transversale. Află că făcea toate astea fiindcă domnul Harvey citise despre tribul Imezzureg[1] și voia să construiască un cort după modelul corturilor lor. Tatălui meu i se confirmă opinia generală cum că individul era într-adevăr ciudat. Deocamdată asta era tot.

Dar după ce isprăviră cu schelăria – treabă de un ceas – domnul Harvey se duse în casă fără să spună de ce. Tatăl meu credea că sosise momentul să facă o pauză, că domnul Harvey se dusese să facă niște cafea sau să fiarbă ceai.

Se înșela. Domnul Harvey se dusese în casă și urcase la etaj ca să verifice cuțitul de vînătoare pe care-l lăsase în dormitor. Acesta era tot pe noptieră, unde-și mai ținea și caietul de notițe în care deseori în toiul nopții își așternea schițele pe care le visa. Aruncă o privire iscoditoare într-un sac de hîrtie. Pe lamă, sîngele meu se înnegrise. Amintirea întîmplării, amintirea a ceea ce făcuse

1. Ramură a tuaregilor din Sahara.

în bordei îi aduse aminte de ceva ce citise despre un trib din Scoţia. După ce era gata cortul pentru tinerii căsătoriţi, femeile tribului se străduiau să-i facă o prelată cît mai frumoasă.

Afară începuse să ningă. Era prima zăpadă de la moartea mea şi tatălui meu nu-i scăpă acest lucru.

— Te aud, scumpa mea, îmi zise el, deşi eu nu rostisem nici un cuvînt. Ce-i?

M-am concentrat intens asupra muşcatei uscate din cîmpul său vizual. Credeam că, dacă o voi putea face să înflorească, va primi răspuns. În raiul meu înflorise. În raiul meu petalele de muşcată învolburate îmi ajungeau pînă la brîu. Pe Pămînt nu se întîmplă nimic.

Dar printre fulgii de nea am observat ceva: tatăl meu privea spre casa cea verde cu alţi ochi. Începuse să-şi pună întrebări.

În casă, domnul Harvey îşi pusese pe el o cămaşă groasă de flanelă, dar primul lucru pe care-l observă tatăl meu era vraful de cearşafuri albe de bumbac pe care acesta le purta în braţe.

— La ce servesc? îl întrebă tatăl meu. Deodată nu mai putea să nu aibă în faţa ochilor chipul meu.

— Prelată, zise domnul Harvey. Cînd îi dădu tatălui meu un rînd de cearşafuri, dosul mîinii lui atinse degetele tatălui meu. Fu ca un şoc electric.

— Dumneata ştii ceva, îi zise tatăl meu.

Întîlnindu-i privirea, domnul Harvey nu-şi plecă ochii, dar rămase tăcuţ.

Lucrau împreună, iar fulgii de nea cădeau plutind pe pămînt. Din cauza mişcării, tatăl meu îşi simţea adrenalina zbătîndu-i-se în sînge. Verifică în minte tot ce ştia. L-a întrebat cineva pe omul ăsta unde era în ziua dispariţiei mele? L-a văzut careva pe omul ăsta în lanul de porumb?

Ştia că vecinii fuseseră luaţi la întrebări. Poliţiştii umblaseră metodic din casă în casă.

Tatăl meu şi domnul Harvey întinseră cearşafurile peste domul arcuit, ancorîndu-le de pătratul alcătuit din traversele ce legau pilonii despicaţi în vîrf, după care agăţară celelalte cearşafuri de barele transversale astfel încît capetele de jos ale cearşafurilor măturau pămîntul.

Cînd isprăviră treaba, fulgii de nea se odihneau pe cupolă. Zăpada astupase cutele cămăşii tatălui meu, aşezîndu-se şirag pe catarama curelei. Am simţit o durere. Mi-am dat seama că n-am s-o mai zbughesc niciodată cu Holiday afară pe zăpadă, niciodată n-am s-o mai trag cu sania pe Lindsey, n-am să-l mai învăţ pe frăţiorul meu, în pofida vocii raţiunii, cum să preseze zăpada cu dosul palmei ca să-i dea forma unei ghiulele. Stăteam singură într-o mare de petale strălucitoare. Pe Pămînt fulgii pluteau puri şi uşori, ca o cortină căzînd.

Stînd în cort, domnul Harvey se gîndea la fecioara mireasă adusă pe o cămilă pentru unul dintre bărbaţii tribului Imezzureg. Cînd tatăl meu se îndreptă spre el, domnul Harvey ridică mîna.

— Ajunge, zise el. De ce nu te duci acasă?

Sosise momentul ca tatăl meu să se gîndească la ceva de spus. Dar nu-i veni în minte decît numele meu:

— Susie, şopti el, a doua silabă răsucindu-se ca un şarpe.

— Abia am terminat de construit un cort, zise domnul Harvey. Ne-au văzut vecinii. Sîntem amici acum.

— Dumneata ştii ceva, zise tatăl meu.

— Du-te acasă. N-am cum să te ajut.

Domnul Harvey nu zîmbi şi nici nu făcu un pas înainte. Se retrase în cortul nupţial şi lăsă să cadă ultimul cearşaf alb, de bumbac, cu monogramă.

Cinci

O parte din mine ar fi vrut o răzbunare rapidă, ar fi vrut ca tatăl meu să devină omul care nu fusese niciodată: bărbatul înrăit de ură, aşa cum vezi în filme sau cum se întîmplă în cărţile pe care le citeşte lumea. Un ins oarecare pune mîna pe o puşcă sau pe un cuţit şi ia urma ucigaşului familiei sale. Îl termină fără să clipească şi toată lumea bate din palme.

Iată însă cum stăteau lucrurile:

Se scula în fiecare dimineaţă. Înainte să se deştepte de-a binelea, era cel care fusese dintotdeauna. Însă o dată cu trezirea conştiinţei se simţea ca şi cînd i s-ar fi strecurat în suflet otravă. La început nici nu se putea ridica din pat. Zăcea întins sub o povară imensă. Pe urmă numai mişcarea îl putea linişti şi atunci se mişca fără oprire, nici o mişcare nefiind de ajuns. Sentimentul de vinovăţie, mîna Domnului apăsîndu-l, spunîndu-i: *N-ai fost acolo atunci cînd fiica ta avea nevoie de tine.*

Cînd tatăl meu s-a dus la domnul Harvey, mama şedea în holul de la intrare lîngă o statuie a Sfîntului Francisc pe care o cumpăraseră împreună. La întoarcere, tatăl meu n-o mai găsi pe mama acolo. O strigă, îi rosti numele de trei ori, parcă dorindu-şi ca ea să nu apară, apoi urcă scările spre „bîrlog" ca să-şi noteze ceva în carnetul cu spirală: „Îi place să bea? Îmbată-l. Poate-i

vorbăreţ din fire". Apoi: „Cred că Susie mă priveşte". În rai, eram nebună de fericire. Am îmbrăţişat-o pe Holly, am îmbrăţişat-o pe Franny. Eram convinsă că tata ştia.

Lindsey trînti uşa de la intrare mai tare ca de obicei şi tatăl meu fu bucuros să audă zgomot. Se temea să mai scrie, să-şi noteze cuvintele. Ca un ecou, trîntitul uşii îi evocă după-amiaza ciudată pe care o petrecuse şi îl readuse în prezent, în toiul activităţii, acolo unde trebuia să se afle ca să nu fie luat de val. Înţelegeam asta – nu spun că nu-mi displăcea, că nu-mi amintea de momentele cînd şedeam la masă trebuind să o ascult pe Lindsey cum le povestea părinţilor mei despre extemporalele ei atît de strălucitoare, ori despre profesorul de istorie care avea să o recomande pentru consiliul de onoare al oraşului, dar Lindsey trăia şi cei vii meritau şi ei atenţie.

Bocănea pe scări. Ghetele ei izbeau scîndurile de brad ale scării, făcînd să răsune toată casa. Oi fi avut eu pică pe ea din cauza atenţiei pe care i-o acorda tatăl meu, dar o respectam pentru felul în care îşi rezolva treburile. Dintre toţi cei din familia mea, Lindsey era singura care trebuia să înfrunte ceea ce Holly botezase „sindromul morţilor umblători", atunci cînd lumea îl vede pe răposat, dar nu te vede pe tine.

Cînd se uitau la Lindsey, oamenii, chiar şi tata şi mama, mă vedeau pe mine. Lindsey nu era nici ea imună. Se ferea de oglinzi. Făcea duş numai pe întuneric.

Ieşea de sub duş şi bîjbîia după suportul de prosoape. În întuneric se simţea în siguranţă, aburii umezi desprinşi din plăcile de gresie o înveleau protector. Cînd era linişte în casă sau cînd de jos se auzeau murmure, ştia că nu va fi deranjată. Erau momentele în care se putea gîndi

la mine, o chestie pe care o făcea în două feluri: fie se gîndea la *Susie*, la acest singur cuvînt şi plîngea, lăsînd lacrimile să i se rostogolească pe obrajii deja umezi, ştiind că n-o vedea nimeni, că nimeni nu cuantifica drept suferinţă această substanţă nocivă, fie îşi imagina că fug, îşi imagina că scap, se imagina pe sine ca fiind cea prinsă, zbătîndu-se pînă ce reuşea să se elibereze. Se lupta cu veşnica întrebare: *Unde-i Susie acum?*

Tatăl meu trăgea cu urechea la Lindsey care era în camera ei. Zbang, uşa trîntită cu putere. Tronc, cărţile zvîrlite pe jos. Scîrţ, trîntirea pe pat. Ghetele, bum, bum, aruncate pe podea. Cîteva minute mai tîrziu, tata stătea în dreptul camerei ei.

— Lindsey, zise el, ciocănind la uşă.

Nici un răspuns.

— Lindsey, pot să intru?

— Du-te de aici! sosi răspunsul ei ferm.

— Te rog, scumpo, o imploră el.

— Du-te de aici!

— Lindsey, icni tatăl meu, ţinîndu-şi respiraţia, de ce nu mă laşi să intru?

Îşi sprijini fruntea de uşa dormitorului. Simţi atingerea lemnului rece şi o clipă uită de tîmplele ce-i zvîcneau, de bănuiala ce i se sădise în minte şi care nu-i dădea pace. *Harvey, Harvey, Harvey.*

În ciorapi, Lindsey se apropie tiptil de uşă. Cînd o descuie, tatăl meu se trase înapoi şi-şi pregăti o mină care să-i spună, spera el, „Nu fugi".

— Ce-i? întrebă ea. Avea un chip rigid, un afront. Ce-i?

— Vreau să ştiu cum te simţi, îi spuse el. Reflecta la cortina căzută între el şi domnul Harvey, la faptul că lăsase să-i scape prada. Simţea un reproş tăcut. Copiii lui umblau pe străzi, mergeau la şcoală şi în drumul lor treceau pe

lîngă casa cea verde a domnului Harvey. Avea nevoie de copilul său ca să-şi revină.

— Vreau să fiu singură, îi zise Lindsey. E chiar atît de complicat?

— Mă găseşti aici dacă ai nevoie de mine, zise el.

— Tată, uite ce, zise sora mea, făcîndu-i o singură concesie, mă ocup singură de asta.

Ce-ar fi putut el face? Ar fi putut să încalce regula şi să-i spună: „Nu sînt, nu pot, nu mă face să...", dar rămase mut cîteva clipe, după care se retrase.

— Înţeleg, zise el, deşi nu înţelegea.

Aş fi vrut să-l prind şi să-l ridic, ca în statuile pe care le văzusem în albumele de artă. O femeie ridicînd un bărbat. Salvarea pe invers. Fiica spunîndu-i tatălui ei: „E bine. Eşti bine. Am să te feresc de orice rău."

L-am văzut însă că se duce să îi dea un telefon lui Len Fenerman.

În primele săptămîni, poliţiştii se purtau aproape cu deferenţă. În cartierele rezidenţiale nu era un lucru obişnuit să auzi de fete ucise şi dispărute. Şi, cum nu se ivise nici o pistă care să-i conducă la cadavrul sau la ucigaşul meu, poliţiştii deveneau tot mai nervoşi. Există un interval al timpului cînd apar de obicei probele materiale. Acest interval se micşora cu fiecare zi.

— Domnule Fenerman, nu vreau să par iraţional, îi zise tatăl meu.

— Spuneţi-mi Len.

În colţul biroului era poza mea de şcoală pe care Len Fenerman o primise de la mama. El ştiuse înainte ca vorbele să fie rostite că eram deja moartă.

— Sînt sigur că un vecin de-al nostru ştie ceva, îi zise tatăl meu, privind pe fereastra „bîrlogului" său spre lanul de porumb. Proprietarul terenului

declarase presei că de-acum înainte avea să lase pământul necultivat.

— Cine-i şi ce vă face să credeţi acest lucru? îl întrebă Len Fenerman. Îşi alese un creion scurt şi ros la capăt de pe raftul de metal al biroului.

Tatăl meu îi povesti despre cort, despre felul cum domnul Harvey îi spusese să se ducă acasă, cum îmi rostise numele, despre faptul că vecinii îl considerau un om ciudat, fără o slujbă permanentă, fără copii.

— Am să verific, îi zise Len Fenerman, căci era de datoria lui să facă acest lucru. Ăsta era rolul pe care-l juca în piesă. Dar ceea ce îi spusese tatăl meu îi oferea prea puţin sau chiar nimic de la care să pornească.

— Nu vorbiţi cu nimeni şi nu mai luaţi legătura cu dînsul, îl avertiză Len.

După ce puse receptorul în furcă, tatăl meu se simţi ciudat de gol pe dinăuntru. Stors de vlagă, deschise uşa „bîrlogului" şi o închise încet în urma sa. În hol o strigă pentru a doua oară pe mama pe nume: Abigail!

Ea era jos în baie şi mînca pe furiş din pricomigdalele pe care firma tatălui meu ni le trimitea întotdeauna de Crăciun. Le mînca lacom; prăjiturile explodau ca nişte aştri în gura ei. În vara cînd fusese însărcinată cu mine purtase mereu aceeaşi rochie largă, cadrilată, nefiind dispusă să dea banii pe alta. Mînca tot ce-i poftea inima şi-şi mîngîia burta spunînd „Mulţumesc, bebeluşule", în timp ce ciocolata i se prelingea pe sîni.

Se auzi o bătaie la baza uşii.

— Mami?

Ascunse prăjiturile în dulapul cu medicamente, înghiţind iute ce mai avea în gură.

— Mami? repetă Buckley cu un glas somnoros. *Mammmmm-miii!*

Mama detesta acest cuvînt.

Cînd deschise uşa, frăţiorul meu i se agăţă de genunchi, lipindu-şi obrajii de carnea de deasupra lor.

Auzind mişcare, tatăl meu coborî în bucătărie. Încercau să-şi găsească liniştea ocupîndu-se amîndoi de Buckley.

— Unde-i Susie? întrebă Buckley în timp ce tatăl meu întindea pe pîine untul de arahide. Pregăti trei porţii. Una pentru sine, una pentru mama şi una pentru fiul său de patru anişori.

— Ai pus la loc jucăria? îl întrebă tatăl meu pe Buckley, mirîndu-se că evită în continuare subiectul cu singura persoană care-l aborda frontal.

— De ce se simte rău mami? îl întrebă Buckley.

Amîndoi o priveau pe mama în timp ce ea îşi fixase privirea asupra chiuvetei.

— N-ai vrea să mergem la grădina zoologică săptămîna asta? îl întrebă tatăl meu. Se ura pentru asta. Ura mita şi subterfugiul – minciuna. Cum să-i spună însă fiului său că sora lui mai mare ar fi putut să fie undeva tăiată în bucăţi?

Auzind însă cuvintele *grădina zoologică* şi tot ce însemna ea – pentru el mai ales *maimuţele!* – Buckley o luă pe poteca susurîndă a uitării pentru încă o zi. Umbra anilor nu era prea grea peste trupul său mititel. Ştia că plecasem de-acasă, dar oamenii care plecau se întorceau de fiecare dată.

Mergînd din casă în casă, Len Fenerman nu descoperise nimic deosebit în legătură cu George Harvey. Domnul Harvey locuia de unul singur, dar se vorbea că intenţionase să se mute împreună cu soţia, care murise cu cîtva timp înainte. Construia căsuţe de păpuşi pentru cîteva magazine de specialitate şi se ţinea departe de lume. Asta era tot ce se ştia. Deşi nu se putea spune că era

prietenos, se bucurase întotdeauna de simpatia vecinilor. Fiecare duplex îşi avea povestea sa. Lui Len Fenerman, mai ales, povestea lui George Harvey i se părea convingătoare.

Nu, zise Harvey, nu cunoştea prea bine familia Salmon. Îi văzuse pe copii. Fiecare ştia cine are şi cine n-are copii, spusese el, ţinîndu-şi capul niţel aplecat spre stînga.

— Se văd jucăriile în curte. Casele astea sînt întotdeauna mai vesele, observase el, întrerupîndu-se brusc.

— Înţeleg că aţi avut de curînd o discuţie cu domnul Salmon, îi zise Len la a doua sa vizită în casa cea verde şi sumbră.

— Da, ce-i rău în asta? l-a întrebat domnul Harvey clipind întruna. Mă duc să-mi iau ochelarii, adăugase el. Lucram la ceva migălos despre al doilea Imperiu.

— Al doilea Imperiu? întrebă Len.

— Sînt gata cu comenzile de Crăciun şi-mi pot permite să experimentez, zise domnul Harvey.

Len îl urmă în spate, unde o masă de sufragerie era proptită de perete. Pe ea erau înşirate zeci de bucăţele care aduceau cu nişte lambriuri miniaturale.

Cam ciudat, gîndi Fenerman, *dar asta nu-l face un ucigaş.*

Domnul Harvey îşi puse ochelarii şi numaidecît îşi dădu drumul.

— Da, domnul Salmon a ieşit să se plimbe şi m-a ajutat să construiesc cortul nupţial.

— Cortul nupţial?

— În fiecare an fac cîte ceva pentru Leah, zise el. Pentru soţia mea. Sînt văduv.

Len se simţea ca şi cînd ar fi atentat la viaţa intimă a acestui om.

— Aha, înţeleg, zise el.

— Mă simt groaznic cînd mă gîndesc la ce i s-a putut întîmpla bietei fetiţe, zise domnul Harvey. Am încercat să-i spun asta domnului Salmon. Dar ştiu din experienţă că, în asemenea momente, nimic nu are sens.

— Construiţi în fiecare an acest cort? îl întrebă Len Fenerman. Era ceva ce putea fi confirmat de către vecini.

— Înainte îl construiam înăuntru, dar anul ăsta am încercat să-l fac afară. Ne-am căsătorit iarna. M-am gîndit că va ţine pînă la o ninsoare mai puternică.

— Unde înăuntru?

— La subsol. Dacă doriţi, vă pot arăta. Acolo păstrez încă toate lucrurile lui Leah.

Dar Len nu insistă.

— V-am deranjat destul, zise el. Voiam doar să cercetez zona pentru a doua oară.

— Cum merge ancheta? îl întrebă domnul Harvey. Aţi găsit ceva?

Len detesta genul ăsta de întrebări, deşi presupunea că oamenii căror le viola intimitatea erau îndreptăţiţi să le pună.

— Uneori cred că indiciile sosesc la timpul potrivit, zise el. Adică dacă ţin neapărat să fie descoperite. Era un răspuns criptic, de genul „Confucius a zis", dar îşi făcea efectul asupra aproape fiecărui civil.

— Aţi vorbit cu băiatul familiei Ellis? îl întrebă domnul Harvey.

— Am discutat cu ai lui.

— Aud că a maltratat cîteva animale din zonă.

— Pare un puşti periculos, vă asigur, zise Len, dar a lucrat la mall în ziua crimei.

— Există martori?

— Da.

— E singura mea ipoteză, zise domnul Harvey. Aş vrea să vă pot ajuta mai mult.

Len simţea că omul era sincer.

— În mod sigur e cam într-o dungă, zise Len cînd îl sună pe tatăl meu, dar n-am nimic împotriva lui.

— Ce-a zis de cort?

— Că l-a construit pentru Leah, soţia lui.

— Din cîte-mi amintesc, doamna Stead i-a spus lui Abigail că pe soţia lui o chema Sophie, zise tatăl meu.

Len îşi verifică carneţelul.

— Nu, Leah. Mi-am notat.

Tatăl meu avu o clipă de ezitare. De unde oare aflase de numele Sophie? Era sigur că şi el l-a auzit, dar asta cu ani în urmă la o petrecere cu vecinii unde numele copiilor, soţilor şi soţiilor pluteau ca o ploaie de confetti peste talmeş-balmeşul de prezentări şi nimicurile povestite doar de dragul impresiei de familiaritate – toate prea vagi ca să ţi le poţi aminti a doua zi.

Îşi aduse aminte însă că domnul Harvey nu venise la acea sindrofie. De fapt, nu participase la nici una dintre ele, ceea ce în ochii multora dintre vecini se adăuga ciudăţeniei omului, chiar dacă nu şi în cei ai tatălui meu. Nici el nu se simţise niciodată în largul său la aceste eforturi colective de convivialitate.

Tata îşi notă „Leah?" în carneţel, apoi „Sophie?", fără să ştie că începuse o listă cu numele femeilor moarte.

În ziua de Crăciun familia mea s-ar fi simţit mai bine în rai. Crăciunul era destul de ignorat în raiul meu. Unii se îmbrăcau numai în alb, pretinzînd că sînt fulgi de zăpadă, dar în afară de asta nu se întîmpla nimic. Samuel Heckler a venit la noi într-o vizită inopinată. Nu semăna deloc cu un fulg de zăpadă. Purta jacheta de piele a fratelui său mai mare peste o salopetă militară cam largă pentru el.

Fratele meu se juca în camera de zi. Mama se bucura că îi cumpărase din vreme cadourile. Lindsey primi o pereche de mănuşi şi un strugurel cu aromă de cireşe. Tata se alese cu cinci batiste albe comandate de mama prin poştă cu luni înainte. De fapt, cu excepţia lui Buckley, nimeni nu voia nimic. În zilele de dinaintea Crăciunului becurile de pe brad rămaseră neaprinse. Ardea doar lumînarea de la fereastra „bîrlogului", pe care tatăl meu o aprindea după lăsarea întunericului. Însă după orele patru mama, sora şi fratele meu nu mai ieşeau din casă. Eu eram singura care o vedeam.

— E cineva afară! strigă fratele meu.

Construia un zgîrie-nori şi acesta mai avea puţin pînă să se prăbuşească.

— Are un geamantan.

Mama îşi lăsă paharul cu lichior de ouă în bucătărie şi veni în hol. Lindsey, ca de fiecare sărbătoare, se simţea obligată să-şi petreacă ziua în camera de zi. Juca Monopoly cu tata şi se cruţau reciproc, sărind amîndoi peste căsuţele mai brutale. Desfiinţaseră Taxa pe Lux, ignorau Ghinionul.

În hol mama îşi netezi fusta. Îl aşeză pe Buckley în faţa ei şi-şi puse braţele pe umerii lui.

— Aşteaptă ca omul să bată la uşă, zise ea.

— Poate că-i părintele Strick, îi spuse tatăl meu lui Lindsey, după ce încasă cincisprezece dolari pentru locul doi la concursul de frumuseţe.

— Sper că nu, măcar de dragul lui Susie, îndrăzni Lindsey.

Tata insista ca sora mea să-mi rostească numele. Ea dădu duble şi se deplasă pe Marvin Gardens.

— Asta face douăşpatru de dolari, zise tatăl meu, dar am să iau doar zece.

— Lindsey, strigă mama. Ai un musafir.

Tatăl meu o urmări pe sora mea cum se ridică şi iese din cameră. Amîndoi o urmăream. Acum şedeam eu cu tata. Eram strigoiul de pe tabla de joc. Tatăl meu avea privirea aţintită asupra vechiului pantofior ce stătea într-o rînă în cutia de Monopoly. De-aş fi putut să-l ridic, să-l fac să sară de pe Boardwalk pe Baltic, unde susţineam mereu că trăiesc oameni mai buni! „Asta pentru că eşti o ciudată", zicea Lindsey. Tatăl meu spunea: „Sînt mîndru că n-am crescut o snoabă".

— Căile ferate, Susie, zise el. Întotdeauna ţi-a plăcut să fii proprietara căilor ferate.

Ca să-şi scoată în evidenţă moţul şi cîrlionţul de pe creştet, Samuel Heckler îşi pieptăna părul pe spate. La treisprezece ani cîţi avea, arăta, în hainele de piele neagră, a vampir adolescent.

— Crăciun fericit, Lindsey, îi zise el sorei mele, întinzîndu-i o cutiuţă împachetată în hîrtie albastră.

Urmăream atentă ce se întîmpla: trupul lui Lindsey începuse să se înmoaie. Se străduia din răsputeri să-i ţină pe toţi la distanţă, pe toţi, în afară de Samuel Heckler, pe care-l găsea băiat drăguţ. Precum un ingredient dintr-o reţetă, inima ei se topise şi, făcînd abstracţie de moartea mea, Lindsey avea treisprezece ani, Samuel era drăguţ şi, pe deasupra, o vizitase în ziua de Crăciun.

— Am auzit că te-au declarat supradotată, zise el, fiindcă nu vorbea nimeni. Şi pe mine.

Mama îşi aminti numaidecît şi comută rapid pe pilotul-gazdă automat.

— N-ai vrea să iei loc? reuşi ea să spună. Am nişte lichior în bucătărie.

— Minunat, zise Samuel Heckler şi, spre uimirea lui Lindsey şi a mea, îi oferi braţul surorii mele.

— Ce-i aia? întrebă Buckley, venind în urma lor și arătînd spre ceea ce crezuse că-i un geamantan.

— Un alto, zise Samuel Heckler.

— Ce? întrebă Buckley.

Lindsey interveni.

— Samuel cîntă la saxofon alto.

— Încerc, zise Samuel.

Fratele meu nu mai întrebă ce-i aia saxofon. Știa ce era Lindsey: o „sclifosită", cum o poreclisem eu, ca în „Buckley, fii liniștit, Lindsey-i o sclifosită". Aveam obiceiul să-l gîdil în timp ce rosteam aceste cuvinte și uneori îmi vîram capul în burta lui, împungîndu-l și repetînd întruna „țîfnă-nțepată", pînă cînd mă potopea cu hohotele lui de rîs.

Buckley se luă după cei trei în bucătărie întrebînd așa cum făcea măcar o dată pe zi:

— Unde-i Susie?

Tăceau cu toții. Samuel privi spre Lindsey.

— Buckley, strigă tatăl meu din camera alăturată, vino să joci Monopoly cu mine.

Pe fratele meu nu-l chemase nimeni niciodată să joace Monopoly. Toți ziceau că-i prea mic, dar ăsta era farmecul Crăciunului. Alergă într-un suflet în camera de zi. Tatăl meu îl ridică și-l puse în poala lui.

— Vezi pantofiorul ăla? îl întrebă tata.

Buckley dădu din cap.

— Vreau să asculți tot ce-ți spun despre el, da?

— Susie? întrebă fratele meu, făcînd într-un fel legătura dintre ele.

— Da, am să-ți povestesc unde-i Susie.

Sus, în rai, am început să plîng. Ce altceva aș fi putut face?

— Acest pantofior era piesa cu care Susie juca Monopoly, îi zise tatăl meu. Eu sînt uneori

maşinuţa, alteori roaba. Lindsey e bucata de fier, iar mamei atunci cînd se joacă îi place tunul.

— Ăla-i un cîine?

— Da, e Scottie.

— Al meu!

— În regulă, zise tatăl meu.

Era plin de răbdare. Descoperise un mod prin care să-i explice. Îl ţinea pe fiul său în poală şi în timp ce vorbea simţea trupşorul lui Buckley pe genunchiul său – o greutate foarte omenească, foarte caldă, foarte vie. O greutate care-l liniştea.

— De-acum înainte, Scottie va fi piesa ta. Te-ntreb iar, care-i piesa lui Susie?

— Pantofiorul, zise Buckley.

— Corect, iar eu sînt maşina, Lindsey, fierul, iar mama, tunul.

Fratele meu se concentră foarte tare.

— Hai să punem toate piesele pe tablă, bine? Tu eşti primul. Pune-le şi pentru mine.

Buckley apucă un pumn de piese, apoi încă unul, pînă cînd toate piesele erau aşezate între Chance şi Community Chest.

— Să spunem că piesele celelalte sînt prietenii noştri.

— Ca Nate?

— Corect, prietenul tău, Nate, va fi pălăria, iar tabla va fi lumea. Acum, dacă ţi-aş spune că după ce-am dat cu zarurile una dintre piese va fi luată, ce-nseamnă asta?

— Că nu mai poate juca?

— Corect.

— De ce? întrebă Buckley, ridicînd privirea spre tatăl meu. Acesta tresări.

— De ce? mai întrebă o dată fratele meu.

Tatăl meu nu voia să spună „pentru că viaţa e nedreaptă" sau „pentru că aşa stau lucrurile". Voia ceva clar, ceva care să poată explica unui

copil de patru ani ce este moartea. Puse mîna pe creştetul lui.

— Susie e moartă, zise el, incapabil să lege acest adevăr de regulile vreunui joc. Ştii ce-nseamnă asta?

Buckley întinse mîna şi acoperi pantofiorul, după care îşi ridică privirea ca să vadă dacă răspunsul său era bun.

Tatăl meu dădu din cap aprobator.

— Scumpul meu, n-ai s-o mai vezi pe Susie niciodată. Nici unul dintre noi n-o s-o mai vadă.

Tata plîngea. Buckley privea în ochii lui fără să înţeleagă pe deplin.

Buckley a păstrat pantofiorul pe măsuţa din camera lui pînă cînd într-o zi acesta a dispărut şi, deşi l-au căutat peste tot, n-au mai dat de el.

În bucătărie, mama îşi termină paharul cu lichior şi se scuză. Merse în sufragerie şi începu să numere tacîmurile de argint, aşezînd metodic trei feluri de furculiţe, cuţite şi linguri, făcîndu-le „să urce scările", cum o învăţaseră în magazinul cu articole pentru nunţi Wanamaker's înainte să mă nasc eu. Simţea nevoia să fumeze şi să nu mai fie o vreme în preajma copiilor care trăiau.

— Nu-ţi deschizi cutia cu cadoul? o întrebă Samuel Heckler pe sora mea.

Stăteau lîngă blatul de bucătărie, sprijinindu-se de maşina de spălat vase şi de sertarul în care ţineam şerveţelele şi prosoapele. În camera din dreapta lor şedeau tata şi fratele meu. De cealaltă parte a bucătăriei mama medita: Wedgwood Florentine, Cobalt Blue; Royal Worcester, Mountbatten; Lenox, Eternal.

Lindsey zîmbi şi trase de panglica albă din jurul cutiei.

— Mama mea a legat-o, îi zise Samuel Heckler.

Ea rupse hîrtia albastră în care era împachetată cutia de catifea neagră, după care ţinu cutia cu grijă în palmă. În rai, eram emoţionată. Cînd Lindsey şi cu mine ne jucam cu păpuşile Barbie, Barbie şi Ken se căsătoreau la şaisprezece ani. Pentru noi nu exista decît o singură dragoste adevărată în viaţa fiecărui om; ideea de compromis, de nouă încercare, ne era străină.

— Deschide-o, zise Samuel Heckler.

— Mi-e frică.

— Nu-ţi fie.

Îşi puse mîna pe braţul ei şi, uau, ce-am simţit cînd el a atins-o! Lindsey era în bucătărie cu un băiat drăguţ, vampir sau nu! Veşti, buletin de ştiri, nu glumă – brusc aveam acces la toate. Ea nu mi-ar fi povestit niciodată chestii de genul ăsta.

În cutie era ceva tipic, dezamăgitor ori magic, depinde de cum priveai. Tipic fiindcă el era un băiat de treisprezece ani; dezamăgitor fiindcă nu era un inel de logodnă; magic fiindcă era o jumătate de inimă, din aur. De sub cămaşa cadrilată el îi arătă cealaltă jumătate, prinsă de gîtul său cu un şiret de piele.

Chipul lui Lindsey se îmbujoră, la fel ca al meu în rai.

L-am uitat pe tatăl meu în camera de zi şi pe mama numărînd tacîmurile. Am văzut-o pe Lindsey apropiindu-se de Samuel Heckler şi sărutîndu-l. A fost un moment extraordinar. Aproape că eram din nou vie.

Șase

Cu două săptămîni înainte să mor am ieșit din casă mai tîrziu decît de obicei și, cînd am ajuns la școală, refugiul vopsit în negru unde întorceau autobuzele elevilor era pustiu.

Un supraveghetor de la comisia de disciplină îți nota numele cînd încercai să intri în școală după primul clopoțel, iar eu nu voiam să fiu chemată de la oră în biroul domnului Peterford, unde, știa toată lumea, trebuia să te întinzi pe burtă pe o bancă tare, iar el îți ardea cîteva lovituri peste șezut cu o bucată de scîndură. Îl rugase pe profesorul de lucru manual să facă niște găurele în scîndură pentru ca loviturile să nu întîmpine rezistența aerului și să fie astfel mai dureroase atunci cînd îți aterizau pe jeanși.

Nu întîrziasem niciodată mult și nici nu făcusem ceva atît de rău încît să trebuiască să am de-a face cu bucata de scîndură, dar în mintea mea, ca și a tuturor celorlalți elevi, o vizualizam atît de bine încît simțeam usturimi pe fund. Aflasem de la Clarissa că „pastilomanii", cum îi botezaserăm noi în școală, foloseau ușa din spate care dădea spre scenă și pe care Cleo, omul de serviciu, un ins eliminat din liceu din cauza consumului de droguri, o lăsa mai tot timpul deschisă.

Așa că m-am furișat prin culisele sălii de spectacole, atentă la fiecare pas să nu mă împiedic în maldărul de fire și frînghii. M-am oprit lîngă un

fel de schelărie şi mi-am pus jos ghiozdanul ca să mă pieptăn. Plecam de acasă cu căciuliţa cu zurgălăi, dar după ce dădeam colţul casei familiei O'Dwyer mi-o scoteam şi îmi puneam o pălărie neagră, veche, de-a tatălui meu. Toate aceste mişcări îmi umpleau părul cu electricitate statică şi primul lucru pe care îl făceam de obicei cînd ajungeam la şcoală era să mă opresc la toaleta fetelor ca să-mi aranjez părul.

— Eşti frumoasă, Susie Salmon.

Am auzit glasul, dar nu l-am putut localiza imediat. Am privit în jur.

— Aici, zise vocea.

M-am uitat sus şi am văzut capul şi torsul lui Ray Singh aplecate peste schele.

— Bună, zise el.

Ştiam că Ray Singh era îndrăgostit de mine. Venise din Anglia cu un an în urmă, dar aflasem de la Clarissa că se născuse în India. Pentru mine era de necrezut că un om poate să aibă chipul unei ţări şi glasul alteia şi apoi să se mute într-o a treia. Asta îl făcea dintr-o dată interesant. Ray părea de o mie de ori mai deştept decît noi toţi şi, în plus, făcuse o pasiune pentru mine. Ceea ce-am văzut pînă la urmă că erau simple afectări – smokingul cu care venea uneori la şcoală şi ţigările străine, de fapt ale mamei sale – le consideram drept dovezi ale educaţiei lui superioare. Ştia şi vedea lucruri care nouă ne scăpau. În dimineaţa cînd mi-a vorbit de acolo, de sus, inima aproape îmi sărea din piept.

— N-ai auzit primul clopoţel? l-am întrebat.

— Am prima oră cu domnul Morton, zise el.

Asta explica totul. Domnul Morton era într-o veşnică stare de mahmureală care ajungea la apogeu în timpul dimineţii. Nu striga niciodată catalogul.

— Ce faci sus?

— Urcă şi vezi, zise el, capul şi umerii dispărîndu-i din raza mea vizuală.

Am ezitat.

— Vino, Susie.

Era singura zi din viaţa mea cînd mă comportam ca un copil rău sau cel puţin mă prefăceam. Mi-am pus piciorul pe prima treaptă a schelăriei şi m-am prins de prima bară transversală.

— Adu-ţi şi lucrurile, mă sfătui Ray.

M-am întors după ghiozdan şi am urcat şovăielnic.

— Dă-mi voie să te ajut, zise el şi mă trase de subţiori, lucru de care eram foarte conştientă, deşi purtam hanoracul gros de iarnă. Pentru o clipă picioarele mi s-au bălăngănit în gol.

— Trage-le sub tine, zise el, şi nimeni n-o să ne vadă.

Am făcut întocmai, după care l-am măsurat cu privirea. Deodată m-am simţit ca o proastă, fără să ştiu ce căutam acolo sus.

— Rămîi aici toată ziua? l-am întrebat.

— Pînă se termină ora de engleză.

— Chiuleşti de la engleză!

Parcă mi-ar fi spus că jefuise o bancă.

— Am văzut toate piesele lui Shakespeare montate de Royal Shakespeare Company, zise el. Ştoarfa aia nu mă poate învăţa nimic.

În acea clipă mi s-a făcut milă de doamna Dewitt. Dacă a fi un elev rău însemna să o numeşti pe doamna Dewitt o „ştoarfă", eu, una, nu intram în joc.

— Îmi place *Othello*, am îndrăznit eu.

— Tipa are un fel condescendent de-a trăncăni. Varianta „militantă pentru drepturile minorităţilor" a maurului.

Ray era inteligent. Acest lucru, la care se adăuga faptul că era indian născut în Anglia, îl făceau să pară un fel de marţian în Norristown.

— Tipul din film, machiat în negru, arăta ca un idiot, am zis eu.

— Te referi la Sir Laurence Olivier.

Ray şi cu mine rămaserăm tăcuţi, destul de tăcuţi ca să auzim clopoţelul ce anunţa sfîrşitul primei ore, apoi, cinci minute mai tîrziu, pe cel care ne anunţa că trebuia să fim la parter pentru ora cu doamna Dewitt. Cu fiecare secundă scursă după acel clopoţel simţeam că mi se înfierbîntă pielea, că privirea lui Ray îmi învăluia tot mai adînc trupul, hanoracul bleumarin, fusta mini verde, asortată cu ciorapii Danskin. Pantofii mei adevăraţi erau în ghiozdan. Aveam în picioare nişte bocanci din piele de oaie, artificială, cu căptuşeală sintetică, murdară şi cu cusăturile răsfirate ca nişte măruntaie. Dacă aş fi ştiut că asta avea să fie scena sexuală a vieţii mele, m-aş fi pregătit niţel, m-aş fi dat pe buze de la intrare cu strugurelul cu gust de căpşuni şi banane.

Cînd Ray se aplecă spre mine schelăria de sub noi scîrţîi. *A venit din Anglia,* fremătam eu. Cînd buzele ni s-au apropiat schelăria s-a înclinat. Eram ameţită, gata să mă cufund în valul primului meu sărut, cînd amîndoi am auzit ceva. Am rămas nemişcaţi.

Ne-am întins unul lîngă celălalt cu ochii aţintiţi asupra luminilor şi firelor de deasupra capetelor noastre. O clipă mai tîrziu uşa scenei se deschise şi apăru domnul Peterford, urmat de domnişoara Ryan, profesoara de arte plastice, pe care i-am recunoscut după voce. Mai era o a treia persoană cu ei.

— Deocamdată nu vom lua nici o măsură disciplinară, dar vom lua dacă dumneata continui, zise domnul Peterford. Domnişoară Ryan, aţi adus materialul?

— Da.

Domnişoara Ryan venise la Kennet dintr-o şcoală catolică şi preluase catedra de arte plastice de la doi foşti hippies care fuseseră concediaţi după ce explodase cuptorul. De la experienţe năstrušnice cu metale topite şi argilă ajunseserăm să desenăm zi de zi după nişte figurine de lemn pe care la începutul orei profesoara ni le aşeza în poziţii ţepene.

— Nu-mi fac decît temele.

Era Ruth Connors. Şi eu şi Ray i-am recunoscut vocea. Cu toţii aveam ora de engleză cu doamna Dewitt la începutul zilei.

— Nu asta era tema pentru acasă, zise domnul Peterford.

Ray îmi căută mîna şi mi-o strînse. Ştiam amîndoi despre ce vorbeau. O copie xerox după un desen de-al lui Ruth circulase prin bibliotecă pînă cînd bibliotecara îl prinsese cu ea pe un băiat care căuta în catalogul cu fişe.

— Dacă nu mă înşel, modelul de anatomie nu avea sîni, interveni domnişoara Ryan.

Desenul înfăţişa o femeie culcată cu picioarele încrucişate. Nu era o figurină de lemn cu părţile componente unite cu sîrmă, ci o femeie reală, iar petele de cărbune din jurul ochilor – întîmplătoare sau nu – dădeau privirii ei un aer lasciv care avea darul să-l tulbure sau, dimpotrivă, să-l facă fericit pe orice adolescent care o vedea.

— Modelul de lemn n-are nici nas sau gură, dar dumneavoastră ne-aţi încurajat să desenăm chipuri de oameni, zise Ruth.

Ray mă strînse iar de mînă.

— Destul, domnişoară. E clar că atitudinea relaxată din desenul dumitale l-a făcut pe elevul Nelson să-l xeroxeze, spuse domnul Peterford.

— E vina mea?

— Fără desen n-ar fi apărut nici o problemă.

— Fără desen n-ar fi apărut nici o problemă.

— Deci e vina mea?

— Te invit să te gîndeşti la situaţia în care a fost pusă şcoala. Dacă vrei într-adevăr să ne ajuţi, desenează ceea ce vă cere domnişoara Ryan, fără alte adăugiri.

— Leonardo da Vinci a desenat cadavre, zise Ruth încet.

— S-a-nţeles?

— Da, răspunse Ruth.

Uşa scenei se deschise, apoi se închise şi după o clipă amîndoi o auzirăm pe Ruth Connors plîngînd. Ray îmi şopti: *haide*. Trăgîndu-mă spre capătul schelăriei, mi-am întins piciorul peste margine ca să găsesc un punct de sprijin.

În săptămîna aceea Ray avea să mă sărute pe coridor lîngă dulapul cu lucrurile mele. Nu se întîmplase sus pe schelărie, atunci cînd ar fi vrut el. Singurul nostru sărut a fost un accident, un curcubeu splendid într-o baltă de benzină.

Am coborît de pe schelărie cu spatele spre ea. Nu s-a clintit, nici nu s-a ascuns, ci m-a privit cînd m-am întors spre ea. Şedea pe un butuc de lemn aproape de spatele scenei. În stînga ei atîrnau nişte cortine ponosite. M-a privit apropiindu-mă, dar nu şi-a şters ochii.

— Susie Salmon, zise ea, doar ca să confirme.

Faptul că eu chiuleam de la prima oră şi mă ascundeam în culisele sălii de spectacole fusese pînă în acel moment la fel de greu de închipuit ca şi acela că fata cea mai deşteaptă din clasă poate fi admonestată de către responsabilul cu disciplina.

Stăteam în faţa ei cu căciuliţa în mînă.

— Ce căciulă aiurea, zise ea.

Am ridicat căciuliţa cu zurgălăi şi am privit-o.

— Ştiu. Mi-a făcut-o mama.

— Ai auzit, deci?

— Pot s-o văd?

Ruth desfăcu foaia xeroxată, trecută prin nenumărate mîini, şi mi-o dădu să mă uit la ea.

Brian Nelson făcuse cu pix albastru o gaură obscenă în locul unde se uneau picioarele. M-am tras înapoi în timp ce ea îşi aţintise privirea asupra mea. Am zărit ceva pîlpîind în ochii ei, o curiozitate lăuntrică. Se aplecă şi scoase din rucsac un caiet legat în piele neagră.

Înăuntrul caietului erau lucruri minunate! Mai ales femei, dar şi animale şi bărbaţi, ceva ce nu mai văzusem niciodată. Tot caietul era plin cu desene. Mi-am dat seama cît de subversivă era Ruth, nu pentru că desenase nuduri de femei pe care colegii le răstălmăceau în fel şi chip, ci pentru că era mai talentată decît profesoarele ei. Era cea mai tăcută specie de răzvrătită. În fond, o neajutorată.

— Eşti a naibii de bună, Ruth, i-am zis.

— Mulţumesc, zise ea în timp ce eu continuam să privesc desenele, sorbindu-le din ochi. Eram speriată, dar şi emoţionată de ceea ce se afla sub dunga neagră a buricului, „aparatul de făcut copii", cum îl botezase mama.

Îi spusesem lui Lindsey că eu, una, n-o să am niciodată aşa ceva şi, după ce împlinisem zece ani, vreme de şase luni am tot repetat în faţa oricărui adult dispus să mă asculte că aveam de gînd să-mi leg trompele. Nu ştiam exact ce însemna asta, dar bănuiam că era vorba de o operaţie drastică şi necesară, ceea ce-l făcea pe tatăl meu să rîdă în hohote.

Din bizară, Ruth ajunsese să însemne pentru mine ceva cu totul deosebit. Desenele ei erau nemaipomenite, şi în acele clipe uitasem cu totul de regulamentul şcolii, de clopoţelul şi de soneria la care noi, elevii, trebuia să răspundem.

După ce lanul de porumb fusese marcat cu benzi, scotocit şi apoi abandonat, Ruth îşi făcuse obiceiul să se plimbe prin el. Pe sub jacheta veche şi jerpelită a tatălui ei îşi lega în jurul brîului un şal lat de lînă de-al bunicii ei. Îşi dădu curînd seama că profesorii de la toate materiile, cu excepţia celui de educaţie fizică, n-o pîrau niciodată la direcţiune cînd chiulea. Dimpotrivă, erau fericiţi să n-o aibă la clasă. Inteligenţa ei le crea probleme. Ruth necesita atenţie suplimentară, dîndu-le peste cap planurile de lecţii.

Ca să evite autobuzul, începu să meargă la şcoală cu tatăl ei, care trebuia să plece de acasă foarte devreme. Îşi lua cu el cutia de tablă roşie, cu capac teşit, pentru transportat prînzul, şi pe care fiica lui o folosise cînd era mică drept căsuţă pentru păpuşile Barbie şi în care acum el îşi ţinea bourbonul. Înainte s-o debarce în parcarea pustie oprea camionul, lăsînd radiatorul să meargă.

— Azi o să fii OK? o întreba el de fiecare dată.

Ruth încuviinţa din cap.

— Una mică pentru drum?

Şi, fără să mai dea din cap, ea îi întindea cutia. El scotea dopul sticlei dinăuntru şi după ce trăgea o duşcă zdravănă i-o dădea înapoi. Zvîrlindu-şi capul pe spate cu un gest dramatic, ea îşi proptea cel mai adesea limba de sticlă, aşa că abia îi ajungeau în gură cîteva picături. Uneori însă, atunci cînd se simţea privită, trăgea şi ea, înfiorată, o duşcă mică.

Îşi dădu drumul să lunece din cabina înaltă. Afară era rece, extrem de rece înainte să răsară soarele. De la una dintre lecţii îşi aminti un adevăr ştiinţific: cînd te mişti ţi-e mai cald decît atunci cînd eşti în repaus; drept urmare, se îndreptă cu pas sprinten spre lanul de porumb. Vorbea de una singură şi cîteodată se gîndea la mine. Se

oprea adesea să se odihnească şi, sprijinindu-se de gardul de metal ce despărţea pista de terenul de fotbal, ca să privească în jur la oamenii care se trezeau din somn.

Aşa ne-am întîlnit în fiecare dimineaţă din acele prime cîteva săptămîni. O dată cu răsăritul soarelui, Holiday, dezlegat de tatăl meu, dădea buzna în lanul de porumb, apărînd şi dispărînd printre plantele înalte şi uscate, fugărind iepurii ce trăgeau la iarba tunsă de pe pista de atletism. Apropiindu-se, Ruth le zărea siluetele sure aliniate lîngă marcajele cu cretă, alcătuind parcă o echipă de sportivi mărunţei. O încînta ideea. Şi pe mine. Ruth credea că seara, cînd lumea se ducea la culcare, pe afară începeau să umble tot felul de animale de pluş. Mai credea şi acum că în cutia de metal a tatălui ei oiţe şi văcuţe minuscule păşteau de zor iarbă şi bourbon.

În dimineaţa cînd Lindsey îmi lăsase mănuşile primite cadou de Crăciun undeva între terenul de fotbal şi lanul de porumb, am aruncat o privire în jos şi i-am văzut pe iepuri adulmecînd marginile tivite cu blana fraţilor lor. Am zărit-o apoi pe Ruth ridicînd de jos mănuşile înainte să le înhaţe Holiday. După ce întoarse una cu blana spre afară, şi-o lipi de obraz şi privind spre cer zise: „Mulţumesc". Îmi plăcea să cred că-mi vorbise mie.

În acele dimineţi am început să o iubesc pe Ruth, simţind că, într-un fel, niciodată nu vom putea explica faptul că de cele două părţi opuse ale acestui Întretărîmuri ne-am născut ca să ne ţinem una alteia tovărăşie. Fete ciudate, descoperindu-se una pe cealaltă în modul cel mai straniu – în fiorul pe care l-a simţit Ruth cînd am trecut pe lîngă ea.

Ray umbla mult pe jos, ca şi mine, căci locuia la marginea cartierului nostru, care înconjura

şcoala. O zărise pe Ruth Connors plimbîndu-se de una singură pe terenul de fotbal. De la Crăciun, Ray obişnuia să vină şi să plece de la şcoală cît putea de repede, fără să mai zăbovească. Voia la fel de mult ca părinţii mei ca ucigaşul să fie prins. Fără acest lucru, nu putea alunga bănuiala ce plana asupra lui, în pofida alibiului.

Îşi alese o dimineaţă cînd putea lua termosul tatălui său şi-l umplu cu ceaiul dulce făcut de mama lui. Plecă devreme ca s-o aştepte pe Ruth şi se instală lîngă groapa de ciment a aruncătorilor de greutate. Se aşeză pe bordura de fier de care îşi sprijineau piciorul aruncătorii.

Cînd o văzu venind dinspre cealaltă parte a gardului de fier ce despărţea şcoala de terenul de fotbal, lîngă care se afla cel mai venerat teren de sport – cel de fotbal american – îşi frecă mîinile, repetînd în gînd ce avea să-i spună. De data asta curajul său venea nu din faptul că mă sărutase – obiectiv pe care şi-l propusese cu exact un an înainte de săvîrşirea lui – ci fiindcă la paisprezece ani se simţea îngrozitor de singur.

Am zărit-o pe Ruth apropiindu-se de terenul de fotbal, încredinţată că era singură. Într-o casă dărăpănată unde tatăl ei se dusese să adune ce mai putea fi recuperat, descoperise ceva ce se potrivea de minune cu noul ei hobby: o antologie de poezii. Strîngea cartea la piept.

L-am văzut pe Ray ridicîndu-se în picioare cînd ea era încă destul de departe.

— Bună, Ruth Connors! strigă el, făcîndu-i cu mîna.

Concentrîndu-se, Ruth îşi aduse aminte de numele lui: Ray Singh. Nu ştia mai mult de atît. Auzise vorbindu-se cum că poliţia l-ar fi căutat acasă, dar dădea crezare celor spuse de tatăl ei: „Nu-i mîna unui copil" şi se îndreptă spre el.

— Am niște ceai în termos, îi zise Ray.

Am roșit pentru el în rai. Era deștept cînd era vorba de *Othello*, dar acum se purta ca un tocilar.

— Nu, mulțumesc, zise Ruth.

Stătea aproape de el, dar evident la cîțiva pași mai încolo decît de obicei. Unghiile i se înfipseseră în copertele roase ale antologiei.

— Am fost de față în ziua cînd tu și Susie ați vorbit în spatele scenei, zise Ray.

Îi întinse termosul. Ea nu făcu nici un pas și nici nu răspunse.

— Susie Salmon, explică el.

— Știu la cine te referi, zise ea.

— Te duci la slujba de comemorare?

— N-am știut că se va ține așa ceva, zise ea.

— Nu cred c-am să merg.

Îi priveam intens buzele. De la frig, erau mai roșii ca de obicei. Ruth făcu un pas.

— Vrei niște balsam pentru buze? îl întrebă Ruth.

Ray își duse la gură mănușile de lînă care se prinseră de buzele crăpate pe care le sărutasem. Ruth își vîrî mîna în buzunarul paltonului și-și scoase strugurelul.

— Ia-l, zise ea, am tone acasă. Poți să-l păstrezi.

— Ești tare drăguță, zise el. Vrei să stai cu mine pînă vin autobuzele?

Ședeau amîndoi pe bordura de ciment a aruncătorilor de greutate. Vedeam din nou ceva ce n-aș fi putut vedea niciodată: pe ei doi împreună. Asta îl făcea pe Ray mai atrăgător ca niciodată. Ochii lui erau de un cenușiu închis. Cînd îl priveam din rai, nu ezitam să mă afund în ei.

Pentru amîndoi devenise un soi de ritual. În zilele cînd tatăl lui avea cursuri Ruth îi aducea din bourbonul tatălui ei; altminteri, aveau la ei ceai dulce. Le era al naibii de frig, dar asta nu părea să-i deranjeze.

Vorbeau despre ce înseamnă să fii străin în Norristown. Citeau cu glas tare poezii din antologia lui Ruth. Discutau despre cum să devină ceea ce își doreau. Ray, medic. Ruth, pictoriță sau poetă. Întemeiară un club secret împreună cu ceilalți excentrici pe care-i descoperiseră în clasa noastră. Erau mai întîi cei ieșiți din comun, precum Mike Bayles, care luase la viața lui atîta LSD încît nimeni nu înțelegea cum de mai era la școală; sau Jeremiah, originar din Louisiana, adică la fel de străin ca și Ray. Veneau apoi tăcuții. Artie, care vorbea cu însuflețire oricui se nimerea despre efectele aldehidei formice; Harry Orland, un tip atît de timid, încît purta chiloții de gimnastică peste jeanși; și Vicky Kurtz, despre care toată lumea credea că și-a revenit după moartea mamei sale, dar pe care Ruth o văzuse dormind pe un pat din ace de pin în spatele uzinei de apă a gimnaziului. Uneori vorbeau despre mine.

— E ciudat, zise Ruth. Vreau să spun, e ca și cum am fi fost din grădiniță în aceeași clasă, dar în ziua aia în spatele scenei a fost prima dată cînd ne-am uitat una la cealaltă.

— Era minunată, spuse Ray. (Își amintea de atingerea ușoară a buzelor noastre pe cînd stăteam doar noi doi lîngă șirul de dulapuri. Cum zîmbisem cu ochii închiși și apoi aproape că o luasem la sănătoasa.) Crezi că-l vor prinde?

— Cred că da. Știi, sîntem doar la cîteva sute de metri de locul unde s-a întîmplat.

— Știu, zise el.

Amîndoi ședeau pe cadrul îngust, metalic, al gropii aruncătorilor de greutate, ținînd ceaiul în mîinile lor înmănușate. Lanul de porumb devenise un loc pe unde nu mai umbla nimeni. Cînd se rătăcise o minge de pe terenul de fotbal, un băiat își făcuse curaj să intre și să o caute. În

dimineaţa aceea soarele îşi tăia drum exact printre tulpinile uscate, dar nu părea să emane nici un fel de căldură.

— Aici le-am găsit, zise ea arătînd spre mănuşile de piele.

— Te gîndeşti vreodată la ea? o întrebă el.

Tăceau iar amîndoi.

— Tot timpul, zise Ruth.

Mă străbătu un fior rece ca gheaţa.

— Uneori cred că-i norocoasă, ştii? Urăsc locul ăsta.

— Şi eu, zise Ray. Dar am locuit şi-n alte părţi. Ăsta-i un iad temporar, nu unul permanent.

— Vrei să spui că...

— Ea-i în rai, dacă crezi în poveştile alea.

— Tu nu?

— Nu, nu cred.

— Eu da, zise Ruth. Bine, nu în prostiile alea cu îngeri înaripaţi, dar cred sincer că există un rai.

— E fericită?

— E *raiul,* nu?

— Dar ce-nseamnă asta?

Ceaiul era rece ca un sloi de gheaţă şi primul clopoţel sunase deja. Ruth zîmbi în ceaşca ei.

— Păi, cum ar zice tata, înseamnă c-a scăpat de haznaua asta.

Cînd ciocăni la uşa familiei lui Ray Singh, tatăl meu rămase mut înaintea mamei lui Ray, Ruana. Nu că ar fi fost primitoare; în plus, era departe de ceea ce s-ar putea numi „radioasă", dar ceva ce emana din părul ei negru, din ochii ei cenuşii şi felul ei ciudat de-a se da înapoi după ce-a deschis uşa îl copleşiră. Auzise remarcele scăpate de poliţişti în legătură cu ea. După părerea lor, Ruana era o femeie rece, snoabă, stranie,

condescendentă, drept care tatăl meu se aşteptase să descopere un asemenea personaj.

— Intraţi şi luaţi loc, îi zise ea după ce el se prezentă.

La cuvîntul *Salmon* ochii ei deveniseră, din uşi închise, larg deschise – ducînd spre odăi întunecate unde el ar fi vrut să călătorească. Cît pe ce să-şi piardă echilibrul cînd fu condus într-o cămăruţă înghesuită în partea din faţă a locuinţei. Pe podea erau cărţi, toate cu cotoarele în sus. Alte trei şiruri groase ieşeau din perete. Ea purta un sari galben, iar sub el ceva ce semăna cu nişte pantaloni pescăreşti din lamé auriu. Era cu picioarele goale. Se îndreptă cu pas uşor spre celălalt perete şi se opri lîngă un fotoliu.

— Ceva de băut? întrebă ea, iar el dădu din cap.

— Fierbinte sau rece?

— Fierbinte.

Cînd dispăru după colţ într-o încăperę pe care el n-o putea zări, tatăl meu se aşeză într-un fotoliu din stofă maronie. Ferestrele din faţa lui, sub care erau înşirate cărţile, erau drapate cu perdele lungi de muselină cu care lumina puternică de afară trebuia să lupte din greu ca să răzbată în casă. I se făcuse dintr-o dată foarte cald, fiind pe punctul de-a uita de ce dimineaţa verificase adresa exactă a familiei Singh.

După un scurt răstimp, pe cînd tatăl meu se gîndea cît era de obosit şi că-i promisese mamei să scoată nişte lucruri de la spălătorie, doamna Singh se întoarse cu ceaiul pus pe o tavă pe care o aşeză pe covorul din faţa lui.

— Mă tem că n-avem mobilă destulă. Doctorul Singh mai aşteaptă încă titularizarea.

Se duse în camera de alături şi-şi aduse pentru sine o pernă roşie pe care o aşeză pe podea, astfel încît să stea cu faţa spre el.

— Doctorul Singh e profesor? întrebă tatăl meu, deşi ştia deja acest lucru, ştia mai multe decît i-ar fi plăcut să ştie despre această femeie frumoasă şi despre căminul ei modest mobilat.

— Da, zise ea turnînd ceaiul.

Se aşternu liniştea. Întinse spre el o ceaşcă şi pe cînd el se pregătea s-o ia din mîna ei îi zise:

— Ray era cu mine în ziua în care fiica dumneavoastră a fost ucisă.

El ar fi vrut să o îmbrăţişeze.

— Bănuiesc că pentru asta aţi venit la noi, urmă ea.

— Da, zise el. Vreau să vorbesc cu el.

— N-a sosit încă de la şcoală, zise ea. Nu se poate să nu ştiţi asta.

Şedea într-o parte, cu picioarele adunate sub ea. Unghiile de la picioare îi erau lungi, nelăcuite şi îndoite de la anii de dans.

— Voiam să vin şi să vă asigur că nu-i vreau răul, zise tatăl meu.

Îl urmăream atentă. Niciodată nu-l văzusem aşa înainte. Cuvintele lui, verbe şi substantive eliberate, se desprindeau ca nişte poveri de care voia parcă să scape, dar el îi privea atent tălpile îndoite pe covoraşul închis la culoare şi pata de lumină, estompată de perdele, care-i cădea pe obrazul drept.

— N-a făcut nimic rău şi a iubit-o pe fetiţa dumneavoastră. Iubire de elev, dar tot iubire.

Mama lui Ray avea mereu parte de iubiri de elev. Băiatul care venea cu ziarele se oprea cu bicicleta sperînd că ea se va afla aproape de uşă cînd *Philadelphia Inquirer* cădea cu un sunet înfundat pe verandă. Că va ieşi, iar cînd va ieşi îi va face cu mîna. Nici măcar nu trebuia să zîmbească, de fapt arareori se întîmpla acest lucru cînd ieşea din casă – erau suficienţi ochii, ţinuta ei de dansatoare, felul în care părea să chibzuiască asupra celei mai uşoare unduiri a corpului ei.

Cînd descinseseră, polițiștii care nădăjduiau să-l prindă pe criminal nimeriseră într-un hol întunecos, dar, înainte ca Ray să ajungă măcar în capul scărilor, prezența Ruanei îi zăpăcise atît de tare încît acceptaseră să ia loc pe pernele de mătase și să bea ceai. Se așteptaseră ca și ea să cadă în plasa sporovăielii pe care o practicau cu succes în fața tuturor femeilor frumoase, dar ținuta ei devenise parcă și mai neclintită cînd polițiștii încercaseră să-i intre în grații. Sătea dreaptă lîngă fereastră în timp ce aceștia îl interogau pe fiul ei.

— Sînt bucuros că Susie a avut un băiat drăguț care s-o placă, zise tatăl meu. Am să-i mulțumesc fiului dumneavoastră pentru asta.

Ea zîmbi ușor, fără să-și arate dinții.

— I-a scris o scrisoare de dragoste, zise el.

— Așa-i.

— Mi-ar plăcea să fi făcut același lucru, zise el. Să îi spun că o iubesc în acea ultimă zi.

— Da.

— Dar fiul dumneavoastră a făcut-o.

— Da.

Se uitară o clipă unul la celălalt.

— Cred că i-ați scos din minți pe polițiști, zise el zîmbind mai mult pentru sine.

— Au venit să-l acuze pe Ray, spuse ea. Nu mă interesa ce cred despre mine.

— Îmi închipui ce greu i-a fost, zise tatăl meu.

— Nu, nu admit asta, zise ea neînduplecată, așezînd ceașca înapoi pe tavă. Nu se poate să dați dovadă de compasiune pentru Ray sau pentru noi.

Tatăl meu încercă să îngaime un protest. Ea își ridică mîna.

— Ați pierdut o fiică și ați venit aici cu un scop anume. Accept asta, dar atît. Nu încercați să înțelegeți felul nostru de viață.

— N-am vrut să vă jignesc, zise el. Voiam doar să...

Din nou mîna ridicată.

— Ray va sosi în douăzeci de minute. Am să vorbesc eu cu el mai întîi ca să-l pregătesc, după care veţi putea discuta despre fiica dumneavoastră.

— Dar ce-am spus?

— Îmi place că n-avem multă mobilă în casă. Mă face să cred că-ntr-o bună zi vom împacheta totul şi ne vom lua tălpăşiţa.

— Eu sper să rămîneţi, zise tata. Spuse asta fiindcă de la o vîrstă fragedă fusese educat să fie politicos, o educaţie pe care mi-o transmisese mie, dar şi pentru că o parte din el dorea mai mult de la ea, de la această femeie rece care nu era rece, de la această stîncă ce nu era de piatră.

— Cu tot respectul, nici măcar nu mă cunoaşteţi, zise ea. O să-l aşteptăm pe Ray împreună.

Tatăl meu plecase de acasă în toiul unei ciorovăieli între Lindsey şi mama. Mama încercase să o convingă pe Lindsey să o însoţească la piscina Y[1] ca să înoate. Fără să se gîndească, Lindsey urlase cît o ţineau plămînii: „Mai bine mor!" Tatăl meu o văzuse pe mama înţepenind, apoi zbughind-o în dormitor ca să plîngă în dosul uşii. El îşi vîrîse liniştit carneţelul în buzunarul jachetei, luase cheile maşinii de pe cîrligul din spatele uşii şi se strecurase afară.

În acele prime două luni, mama şi tata s-au îndepărtat unul de celălalt. Cînd unul rămînea acasă, celălalt ieşea în oraş. Tata adormea în fotoliul verde din „bîrlog" şi cînd se trezea se ducea tiptil în dormitor şi se băga în pat. Dacă pledurile erau trase la mama, se culca fără să se

1. Abreviere pentru YMCA: Young Men's Christian Association.

acopere, ghemuindu-se, gata în orice clipă să țîșnească din pat, gata de orice.

— Știu cine a omorît-o, se trezi spunîndu-i Ruanei Singh.

— Ați anunțat poliția?

— Da.

— Și ce-au spus?

— Au spus că deocamdată n-au nimic care să-l lege de crimă, în afară de bănuiala mea.

— Bănuiala unui tată..., începu ea.

— E la fel de bună ca și intuiția unei mame. De data asta zîmbetul ei îi dezveli și dinții.

— Locuiește pe aproape.

— Ce aveți de gînd să faceți?

— Să cercetez toate pistele posibile, zise tatăl meu, știind cum sunau aceste cuvinte în timp ce le rostea.

— Fiul meu...

— E și el o pistă.

— Poate că individul acela vă sperie prea tare.

— Dar trebuie să fac ceva, protestă el.

— Domnule Salmon, iată-ne ajunși din nou în același punct, zise ea. Nu mă înțelegeți greșit. Nu spun că faceți ceva rău venind la noi. Într-un fel, este bine. Vreți să găsiți ceva accesibil, ceva „cald" în toată treaba asta. Căutările dumneavoastră v-au condus aici. E un lucru bun. Singura mea grijă e să fie bine și pentru fiul meu.

— Nu-i vreau răul.

— Cum îl cheamă?

— George Harvey.

Era prima oară cînd tatăl meu îi rostea numele cu glas tare în fața altcuiva decît Len Fenerman.

Fără să spună nimic, ea se ridică. Întorcîndu-se cu spatele spre el se duse mai întîi la o fereastră, apoi la cealaltă și dădu deoparte perdelele. Iubea nespus lumina de după sfîrșitul zilei de școală. Îl zări pe Ray venind pe drum.

— Ray va sosi numaidecît. Mă duc să-l întîmpin. Vă rog să mă scuzaţi, trebuie să-mi pun haina şi pantofii.

Făcu o pauză.

— Domnule Salmon, şi eu aş face exact ceea ce faceţi dumneavoastră: aş vorbi cu toată lumea cu care trebuie, dar nu le-aş spune prea multora numele său. Cînd aş fi sigură, aş găsi un mod discret de a-l ucide, încheie ea.

O auzi în hol, clinchetul metalic al umeraşului cînd îşi scoase de pe el haina. După cîteva minute uşa fu deschisă şi apoi închisă. De afară pătrunse un curent de aer rece, apoi o zări pe mamă mergînd pe stradă în întîmpinarea fiului ei. Nu zîmbea nici unul. Amîndoi aveau capetele plecate. Buzele li se mişcau. Ray află de faptul că tatăl meu îl aştepta în casă.

La început mama şi cu mine am crezut că ceea ce-l deosebea pe Len Fenerman de ceilalţi colegi ai săi erau trăsăturile pe care le observai imediat. Era mai scund decît poliţiştii masivi care-l însoţeau deseori. Omul avea însă şi trăsături mai puţin evidente – faptul că uneori părea să gîndească pentru sine însuşi, că nu se dădea în vînt după bancuri şi nu încerca să fie decît serios atunci cînd vorbea despre mine şi despre împrejurările cazului. În discuţia cu mama Len Fenerman îşi arătase adevăratul chip: cel al unui optimist. Era convins că ucigaşul meu avea să fie prins.

— Poate că nu astăzi sau mîine, i-a spus el mamei, ci într-o zi cînd va comite ceva nechibzuit. Oamenii ăştia sînt prea necugetaţi în apucăturile lor ca să nu facă o prostie.

Mama fu nevoită să-i ţină companie lui Len Fenerman pînă s-a întors tata de la familia Singh. În sufragerie, pe masa pe care mama

întinsese o coală mare de hîrtie cerată, erau împrăştiate creioanele colorate ale lui Buckley care, împreună cu Nate, desenase pînă cînd capetele le stăteau gata să cadă în piept, ca nişte petale împovărate. Mama îi luase în braţe, mai întîi pe unul, apoi pe celălalt şi-i pusese pe divan, lăsîndu-i să doarmă fiecare la cîte o margine a patului, tălpile lor atingîndu-se la mijlocul acestuia.

Len Fenerman ştia destule ca să-şi dea seama că trebuia să vorbească pe şoptite, dar, observă mama, era un bărbat căruia nu-i plăceau copiii. O urmări cum îi cară pe cei doi băieţei, dar nu se oferi să o ajute şi nici nu comentă în vreun fel despre ei, aşa cum nu pregetau să facă ceilalţi poliţişti, definind-o prin copiii ei, vii şi morţi deopotrivă.

— Jack vrea să vorbească cu dumneavoastră, dar sînt sigură că sînteţi prea ocupat ca să mai aşteptaţi, zise mama.

— Nu sînt ocupat.

Am văzut o şuviţă din părul ei negru alunecînd din spatele urechii unde şi-o pieptănase, o şuviţă ce-i îndulcea trăsăturile. Am văzut că şi Len observase acest lucru.

— S-a dus să-l vadă pe bietul Ray Singh, zise ea împingînd şuviţa înapoi la locul ei.

— Îmi pare rău c-a trebuit să-l luăm la întrebări, zise Len.

— Desigur, zise ea. Nici un copil de vîrsta lui n-ar fi capabil să.... Nu putu rosti cuvîntul şi nici el n-o sili.

— Alibiul lui e beton.

Mama luă în mînă un creion colorat.

Len Fenerman o privea în timp ce desena oameni şi cîini în formă de beţigaşe. Pe divan Buckley şi Nate respirau adînc. Fratele meu se ghemuise în poziţia unui făt şi o clipă mai tîrziu

îşi vîrî degetul mare în gură şi începu să-l sugă. Mama ne spusese tuturor că va trebui să-l ajutăm să se dezbare de acest năravv. Acum parcă era invidioasă pe calmul lui atît de profund.

— Îmi amintiţi de soţia mea, zise Len după o lungă tăcere, în timpul căreia mama desenase un pudel portocaliu şi ceva ce părea a fi un cal albastru supus unui tratament cu şocuri electrice.

— Nici ea nu ştie să deseneze?

— N-avea chef de vorbă cînd nu era nimic de spus.

Mai trecură cîteva minute. O minge galbenă reprezentînd un soare. O casă maro cu flori în faţa uşii – trandafirii, albastre, purpurii.

— Aţi folosit timpul trecut.

Amîndoi auziră uşa de la garaj.

— A murit curînd după ce ne-am căsătorit, zise el.

— Tati! ţipă Buckley sărind în sus şi uitînd de Nate şi de toţi ceilalţi.

— Îmi pare rău, îi zise ea lui Len.

— Şi mie pentru Susie, spuse el. Sincer.

În holul dinspre garaj, tatăl meu îi întîmpină pe Buckley şi pe Nate cu urale şi cu rugăminţi: „Oxigen! Am nevoie de oxigen!", aşa cum făcea ori de cîte ori îl asediam după o zi mai lungă. Chiar dacă sunau fals, momentele cînd putea să mimeze buna dispoziţie pentru fratele meu îi aduceau alinare.

Cînd tata a ajuns în camera de zi, mama continua să-l privească pe Len Fenerman. *Fugi la chiuvetă*, îmi venea să-i spun – uită-te pe gaură în pămînt. Sînt acolo jos şi aştept; sînt aici sus şi privesc.

Len Fenerman fusese primul care-i ceruse mamei mele poza mea din gimnaziu atunci cînd poliţia încă mai spera că aş putea fi găsită în

viaţă. În portmoneul său fotografia mea era pusă într-un teanc împreună cu alte poze. Printre toţi acei copii şi străini morţi era şi o fotografie a soţiei sale. Dacă vreunul dintre cazuri fusese rezolvat, pe spatele pozei era notată data soluţionării sale. Dacă însă cazul era deschis – în mintea lui, chiar dacă nu şi în arhiva oficială a poliţiei – locul era gol. Pe spatele pozei mele nu era scris nimic. Nu era scris nimic nici pe spatele pozei cu soţia sa.

— Ce mai faceţi? îl întrebă tatăl meu.

Holiday se ridicase de pe podea şi aştepta dînd din coadă ca tatăl meu să-l mîngîie.

— Aud că v-aţi dus să-l vedeţi pe Ray Singh, zise Len.

— Copii, de ce nu vă jucaţi sus, în camera lui Buckley? sugeră mama. Domnul detectiv Fenerman şi tata au ceva de vorbit.

Șapte

— O vezi? îl întrebă Buckley pe Nate pe cînd urcau scările cu Holiday pe urmele lor. Aia-i sora mea.

— Nu, zise Nate.

— A plecat puțin, dar acum s-a-ntors înapoi. Să fugim!

Cei trei – doi copii și un cîine – o zbughiră pe suișul lung al scării.

Nu mi-am îngăduit niciodată nici măcar să tînjesc după Buckley, de teamă să nu-mi vadă chipul în oglindă sau în vreun capac lucios de la vreo sticlă. Ca toți ceilalți, încercam să-l protejez. „E prea mic", i-am spus lui Franny. „De unde crezi că vin prietenii imaginari?" m-a întrebat ea.

Cei doi băieței stătură cîteva minute sub un frotiu înrămat, agățat pe peretele din fața dormitorului părinților mei. Fusese copiat după o piatră funerară dintr-un cimitir londonez. Mama îi povestise lui Lindsey că ea și tatăl ei voiau să pună ceva pe pereți și o bătrînă pe care o cunoscuseră în luna lor de miere i-a învățat cum să facă reproduceri cu grafit de pe pietrele de mormînt. Pînă să ajung eu adolescentă, majoritatea acestor frotiuri fuseseră puse la adăpost în subsolul casei, locurile goale fiind înlocuite cu stampe viu colorate, menite să ne stimuleze pe noi, copiii. Dar mie și lui Lindsey ne plăceau desenele din cimitir, mai ales cel sub care stăteau Nate și Buckley în după-amiaza aceea.

Lindsey şi cu mine obişnuiam să ne aşezăm pe podea chiar sub acest frotiu. Eu eram cavalerul din tablou, iar Holiday, cîinele credincios ghemuit la picioarele acestuia. Lindsey era soţia pe care cavalerul o lăsase acasă. Joaca noastră se sfîrşea întotdeauna cu chicoteli, indiferent cît de solemn era începutul. Lindsey îi spunea cavalerului mort că soţia trebuie să-şi continue viaţa, că nu poate fi sechestrată de un bărbat pe care timpul l-a ţintuit în veşnicie. Atunci eu mă dezlănţuiam ca o smintită, dar niciodată nu ţinea mult. Într-un tîrziu ea îl descria pe noul ei iubit: măcelarul gras care-i dădea cele mai frumoase cotlete, fierarul îndemînatic care-i confecţiona cîrlige. „Cavalere, eşti mort", îi spunea ea. „E timpul să-mi văd de viaţa mea."

— Noaptea trecută a venit în dormitor şi m-a sărutat pe obraz, zise Buckley.

— Ba n-a venit.

— Ba da.

— Pe bune?

— Da.

— I-ai spus mamei tale?

— E un secret, zise Buckley. Susie mi-a zis că încă nu-i pregătită să vorbească cu ei. Vrei să vezi ceva?

— Sigur, zise Nate.

Amîndoi se sculară în picioare şi o luară spre partea din locuinţă rezervată copiilor, lăsîndu-l pe Holiday dormind sub tablou.

— Hai şi uită-te, zise Buckley.

Erau în camera mea. Fotografia înfăţişînd-o pe mama fusese luată de Lindsey. După o scurtă reflecţie, se întorsese şi după insigna cu „Hippy-Dippy Te Iubeşte".

— Camera lui Susie, zise Nate.

Buckley îşi duse degetele la buze. O văzuse pe mama făcînd acest lucru cînd ne ruga să facem

liniște, iar acum îi cerea acest lucru lui Nate. Se culcă pe burtă și-i făcu semn lui Nate să procedeze la fel, după care se tîrîră amîndoi unduindu-și trupurile, în stilul lui Holiday, prin norul de praf ce se adunase sub patul meu, spre depozitul meu secret.

Materialul de sub salteaua cu arcuri avea o gaură în care îndesasem lucruri pe care nu voiam să le vadă nimeni. Trebuia să-l păzesc de Holiday, altminteri l-ar fi rupt în bucăți, încercînd să-i împrăștie conținutul. Exact ce s-a întîmplat la douăzeci și patru de ore după dispariția mea. Părinții mei cotrobăiseră prin cameră sperînd să găsească vreun bilet de la mine și lăsaseră ușa deschisă. Holiday luase cu el bomboanele cu extract din lemn dulce. Sub pat erau risipite lucruri pe care le ținusem ascunse, unul dintre ele putînd fi recunoscut doar de Buckley și de Nate. Buckley desfăcu o batistă veche de-a tatălui meu și găsi rămurica cu urme de sînge pe ea.

Cu un an în urmă, Buckley, pe atunci de trei anișori, se înecase cu ea. El și Nate își băgau pietricele în nas în curtea din spate și Buckley găsise sub stejarul de care mama agățase un capăt al frînghiei pentru rufe o rămurea pe care și-o băgase în gură ca pe o țigară. Eu îl păzeam de pe acoperiș din dreptul ferestrei mele unde mă așezasem ca să mă dau pe unghii cu oja roșie a Clarissei și să citesc revista *Seventeen*. Mie îmi revenea întotdeauna sarcina să-l supraveghez pe frățiorul nostru, Lindsey fiind considerată prea mică pentru treaba asta. În plus, ea era „creierul în dezvoltare", adică era liberă, de pildă, să-și petreacă după-amiaza de vară desenînd pe hîrtie milimetrică în cele mai mici detalii, cu setul ei de 130 Prisma Colors, ochiul unei muște.

Afară nu era cald, deși era încă vară, iar eu îmi petreceam prizonieratul încercînd să mă fac frumoasă. Începusem dimineața cu un duș și cu

o baie de aburi. Ajunsă pe acoperiş, mi-am uscat părul şi m-am dat cu ojă. Îmi dădusem deja două straturi de roşu magenta cînd o muscă a aterizat pe pensulă. L-am auzit pe Nate scoţînd nişte sunete ameninţătoare şi mi-am închis ochii pe jumătate încercînd să cuprind toate faţetele din ochii pe care-i colora Lindsey înăuntru în casă. Adia o briză şi franjurii din jurul găurilor din jeanşi mi se lipeau de coapse.

— Susie, Susie! începu să urle Nate.

Am privit în jos şi l-am văzut pe Buckley căzut la pămînt.

Asta era ziua de care-i povesteam întruna lui Holly cînd vorbeam despre şansele de-a fi salvat. Eu eram convinsă că se poate; ea, nu şi nu.

Am sărit în picioare, m-am strecurat pe fereastra deschisă, cu un picior nimerind pe maşina de cusut, iar cu celălalt zvîrlit în faţa primului, apoi pe covorul împletit, apoi în genunchi, apoi ţîşnind ca o alergătoare de viteză din blocstarturi. Ajunsă pe coridor, am început să fug, mi-am dat drumul să lunec pe balustradă, ceea ce era un lucru interzis. Am strigat-o pe Lindsey, apoi am uitat cu totul de ea, am alergat prin veranda închisă cu sticlă pînă în spatele curţii şi, sărind gardul ce împrejmuia cuşca cîinelui, am ajuns sub stejar. Buckley se sufoca, tot trupul i se zbătea. L-am luat iute în spate şi l-am dus – în timp ce Nate se ţinea după noi – pînă la garaj, unde era parcat preţiosul Mustang al tatălui meu. Îi urmărisem pe părinţii mei conducînd, iar mama îmi arătase cum să bag schimbătorul de viteze din poziţia „frînat" în marşarier. L-am aşezat pe Buckley pe bancheta din spate şi am înşfăcat cheile din ghiveciul de teracotă unde le ascunsese tata. Am accelerat tot drumul pînă la spital. Am făcut praf frîna de mînă, dar nimănui nu părea să-i pese de asta.

— Dacă nu era ea prin preajmă, l-aţi fi pierdut pe băieţel, îi spuse medicul mai tîrziu mamei mele.

Bunica Lynn îmi prezisese o viaţă lungă după ce-l salvasem pe fratele meu. Ca de obicei, bunica Lynn se înşelase.

— Uau! strigă Nate ţinînd rămurica în mînă şi minunîndu-se că sîngele roşu se întunecase la culoare.

— Mda, zise Buckley. Amintindu-şi, stomacul i se crispă. Cît chin îndurase, cum se mai schimbau chipurile adulţilor care stăteau în jurul patului său uriaş din spital! O singură dată îi mai văzuse aşa serioşi. Dacă la spital ochii lor fuseseră la început plini de îngrijorare, iar mai apoi străbătuţi de o lumină şi de o uşurare ce se răsfrînseseră şi asupra sa, de data asta ochii părinţilor noştri se goliseră iremediabil.

În rai, în ziua aceea, am simţit că mă ia cu leşin. Şezînd în foişor, m-am lăsat pe spate şi ochii mi s-au deschis brusc. Se făcuse întuneric, iar înaintea mea a răsărit o clădire mare în care nu mai fusesem niciodată.

Citisem cînd eram mică *James şi piersica uriaşă*[1]. Clădirea semăna cu casa mătuşilor sale. Uriaşe şi întunecoase, în stil victorian. Pe acoperiş avea chiar şi o terasă a văduvei[2]. Pînă să mă obişnuiesc cu întunericul, mi s-a părut, pentru o clipă, că văd un şir lung de femei străjuind terasa, arătîndu-mi drumul. Dar o clipă mai tîrziu

1. *James and the Giant Peach* (1961), roman pentru copii, aparţinînd autorului britanic Roald Dahl.
2. Platformă pe acoperişul caselor britanice din secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea, folosită adesea pentru a observa corăbiile din larg.

vedeam altceva. Un stol de ciori ţinînd în ciocuri rămurele strîmbe. Cînd m-am ridicat să mă întorc în camera mea, ciorile îşi luară zborul şi se ţinură după mine. Să mă fi văzut fratele meu sau era doar un băieţel care spunea minciuni frumoase?

Opt

Vreme de trei luni domnul Harvey visase construcţii. Văzuse o regiune din Iugoslavia unde locuinţe cu acoperişuri de stuf înălţate pe catalige adăposteau torente de apă dedesubt. Deasupra cerurile erau albastre. De-a lungul fiordurilor şi în văile ascunse ale Norvegiei văzuse biserici de lemn, ale căror stinghii păreau cioplite de constructorii de corăbii vikingi. Balauri şi eroi locali sculptaţi în lemn. Dar exista o clădire în Vologda[1] la care visa cel mai des : Biserica Schimbării la Faţă. Acesta a fost visul – visul lui preferat – pe care l-a avut în noaptea dinaintea uciderii mele şi în nopţile care au urmat pînă să revină celelalte. Visurile *neliniştite* – cele cu femei şi copii.

Puteam reface tot drumul înapoi pînă la domnul Harvey în braţele mamei sale, cu ochii aţintiţi asupra unei mese încărcate cu cioburi de sticlă colorată. Tatăl său le sorta în grămezi după formă şi mărime, grosime şi greutate. Ochii de bijutier ai tatălui său scrutau în profunzime fiecare specimen pentru a detecta crăpăturile sau neregularităţile. George Harvey îşi îndreptă apoi atenţia asupra singurei bijuterii de la gîtul mamei sale, o piesă mare, ovală, din chihlimbar, într-o ramă de argint, în care era încastrată, întreagă şi perfectă, o muscă.

1. Oraş în Rusia.

„Constructor", zicea domnul Harvey cînd era copil. Apoi încetase să mai răspundă la întrebarea cu privire la meseria tatălui său. Cum să spună că acesta lucra în deşert, construind baraci din cioburi de sticlă şi din scînduri vechi? Tatăl său l-a învăţat pe George Harvey ce înseamnă o construcţie adevărată, cum să fii sigur că lucrurile pe care le faci or să dureze.

Domnul Harvey privea aşadar vechile caiete cu schiţe ale tatălui său cînd i s-au întors visele neliniştite. Se cufunda în imagini despre alte locuri şi alte lumi, încercînd să iubească ceea ce nu putea iubi. Atunci începea să aibă vise cu maică-sa, ultima oară cînd o văzuse, luînd-o la goană peste cîmp la marginea unui drum. Era îmbrăcată în alb. Pantaloni albi, trei sferturi şi o bluză pe corp, albă, răscroită. Tatăl său se certase cu ea pentru ultima oară în maşina încinsă de la soare la marginea oraşelului Truth or Consequences, New Mexico. El o silise să iasă din maşină. George Harvey şezuse ca o stană de piatră pe bancheta din spate, cu ochii larg deschişi, nu mai speriat decît o bucată de lemn, urmărind întreaga scenă, ca multe altele de-acum, cu încetinitorul. Ea fugise fără să se oprească, trupul alb, subţire, fragil dispărînd din vedere în timp ce fiul ei strîngea cu putere lănţişorul de chihlimbar pe care ea şi-l smulsese de la gît ca să i-l dea. Tatăl său rămăsese cu privirea aţintită asupra drumului.

— S-a dus, fiule. N-o să se mai întoarcă, i-a zis el.

Nouă

Bunica mea sosi în stilul ei obişnuit în seara de dinaintea slujbei comemorative. Îi plăcea să închirieze o limuzină şi să parcurgă drumul de la aeroport pînă acasă sorbind şampanie, îmbrăcată cu, vorba ei, „jivina groasă şi fabuloasă", o nurcă second hand cumpărată la bazarul bisericii. Părinţii mei n-au invitat-o, ci doar au inclus-o pe listă în caz că ţinea neapărat să fie prezentă. Pe la sfîrşitul lui ianuarie domnul director Caden venise la noi cu propunerea. „Ar fi bine pentru copiii voştri şi pentru toţi elevii şcolii", spusese el, luînd asupra lui sarcina de a organiza evenimentul în cadrul bisericii noastre. Părinţii mei parcă erau nişte somnambuli. Răspundeau cu „da" la fiecare întrebare de-a lui, aprobînd din cap în legătură cu florile şi cu lista vorbitorilor. Cînd mama îşi anunţă mama la telefon, fu surprinsă să audă cuvintele „Am să vin".

— Dar nu-i nevoie, mamă.

La celălalt capăt al firului se aşternu tăcerea.

— Abigail, zise bunica, e vorba de înmormîntarea lui Susan.

* * *

Insistînd să se afişeze cu blănurile ei uzate în preumblările prin cartier, iar o dată ducîndu-se fardată ţipător la o petrecere, bunica Lynn o punea deseori pe mama în situaţii delicate. Bunica o

pisa pe mama cu întrebări pînă ce afla care cine era, dacă văzuse noul lor interior, ce slujbă avea soţul, ce fel de maşină conducea. Făcuse o listă detaliată cu toţi vecinii. Abia acum îmi dădeam seama că pentru ea acest fel de-a fi era un mod de a-şi înţelege mai bine fiica. O încercuire prost calculată, un dans trist, fără partener.

— Jacky, avem nevoie de nişte tărie, zise ea cînd se apropie de părinţii mei care o aşteptau pe verandă. Atunci o zări pe Lindsey încercînd s-o şteargă sus pe scări ca să mai cîştige cîteva minute pînă la inspecţia obligatorie.

— Fata asta mă urăşte, spuse bunica Lynn afişînd un zîmbet de gheaţă, nişte dinţi albi şi perfecţi.

— Mamă, sînt convinsă că Lindsey nu vrea decît să fie prezentabilă, interveni mama, moment în care am simţit dorinţa să plonjez în ochii ei ca marea.

— Lucru imposibil în casa asta! conchise bunica.

— Lynn, zise tatăl meu, eşti în altă casă decît cea pe care ai văzut-o data trecută. Am să-ţi aduc ceva de băut, dar te rog să nu-ntreci măsura.

— Jack, tot frumos ai rămas, zise bunica.

Mama luă haina bunicii. Tatăl meu îl închisese pe Holiday în „bîrlog" imediat ce Buckley dăduse alarma din postul său de observaţie la fereastra de la etaj: „Vine bunica!" Fratele meu se lăuda lui Nate sau oricui era dispus să-l asculte că bunica lui avea cele mai babane maşini din lume.

— Arăţi foarte bine, mamă, zise mama.

— Hmmmm. Fără să audă tatăl meu, bunica zise: Cum se simte?

— Rezistăm cu toţii, dar foarte greu.

— Tot mai bolboroseşte cum că individul ăla a făcut-o?

— El tot asta crede, da.

— O să vă dea în judecată, îţi dai seama? zise ea.

— N-a spus nimănui în afară de poliţie.

Ce nu vedeau ele era că sora mea stătea chiar deasupra lor pe ultima treaptă a scării.

— Şi nici n-ar trebui să spună. Ştiu că simte nevoia să învinovăţească pe cineva, dar...

— Lynn, 7&7 sau Martini? o întrebă tatăl meu întorcîndu-se în hol.

— Tu ce bei?

— Să-ţi spun drept, n-am prea gustat nimic în ultimul timp, zise tatăl meu.

— Poftim, ăsta-i necazul tău. Am să vă conduc eu. Nimeni nu trebuie să-mi spună unde-i băutura!

Fără jivina ei groasă şi fabuloasă bunica era slabă ca un băţ. „Înfometată", cum se exprima ea cînd îmi dădea sfaturi pe la unsprezece ani: „Dragă, trebuie să faci foamea ca să scapi repede de grăsime. Dolofană ca un copil nu-i decît un alt fel de a spune urîtă". Se certase cu mama pe motiv că eram destul de mare pentru benzedrină, îngerul ei salvator, cum îi spunea ea: „Eu îi ofer fiicei tale îngerul meu salvator şi tu i-l interzici?"

Cînd eram încă în viaţă, tot ce făcea bunica era rău. Dar se întîmplă un lucru ciudat cînd, sosind în limuzina închiriată, deschise uşa şi dădu buzna înăuntru. Cu toată îmbrăcămintea ei dizgraţioasă aducea cu ea lumina în casă.

— Ai nevoie de ajutor, Abigail, îi zise bunica după prima mîncare adevărată gătită de mama de la dispariţia mea. Mama era ca buimacă. Îşi pusese mănuşile albastre, umpluse chiuveta cu apă şi detergent şi se pregătea să spele vasele, Lindsey urmînd să le şteargă. Mama ei, presupunea ea, avea să-l strige pe Jack ca să-i toarne un păhărel după masă.

— Mamă, eşti foarte drăguţă.

— Nici o vorbă, zise ea. Dau fuga în hol şi-mi aduc trusa magică.

— O, nu, am auzit-o pe mama scîncind.

— A, ba da, trusa magică, interveni Lindsey, care nu vorbise deloc în timpul mesei.

— Te rog, mamă! protestă mama cînd bunica Lynn se întoarse.

— OK, copii, debarasaţi masa şi aduceţi-o pe mama voastră. Am s-o fac frumoasă.

— Mamă, te rog. Am de spălat toate vasele astea.

— Abigail, zise tatăl meu.

— Nu. Sînt de acord să te-mbete pe tine, dar nu vreau să văd în jurul meu instrumentele alea de tortură.

— Nu-s beat, zise el.

— Zîmbeşti, zise mama.

— Dă-l în judecată, zise bunica Lynn. Buckley, apuc-o pe maică-ta de mînă şi trage-o aici.

Fratele meu se conformă. Era distractiv s-o vezi pe mama ţinută sub papuc.

— Bunico Lynn? întrebă Buckley sfios.

Buckley o conduse pe mama pe un scaun de bucătărie pe care bunica i-l pregătise, ca să stea cu faţa spre ea.

— Poftim?

— N-ai vrea să mă înveţi să mă machiez?

— Cum să nu!

Mama se aşeză, iar Buckley se sui în poala ei.

— Ce s-a întîmplat, mami?

— Ce faci, rîzi, Abbie? Tatăl meu zîmbea.

Aşa era. Mama rîdea şi plîngea totodată.

— Susie a fost o fată cuminte, draga mea, zise bunica Lynn. Exact ca şi tine. Şi imediat: Acum ridică-ţi bărbia ca să văd pungile alea de sub ochi.

Buckley se dădu jos şi se urcă pe un scaun.

— Ăsta-i un ondulator de gene, Lindsey, o instrui bunica. Eu am învăţat-o pe maică-ta toate chestiile astea.

— Şi Clarissa le foloseşte, zise Lindsey.

Bunica aşează perniţele de cauciuc pe genele mamei, care, cunoscînd procedeul, îşi ridică privirea spre ea.

— Ai mai vorbit cu Clarissa? o întrebă tata.

— Nu prea, răspunse Lindsey. Iese tot timpul cu Brian Nelson. Au chiulit destul ca să fie eliminaţi pe trei zile.

— Nu mă aşteptam la asta din partea Clarissei, zise tatăl meu. N-o fi ea cea mai deşteaptă din clasă, dar n-a fost niciodată o chiulangioaică.

— Puţea a marijuana cînd am întîlnit-o.

— Sper că tu nu eşti băgată în chestia asta, zise bunica Lynn.

Dădu pe gît restul de 7&7 şi trînti paharul pe masă.

— Priveşte, Lindsey, vezi cum se deschid ochii maică-tii după ce i-am ondulat genele?

Lindsey încercă să-şi imagineze propriile-i gene, dar ceea ce văzu erau genele în formă de steluţă ale lui Samuel Heckler, zărite cînd acesta îşi apropiase obrazul de-al ei ca să o sărute. Pupilele-i se dilatară, pulsînd ca nişte măsline mici şi feroce.

— Nu-mi vine să cred, zise bunica Lynn punîndu-şi mîinile în şolduri, ţinînd în una din ele mînerul complicat al ondulatorului.

— De ce?

— Lindsey Salmon, tu ai un prieten, îi anunţă bunica pe toţi.

Tatăl meu surîse. Deodată începu să-i placă bunica Lynn. Şi mie.

— N-am, zise Lindsey.

Bunica era pe punctul de-a relua, cînd mama zise în şoaptă:

— Ba da.

— Foarte bine, scumpo, aşa şi trebuie, zise bunica. După ce termin cu maică-ta am să-ţi aplic tratamentul special al bunicii Lynn.

— Jack, fă-mi un cocteil aperitiv.

— Aperitivul e ceva ce tu..., îndrăzni mama.

— Nu mă corecta, Abigail.

Bunica se întrecuse cu băutura. O făcuse pe Lindsey să arate ca un clovn sau, cum spusese chiar ea, ca „o cocotă de nota zece". Tata era, tot vorba ei, niţel „matolit". Cel mai extraordinar lucru era că mama se dusese la culcare lăsînd vasele murdare în chiuvetă.

În timp ce toţi ceilalţi dormeau, Lindsey stătea în faţa oglinzii din baie şi se admira. Îşi şterse niţel din pudră, îşi spălă buzele şi-şi trecu degetele peste părţile umflate, proaspăt depilate, unde înainte fuseseră sprîncenele ei stufoase. În oglindă vedea ceva diferit, ca şi mine: o adultă ce-şi putea purta singură de grijă. Sub machiaj era chipul pe care-l ştiuse dintotdeauna ca fiind al ei, pînă de curînd, cînd el devenise ceva ce le amintea tuturor de mine. Cu ajutorul creionului pentru conturul buzelor şi al dermatografului, îşi dădea seama acum, trăsăturile îi ieşeau în evidenţă, strălucind ca nişte nestemate aduse dintr-o regiune îndepărtată, unde culorile erau mai bogate decît cele din casa noastră. Era adevărat ce-i spusese bunica: fardul îi scotea în evidenţă albastrul ochilor. Sprîncenele pensate îi schimbau conturul feţei. Fardul îi reliefa scobiturile maxilarelor. („Scobituri care trebuie adîncite mai tare", remarcase bunica.) Cît despre buze, exersă cîteva expresii faciale. Îşi ţuguie buzele, mimă un sărut, zîmbi larg, ca şi cînd ar fi băut şi ea un cocteil, privi în pămînt, prefăcîndu-se că se roagă ca o fată cuminte, dar aruncînd priviri furişe ca să vadă

cum arăta o fată cuminte. Se duse la culcare şi adormi pe spate ca să nu-şi strice noua înfăţişare.

Doamna Bethel Utemeyer era singura persoană moartă pe care sora mea şi cu mine o văzuserăm vreodată. Se mutase împreună cu fiul ei în cartierul nostru pe cînd eu aveam şase ani, iar Lindsey, cinci.

Mama ne-a spus că femeia avea o parte din creier distrusă şi că pleca uneori din locuinţa fiului ei fără să ştie unde se află. Adesea nimerea în curtea noastră, sub sînger, de unde privea strada, ca şi cînd ar fi aşteptat autobuzul. Mama o lua şi o punea să stea în bucătărie, făcea nişte ceai pentru amîndouă şi, după ce o liniştea, suna la locuinţa fiului ei ca să le spună unde era. Cîteodată se întîmpla ca nimeni să nu fie acasă şi atunci doamna Utemeyer rămînea la noi în bucătărie, fixînd cu privirea ore în şir tăblia mesei. O găseam acolo cînd ne întorceam de la şcoală. Şezînd. Zîmbindu-ne. Lui Lindsey adeseori îi spunea „Natalie" şi-şi întindea mîna ca să-i atingă părul.

Cînd s-a stins din viaţă, fiul ei a rugat-o pe mama să ne aducă pe Lindsey şi pe mine la înmormîntare.

— Mama mea a avut o slăbiciune pentru fiicele dumneavoastră, spusese el.

— Nici măcar nu ştia cum mă cheamă, mami, se tînguia Lindsey în timp ce mama îi închidea puzderia de nasturi de la costum. *Un alt cadou impracticabil de la bunica Lynn,* gîndea mama.

— Bine că măcar ţi-a găsit un *nume*, am zis eu.

Era după Paşte şi în săptămîna aia se abătuse un val de căldură primăvăratică. Aproape toată zăpada de peste iarnă îşi croise cale în pămînt. În cimitirul bisericii familiei Utemeyer, zăpada

stăruia la baza crucilor, în timp ce împrejur piciorul cocoşului începuse să-şi arate mugurii.

Biserica familiei Utemeyer era modernă. „Ultracatolică", zisese tatăl meu în maşină. Mie şi lui Lindsey ni s-a părut nostimă chestia asta. Tata n-a vrut să vină, dar mama, care era gravidă, nu mai putea conduce. În ultimele cîteva luni de sarcină cu Buckley nu mai încăpea în faţa volanului şi se simţea tot timpul atît de rău, încît ne feream să fim în preajma ei de teamă să nu ne transforme în nişte servitoare.

Sarcina îi îngădui totuşi să scape de ceea ce Lindsey şi cu mine am rememorat săptămîni la rînd şi ceea ce aveam să visez mult timp după aceea: s-o vadă pe moartă. Eram sigură că tata şi mama nu voiau să se întîmple asta, dar cînd sosi momentul să defilăm prin faţa sicriului, domnul Utemeyer veni aţă la noi.

— Care din voi e cea căreia îi spunea Natalie? ne întrebă el.

Ne uitarăm lung la el. Am arătat spre Lindsey.

— Aş vrea să vii să-ţi iei rămas-bun, îi zise el. Mirosea a un parfum mai dulce decît cel folosit uneori de mama, şi înţepătura pe care o simţeam în nări şi sentimentul că fusesem exclusă mă făceau să vreau să plîng.

— Poţi veni şi tu, îmi zise el întinzînd mîinile şi, astfel, amîndouă l-am flancat pe intervalul dintre strane.

Nu era doamna Utemeyer. Era altcineva. Dar era şi doamna Utemeyer. Am încercat să-mi fixez privirea pe inelele de aur ce străluceau pe degetele ei.

— Mamă, zise domnul Utemeyer, am adus-o pe fetiţa pe care ai botezat-o Natalie.

Mai tîrziu am recunoscut amîndouă că ne aşteptaserăm ca doamna Utemeyer să ne

vorbească şi că ne hotărîserăm fiecare în parte că, dacă va fi aşa, ne vom prinde de mînă şi vom fugi mîncînd pămîntul.

După o secundă sau două de tortură totul s-a sfîrşit, iar noi am fost redate mamei şi tatălui nostru.

N-am fost prea surprinsă cînd am văzut-o pentru prima oară pe doamna Bethel Utemeyer în raiul meu, şi nici şocată cînd Holly şi cu mine am zărit-o plimbîndu-se de mînă cu o fetiţă blondă pe care ne-o prezentă ca fiind fiica ei, Natalie.

În dimineaţa slujbei comemorative, Lindsey întîrzie cît putu de mult în camera ei. Nu voia ca mama să-i vadă machiajul, care se păstrase foarte bine, decît atunci cînd ar fi fost prea tîrziu ca să-l mai dea jos. În sinea ei îşi spusese, de asemenea, că nu va fi nici o problemă dacă lua o rochie din dulapul meu. Că n-am să mă supăr.

Dar era ciudat să vezi asta.

Lindsey deschise uşa camerei mele, un cavou care pînă în februarie avea să fie tulburat tot mai des, deşi nimeni, nici mama, nici tata, nici Buckley, nici Lindsey, nu recunoştea că ar fi intrat sau că ar fi luat lucruri pe care nu intenţiona să le aducă înapoi. Cu toţii erau orbi la urmele lăsate de fiecare dintre ei cînd veneau să mă viziteze în acel loc. Orice deranj, chiar dacă nu putea fi atribuit lui Holiday, era pus în cîrca lui.

Lindsey voia să arate frumoasă pentru Samuel. Deschise cele două uşi ale dulapului meu de haine şi cercetă harababura. Nu mă omoram cu ordinea şi cînd mama ne spunea să facem curat azvîrleam în dulap tot ce găseam pe jos sau pe pat.

Lindsey ar fi vrut întotdeauna să aibă hainele mele cele noi, dar pe toate le primea după ce le foloseam eu mai întîi.

— Dumnezeule! şopti ea în obscuritatea dulapului meu. Îşi dădu seama cu bucurie, dar şi cu un sentiment de vinovăţie, că tot ce i se înfăţişa înaintea ochilor era al ei acum.

— E cineva? Cioc-cioc, făcu bunica Lynn.

Lindsey sări în picioare.

— Dragă, îmi pare rău că te deranjez, dar mi s-a părut că te aud, zise ea.

Bunica era îmbrăcată în una dintre rochiile ei à la Jackie Kennedy, cum le spunea mama, care nu reuşise niciodată să înţeleagă de ce, spre deosebire de noi toate, mama ei n-avea şolduri. Chiar şi la cei şaizeci şi doi de ani ai ei putea să îmbrace o rochie dreaptă care să i se potrivească perfect.

— Ce cauţi aici? întrebă Lindsey.

— Am nevoie de ajutor la fermoarul ăsta.

Cînd bunica Lynn se întoarse Lindsey putu să vadă ceea ce nu văzuse niciodată la mama ei: partea din spate a sutienului negru, marginea de sus a juponului. Făcu doi paşi pînă la locul unde stătea bunica şi, străduindu-se să nu atingă decît capătul fermoarului, trase de el în sus.

— Dar moşul şi baba? întrebă bunica Lynn. Poţi să le-nchei şi p-alea?

Gîtul bunicii răspîndea în jur arome de pudră şi de Chanel 5.

— Ăsta-i unul dintre motivele pentru care ai nevoie de un bărbat – nu poţi face treaba de una singură.

Lindsey era la fel înaltă ca şi bunica şi era încă în creştere. Prinzînd moşul şi baba în cîte o mînă, zări smocurile fine de păr blond, vopsit, de pe ceafa bunicii, puful cărunt de pe spate şi de pe gît. Încheie rochia şi rămase pe loc.

— Am uitat cum arăta, zise Lindsey.

— Ce? întrebă bunica Lynn întorcîndu-se.

— Nu-mi aduc aminte, spuse Lindsey. Mă refer la gîtul ei, oare l-am privit vreodată cu atenţie?

— O, scumpo, zise bunica Lynn, vino la mine. Îşi desfăcu braţele, dar Lindsey se întoarse spre dulap.

— Trebuie să arăt bine, spuse ea.

— Arăţi bine, zise bunica Lynn.

Lui Lindsey i se tăie răsuflarea. Bunicii Lynn nu-i stătea deloc în fire să facă vreun compliment gratuit. Cînd îl făcea, acesta cîntărea ca aurul.

— Îţi găsim noi ceva frumos aici, zise bunica Lynn îndreptîndu-se spre hainele mele. Nimeni nu se pricepea la cumpărături ca ea. În rarele ocazii cînd ne vizita la începutul anului şcolar, obişnuia să ne scoată în oraş pe amîndouă. Era fascinant să îi urmăreşti degetele sprintene mînuind umeraşele de parcă ar fi fost nişte clape de pian. După o ezitare de nici o clipă scotea iute cîte o rochie sau cîte o cămaşă şi o ridica în faţa noastră. „Ce ziceţi?" întreba ea. Alegerea ei era întotdeauna perfectă.

Vorbea în timp ce-mi măsura din ochi bluzele şi fustele, pînă ce alese o pereche şi o potrivi pe corpul sorei mele:

— Lindsey, mama ta-i o epavă. N-am văzut-o niciodată în halul ăsta.

— Bunico!

— Sst, mă gîndesc. Ţinea în mînă rochia mea preferată pentru mers la biserică, din lînă neagră, cu guleraş rotund. Îmi plăcea mai ales pentru că era largă şi puteam să stau în strană cu picioarele încrucişate, iar volănaşul ajungea pînă la pămînt.

— De unde o fi făcut rost de sacul ăsta? întrebă bunica. Şi tatăl tău e dezordonat şi a cam luat-o razna.

— Cine-i individul de care ai întrebat-o pe mama?

Bunica încremeni.

— Care individ?

— Ai întrebat-o pe mama dacă tata o mai ţine întruna cum că individul *ăla* ar fi făcut-o. Care individ?

— *Voilà*! Bunica Lynn ţinea în mînă o rochie mini bleumarin pe care sora mea n-o mai văzuse înainte. Era a Clarissei.

— E foarte scurtă, zise Lindsey.

— Sînt de-a dreptul şocată de maică-ta, spuse bunica Lynn. I-a permis fetiţei să-şi cumpere ceva stilat!

Tatăl meu strigă din hol că-i aştepta pe toţi jos în zece minute.

Bunica Lynn intră în viteză. O ajută pe Lindsey să-şi tragă pe ea rochia bleumarin, apoi alergă în camera lui Lindsey după pantofi şi în cele din urmă în hol, la lumina aplicei din tavan, îi retuşă rimelul de pe gene. Sfîrşi prin a-i aplica pudra, plimbînd delicat pămătuful pe fiecare obraz. Abia cînd bunica Lynn ajunse jos şi mama, privind-o suspicios, ţinu să observe că rochia lui Lindsey era prea scurtă, sora mea şi cu mine am constatat că bunica Lynn nu se machiase deloc. Cînd ajunseră aproape de biserică, Buckley, care şedea între ele pe bancheta din spate, o privi pe bunica Lynn şi o întrebă ce face.

— Cînd n-ai timp pentru fardat, chestia asta îi mai înviorează un pic, zise ea şi Buckley o imită, ciupindu-şi amîndoi obrajii.

* * *

Samuel Heckler stătea lîngă stîlpii de piatră ce străjuiau cărarea spre uşa bisericii. Era îmbrăcat în negru din cap pînă-n picioare, iar lîngă el se afla Hal, fratele său mai mare, îmbrăcat în jacheta de piele roasă pe care Samuel o purtase în ziua de Crăciun.

Fratele lui era copia mai întunecată a lui Samuel. Avea chipul bronzat şi aspru de la cursele de motocicletă pe drumurile de ţară. Cînd s-au apropiat ai mei, Hal făcu degrabă stînga-mprejur şi se îndepărtă.

— Ăsta trebuie să fie Samuel, zise bunica. Eu sînt bunica aia rea.

— Nu intrăm? întrebă tatăl meu. Samuel, mă bucur să te văd.

Lindsey şi Samuel mergeau în frunte, iar bunica rămăsese în urmă, trecînd de cealaltă parte a mamei. Un front unit.

Detectivul Fenerman stătea lîngă uşă, îmbrăcat într-un costum incomod. Îi salută din cap pe părinţii mei, privirea zăbovindu-i asupra mamei mele.

— Nu veniţi lîngă noi? îl întrebă tatăl meu.

— Mulţumesc, vreau doar să fiu pe-aproape, zise el.

— Vă sîntem recunoscători.

Intrară în holul înghesuit al bisericii. Aş fi vrut să-i sar în spate tatălui meu, să-mi încolăcesc braţele în jurul gîtului său, să-i şoptesc la ureche. Dar eu eram deja acolo în fiecare por, în fiecare crăpătură.

Se trezise cu o stare de mahmureală şi se întorsese pe o parte să o vadă pe mama respirînd rar cu capul pe pernă. Dulcea lui soţie, fetiţa lui dulce. Vru să-şi pună mîna pe obrazul ei, să-i dea părul de pe faţă, să o sărute – dar în somn ea îşi găsise pacea. De la moartea mea nu fusese dimineaţă în care el să nu se trezească cu gîndul că mai trebuie să îndure o zi. Dar adevărul era că ziua comemorării nu a fost dintre cele mai rele. Măcar era cinstită. Măcar era o zi croită pentru ceea ce-l frămînta atîta: absenţa mea. Astăzi nu mai trebuia să pretindă că revine la normal –

orice va fi însemnînd asta. Astăzi putea să-şi afişeze durerea, la fel ca Abigail. Dar ştia că, după ce se trezea ea, nu avea să o mai privească tot restul zilei, nu avea să se uite bine la ea ca să vadă femeia pe care o cunoscuse înainte de ziua în care primise vestea morţii mele. După aproape două luni intensitatea veştii începuse să pălească în inimile tuturor, în afară de cea a familiei mele – şi a lui Ruth.

Aceasta sosi împreună cu tatăl ei. Stăteau amîndoi într-un colţ lîngă racla de sticlă în care se afla un potir din timpul Războiului de Independenţă cînd biserica fusese transformată în spital. Stăteau de vorbă cu domnul şi doamna Dewitt. Acasă, pe birou, doamna Dewitt avea o poezie de-a lui Ruth. Luni avea de gînd să vorbească cu diriginta în legătură cu ea. Era o poezie despre mine.

— Soţia mea este de acord cu domnul director Caden că slujba de comemorare îi va ajuta pe copii să înţeleagă, zise tatăl lui Ruth.

— Dumneavoastră ce credeţi? îl întrebă domnul Dewitt.

— Să uităm ce-a fost şi să dăm pace familiei. Dar Ruth ţinea neapărat să fie prezentă.

Ruth îi urmărea pe-ai mei cum îi salutau pe cei prezenţi, observînd cu oroare noua înfăţişare a surorii mele. Ruth nu dădea doi bani pe machiaj. În opinia ei, fardul nu făcea decît să le înjosească pe femei. Samuel Heckler o ţinea de mînă pe Lindsey. Lui Ruth îi veni în minte un cuvînt din lecturile ei: *subjugare*. Dar am văzut numaidecît că-l observase pe Hal care stătea în partea din faţă unde erau mormintele vechi şi fuma un chiştoc.

— Ruthie, spuse tatăl ei.

— Ce-i?

Se concentră din nou şi se uită la tatăl ei.

— Ce vrei să spui?

— Priveai în gol adineauri, zise el.

— Îmi place cum arată cimitirul.

— Fetiţo, eşti un înger, zise el. Hai să prindem un loc înainte să fie luate cele bune.

Era de faţă şi Clarissa, cu timidul Brian Nelson, îmbrăcat într-un costum de-al tatălui său. Îşi făcu drum pînă la ai mei şi cînd domnul director Caden şi domnul Botte o văzură se dădură înapoi ca să-i facă loc.

Dădu mîna mai întîi cu tatăl meu.

— Bună, Clarissa, zise el. Ce mai faci?

— Bine, răspunse ea. Dumneavoastră cum o mai duceţi?

— Binişor, Clarissa, zise el. *Ce minciună ciudată!* gîndi el. Nu vrei să stai lîngă noi?

— Mmm, făcu ea plecînd capul şi privindu-şi mîinile, am venit împreună cu prietenul meu.

Mama intrase într-un fel de transă şi se uita fix la chipul Clarissei. Clarissa era vie, iar eu, moartă. Clarissa începu să simtă acest lucru – ochii mamei străpungînd-o – şi vru să se retragă, dar în acea clipă zări rochia.

— Hei, zise ea întinzînd mîna spre sora mea.

— Ce este, Clarissa? i-o reteză mama mea.

— Mmm, nimic, zise ea. Privi din nou rochia, ştiind că niciodată nu va putea s-o ceară înapoi.

— Abigail? zise tatăl meu. Se conectase la vocea ei, la mînia ei. Ceva nu era în regulă.

Bunica Lynn, care stătea la mică distanţă în spatele mamei, îi făcu Clarissei cu ochiul.

— Mă uitam doar cît de bine arată Lindsey, zise Clarissa.

Sora mea roşi.

În hol lumea începu să freamăte. Părintele Strick, îmbrăcat în straiele-i preoţeşti, se îndreptă spre părinţii mei.

Clarissa se retrase ca să-l caute pe Brian Nelson. Cînd îl găsi, o luară amîndoi printre morminte.

Ray Singh nu a venit. Îşi luase adio de la mine în felul său: privind o fotografie – portretul meu de studio – pe care i-o dădusem în acea toamnă.

Privi în ochii din fotografie şi prin ei zări fundalul de velur marmorat în faţa căruia fiecare elev trebuia să stea sub lumina orbitoare. Ce înseamnă moartea? se întreba Ray. Înseamnă o pierdere, înseamnă un îngheţ, înseamnă o dispariţie. Ştia că nimeni nu arată în realitate ca într-o fotografie. Ştia că nici el nu era chiar atît de răvăşit, atît de speriat cum apăruse în poza de şcoală. Privind fotografia mea, îşi dădu seama de ceva: de faptul că nu eram eu. Eu eram prezentă în aerul din jurul său. Eram în dimineţile răcoroase pe care le petrecea acum în tovărăşia lui Ruth. Eram în pauzele cînd nu învăţa – răgazuri tăcute, solitare. Eram fata pe care alesese să o sărute. Parcă ar fi vrut să mă elibereze. Nu voia să pună pe foc sau să arunce la coş fotografia, dar nici nu voia să mă mai vadă. L-am urmărit cum o aşază într-unul din volumele masive de poezie indiană în care el şi mama lui presaseră nenumărate flori fragile care încetul cu încetul se preschimbau în pulbere.

În timpul slujbei s-au spus lucruri frumoase despre mine. Părintele Strick. Domnul director Caden. Doamna Dewitt. Dar tata şi mama rămaseră nemişcaţi tot timpul. Samuel o strîngea întruna pe Lindsey de mînă, dar ea nu părea să-l bage în seamă. Parcă nici nu mai clipea. Buckley, îmbrăcat într-un costumaş împrumutat de la Nate, care fusese cu el la o nuntă în acel an, se tot foia şi se uita la tatăl meu. Bunica Lynn făcu cel mai important lucru din acea zi. La imnul final, cînd

ai mei se sculară în picioare, se aplecă spre Lindsey şi-i şopti:

— Individul e lîngă uşă.

Lindsey se uită într-acolo.

Chiar în spatele lui Len Fenerman, aflat acum în pragul uşii şi cîntînd cot la cot cu restul lumii, stătea un bărbat din cartierul nostru. Spre deosebire de toţi ceilalţi, purta haine de rînd, pantaloni kaki căptuşiţi cu flanelă şi o cămaşă groasă tot din flanelă. Pentru o clipă, Lindsey crezu că-l recunoaşte. Ochii lor se întîlniră. Apoi ea îşi pierdu cunoştinţa.

În agitaţia iscată, George Harvey se strecură printre mormintele din perioada Războiului de Independenţă şi dispăru fără să fie observat.

Zece

În tabăra elevilor supradotaţi, cei din clasele a şaptea pînă într-a noua se adunau în fiecare vară vreme de patru săptămîni – aşa am crezut întotdeauna – ca să stea cocoţaţi în copaci şi să facă schimb de idei. La focurile de tabără se cîntau oratorii în loc de muzică folk. La duşurile fetelor se leşina în faţa fizicului lui Jacques d'Amboise sau a lobului frontal al lui John Kenneth Galbraith[1].

Dar şi geniile îşi aveau găştile lor. Pămpălăii de la Ştiinţe şi Creierele de la Mate alcătuiau treapta superioară, cea mai înaltă – deşi întrucîtva handicapată din punct de vedere social –, pe scara supradotaţilor. Urmau Căpăţînile de la Istorie, care ştiau pe de rost cînd s-a născut şi cînd a murit orice personaj istoric de care aţi auzit vreodată. Cînd treceau pe lîngă celelalte grupuri din tabără îi puteai auzi bolborosind criptic perioade aparent fără sens: „între 1769 şi 1821", „între 1770 şi 1831". Cînd Lindsey nimerea în preajma lor îşi dădea singură răspunsurile: „Napoleon". „Hegel".

Mai erau Maeştrii de la Tehnică, pe care aveau pică toţi ceilalţi supradotaţi. Erau băieţii care puteau desface şi asambla orice motor fără să

1. Jacques d'Amboise, dansator şi coregraf american. John Kenneth Galbraith, economist canadian.

aibă nevoie de manuale sau de instrucțiuni. Înțelegeau lucrurile la modul real, nu teoretic. Și nu le păsa deloc de note.

Samuel era unul dintre Maeștri. Idolii lui erau Richard Feynman[1] și fratele său Hal. Eliminat din liceu, Hal avea un atelier de reparat motociclete lîngă puțul de gunoi. Făcea reparații pentru oricine, de la Hell's Angels la vîrstnicii ce-și călăreau scuterele prin parcările caselor de bătrîni. Hal era fumător, locuia la părinții săi într-o cămăruță deasupra garajului și-și consuma aventurile erotice în ungherul atelierului. Celor care-l întrebau cînd avea de gînd să se maturizeze le răspundea: „Niciodată". Încurajat de acest răspuns, cînd era întrebat de profesori ce voia să devină, Samuel le spunea: „Nu știu. Abia am făcut paisprezece ani".

Aproape de cincisprezece, Ruth Connors știa răspunsul. În magazia de tablă din spatele casei, între mînere de uși și alte obiecte de metal adunate de tatăl ei din casele aflate pe lista demolărilor, Ruth stătea pe întuneric și se concentra. Cînd o apuca durerea de cap fugea în casă, trecea val-vîrtej prin camera de zi, unde-l găsea pe tatăl ei citind, alerga pe scări pînă în camera ei, unde își scria frenetic poeziile. *A fi Susie*, *După moarte*, *Ciopîrțită*, *Acum lîngă ea* și favorita ei – cea cu care se făcea cel mai tare și pe care o luase cu ea în tabără, o coală împăturită și despăturită de atîtea ori încît îndoiturile se tăiaseră – *Buza mormîntului*.

Ruth trebui să fie dusă cu mașina în tabără fiindcă în dimineața cînd pleca autobuzul o apucase durerea de stomac. Încercase tot soiul de diete ciudate pe bază de legume și cu o seară înainte

1. Richard Feynman (1918-1988), laureat al Premiului Nobel în 1965.

mîncase la cină o căpăţînă întreagă de varză. Mama ei nu era de acord cu regimul vegetarian la care trecuse Ruth după moartea mea.

— Pentru Dumnezeu, asta nu-i Susie! îi spunea maică-sa trîntindu-i pe masă un grătar gros de două degete.

Pe la trei dimineaţa tatăl ei o duse cu maşina mai întîi la spital, apoi la tabăra supradotaţilor, iar în drum spre casă se oprise să ia pachetul pe care mama lui Ruth i-l lăsase la intrarea în alee.

După ce maşina trase în parcarea taberei, Ruth scană cu privirea şirul de elevi ce stăteau la coadă pentru ecusoane. O zări pe sora mea în grupul Maeştrilor, singură printre băieţi. Lindsey se ferise să-şi pună numele de familie pe ecuson, preferînd să deseneze în locul lui un peşte. Aşa măcar nu mintea, dar putea spera că va întîlni colege de la alte şcoli care nu aflaseră povestea morţii mele sau care cel puţin nu făceau legătura între ea şi mine.

Toată primăvara purtase jumătatea de inimă, iar Samuel pe cealaltă. Amîndoi erau prea timizi ca să-şi împărtăşească deschis sentimentele. Nu se ţineau de mînă pe holurile şcolii şi nici nu-şi trimiteau bileţele. La mesele de prînz şedeau împreună; Samuel o conducea acasă. Cînd împlinise paisprezece ani el îi adusese o brioşă cu o lumînare în ea. Altminteri, făceau corp comun cu lumea împărţită pe sexe a colegilor lor de generaţie.

În dimineaţa următoare Ruth se sculă devreme. Ca şi Lindsey, Ruth era o flotantă în tabăra supradotaţilor. Nu aparţinea nici unui grup. Fusese odată într-o excursie să adune plante şi flori, dar avusese nevoie de ajutor ca să le poată identifica. Fiindcă nu i-au plăcut răspunsurile date de un Păpălău, se hotărîse să boteze ea însăşi

plantele şi florile. Mai întîi desena în caiet frunza ori floarea, apoi încerca să-i ghicească sexul şi pe urmă îi dădea un nume – „Jim" unei plante cu o singură floare, „Paşa" uneia mai pufoase.

Pînă să nimerească Lindsey sala de mese, Ruth era deja la suplimentul de ouă şi cîrnaţi. Acasă făcuse tărăboi că nu vrea carne şi trebuia să se ţină de acest regim, dar în tabără nimeni nu ştia de legămîntul ei.

Ruth nu mai vorbise cu sora mea de cînd murisem, şi oricum nu i se adresase decît din întîmplare pe coridor la şcoală. Dar o văzuse pe Lindsey mergînd acasă împreună cu Samuel şi zîmbindu-i. Acum o privea pe sora mea cum spunea „da" la clătite şi „nu" la orice altceva. Încercase să-şi imagineze că ea era sora mea, aşa cum pierduse ceva timp imaginîndu-şi că era în locul meu.

Pe cînd Lindsey se îndrepta distrată spre un loc liber la coadă, Ruth interveni.

— Ce înseamnă peştele? o întrebă Ruth arătînd cu capul spre ecusonul sorei mele. E o chestie religioasă?

— Observă direcţia peştelui, îi răspunse Lindsey dorindu-şi parcă şi budincă cu vanilie la micul dejun. Ar fi mers grozav cu clătitele.

— Ruth Connors, poetă, zise Ruth, prezentîndu-se.

— Lindsey.

— Salmon, nu?

— Te rog, nu, zise Lindsey şi, pentru o clipă, Ruth putu să trăiască mai intens sentimentul – ce însemna să mă revendice pe mine. Lumea privind-o pe Lindsey şi imaginîndu-şi o fată plină de sînge.

Chiar şi supradotaţii, care se distingeau prin faptul că făceau lucrurile într-un mod diferit de

ceilalţi, se constituiră în perechi încă din primele zile. Mai ales perechi de băieţi sau perechi de fete – puţine relaţii serioase începeau la paisprezece ani –, dar în anul ăla exista o excepţie: Lindsey şi Samuel.

„Să-ru-ta-ţi-vă!" îi întîmpina oriunde mergeau. Singuri-singurei în arşiţa verii, ceva creştea în ei precum ierburile: dorinţa. N-am simţit-o niciodată într-o stare atît de pură şi nici n-am văzut pe cineva cunoscut să fie atît de pătimaş pătruns de ea. Cineva cu bagajul meu genetic.

Erau atenţi şi respectau regulile. Nici unul dintre instructorii care cercetau cu lanterna tufişurile dese de lîngă dormitoarele băieţilor nu putea afirma că i-ar fi prins pe Salmon şi pe Heckler făcînd ceva. Îşi fixau întîlniri scurte în spatele bufetului sau lîngă un anume copac pe care-l crestaseră undeva sus cu iniţialele lor. Se sărutau. Ar fi vrut să facă mai mult, dar nu puteau. Samuel voia să fie ceva deosebit. Era conştient că trebuie să fie perfect. Lindsey nu voia decît să o facă odată. S-o lase în urma ei ca să poată fi femeie – să transcendă spaţiul şi timpul. Se gîndea la sex ca la un fel de călătorie *Star Trek*. Te evaporai şi te trezeai navigînd spre o altă planetă la o secundă sau două după ce te-ai cuplat.

„O vor face", îşi notase Ruth în jurnal. Îmi pusesem nădejdea în faptul că Ruth avea să consemneze totul. Jurnalului ei îi povestise cum trecusem pe lîngă ea în parcarea şcolii, cum o atinsesem în seara aia, cum simţise că întinsesem mîinile spre ea. Cum arătasem atunci. Cum mă visase. Cum concepuse ideea că duhul ar putea fi un fel de a doua piele a cuiva, un soi de strat protector. Cum, dacă ea ar insista mai mult, poate că ne-ar elibera pe amîndouă. Citeam peste umărul ei în timp ce-şi nota gîndurile şi mă

întrebam dacă se va găsi vreodată cineva care să-i dea crezare.

Cînd mă imagina pe mine se simţea mai bine, mai puţin singură, mai conectată la ceva din lumea reală. La cineva din lumea reală. În visele ei vedea lanul de porumb şi o lume nouă deschizîndu-se, o lume unde poate şi ea ar fi ajuns să pună piciorul.

„Ruth, eşti realmente o poetă bună", mă imagina spunîndu-i şi jurnalul o transporta în reveria că era o poetă atît de bună încît cuvintele ei aveau puterea de-a mă învia.

Vedeam în trecut o după-amiază cînd Ruth o privea pe verişoara ei, o adolescentă, dezbrăcîndu-se ca să se spele, iar ea şedea pe covoraş, închisă în baie, astfel încît aceasta să o poată supraveghea, aşa cum i se ceruse. Ruth simţise dorinţa să-i atingă pielea şi părul, ar fi dorit să fie strînsă în braţe. Mă întrebam dacă această dorinţă la un copil de trei anişori n-a fost cumva scînteia ce s-a aprins la vîrsta de opt ani. Acel sentiment difuz al diferenţei, senzaţia că pasiunile ei pentru profesoare sau pentru verişoara ei erau mai reale decît ale celorlalte fete. Dorinţa ei mergea dincolo de simpla atenţie şi tandreţe, hrănea un dor, începuse să înflorească, verde-galbenă, o adevărată nebunie şi, ca şi şofranul, petalele moi şi fragede deschizîndu-i-se în perioada dificilă a pubertăţii. După cum îşi notase în jurnal, dorea nu atît să facă dragoste cu femeile cît să dispară în ele pentru totdeauna. Să se ascundă.

Ultima săptămînă a taberei era dedicată întotdeauna proiectului final pe care diversele şcoli îl pregăteau pentru concurs înainte să sosească părinţii să-şi ia acasă odraslele. Concursul fusese anunţat abia la micul dejun din sîmbăta ultimei

săptămîni, dar elevii începuseră din timp să facă planuri. Tema era întotdeauna cea mai bună cursă de şoareci, drept care miza creştea cu fiecare an. Nimeni nu era dispus să lucreze la o cursă care fusese deja realizată.

Samuel se duse să caute copiii care purtau bretele, căci avea nevoie de benzi subţiri de elastic, pe care ortodonţiştii le distribuiau cu ţîrîita. Braţul cursei trebuia să stea cît mai bine întins. Lindsey îl rugase pe bucătar, un ins care se pensionase din armată, să-i dea nişte foiţe curate de staniol. Ca să-i deruteze pe şoareci, capcana lor avea să utilizeze refracţia luminii.

— Şi dacă le va plăcea cum arată? îl întrebă Lindsey pe Samuel.

— Vederea lor nu-i atît de bună, îi răspunse Samuel, care rupea fîşii de hîrtie din rezerva de saci de gunoi a taberei. Dacă vreun elev privea într-un mod mai ciudat un obiect oarecare din perimetrul taberei, asta însemna că se gîndea cum să-l folosească pentru cel mai eficient model de cursă de şoareci.

— Sînt tare simpatici, zise Lindsey într-o după-amiază.

Lindsey îşi petrecuse aproape toată noaptea prinzînd cu capcane de sîrmă şoareci de cîmp pe care-i punea într-o cuşcă de iepuri goală.

Samuel îi privea atent.

— Mi-ar plăcea să fiu medic veterinar, zise el, dar nu cred că mi-ar plăcea să-i disec.

— Chiar trebuie să-i omorîm? îl întrebă Lindsey. Ni s-a cerut cea mai bună cursă de şoareci, nu cel mai bun lagăr de exterminare.

— Artie va contribui cu sicrie din lemn de plută, zise Samuel rîzînd.

— E scîrbos.

— Aşa-i Artie.

— Umbla vorba c-o iubea pe Susie, zise Lindsey.

— Ştiu.

— Vorbeşte de ea? Lindsey luă un băţ lung şi subţire şi-l strecură prin plasa de sîrmă.

— De fapt, a-ntrebat de tine, zise Samuel.

— Ce i-ai spus?

— Că eşti bine, că vei fi bine.

Şoarecii fugiră de băţ într-un colţ, se îngrămădiră unul într-altul încercînd în zadar să scape.

— Hai să facem o capcană în care să punem un pătuţ din catifea roşie, îi fixăm un dispozitiv şi cînd şoarecii se vor aşeza pe pat, printr-o trapă vor cădea bucăţele de brînză. I-am putea spune „Regatul rozătoarelor".

Samuel nu o pistona pe sora mea aşa cum făceau adulţii. Prefera să-i descrie în cele mai mici detalii tapiţeria patului din interiorul capcanei.

În vara aceea, începusem să petrec tot mai puţin timp privind din foişor, căci puteam vedea Pămîntul şi atunci cînd mă plimbam pe cîmpiile raiului. Cînd se lăsa noaptea, aruncătorii de greutate şi de suliţe o luau din loc spre alte raiuri. Raiuri unde nu era loc pentru o fată ca mine. Oare aceste raiuri erau cumplite? Mai rele decît senzaţia deplinei singurătăţi printre colegii de generaţie care-şi trăiau din plin viaţa? Sau erau exact întruchiparea visurilor mele? Un loc unde puteai rămîne captivă de-a pururi într-o lume a lui Norman Rockwell[1]. Unde curcanul nu lipsea niciodată de la masa familiei reunite. Unde o

1. O lume idealizată a peisajelor rustice. Norman Rockwell (1894-1978) e autorul a peste 4 000 de ilustraţii, cele mai cunoscute apărînd în revista *Saturday Evening Post*.

rudă zîmbea şi făcea cu ochiul în timp ce tăia pasărea în felii.

Dacă mergeam prea departe şi-mi exprimam uimirea cu glas tare, cîmpiile îşi schimbau dintr-o dată înfăţişarea. Priveam în jos şi vedeam lanuri de ovăz şi puteam auzi un fel de murmur grav, aproape un geamăt, avertizîndu-mă să mă întorc de la margine. Capul începea să-mi zvîcnească şi cerul se întuneca şi era din nou acea noapte, acel veşnic ieri trăit încă o dată. Sufletul meu se solidifica, devenea greu. Am venit pînă la buza mormîntului meu în acest fel de multe ori, dar mai trebuia să mă uit înăuntru.

Am început să mă întreb ce însemna cuvîntul *rai*. Dacă ăsta era raiul, raiul adevărat, socoteam eu, atunci aici ar trebui să locuiască bunicii mei. Tatăl tatălui meu, cel pe care l-am iubit cel mai mult, m-ar lua în braţe şi ar dansa cu mine. N-aş simţi altceva decît fericire şi n-aş mai avea amintiri despre lanul de porumb, despre mormînt.

— Asta se poate, îmi zise Franny. Mulţi oameni reuşesc.

— Cum faci să se întîmple asta? am întrebat-o.

— Nu-i aşa de uşor cum crezi tu, îmi zise ea. Trebuie să nu mai doreşti anumite răspunsuri.

— Nu-nţeleg.

— Dacă nu te mai întrebi de ce ai fost ucisă tu în locul alteia, dacă nu mai cercetezi golul lăsat de dispariţia ta, dacă nu te mai întrebi ce simt toţi cei rămaşi pe Pămînt, poţi fi liberă, zise ea. Pe scurt, trebuie să renunţi la Pămînt.

Aşa ceva mi se părea cu neputinţă.

Ruth se furişă în camera lui Lindsey în acea noapte.

— Am visat-o, îi şopti ea sorei mele.

Somnoroasă, Lindsey o privi cu ochii pe jumătate închişi.

— Susie? întrebă ea.

— Îmi pare rău de incidentul din sala de mese, zise Ruth.

Lindsey ocupa locul de jos într-un pat de aluminiu cu trei niveluri. Vecina de deasupra ei începu să se foiască.

— Pot să vin în patul tău? o întrebă Ruth.

Lindsey dădu din cap.

Ruth se ghemui lîngă Lindsey în curbura îngustă a patului.

— Ce se-ntîmpla în visul tău? o întrebă Lindsey în şoaptă.

Ruth îi povesti, întorcîndu-şi faţa spre ea, astfel încît ochii lui Lindsey îi puteau desluşi trăsăturile: nasul, buzele şi fruntea.

— Eram în pămînt, zise Ruth, şi Susie umbla pe deasupra mea în lanul de porumb. Îi simţeam paşii deasupra mea. Am strigat-o, dar gura îmi era plină cu noroi. Nu m-ar fi putut auzi oricît de tare aş fi strigat. Apoi m-am trezit.

— Eu nu o visez, zise Lindsey. Am coşmaruri cu şobolani care-mi ronţăie şuviţe de păr.

Ruth se simţea bine lîngă sora mea, îi plăcea căldura emanată de trupurile lor.

— Îl iubeşti pe Samuel?

— Da.

— Ţi-e dor de Susie?

Fiindcă era întuneric, fiindcă Ruth îşi întorsese faţa în cealaltă parte, fiindcă Ruth era aproape o străină, Lindsey spusese ceea ce simţea. „Mai mult decît va şti cineva vreodată."

Directorul gimnaziului din Devon plecase din cauza unei probleme de familie, astfel încît sarcina de-a organiza peste noapte concursul din acel an îi reveni proaspăt numitei directoare-adjunctă a gimnaziului din Chester Springs. Aceasta voia o altă temă de concurs decît cursele de şoareci.

CUM SĂ SCAPI DUPĂ CE-AI COMIS O CRIMĂ? CUM SĂ COMIŢI CRIMA PERFECTĂ? suna posterul încropit de ea în grabă.

Copiii erau entuziasmaţi. Muzicienii şi poeţii, Căpăţînile de la Istorie şi artiştii discutau cu aprindere cum să înceapă. Înfulecau iute şunca şi ouăle de la micul dejun şi se apucau să compare crimele faimoase nerezolvate din trecut, ori se gîndeau la ce obiecte, dintre cele obişnuite, ar putea cauza răni fatale. Se gîndiră apoi pe cine să ucidă. Totul fu foarte distractiv pînă la şapte şi un sfert cînd apăru sora mea.

Artie o urmări cum se pune la coadă. Ea n-avea habar încă, simţea doar tensiunea din atmosferă. Îi fulgeră prin minte că fusese anunţat concursul pentru cursa de şoareci.

Cu ochii aţintiţi asupra lui Lindsey, Artie zări numaidecît anunţul lipit pe suportul pentru tacîmuri la capătul cozii. Ascultă pe unul de la masă care povestea despre Jack Spintecătorul. Se sculă în picioare ca să-şi ducă tava. Cînd ajunse lîngă sora mea îşi drese vocea. Îmi pusesem toate speranţele în acest băiat şovăielnic. „Distrage-i atenţia", i-am zis. O rugă pogorînd pe Pămînt.

— Lindsey, i se adresă Artie.

Lindsey îl privi.

— Da?

În spatele tejghelei bucătarul din armată întinse o lingură plină cu jumări cu ouă, pregătit să o deşerte în farfuria ei.

— Sînt Artie, colegul sorei tale.

— N-am nevoie de sicrie, îi spuse Lindsey împingîndu-şi tava pe suportul de metal spre locul unde erau păstrate în carafe mari de plastic sucul de portocale şi cel de mere.

— Ce?

— Samuel mi-a spus că anul ăsta faci sicrie din lemn de plută pentru şoareci. N-am nevoie de ele.

— S-a schimbat tema concursului, îi spuse el.

În acea dimineaţă Lindsey hotărîse să desprindă partea de jos a rochiei Clarissei. Era perfectă pentru pătuţul şoarecilor.

— În ce?

— N-ai vrea să ieşim?

Artie îşi folosi trupul ca să-i blocheze accesul spre tacîmuri.

— Lindsey, va fi un concurs despre crime, reuşi el să îngaime.

Lindsey îl privi lung şi-şi încleştă degetele pe tavă. Îşi ţinea ochii aţintiţi asupra lui Artie.

— Am vrut să-ţi spun înainte să citeşti anunţul, zise el.

Samuel dădu buzna în cort.

— Ce se-ntîmplă? Lindsey se uita neputincioasă la Samuel.

— Concursul din anul ăsta este despre cum să comiţi crima perfectă, îi spuse Samuel.

Samuel şi cu mine observarăm tremurul. Convulsiile lăuntrice ale inimii ei. Era tot mai pricepută, crăpăturile, fisurile deveniseră tot mai mici. Curînd trucul de magie avea să fie însuşit la perfecţie, şi nimeni n-o va vedea executîndu-l. Reuşise să extirpe întreaga lume, pe sine aşijderea.

— Mă simt bine, zise ea.

Dar Samuel ştia că nu-i aşa. El şi Artie o priveau în timp ce se îndepărta.

— Am încercat s-o previn, zise Artie cu glas pierit.

Artie se întoarse la masa lui, unde se apucă să deseneze ace hipodermice unul după altul. Apăsa stiloul tot mai tare colorînd lichidul de îmbălsămat

din interior şi traiectoria celor trei picături care ţîşneau afară.

Singură, am cugetat, *pe Pămînt, ca şi în rai.*

— Ca să ucizi oameni, trebuie să-i înjunghii, să-i spinteci şi-i împuşti, zise Ruth. E o nebunie.

— De acord, zise Artie.

Samuel o luase pe sora mea la plimbare ca să discute. Artie o zărise pe Ruth la una dintre mesele de picnic din tabără cu caietul ei mare şi gol.

— Dar există motive serioase ca să ucizi, zise Ruth.

— Cine crezi c-a făcut-o? o întrebă Artie. Şedea pe bancă şi-şi pusese picioarele pe bara de sub masă.

Ruth şedea aproape nemişcată, cu piciorul drept peste cel stîng, dar îşi mişca întruna tălpile.

— Cum ai aflat? îl întrebă ea.

— Tata ne-a povestit, îi spuse Artie. Ne-a chemat pe sora mea şi pe mine la el în cameră şi ne-a spus să ne aşezăm.

— Căcat, şi ce v-a zis?

— Mai întîi ne-a zis că-n lume se petrec tot soiul de lucruri oribile şi sora mea a spus „Vietnam", iar el n-a mai zis nimic, fiindcă întotdeauna se ceartă cu ea cînd vine vorba de asta. După care a zis: „Nu, scumpo, se întîmplă lucruri oribile aici, aproape de noi, unor oameni pe care-i cunoaştem". Ea a crezut că era vorba de una dintre prietenele ei.

Ruth simţi un strop de ploaie.

— După care, copleşit de durere, tata ne-a spus că o fată mititică a fost omorîtă. Eu am fost cel care l-am întrebat cine. Vreau să zic, cînd a zis de „o fată *mititică*" eu mi-am închipuit o fetiţă. Nu de vîrsta noastră.

Mai căzu un strop în toată regula şi ploaia începu să ude masa din lemn de pin.

— Nu vrei să mergem înăuntru? întrebă Artie.

— Toţi ceilalţi sînt înăuntru, zise Ruth.

— Ştiu.

— Hai să ne udăm.

Şezură o vreme privind stropii de ploaie căzînd în jurul lor, auzind deasupra răpăitul acestora pe frunzele copacului.

— Ştiam că-i moartă. Am simţit treaba asta, zise Ruth, dar pe urmă am văzut un anunţ în ziarul lui tata şi am ştiut sigur. La început nu i-au pomenit numele. „Fată, paisprezece ani." Atît. L-am rugat pe tata să-mi dea pagina din ziar, dar n-a vrut. Vreau să zic, cine mai lipsise toată săptămîna de la şcoală, cu sora ei cu tot?

— Mă-ntreb cine i-a spus lui Lindsey, zise Artie.

Ploaia se înteţi. Artie se ascunse sub masă.

— O să ne ude pînă la piele, strigă el de sub masă.

Apoi, pe cît de repede se pornise, ploaia încetă. Soarele apăru printre crengile copacului de deasupra şi Ruth privi în sus, dincolo de ele.

— Cred că ne ascultă, zise ea, prea încet ca să poată fi auzită.

Toată lumea din tabără aflase cine era sora mea şi cum murisem.

— Imaginează-ţi că eşti înjunghiată, zise careva.

— Nu, mulţumesc.

— Cred că-i interesant.

— Gîndeşte-te – e celebră.

— Halal mod de-a deveni celebru. Aş prefera să iau Premiul Nobel.

— Ştie careva ce voia să se facă?

— N-am curaj s-o întreb pe Lindsey.

Şi îi înşirară pe morţii pe care-i cunoşteau.

Bunic, bunică, unchi, mătuşă, unii pe cîte un părinte, mai rar o soră sau un frate mort de vreo

boală – de inimă, de leucemie –, de vreo afecțiune imposibil de pronunțat. Nimeni nu știa pe cineva care să fi fost ucis. Dar acum mă știau pe mine.

Sub o barcă cu vîsle prea veche și putredă ca să mai plutească, Lindsey se întinsese pe pămînt în brațele lui Samuel Heckler.

— Mă simt bine, îi zise ea cu ochii uscați. Cred că Artie încerca să mă ajute, adăugă ea.

— Lindsey, nu-i nevoie să te prefaci, zise el. Ne întindem puțin și așteptăm să se liniștească lucrurile.

Spatele lui Samuel se udase de la pămîntul jilav și el o trase pe sora mea aproape de trupul său ca să o protejeze de umezeala ploii iuți de vară. Respirația lor începu să încălzească locșorul de sub barcă și el nu se putu stăpîni, penisul i se întări sub jeanși.

Lindsey întinse mîna.

— Îmi pare rău... începu el.

— Sînt gata, zise ea.

La paisprezece ani sora mea se îndepărta de mine, plutind spre un loc unde eu nu fusesem niciodată. În pereții sexului meu nu erau decît oroare și sînge; în pereții sexului ei erau ferestre.

„Cum să comiți crima perfectă" era un joc vechi de cînd lumea în rai. Eu întotdeauna alegeam țurțurele de gheață: o armă care se topește.

Unsprezece

Cînd tatăl meu s-a trezit la patru dimineaţa, casa era învăluită în tăcere. Mama dormea lîngă el, sforăind uşor. Fratele meu, singurul copil, căci sora mea era plecată în tabăra supradotaţilor, dormea buştean, cu o pătură trasă peste el. Tatăl meu se minuna cît de bine putea să doarmă, exact ca mine. Cînd eram încă în viaţă, Lindsey şi cu mine ne distram pe seama lui, băteam din palme, lăsam cărţile să cadă pe jos sau chiar loveam cratiţele una de alta ca să vedem dacă Buckley se trezea.

Înainte să iasă din casă, tatăl meu se dusese să-l vadă pe Buckley, să se asigure, să-i simtă respiraţia fierbinte în palmă. Apoi îşi trăsese în picioare tenişii cu talpă subţire şi-şi pusese costumul uşor de jogging. Ultima lui sarcină era să-i pună lui Holiday lesa.

Era încă devreme, şi aproape că-şi putea vedea aburii respiraţiei. La ora aceea matinală, putea pretinde că era încă iarnă. Că anotimpul nu se schimbase.

Plimbatul cîinelui dimineaţa îi oferea un pretext ca să treacă pe lîngă locuinţa domnului Harvey. Încetinea numai puţin – nimeni n-ar fi putut observa, în afară de mine sau de domnul Harvey dacă ar fi fost treaz. Tatăl meu era sigur că, dacă priveşte îndeajuns de atent, îndeajuns de insistent, avea să găsească negreşit indiciile de care avea nevoie în tocurile ferestrelor, în vopseaua

verde de pe şindrile sau pe aleea străjuită de două pietre mari vopsite în alb.

Spre sfîrşitul verii anului 1974 nu se înregistrase nici un progres în cazul meu. Nici urmă de cadavru. Nici urmă de ucigaş. Nimic.

Tata îşi aduse aminte de Ruana Singh: „Cînd aş fi sigură aş găsi un mod discret de a-l ucide". Lui Abigail nu-i împărtăşise acest lucru, sfatul Ruanei fiind un fel de măsură extremă ce-ar fi speriat-o şi poate că ar fi povestit despre asta cuiva şi bănuia că acest cineva ar fi putut fi Len.

Din ziua în care o văzuse pe Ruana Singh, iar apoi îl găsise pe Len aşteptîndu-l acasă, tatăl meu simţise că mama avea o încredere oarbă în poliţie. Dacă tata spunea ceva ce contrazicea părerile poliţiei – sau lipsa lor, după cum constatase – mama se grăbea numaidecît să umple golul lăsat. „Len spune că asta nu înseamnă nimic" sau „Am încredere că poliţia va descoperi ce s-a întîmplat".

De ce au oamenii atîta încredere în poliţie? se întreba tatăl meu. De ce să n-aibă încredere în propria lor intuiţie? Domnul Harvey era vinovatul şi el ştia acest lucru. Dar Ruana spusese *cînd aş fi sigură*. Cunoaşterea, cunoşterea izvorîtă din suflet a tatălui meu nu era, în mintea mai raţională a poliţiei, o dovadă incontestabilă.

Casa în care am crescut era şi aceea în care m-am născut. Ca şi aceea a domnului Harvey, era un fel de cutie şi de aceea nutream invidii deşarte ori de cîte ori vizitam locuinţele altor oameni. Visam ferestre ce dădeau spre mare, cupole, balcoane şi acoperişuri de mansardă, ţuguiate, în dormitor. Mi-ar fi plăcut ca în curte să crească arbori mai înalţi şi mai puternici decît oamenii, sub scări să fie spaţii povîrnite, gardurile vii să crească atît de mari încît ramurile uscate să

formeze adăposturi în care să te poţi furişa. În raiul meu existau verande şi scări circulare, pervazuri cu grilaj de fier şi o campanilă adăpostind un clopot ce anunţa ora.

Cunoşteam pe de rost schiţa parterului din locuinţa domnului Harvey. Pînă să mă răcesc, lăsasem o pată caldă pe podeaua garajului. Adusese în casă sîngele meu pe hainele şi pe pielea lui. Cunoşteam baia. Ştiam că la noi acasă, în perspectiva sosirii tîrzii a lui Buckley, mama încercase să decoreze locuinţa pictînd nave de război pe marginea de sus a pereţilor rozalii. În locuinţa domnului Harvey baia şi bucătăria străluceau de curăţenie. Vesela era galbenă, iar gresia de pe jos era verde. Domnul Harvey nu-şi încălzea casa. Sus, unde Buckley, Lindsey şi cu mine aveam dormitoarele, el nu ţinea mai nimic. Avea un scaun cu spătar drept în care se aşeza uneori ca să privească pe fereastră liceul, să asculte cum răzbat peste cîmp sunetele orchestrei care făcea repetiţii, dar cel mai des îşi petrecea zilele la parter, în partea din spate a locuinţei, în bucătăria unde construia căsuţele pentru păpuşi, în camera de zi unde asculta radioul sau, cînd patima începea să-şi facă simţită prezenţa, schiţa planuri pentru nebuniile de genul bordeiului sau al cortului.

De cîteva luni nimeni nu-l deranjase în legătură cu mine. În vara aceea rareori se întîmpla să vadă cîte o maşină a poliţiei încetinind în faţa casei sale. Era destul de inteligent ca să nu-şi schimbe modul de viaţă. Dacă ieşea din casă pînă la garaj sau la cutia poştală, nu se abătea din drum.

Îşi programase cîteva ceasuri care să sune la anumite ore. Unul care să-i spună cînd să deschidă obloanele, altul cînd să le închidă. Ţinînd seama de ele, aprindea şi stingea lumina în toată casa.

Cînd la uşa lui venea cîte un elev ca să-i vîndă ciocolată pentru vreun concurs şcolar sau să-l întrebe dacă nu voia să se aboneze la *Evening Bulletin,* era prietenos, însă expeditiv – un om cît se poate de obişnuit.

Păstra în casă lucruri ca să ţină socoteala, număratul lor dîndu-i un sentiment de siguranţă. Erau lucruri simple. Un inel de logodnă, o scrisoare într-un plic sigilat, tocul unui pantof, o pereche de ochelari, o radieră în forma unui personaj de desene animate, o sticluţă cu parfum, o brăţară de plastic, amuleta mea cu piatra de Pennsylvania, pandantivul din chihlimbar al mamei sale. Le scotea la iveală seara tîrziu, mult după ce era sigur că băiatul cu ziarele ori vreun vecin nu-i va mai bate la uşă. Le număra ca şi cînd ar fi fost mărgelele unei mătănii. Unora le uitase numele. Eu ştiam numele lor. Tocul de pantof era de la o fată pe care o chema Claire, din orăşelul Nutley, statul New Jersey, pe care reuşise să o convingă să intre în spatele furgonetei sale. Claire era mai mică decît mine. (Îmi place să cred că eu, una, n-aş fi intrat în furgonetă. Îmi place să cred că fusesem doar curioasă să văd cum reuşise să facă o colibă în pămînt fără ca acesta să se surpe.) Smulsese tocul de la pantof înainte s-o lase pe Claire să plece. Asta era tot ce-i făcuse. O băgase în furgonetă şi îi scosese pantofii. Ea începuse să plîngă, iar plînsetul ei i se înfigea în trup ca un şurub. O implorase să tacă şi să plece. Să iasă aşa, ca prin farmec, din furgonetă în picioarele goale, fără să-i pese, iar el să-i păstreze pantofii. Dar ea nu voia. Plîngea. El începuse să-şi facă de lucru cu unul din tocurile pantofilor, desprinzîndu-l cu briceagul, cînd cineva dădu cu pumnul în uşa din spate a furgonetei. Auzi glasuri de bărbaţi şi o femeie strigînd ceva în legătură cu poliţia. Deschise uşa.

— Ce dracu' faci cu copilul ăla? zbierase unul din bărbaţi. Tovarăşul lui o prinse în braţe pe fetiţă cînd aceasta sări urlînd din spatele furgonetei.

— Încerc să-i repar pantoful.

Fetiţa era în pragul isteriei. Domnul Harvey era perfect calm şi raţional. Dar Claire văzuse ceea ce văzusem şi eu – privirea lui pironită asupra ei – dorinţa lui de-a poseda un lucru nerostit, a cărui împlinire echivala cu dispariţia noastră.

În timp ce bărbaţii şi femeia stăteau buimăciţi, incapabili să vadă ceea ce Claire şi cu mine ştiam, domnul Harvey îi dădu în grabă pantofii unuia din bărbaţi şi-şi luă rămas-bun. Păstrase tocul. Îi făcea plăcere să ţină în mînă tocul mic de piele şi să-l frece între degetul mare şi arătător – un talisman perfect.

* * *

Cunoşteam ungherul cel mai ascuns din locuinţa noastră. Mă vîrîsem în el şi stătusem acolo, îi povestisem Clarissei, toată ziua (în realitate, numai patruzeci şi cinci de minute). Era gaura din peretele de la subsol. Prin ea treceau ţevi pe care le puteam vedea cu lanterna şi erau zeci de tone de praf. Asta era tot. Gîndaci nu erau. Mama, ca toate celelalte mame, chema numaidecît un deratizator la prima furnică pe care o vedea.

Cînd se pornea alarma ce-l anunţa să închidă obloanele, apoi următoarea, atenţionîndu-l să stingă majoritatea becurilor din casă fiindcă lumea din cartier dormea deja, domnul Harvey cobora la subsol, unde nu erau fisuri prin care să se vadă lumina şi spre care lumea să poată arăta cu degetul, spunînd că era un om ciudat. La data cînd mă ucisese se săturase deja să viziteze gaura din perete, deşi îi plăcea uneori să zăbovească în

subsol, instalat într-un fotoliu cu faţa spre gaura întunecoasă care pe dinăuntru se întindea de la jumătatea peretelui pînă la plinta pardoselei din bucătărie. Adeseori adormea în acel fotoliu şi era tot acolo adormit cînd tatăl meu trecea pe lîngă casa cea verde, pe la orele 4.40 dimineaţa.

Joe Ellis era un puşti rău, scund şi urît. Ne pişcase pe Lindsey şi pe mine pe sub apă şi, din cauză că-l uram, nu ne mai duceam la piscină. Avea un cîine pe care-l trăgea după el indiferent unde voia acesta să meargă. Era un cîine mic şi nu putea alerga repede, dar lui Ellis nu-i păsa. Îl lovea sau îl ridica de coadă, deşi cîinele scîncea de durere. Apoi într-o zi cîinele s-a făcut nevăzut, la fel şi pisica pe care Ellis o chinuise în văzul lumii. Pe urmă au început să dispară animale din întreg cartierul.

Urmărind privirea domnului Harvey îndreptată spre gaura din perete, am descoperit toate animalele dispărute de peste un an. Lumea credea că treaba se sfîrşise fiindcă Ellis fusese trimis la o şcoală militară. Dimineaţa îşi lăsau animalele libere, iar ele se întorceau seara întotdeauna. Pentru ei asta constituia dovada. Nimeni nu şi-ar fi putut închipui ce apetit adăpostea casa cea verde. Apetitul unui om care aruncase var nestins peste hoiturile cîinilor şi pisicilor pînă ce nu mai rămăseseră din ele decît oasele. Numărînd oasele, ţinîndu-se departe de scrisoarea sigilată, inelul de logodnă şi sticluţa cu parfum, el încerca, de fapt, să se abţină de la ceea ce dorea cel mai tare: să urce la etaj pe întuneric, să se aşeze pe scaunul cu spătar drept şi să privească spre clădirea liceului, să-şi imagineze corpurile majoretelor, la fel de frumoase ca şi glasurile lor, corpuri care se unduiau ca nişte valuri în zilele de toamnă, la meciurile de fotbal, sau să se uite cum se goleau

autobuzele şcolii cu două case mai jos. O dată, pe la asfinţit, o urmărise atent pe Lindsey, singura fată din echipa de fotbal a băieţilor, alergînd prin cartier.

Lucrul cel mai greu de înţeles pentru mine era că de fiecare dată se străduise să se stăpînească. Omorîse animale, luase vieţile unor creaturi inferioare ca să nu ucidă copii.

În august, Len şi-a propus să stabilească nişte limite în interesul tatălui meu şi al său personal. Tatăl meu trecuse de prea multe ori pe la secţia de poliţie, iritîndu-i pe toţi, lucru care nu ajuta la descoperirea nimănui, ba dimpotrivă, îi întorcea pe toţi împotriva sa.

Ultima picătură fu un telefon dat în prima săptămînă din iulie. Jack Salmon îi povesti cu de-amănuntul poliţistului de serviciu că într-o dimineaţă cîinele său se oprise în faţa casei domnului Harvey şi începuse să latre ca un apucat. Orice făcea stăpînul, continua relatarea, cîinele nu voia să se clintească din loc şi nici nu-şi înceta lătratul. Tatăl meu deveni bancul secţiei: domnul Peşte şi Potaia Huckleberry[1].

Len se oprise pe treptele casei noastre să-şi termine ţigara. Era încă devreme, dar umiditatea din ziua precedentă crescuse. Fuseseră anunţate ploi toată săptămîna, genul de furtună cu fulgere şi tunete în care excela regiunea noastră, dar deocamdată singura umezeală de care-şi dădea seama Len era sudoarea ce-i scălda trupul. Era ultima sa vizită de curtoazie în casa părinţilor mei.

---

1. Adică domnul Salmon, asociat cu *Huckleberry Hound*, personaj canin din filmul de animaţie realizat de Hanna-Barbera în 1958.

Auzi un fredonat, un glas de femeie venind dinăuntru. Își stinse țigara de betonul de sub gardul viu și apucă inelul greu de metal de la ușă. Ușa se deschise înainte ca el să-și ia mîna de pe inel.

— Am simțit miros de țigară, îi zise Lindsey.

— Tu fredonai?

— Chestiile alea o să vă bage-n mormînt.

— Tata e acasă?

Lindsey se dădu deoparte ca să-l lase să intre.

— Tati! strigă sora mea spre interiorul locuinței. A venit Len!

— Ai fost plecată, nu-i așa? zise Len.

— Tocmai m-am întors.

Soră-mea purta cămașa de baseball a lui Samuel și niște pantaloni de bumbac cam ciudați. Mama o certase fiindcă se întorsese fără nici o haină de-a ei.

— Sînt sigur că părinților le-a fost dor de tine.

— N-aș paria pe asta, zise Lindsey. Cred c-au fost fericiți să nu mă aibă prin preajmă.

Len știa că avea dreptate. Era foarte convins că mama mea păruse mai puțin agitată data trecută cînd el venise în vizită.

Lindsey îi spuse:

— Buckley v-a făcut șeful poliției în orașul pe care l-a construit sub pat.

— M-a promovat!

Cei doi auziră pașii tatălui meu pe holul de la etaj, apoi rugămințile lui Buckley. Lindsey era sigură că Buckley putea obține în cele din urmă orice de la tatăl nostru.

Tata și fratele meu coborîră scările, amîndoi numai zîmbet.

— Len, zise el, dînd mîna cu Len.

— Bună dimineața, Jack, spuse Len. Buckley, ce mai faci?

Tatăl meu îl luă pe Buckley de mînă şi-l trase în faţa lui Len care făcu o plecăciune solemnă în dreptul fratelui meu.

— Aud că m-ai făcut şeful poliţiei, zise Len.

— Da, domnule.

— Nu cred că merit această slujbă.

— Ba da, mai mult decît oricine altcineva, zise tata plin de vervă. Era bucuros cînd Len Fenerman trecea pe la noi. Fiecare vizită a acestuia îi întărea tatălui meu credinţa că exista un consens – o echipă în spatele său –, că nu era singur în toată treaba asta.

— Copii, trebuie să vorbesc cu tatăl vostru.

Lindsey îl luă pe Buckley şi-l duse în bucătărie promiţîndu-i fulgi de porumb. Ea se gîndea cu poftă la ceva ce-i arătase Samuel: o băutură ce se chema „meduza", din zahăr şi gin, iar pe fund lichior de cireşe amare. Samuel şi Lindsey supseseră zahărul şi alcoolul din cireşe pînă ce buzele li se înroşiseră şi începuse să-i doară capul.

— S-o chem pe Abigail? Să-ţi fac nişte cafea sau altceva?

— Jack, zise Len, n-am venit cu veşti, dimpotrivă. Ne putem aşeza?

I-am văzut pe tatăl meu şi pe Len îndreptîndu-se spre camera de oaspeţi. Camera de oaspeţi părea un loc unde nu prea veneau oaspeţi. Len se aşează pe marginea unui fotoliu şi aşteptă ca tatăl meu să ia loc.

— Ascultă, Jack. E-n legătură cu George Harvey.

Tatăl meu se lumină.

— Parcă spuneai că n-ai veşti.

— N-am. Am ceva de spus din partea secţiei şi a mea personal.

— Da.

— Te rugăm să nu ne mai deranjezi în legătură cu George Harvey.

— Dar...

— Te rog să încetezi. Nu există nimic, oricît am sta şi am suci-o, care să-l lege pe omul ăsta de moartea lui Susie. Cîinii care latră şi corturile nupţiale nu constituie dovezi.

— Ştiu că el a făcut-o, zise tatăl meu.

— E un om mai ciudat, sînt de acord, dar, din cîte ştim noi, nu-i un criminal.

— De unde ştiţi asta?

Len Fenerman vorbea, dar tot ce îşi amintea tatăl meu era ceea ce-i spusese Ruana Singh, şi faptul că stătuse în faţa casei domnului Harvey şi simţise energia ce radia pînă la el, răceala din sufletul omului. Domnul Harvey era un ins impenetrabil şi, totodată, singura persoană din lume care ar fi putut să mă ucidă. Pe măsură ce Len nega acest lucru, tatăl meu devenea tot mai sigur.

— Prin urmare, veţi sista cercetările asupra lui, zise tatăl meu sec.

Lindsey stătea în faţa uşii dînd tîrcoale, aşa cum făcuse în ziua în care Len şi poliţistul în uniformă veniseră cu căciuliţa mea cu zurgălăi, a cărei pereche o avea ea. Atunci căutase această a doua căciuliţă şi, calmă, o vîrîse în cutia cu păpuşile vechi din debara. Nu voia ca mama mea să mai audă vreodată sunetul zurgălăilor.

În camera aceea se afla tatăl meu, a cărui inimă, ştiam cu toţii, ne ţinea laolaltă. Ne ţinea cu greu şi cu disperare, uşile inimii sale deschizîndu-se şi închizîndu-se cu rapiditatea pauzelor unui instrument muzical, închideri tăcute, degetele alergînd fantomatic, game şi iar game şi apoi, incredibil, sunete, o melodie şi căldură. Din prag, Lindsey făcu un pas înainte.

— Salut din nou, Lindsey, zise Len.

— Domnule Fenerman.

— Tocmai îi spuneam tatălui tău...

— Că renunţaţi.

— Dacă ar fi vreun motiv cît de mic să-l suspectăm pe acest om...

— Ați terminat? îl întrebă Lindsey. Dintr-o dată, ea era soția tatălui nostru și totodată cel mai în vîrstă și cel mai responsabil copil.

— Vreau numai să știți cu toții că am cercetat toate pistele.

Tatăl meu și Lindsey o auziră, iar eu am observat-o pe mama coborînd scările. Buckley o zbughi din bucătărie, prinse viteză și-și propulsă întreaga greutate între picioarele tatălui meu.

— Len, zise mama, strîngîndu-și pe corp halatul flauşat cînd îl văzu. Jack nu v-a oferit o cafea?

Tatăl meu se uită la soția sa și la Len Fenerman.

— Polițiștii se dau la fund, zise Lindsey luîndu-l pe Buckley de umeri și ținîndu-l strîns lîngă ea.

— La fund? întrebă Buckley. Întotdeauna plimba cîte un cuvînt în gură ca pe o bomboană pînă ce-i simțea gustul.

— Ce?

— Domnul detectiv Fenerman a venit să-i spună lui tati să nu-i mai sîcîie.

— Lindsey, zise Len. Eu n-aș formula în felul ăsta.

— E totuna, zise ea. În clipa aia sora mea ar fi vrut să fie altundeva, în tabăra supradotaților, unde ea și Samuel, sau chiar Artie, care cîștigase în ultimul moment concursul cu turturele de gheață ca instrument al crimei, să conducă lumea în care trăia.

— Vino, tati, zise ea.

Tatăl meu începea să pună cap la cap ceva. Ceva ce nu avea nimic de-a face cu George Harvey, nimic de-a face cu mine. Avea de-a face cu o licărire din ochii mamei mele.

În noaptea aceea, așa cum se întîmpla tot mai des, tatăl meu a rămas treaz de unul singur în

birou. Nu-i venea să creadă că întreaga lume se năruia în jurul său – totul era atît de neașteptat după primul șoc primit o dată cu moartea mea. „Am senzația că stau pe ruinele unei erupții vulcanice", își notase el în carnețel. „Abigail e convinsă că Len Fenerman are dreptate în legătură cu Harvey."

În timp ce scria, lumînarea din fereastră pîlpîia întruna și, în pofida lămpii de pe birou, pîlpîitul ei îl distrăgea. Se trînti pe scaunul vechi de lemn pe care-l avea de cînd fusese student și auzi scîrțîitul reconfortant al lemnului de sub el. La firmă nu mai era în stare nici măcar să-și amintească ce era pus să facă. Zi de zi era confruntat cu coloane peste coloane de cifre fără sens pe care trebuia să le compare cu documentele companiei. Comitea greșeli cu o frecvență înspăimîntătoare și se temea mai mult decît în primele zile după dispariția mea că nu va reuși să-și întrețină ceilalți doi copii.

Se ridică de pe scaun și-și întinse brațele pe deasupra capului încercînd să se concentreze asupra celor cîteva exerciții fizice pe care i le recomandase medicul de familie. Îl priveam cum își îndoaie corpul în poziții dificile și surprinzătoare, cum nu-l mai văzusem niciodată. În loc de om de afaceri ar fi putut fi un balerin. Ar fi putut dansa pe Broadway împreună cu Ruana Singh.

Stinse lumina de pe birou, lăsînd doar lumînarea.

În fotoliul scund și verde se simțea acum cel mai bine. În fotoliul în care-l vedeam dormind adesea. Încăperea ca o criptă, fotoliul ca un pîntece, iar eu veghindu-l. Privea lumînarea din fereastră și se gîndea ce să facă; cum încercase să o atingă pe mama și ea se trăsese spre marginea patului. Dar cum, în prezența polițistului, soția sa parcă înflorea.

Se obişnuise cu lumina fantomatică a lumînării, cu reflexia ei tremurătoare în oglindă. Le privea pe amîndouă – flacăra reală şi strigoiul – şi încerca să aţipească, să-şi adoarmă gîndurile şi încordarea după evenimentele acelei zile.

Cînd era pe punctul de-a se abandona nopţii, am văzut amîndoi acelaşi lucru: o altă lumină. Afară.

De la distanţă, părea o lanternă. O singură rază deplasîndu-se încet pe peluzele din faţa caselor în direcţia gimnaziului. Tatăl meu o urmărea cu privirea. Era deja trecut de miezul nopţii şi nu era lună plină, ca să poată desluşi conturul copacilor şi al caselor. Domnul Stead, care circula cu bicicleta seara tîrziu cu o lanternă fixată pe ghidon şi acţionată cu ajutorul pedalelor, nu şi-ar fi permis niciodată să strice gazonul vecinilor. Oricum, era prea tîrziu ca să fie domnul Stead.

Tatăl meu se aplecă în fotoliul verde din birou şi observă că lumina se deplasa în direcţia lanului de porumb lăsat nelucrat.

— Nemernicul, şopti el. Criminal nemernic.

Se îmbrăcă iute cu hainele din debaraua de la etaj, trăgîndu-şi pe el o jachetă de vînătoare pe care n-o mai îmbrăcase de cînd fusese la o partidă de vînătoare nefericită în urmă cu zece ani. Cînd ajunse jos se duse în cealaltă debara, de unde scoase bîta de baseball pe care i-o cumpărase lui Lindsey înainte ca ea să se decidă pentru fotbal.

Mai întîi stinse lumina de pe terasă, pe care o ţineau aprinsă toată noaptea pentru mine şi pe care, deşi trecuseră opt luni de cînd poliţia declarase că n-am să mai fiu găsită în viaţă, nu se puteau hotărî să o stingă. Cu mîna pe clanţă, respiră adînc.

Răsuci clanţa şi ajunse afară pe terasa învăluită în beznă. Închise uşa şi se trezi în curte cu o bîtă de baseball în mînă şi cu aceste cuvinte: *aş găsi un mod discret.*

Traversă curtea şi strada şi ajunse în curtea familiei O'Dwyer, acolo unde văzuse prima oară lumina. Trecu de piscină – o pată întunecată – şi de cele două leagăne ruginite. Inima îi bătea nebuneşte, dar nu simţea altceva decît ceea ce ştia creierul său: George Harvey îi ucisese fetiţa.

Ajunse pe terenul de fotbal. În dreapta sa, departe în porumb, dar nu în locul pe care îl ştia pe de rost – zona ce fusese izolată, curăţată, pieptănată şi în cele din urmă netezită cu buldozerele –, zări o luminiţă. Îşi încleştă degetele şi mai tare pe bîtă. Vreme de o secundă, doar o secundă, nu-i veni să creadă ce avea de gînd să facă, dar apoi, cu toată fiinţa lui, ştiu.

Vîntul îi venea în ajutor. Bătea de-a curmezişul terenului de fotbal, de-a curmezişul lanului de porumb, adunîndu-i pantalonii în faţă; era împins înainte fără să vrea. În jur totul era culcat la pămînt. Ajuns în porumb, tot timpul cu ochii pe luminiţă, vîntul îi masca prezenţa. Zgomotul paşilor săi zdrobind cocenii era înghiţit de vîntul ce şuiera printre tulpinile rupte.

Lucruri fără sens îi inundau creierul – sunetul cauciucului dur al patinelor cu rotile pe trotuar, aroma tutunului din pipa tatălui său, zîmbetul lui Abigail cînd o întîlnise prima oară, ca o rază străpungîndu-i inima derutată – apoi lanterna se stinse şi totul deveni identic şi nebulos.

Mai făcu cîţiva paşi, apoi se opri.

— Ştiu că eşti aici, zise el.

Am inundat porumbiştea, am aprins focuri pretutindeni ca s-o lumineze toată, am trimis furtuni cu grindină şi flori, dar nimic nu a putut să-l avertizeze. Eram exilată în rai: priveam.

— Ştii pentru ce-am venit, zise tatăl meu cu o voce tremurîndă. Inima zbătîndu-i-se nebuneşte, sîngele inundînd-i pieptul, apoi sugrumîndu-l.

Răsuflare fierbinte şi sacadată; doar adrenalina îi mai dădea putere. Zîmbetul mamei mele dispăruse din mintea lui, al meu luîndu-i locul.

— Toată lumea doarme, zise tatăl meu. Am venit să sfîrşesc treaba.

Auzi un scîncet. Aş fi vrut să îndrept un reflector spre pămînt, ca acela mînuit cu stîngăcie în sala de spectacole a şcolii, lumina rareori căzînd unde trebuia pe scenă. Ea stătea ghemuită, scîncind şi în acea clipă, în ciuda fardului albastru, a cizmelor stil western, de la Bakers, se scăpă în chiloţi. Un copil.

Ea nu recunoscu vocea grea de mînie a tatălui meu.

— Brian? se auzi glasul tremurat al Clarissei. Brian? Era speranţa sub chip de scut.

Mîna tatălui meu se desfăcu, lăsînd să cadă bîta.

— Hei? Cine-i acolo?

Cu vîntul şuierîndu-i în urechi, Brian Nelson, sperietoarea de ciori, trase Spyder Corvette-ul fratelui său mai mare în parcarea şcolii. Întîrzia, întotdeauna întîrzia, dormind în clasă şi la masă, dar niciodată cînd vreun coleg avea la el un *Playboy* sau cînd se plimba cu cîte o fată frumuşică, niciodată noaptea cînd o fată îl aştepta în lanul de porumb. Totuşi, nu se grăbea. Vîntul, splendidă pătură şi ascunzătoare pentru ceea ce plănuise, îi şfichiuia pe la urechi.

Brian se îndreptă spre lanul de porumb cu o lanternă uriaşă, şterpelită din lada de unelte pe care maică-sa o ţinea sub chiuvetă. La un moment dat auzi ceea ce avea să descrie mai tîrziu ca fiind strigătele după ajutor ale Clarissei.

În timp ce tatăl meu alerga bîjbîind spre locul de unde veneau scîncetele fetei, inima lui era ca o piatră grea cuibărită în piept. Mama lui îi

împletea mănuşi, Susie cerea mănuşi, era groaznic de frig în porumb iarna. Clarissa! Prietena nătîngă a lui Susie. Machiajul, pedantele sandviciuri cu gem, pielea ei cu un bronz exotic.

Se repezi orbeşte asupra ei şi o doborî pe întuneric. Ţipetele ei îi umpleau urechile şi se revărsau în spaţiile pustii, ricoşînd înlăuntrul fiinţei lui. „Susie!" îi răspunse urletul său.

Cînd auzi numele meu, Brian începu să alerge cît îl ţineau picioarele, treaz de-a binelea. Lumina aruncată de lanterna lui sălta prin lanul de porumb şi, într-o străfulgerare, se putu zări silueta domnului Harvey. Nu-l observase nimeni afară de mine. Lumina lanternei îi atinsese umerii pe cînd se strecura printre tulpinile înalte. După ce se făcu nevăzut, se opri ca să asculte din nou scîncetul.

Apoi lumina îşi atinse ţinta şi Brian îl trase pe tatăl meu de lîngă Clarissa ca să-l ciomăgească. Îl lovi peste cap, peste spate, în obraz, cu lanterna din echipamentul de supravieţuire. Tatăl meu strigă, scheună, gemu.

Şi apoi Brian zări bîta.

Eu împingeam din răsputeri la hotarele neclintite ale raiului meu. Voiam să ajung la tatăl meu, să-l ridic şi să-l aduc aici, departe, lîngă mine.

Clarissa o luase la fugă, iar Brian se răsuci. Ochii tatălui meu îi fixară pe ai lui Brian, dar el abia mai putea respira.

— Nenorocitule! Brian era livid de mînie.

Am auzit bolboroseli în glodul din porumb. Mi-am auzit numele. Mi s-a părut că pot gusta sîngele de pe chipul tatălui meu, că pot să mă întind şi să-mi plimb degetele pe buzele lui rănite, că pot să mă culc lîngă el în propriul meu mormînt.

Dar în raiul meu a trebuit să mă întorc cu spatele. Sechestrată în lumea mea perfectă, nu puteam face nimic. Sîngele pe care l-am gustat

era amar. Acru. Aveam nevoie de grija tatălui meu, de dragostea lui fierbinte pentru mine. Dar în acelaşi timp doream să plece, să mă lase în pace. Îmi fu acordată o singură favoare. O nimica toată. În încăperea în care fotoliul verde încă mai păstra căldura trupului său, am suflat şi am stins lumînarea solitară, pîlpîindă.

Doisprezece

Stăteam lîngă el în încăpere şi-l priveam cum doarme. În timpul nopţii povestea a fost depănată şi dezlegată, iar poliţia a înţeles: înnebunit de durere, domnul Salmon se dusese în lanul de porumb ca să se răzbune. Totul se potrivea cu ceea ce ştiau despre el: interminabilele apeluri telefonice, obsesia cu vecinul şi vizita detectivului Fenerman din acea zi ca să le spună părinţilor mei că, practic, cercetările în legătură cu moartea mea ajunseseră într-un punct mort. Nu mai rămăsese nici o pistă de urmat. Nu se găsise nici un cadavru.

Chirurgul trebui să-l opereze la genunchi: îi înlocui calota condilară cu o sutură în formă de buzunar, ceea ce duse la o disfuncţionalitate parţială a articulaţiei. În timp ce urmăream operaţia mă gîndeam la zecile de cusături şi speram că tatăl meu se afla în mîini mai capabile decît dacă ar fi fost adus la mine. La orele de menaj nu eram prea îndemînatică cu mîinile. Picior de fermoar sau feston, mereu le confundam.

Dar chirurgul avea răbdare. O asistentă îl pusese la curent cu povestea pe cînd se spăla şi-şi freca mîinile. Îşi aminti că citise despre mine. Era de vîrsta tatălui meu şi avea şi el copii. Îl străbătu un fior în timp ce-şi trăgea mănuşile. Ce mult semăna cu acest bărbat! Dar cît de diferiţi erau!

În camera de spital întunecoasă, un beculeţ emiţînd o lumină fluorescentă zumzăia în spatele

patului tatălui meu. Pînă la venirea lui Lindsey, în zori, fu singura sursă de lumină din încăpere.

Mama, sora şi fratele meu se treziră în zgomotul sirenelor poliţiei şi coborîră din camerele lor în bucătărie, unde era încă beznă.

— Du-te şi trezeşte-l pe tatăl tău, îi zise mama lui Lindsey. Nu pot să cred că nu s-a trezit cu toată hărmălaia asta.

Sora mea urcă la etaj. Ştiau toţi unde să-l caute: în nici şase luni, fotoliul verde devenise patul său.

— Tati nu-i aici! strigă ea de îndată ce descoperi biroul pustiu. Tati a plecat. Mami! Mami! Tati a plecat!

Pentru o clipă, Lindsey păru un copil speriat.

— Fir-ar să fie! făcu mama.

— Mami? zise Buckley.

Lindsey alergă în bucătărie. Mama stătea cu faţa spre aragaz. Spatele ei era o masă încîlcită de nervi în timp ce umbla să pună de ceai.

— Mami? întrebă Lindsey. Trebuie să facem ceva.

— Nu înţelegi...? zise mama oprindu-se un moment cu o cutie de Earl Grey suspendată în aer.

— Ce?

Puse ceainicul pe aragaz, aprinse focul şi se întoarse. În acea clipă înţelese şi ea ceva: Buckley se agăţase de sora mea şi-şi sugea nervos degetul mare.

— S-a dus după omul ăla şi-a dat de belea.

— Mami, ar trebui să-l căutăm, zise Lindsey. Ar trebui să mergem să-l ajutăm.

— Nu.

— Mami, trebuie să-l ajutăm pe tata.

— Buckley, nu-ţi mai suge degetul!

Fratele meu izbucni în lacrimi fierbinţi, panicate, iar sora mea îşi întinse braţele ca să-l ţină strîns. O privea pe mama.

— Mă duc să-l caut, făcu Lindsey.

— N-ai să te duci, zise mama. Va veni el la momentul potrivit. Nu ne băgăm în treaba asta.

— Mami, dar dacă-i rănit? întrebă Lindsey.

Buckley se opri din plîns aruncînd priviri cînd spre sora mea, cînd spre mama. Ştia ce înseamnă „rănit" şi cine lipseşte de acasă.

Mama îi aruncă lui Lindsey o privire plină de înţeles.

— Nu mai discutăm despre asta. Du-te-n camera ta şi aşteaptă, sau rămîi cu mine. Alege.

Lindsey era consternată. O privea lung pe mama şi ştia ce voia cel mai mult: să scape, să fugă în lanul de porumb, acolo unde era tatăl meu, unde eram eu, unde brusc simţea că se mutase inima familiei ei. Dar trupul cald al lui Buckley stătea strîns lipit de ea.

— Buckley, zise ea, hai să mergem sus. Poţi dormi în patul meu.

El începea să înţeleagă: mai întîi te tratează regeşte, apoi îţi spun ceva oribil.

Cînd primi telefon de la poliţie, mama se îndreptă numaidecît spre garderoba de la parter.

— A fost lovit cu bîta noastră de baseball! zise ea luîndu-şi în grabă haina, cheile şi rujul. Sora mea se simţea mai singură ca niciodată, dar şi mai responsabilă. Buckley nu putea fi lăsat acasă singur, iar Lindsey nici măcar nu ştia să şofeze. În plus, era limpede ca bună-ziua. Soţia nu era oare o părticică din soţul ei?

După ce sora mea reuşi s-o prindă pe mama lui Nate pe fir – căci agitaţia din lanul de porumb îi trezise pe toţi vecinii – ştiu ce avea de făcut. Îl sună numaidecît pe Samuel. În mai puţin de o oră mama lui Nate sosea ca să-l ia pe Buckley, iar Hal Heckler îşi frîna motocicleta în curtea casei noastre. Ar fi trebuit să fie palpitant – să-ţi

încolăceşti braţele în jurul chipeşului frate al lui Samuel şi să mergi pentru prima oară cu motocicleta –, dar ea nu se putea gîndi decît la tata.

Mama nu era în camera de spital a tatălui méu cînd intră Lindsey; înăuntru erau doar tatăl meu şi cu mine. Se apropie de pat şi se puse de cealaltă parte, începînd să plîngă încet.

—Tati? zise ea. Eşti bine, tati?

Uşa se crăpă niţel şi apăru Hal Heckler, un tip înalt şi chipeş.

— Lindsey, zise el, eu rămîn în sala de aşteptare în caz că vrei să te duc acasă.

Îi zări lacrimile cînd se întoarse spre el.

— Mulţumesc, Hal. Dac-o vezi pe mama...

— Îi spun că eşti înăuntru.

Lindsey îl luă pe tata de mînă şi-i privi chipul, sperînd să vadă vreo mişcare. Sora mea creştea în ochii mei. Ascultam cum îi şoptea versurile pe care el ni le cînta amîndurora înainte să se nască Buckley:

Pietre şi oase;
Zăpadă şi ger;
Mormoloci, seminţe, piper.
Rămurele, pupicuri asortate,
De cine i-e dor lui tata ştim toate!
Două broscuţe, ele ştiu unde sînt.
Dar tu ştii unde-s pe pămînt?

Aş fi vrut ca pe chipul tatălui meu să apară un zîmbet, dar el era cufundat în adînc, împotrivindu-se medicamentelor, coşmarului, visului treaz. Anestezicul atîrnase nişte greutăţi de plumb de cele patru colţuri ale conştiinţei sale. Parcă îl ferecase sub o lespede de ceară timp de cîteva ore binecuvîntate cînd nu mai exista nici o fiică moartă, nici un genunchi făcut chiseliţă, nici o fiică scumpă care să-i şoptească versuri.

— Cînd morţii o sfîrşesc cu viii, îmi zise Franny viii se pot întoarce la alte lucruri.

— Dar morţii? am întrebat-o. Unde se duc?

N-a vrut să-mi răspundă.

Len Fenerman s-a repezit la spital de îndată ce a fost contactat. Abigail Salmon, îl anunţă curierul, voia neapărat să-l vadă.

Tatăl meu era la secţia de chirurgie, iar mama se plimba încoace şi încolo pe lîngă salonul asistentelor medicale. Condusese pînă la spital îmbrăcată cu un impermeabil pe sub care nu avea decît o cămaşă de noapte subţire pe care o purta vara. În picioare avea balerinii cu care umbla prin curte. Nu se gîndise să-şi prindă părul la spate şi n-avea elastice de păr nici în buzunar, nici în poşetă. În ceaţa sumbră din parcarea spitalului se oprise să-şi cerceteze chipul şi cu o mînă de expertă se dăduse cu ruj.

Cînd îl văzu pe Len venind dinspre capătul coridorului lung, vopsit în alb, se relaxă.

— Abigail, zise el cînd ajunse aproape.

— O, Len! exclamă ea.

Chipul ei trăda neputinţa de-a mai spune ceva. Numele lui era sprijinul de care avea nevoie. Tot ce-a urmat s-a întîmplat în tăcere.

Asistentele şi-au întors privirile într-altă parte cînd mîinile mamei şi ale lui Len s-au atins. Era firesc din partea lor să aştearnă acest văl al discreţiei, dar chiar şi aşa îşi puteau da seama că acest bărbat era important pentru această femeie.

— Să vorbim în sala de aşteptare, zise Len conducînd-o pe mama pe coridor.

Străbătînd coridorul, ea îl informă că tatăl meu se afla la secţia de chirurgie. El o puse la curent cu ce se întîmplase în lanul de porumb.

— Probabil a crezut că fata era George Harvey.

— A confundat-o pe Clarissa cu George Harvey? Mama se opri incredulă chiar în faţa sălii de aşteptare.

— Abigail, era beznă. Cred că n-a văzut decît lanterna fetei. Vizita mea de azi nu a fost nici ea de natură să ajute. E convins de implicarea lui Harvey.

— Clarissa se simte bine?

— I-au tratat cîteva zgîrieturi şi i-au dat drumul acasă. Era isterică. Plîngea şi urla. Faptul că e prietena lui Susie reprezintă o coincidenţă cumplită.

Hal era trîntit pe un scaun într-un colţ întunecos al sălii de aşteptare, cu picioarele proptite pe cascheta pe care o adusese pentru Lindsey. Cînd auzi glasuri apropiindu-se, se îndreptă pe scaun.

Erau mama mea şi un poliţist. Se lăsă la loc şi-şi ascunse faţa sub părul lung pînă la umeri. Era sigur că mama mea nu-şi amintea de el.

Dar ea recunoscu jacheta purtată de Samuel şi reflectă o clipă: *Samuel e aici,* dar apoi conchise: *fratele lui.*

— Să ne aşezăm, zise Len arătînd spre scaunele modulare prinse unul într-altul în celălalt capăt al încăperii.

— Aş prefera să mă plimb, răspunse mama. Medicul mi-a zis că ne vor putea spune ceva abia peste un ceas, în cel mai bun caz.

— Unde?

— Ai ţigări?

— Ştii bine că am, răspunse Len cu un zîmbet vinovat.

Simţea nevoia să caute ochii mamei. Nu erau fixaţi asupra lui. Păreau preocupaţi, iar el ar fi vrut să-şi poată întinde mîna, să le capteze atenţia şi s-o focalizeze asupra prezentului. Asupra lui.

— Să căutăm o ieşire.

Găsiră o uşă ce dădea într-un balcon mic din beton alături de camera tatălui meu. Era loggia sistemului de încălzire şi, deşi era un loc înghesuit şi destul de răcoros, zgomotul şi aerul fierbinte evacuat de hidrantul ce zumzăia lîngă ei îi izola într-un fel de capsulă ce părea foarte îndepărtată. Fumau şi se uitau unul la celălalt ca şi cînd, fără nici un avertisment, amîndoi ar fi ajuns pe neaşteptate la un capitol nou din viaţa lor, un capitol în care problemele prezente şi-ar fi găsit deja rezolvarea.

— Cum a murit soţia ta? îl întrebă mama.

— S-a sinucis.

Părul îi ascundea aproape întreaga faţă şi, privind-o, mi-am amintit de Clarissa în momentele cînd se ştia urmărită. De felul cum se purta în prezenţa băieţilor cînd ne duceam la mall. Chicotea exagerat şi-i urmărea pe furiş să vadă încotro se uitau. Dar mai eram surprinsă şi de gura roşie a mamei mele, de ţigara ce se înălţa şi se îndepărta de ea, de fumul ieşind în rotocoale. O singură dată o mai văzusem pe mama aşa – în fotografie. Această mamă parcă nu era cea care ne născuse.

— De ce s-a sinucis?

— E întrebarea care mă preocupă cel mai mult atunci cînd nu mă preocupă uciderea fiicei tale.

Pe chipul mamei mele se ivi un zîmbet straniu.

— Repetă, te rog, zise ea.

— Ce? Len îi privea zîmbetul, vrînd parcă să-şi întindă mîna şi să-i mîngîie colţurile cu vîrful degetelor.

— Uciderea fiicei mele, zise mama.

— Abigail, te simţi bine?

— Nimeni nu spune asta. Nimeni din cartier nu vorbeşte despre asta. Lumea îi spune „tragedie oribilă" sau ceva de genul ăsta. Nu vreau decît

s-o spună careva cu glas tare. S-o spună răspicat. Acum sînt gata. Înainte nu eram pregătită.

Mama zvîrli ţigara pe ciment, lăsînd-o să ardă. Apucă faţa lui Len cu mîinile.

— Spune-o, zise ea.

— Uciderea fiicei tale.

— Mulţumesc.

Am urmărit gura lată şi roşie traversînd linia invizibilă ce o despărţea de restul lumii. Îl trase pe Len spre ea şi-l sărută încet pe gură. La început el păru să ezite. Trupul i se încordă, spunîndu-i NU, dar acel NU deveni vag, neguros, deveni aerul supt de ventilatorul hidrantului ce zbîrnîia prin preajmă. Ea îşi întinse mîna şi-şi desfăcu pardesiul. El puse mîna pe pînza subţire şi străvezie a cămăşii ei de noapte.

Mama era irezistibilă în dorinţa ei. Copil fiind, observasem efectul ei asupra bărbaţilor. Cînd mă aflam cu ea în vreun magazin vînzătorii se ofereau imediat să caute produsele de pe lista ei şi ne ajutau să le cărăm pînă la maşină. Ca şi Ruana Singh, era cunoscută drept una dintre mamele frumoase din cartier. Nu era bărbat care să nu-i zîmbească pe stradă. Şi cînd le mai punea şi cîte o întrebare inimile lor începeau să bată nebuneşte.

Cu toate acestea, tatăl meu era singurul care făcea ca rîsetele ei să răsune în toată casa, care reuşea să o facă să-şi dea drumul.

Lucrînd peste program şi sărind cîte o masă de prînz, tatăl meu izbutea să ajungă acasă devreme în fiecare joi cînd noi eram mititele. Dacă week-end-urile erau timpul dedicat familiei, ziua de joi era, după cum spuneau ei, „timpul lui mami şi al lui tati". Lindsey şi cu mine îl botezaserăm „după-amiaza fetelor cuminţi". Nu trebuia să aruncăm priviri furişe pe gaura cheii, ci să

stăm cuminţi în cealaltă parte a casei, în „bîrlogul" tatălui nostru, pe atunci sumar mobilat, transformat în loc de joacă.

Mama îşi începea pregătirile pentru noi pe la ora două.

„E timpul să facem baie", fredona ea, de parcă ne-ar fi spus că putem ieşi afară la joacă. Şi, la început, aşa şi părea. Toate trei alergam sus în camerele noastre şi ne puneam pe noi halatele de baie. Ne întîlneam în hol – trei fetiţe –, iar mama ne prindea de mînă şi ne conducea în baia noastră pictată în nuanţe trandafirii. Apoi ne vorbea de mitologie, pe care o studiase la colegiu. Îi plăcea să ne spună poveşti despre Zeus şi Persefona. Ne cumpăra cărţi cu ilustraţii despre zeii scandinavi, care ne făceau să visăm urît. Îşi luase masteratul în engleză, războindu-se cu bunica Lynn ca să poată ajunge atît de departe cu studiile, încă mai agăţîndu-se de ideea vagă de-a se apuca de predat după ce noi două vom fi crescut destul de mari ca să ne descurcăm singure.

Am amintiri confuze despre acele momente cînd făceam baie, ca şi despre toţi zeii şi zeiţele, dar ceea ce-mi amintesc cel mai bine sînt loviturile care s-au abătut asupra mamei mele – viaţa pe care şi-o dorise şi conştiinţa faptului că o ratase ajungeau pînă la ea parcă în valuri. Născută prima, credeam că eu eram cea care-i furase toate acele visuri despre ceea ce-ar fi dorit să devină.

Mama o scotea din cadă mai întîi pe Lindsey, o usca şi-i asculta pălăvrăgitul despre răţuşte sau cine ştie ce răni căpătate în cursul zilei. Apoi mă scotea pe mine şi, deşi mă străduiam să nu vorbesc, apa fierbinte ne îmbăta pe amîndouă şi atunci ne apucam să-i povestim mamei noastre despre tot ce avea importanţă pentru noi: băieţii care ne necăjeau sau familia de pe strada noastră

care avea un cățeluș și motivele pentru care nu aveam și noi unul. Ne asculta serioasă, ca și cînd și-ar fi stenografiat în minte preocupările noastre cu intenția de-a reveni la ele mai tîrziu.

„Perfect, să începem cu lucrul cel mai important, conchidea ea, care înseamnă un somn dulce pentru amîndouă!"

Amîndouă o înveleam pe Lindsey. Apoi mă puneam la căpătîiul patului în timp ce mama o săruta pe Lindsey pe frunte și-i dădea părul de pe obraji. Cred că pentru mine concursul a început atunci. Care din noi avea parte de sărutul cel mai dulce, de răstimpul cel mai lung după baie petrecut alături de mama.

Din fericire, cîștigătoarea eram întotdeauna eu. Acum, cînd privesc în urmă, îmi dau seama că mama devenise – foarte curînd după ce ne-am mutat în această locuință – singură. Fiind fiica ei cea mare, am devenit cea mai bună prietenă a ei.

Eram prea micuță ca să știu exact ce-mi spunea, dar îmi plăcea să adorm pe cîntecul de leagăn al vorbelor ei duioase. Una dintre binecuvîntările raiului meu e că mă pot întoarce la aceste clipe, le pot retrăi, pot fi cu mama mea într-un fel în care n-aș fi putut fi niciodată. Întind mîna peste întretărîmuri și o iau de mînă pe acea mamă tînără și însingurată.

Iată ce-i spunea unei fetițe de patru anișori despre Elena din Troia: „O femeie teribilă care a făcut-o de oaie". Despre Margaret Sanger: „Era judecată după felul cum arăta, Susie. Fiindcă semăna cu un șoarece, nimeni nu se aștepta să reziste"[1]. Despre Gloria Steinem[2]: „Mă simt

1. Margaret Sanger (1879-1966), feministă americană de origine irlandeză.
2. Gloria Steinem (n. 1934), jurnalistă americană, fondatoareă revistei feministe *Ms. Magazine*.

oribil, dar aş vrea să-şi taie o dată unghiile alea". Despre vecinii noştri: „O cretină în pantaloni strîmţi; persecutată de bărbatul ei înfumurat; tipic provincială, critică pe toată lumea".

— Ştii cine-i Persefona? m-a întrebat, distrată, într-o joi. Nu i-am răspuns. Învăţasem deja să tac cînd mă aducea în camera mea. Timpul sorei mele şi al meu era cel din baie cînd mama ne ştergea cu prosopul. Lindsey şi cu mine puteam vorbi despre orice atunci. În dormitorul meu era timpul lui mami.

Mama luă prosopul şi-l întinse pe marginea patului meu dintr-un capăt într-altul.

— Imaginează-ţi că doamna Tarking e Persefona, zise ea. Deschise sertarul dulapului şi-mi scoase chiloţeii. Întotdeauna îmi dădea hainele bucată cu bucată, nevrînd să mă zorească. Mi-a înţeles de timpuriu nevoile. Dacă aş fi fost conştientă că trebuie să-mi leg şireturile, n-aş fi fost în stare să-mi trag ciorapii.

— E îmbrăcată cu o robă lungă şi albă ca un cearşaf înfăşurat pe umeri, însă făcută dintr-un material fin şi lucios, uşor ca mătasea. Iar în picioare poartă sandale din aur şi-i înconjurată pretutindeni de torţe – care sînt lumini făcute din flăcări...

Se duse la sertar ca să-mi ia tricoul şi, distrată, mi-l trase pe cap în loc să mă lase pe mine. Cînd mama uita de sine puteam profita – puteam fi din nou bebeluş. Nu protestam niciodată şi nu pretindeam că sînt adultă, că nu mai eram copil. În acele după-amieze treaba mea era să o ascult pe misterioasa mea mamă.

Trăgea la loc cuvertura cumpărată la Sears, iar eu mă repezeam în celălalt capăt al patului lîngă perete. Întotdeauna se uita la ceas, după care-mi spunea: „Doar cîteva minute" şi-şi scutura din picioare papucii şi se strecura lîngă mine sub pătură.

Pentru amîndouă era un fel de-a ne pierde. Ea se pierdea în povestea ei. Eu mă pierdeam în povestitul ei.

Îmi istorisea despre Demeter, mama Persefonei, sau despre Eros şi Psyche, iar eu o ascultam pînă ce adormeam. Uneori rîsetele părinţilor mei din camera alăturată, ori sunetele pe care le scoteau în timp ce făceau dragoste în după-amiezele tîrzii mă trezeau. Rămîneam în pat şi ascultam pe jumătate adormită. Îmi plăcea să-mi închipui că eram în chila caldă a vreunei corăbii dintr-una din poveştile pe care ni le citea tatăl meu şi că ne aflam cu toţii pe ocean şi valurile se rostogoleau blînd şi mîngîiau bordurile corăbiei. Chicotelile înfundate, gemetele întretăiate mă purtau alene înapoi în somn.

Însă evadarea mamei, întoarcerea ei parţială în lumea exterioară au luat sfîrşit cînd eu aveam zece ani, iar Lindsey, nouă. Nu-i venise ciclul şi fu nevoită să parcurgă inevitabilul drum la medic. Zîmbetul, drăgălăşeniile în prezenţa mea şi a sorei mele ascundeau fisuri ce duceau undeva adînc în sufletul ei. Dar fiindcă nu voiam, fiindcă eram un copil, am ales să nu le cercetez. Am păstrat zîmbetul ei ca pe un premiu şi am păşit în tărîmul întrebărilor dacă voi fi surioara unui băieţel sau a unei fetiţe.

Dacă aş fi fost atentă, aş fi observat semnele. Văd acum schimbarea, piramida de cărţi de pe noptiera părinţilor mei care îşi schimbase conţinutul: în locul pliantelor despre colegiile din oraş, al dicţionarelor de mitologie, al romanelor lui James, Eliot şi Dickens, cărţile doctorului Spock[1]. Au

1. Dr. Benjamin Spock (1903-1998), pediatru american, autorul celebrei *Baby and Child Care* (1946), ghid medical pentru părinţi.

urmat cărţile de bucate şi de grădinărit, aşa că de ziua ei, cu două luni înainte să mor, am crezut că darul perfect pentru ea era *Locuinţe şi grădini mai plăcute. Ghid pentru timpul liber.* Vestea că era însărcinată pentru a treia oară o întemniţase pe mama cea misterioasă. Sechestrată ani în şir în spatele acelui zid, partea înfometată din ea se hipertrofiase, în loc să se împuţineze, şi în prezenţa lui Len dorinţa de a scăpa, de a sparge, de a distruge, de a anula, o copleşise. Trupul era cel care îi poruncea acum, iar în urma lui mama avea să găsească bucăţile ce mai rămăseseră.

Nu-mi era uşor să privesc, dar am privit.

Prima lor îmbrăţişare fu grăbită, bîjbîită, pasională.

— Abigail, zise el, cu mîinile pe şoldurile ei sub pardesiu, cămaşa de noapte transparentă fiind doar un voal subţire între ei. Gîndeşte-te ce faci.

— Sînt prea obosită să mai gîndesc, zise ea. Părul îi plutea pe deasupra capului din cauza ventilatorului de lîngă ei – o aureolă. Len clipi din ochi cînd o privi. Splendidă, periculoasă, sălbatică.

— Soţul tău... zise el.

— Sărută-mă, spuse ea. Te rog.

O vedeam pe mama implorînd alinare. Mama mea se deplasa fizic prin timp ca să scape de mine. N-o puteam reţine.

Len o sărută puternic pe frunte şi-şi închise ochii. Ea îi luă mîna şi o aşeză pe sînul ei. Îi şopti în ureche. Ştiam ce se întîmpla. Furia, eşecul, disperarea ei. Întreaga ei viaţă pierdută rostogolindu-se peste ea, astupîndu-i fiinţa. Avea nevoie de Len ca să o alunge pe fata moartă.

El o ţintui cu spatele de suprafaţa tencuită a peretelui în timp ce se sărutau, iar mama se agăţă de el, ca şi cînd de partea cealaltă a sărutului său ar fi putut înflori o viaţă nouă.

* * *

Cînd mă întorceam de la şcoală, mă opream cîteodată lîngă poarta casei noastre să o privesc pe mama manevrînd maşina de tăiat iarba, strecurîndu-se printre pini, şi-mi aminteam că obişnuia să fluiere dimineaţa cînd pregătea ceaiul, iar tata care se grăbea să vină acasă joia îi aducea bucheţele gălbenele şi chipul ei se lumina de plăcere. Era o dragoste profundă, deplină între ei – fără copiii ei mama putea revendica această dragoste, dar alături de ei începea să plutească în derivă. Pe măsură ce treceau anii, tata era cel care se apropia de noi; mama se îndepărta.

Lindsey adormise lîngă patul de spital, ţinîndu-l pe tatăl meu de mînă. Mama, încă buimacă, trecu pe lîngă Hal care şedea în sala de aşteptare, iar o clipă mai tîrziu apăru şi Len. Lui Hal nu-i trebui mai mult. Îşi luă casca, ieşi din sală şi o porni pe hol.

După ce fusese la toaletă, mama se îndrepta spre camera tatălui meu cînd Hal o opri.

— Fiica dumneavoastră e înăuntru, strigă Hal după ea. Ea se întoarse.

— Hal Heckler, zise el, fratele lui Samuel. Am fost la slujba de comemorare.

— O, da, îmi pare rău. Nu te-am recunoscut.

— Nu eraţi obligată.

Urmă o pauză stînjenitoare.

— Lindsey m-a chemat, iar eu am adus-o acum o oră.

— Aha.

— Buckley e cu o vecină, zise el.

— Aha.

Îl privea fix. Se vedea pe sine căţărîndu-se, încercînd să revină la suprafaţă. Se folosea de chipul lui ca să se cţere înapoi.

— Vă simţiţi bine?

— Sînt un pic nervoasă, e de-nţeles, nu-i aşa?

— Perfect, zise el cu o voce anemică. Voiam doar să vă anunţ că fiica dumneavoastră e înăuntru cu soţul dumneavoastră. Dacă aveţi nevoie de mine, mă găsiţi în sala de aşteptare.

— Mulţumesc, zise ea. Îl urmări cum se depărtează şi rămase o clipă să asculte tocurile scîlciate ale bocancilor lui de motociclist răsunînd în holul pardosit cu linoleum.

Atunci se scutură cu toată fiinţa ei încercînd să se adune, nebănuind nici un moment că acesta fusese de fapt scopul lui Hal cînd o salutase.

În încăpere era întuneric; becul fluorescent din spatele tatălui meu arunca o lumină plăpîndă şi nu se puteau desluşi decît obiectele mai masive din cameră. Sora mea şedea pe un scaun tras lîngă pat, capul i se odihnea pe marginea lui, iar mîna îi era întinsă ca să-l poată atinge pe tata. Tata, adîncit în somn, dormea pe spate. Mama nu avea cum să ştie că eram şi eu cu ei, că toţi patru eram împreună, atît de schimbaţi faţă de zilele în care ea ne punea pe Lindsey şi pe mine în pat şi se ducea să facă dragoste cu soţul ei, cu tata. Acum vedea bucăţile. Vedea că sora şi tatăl meu alcătuiau o singură bucată. Acest lucru o bucura.

Pe măsură ce creşteam, începeam să mă joc de-a v-aţi-ascunselea cu mama, cerşindu-i atenţia şi dragostea, ceva ce n-a trebuit să fac niciodată cu tata.

Nu mai trebuia să mă joc de-a v-aţi-ascunselea. În timp ce ea stătea în încăperea întunecoasă şi-i privea pe sora şi pe tatăl meu, am ajuns să descopăr unul dintre lucrurile pe care le însemna raiul. Aveam de făcut o alegere şi ea nu era aceea de a-mi dezbina familia în inima mea.

Noaptea tîrziu, văzduhul de deasupra spitalelor şi al caselor de bătrîni era deseori populat

de suflete. În nopţile cînd somnul ne ocolea, Holly şi cu mine stăteam uneori şi priveam. Am ajuns să înţelegem că toate aceste morţi păreau regizate de un coregraf de undeva, de departe. Nu din raiul nostru. Şi astfel am început să bănuim că exista un loc mai întins decît cel în care ne aflam noi.

La început Franny venea să se uite cu noi.

— E una dintre plăcerile mele secrete, admise ea. După atîţia ani, încă îmi mai place să văd sufletele plutind în cerc prin aer, rotindu-se împreună, toate sporovăind deodată.

— Nu văd nimic, am zis eu prima oară.

— Urmăreşte-le cu luare-aminte, zise ea, şi nu scoate o vorbă.

Dar le simţeam înainte să le zăresc, scîntei mărunte, calde, de-a lungul braţelor mele. Apoi, iată-le, licurici aprinzîndu-se şi risipindu-se în ţipete şi vîrtejuri cînd abandonau carnea omenească.

— Precum fulgii de nea, zise Franny, nici unul la fel şi totuşi fiecare, din locul unde stăm noi, exact ca toţi cei de dinaintea lui.

Treisprezece

Cînd s-a întors la şcoală în toamna lui 1974, Lindsey era nu doar sora fetei ucise, ci şi odrasla unui „scrîntit", „sonat", „dement", şi acest din urmă fapt o durea cel mai mult, fiindcă nu era adevărat.

Zvonurile auzite de Lindsey şi de Samuel în primele săptămîni ale anului şcolar se strecurau ca nişte şerpi încăpăţînaţi printre şirurile de dulapuri de pe coridor. În joc s-au prins şi Brian Nelson şi Clarissa care amîndoi, slavă Domnului, reuşiseră la liceu. În Fairfax erau văzuţi mai tot timpul împreună, exploatînd ceea ce li se întîmplase, făcînd din ruşinea tatălui meu un fel de emblemă a seriozităţii, pe care o afişau ori de cîte ori îşi povesteau, deja pentru a o mie şi una oară, păţania din noaptea de pomină în lanul de porumb.

Ajungînd lîngă panoul de sticlă ce despărţea holul de terasă, Ray şi Ruth îl zăriră pe Brian ţinînd sfat pe unul dintre bolovanii artificiali pe care de regulă şedeau chiulangiii. Mersul său din acel an trăda schimbarea: sperietoarea de ciori anxioasă călca acum ţanţoş, bărbăteşte. Clarissa, chicotind de teamă şi de dorinţă, cedase pînă la urmă şi se culcase cu Brian. Fie şi întîmplător, toţi cei pe care-i ştiusem se maturizau.

În acel an Buckley a început să meargă la grădiniţă şi s-a îndrăgostit numaidecît de educatoarea lui, domnişoara Koekle, care-l ţinea de

mînă atît de blînd cînd trebuia să-l conducă la toaletă sau să-i explice lecţia încît nimeni n-ar fi putut să-i reziste. Într-un fel era în interesul său – deseori primea de la ea pe sub mînă cîte o prăjitură în plus sau o perniţă mai moale de pus sub şezut –, dar pe de altă parte acest răsfăţ îl îndepărta de ceilalţi copii. Moartea mea îl făcea să fie oarecum diferit în singurul grup – de copii – în care ar fi putut rămîne anonim.

Samuel o conducea mai întîi pe Lindsey acasă, apoi se ducea pe strada principală de unde făcea autostopul pînă la atelierul lui Hal. Conta pe amicii fratelui său care-l recunoşteau, ajungînd astfel la destinaţie cînd pe vreo motocicletă, cînd în vreun camion încropit din piese disparate, pe care Hal se apuca deîndată să le regleze.

Nu mai intrase în locuinţa noastră de ceva timp. La drept vorbind, nimeni afară de-ai mei nu mai intra acolo. În octombrie tatăl meu a început să se scoale din pat şi să umble prin casă. Doctorii îl avertizaseră că piciorul său drept va rămîne ţeapăn pentru totdeauna, dar că, dacă îl întindea şi-l ţinea nemişcat, nu-l va deranja prea tare.

— În afară de alergat, puteţi face orice altceva, îi spusese chirurgul dimineaţa după operaţie, cînd tatăl meu se trezise şi o găsise pe Lindsey lîngă el, iar pe mama stînd în picioare lîngă fereastră, privind parcarea.

De la bucuria de-a fi împreună cu domnişoara Koekle, Buckley se grăbea să ajungă acasă ca să coboare în peştera goală din inima tatălui meu. Nu-l slăbea cu întrebările despre „genunchiul fals", iar tatăl meu parcă se trezea la viaţă.

— Genunchiul e din spaţiul cosmic, îi spunea tatăl meu. Au adus bucăţi din Lună, le-au cioplit, iar acum le folosesc pentru chestii de genul ăsta.

— Uau! făcea Buckley. Cînd poate să-l vadă şi Nate?

— Curînd, Buck, curînd, spunea tata. Dar zîmbetul lui era anemic.

Cînd Buckley memora aceste discuţii şi i le repeta mamei: „Genunchiul lui tati e făcut din os de lună" sau „Domnişoara Koekle mi-a spus că desenele mele colorate sînt cele mai frumoase", ea aproba din cap. Devenise conştientă de ceea ce făcuse. Tăia ţelina şi morcovii în bucăţi comestibile. Spăla termosurile şi cutiile pentru pachetele cu mîncare, iar cînd Lindsey a hotărît că era prea mare pentru cutii, mama a fost fericită să descopere pungile de plastic care se închideau ermetic, astfel încît mîncarea fiicei sale nu se mai scurgea şi nu-i mai murdărea hainele. Pe care le spăla. Pe care le împăturea. Pe care, cînd era nevoie, le netezea uşor cu fierul de călcat şi le punea pe umeraş. Pe care le aduna de pe jos, ori le recupera din maşină, ori le descîlcea din prosopul ud, zvîrlit pe patul pe care-l făcea în fiecare dimineaţă, potrivind colţurile cearşafului, scuturînd pernele, proptind animalele de pluş, deschizînd obloanele să intre lumina.

Cînd Buckley o căuta, încheia adeseori cu el un troc. Stătea la dispoziţia lui cîteva minute, după care se lăsa să plutească departe de casă şi de familie, gîndindu-se la Len.

În noiembrie, tatăl meu îşi însuşise, cum îi spunea el, un „şonticăit iscusit" şi, provocat de Buckley, făcea cîte un salt smucit care, cîtă vreme îl distra pe fiul său, nu-l făcea să se gîndească la cît de caraghios şi disperat ar fi putut părea în ochii unui străin sau ai mamei mele. Toată lumea, cu excepţia lui Buckley, ştia ce se apropia: prima comemorare.

Buckley şi tatăl meu îşi petreceau după-amiezele reci de toamnă afară în curte împreună cu

Holiday. Tatăl meu se aşeza pe scaunul de fier de pe peluză cu piciorul întins şi proptit cu grijă de o răzuitoare de pantofi descoperită de bunica Lynn într-un anticariat din Maryland.

Buckley îşi zvîrlea jucăria – o văcuţă care mugea –, iar Holiday alerga după ea s-o prindă. Tatălui meu îi creştea inima văzînd trupul agil al fiului său de cinci ani, auzindu-i hohotele de rîs cînd Holiday îl trîntea în iarbă şi-l împingea cu botul sau îl lingea pe obraz cu limba lui lungă şi rozalie. Dar nu putea scăpa de un gînd: putea să piardă şi asta – băiatul lui desăvîrşit.

Fuseseră mai multe lucruri, printre care şi accidentul său, care-l făcuseră să stea acasă într-un concediu de boală prelungit, acordat de firma la care lucra. Şeful său se purta cu el altfel acum; la fel şi colegii de serviciu. Aceştia veneau tiptil pînă în dreptul biroului său şi se opreau la cîţiva paşi de locul unde şedea el ca şi cînd, arătîndu-se prea relaxaţi în prezenţa lui, ceea ce i se întîmplase lui li s-ar fi putut întîmpla şi lor, ca şi cînd a avea un copil mort era un soi de boală contagioasă. Nimeni nu ştia cum de reuşea tatăl meu să facă în continuare ceea ce făcea, toţi dorindu-i în acelaşi timp să alunge orice urmă de suferinţă, să o pună undeva într-un dosar închis într-un sertar pe care nimeni să nu-l mai deschidă vreodată. Trecea pe la birou în mod regulat, iar şeful său era numai-decît de acord să-i mai dea o săptămînă de concediu, o lună dacă trebuia, iar el considera această bunăvoinţă ca o recompensă pentru că întotdeauna venise la timp şi acceptase să lucreze peste program. Se ţinea departe de domnul Harvey, străduindu-se să-şi înăbuşe chiar şi gîndul despre el. Nu-i folosea numele decît în carneţelul pe care-l ţinea ascuns în birou, loc pe care, surprinzător de uşor, mama consimţi să nu-l mai

deretice. Scuzase față de mine în carnețel: „Scumpa mea, simt nevoia să mă odihnesc. Simt nevoia să înțeleg ce am de făcut ca să-i vin de hac acestui om. Sper că vei înțelege".

Dar își fixase întoarcerea la slujbă pe 2 decembrie, imediat după Ziua Recunoștinței. Voia să revină la serviciu cu ocazia comemorării dispariției mele. Să funcționeze, să muncească într-un loc cît mai public care să-i distragă atenția. Și, ca să fie sincer față de sine însuși, departe de mama:

Cum să înoate înapoi la ea, cum să ajungă din nou la ea? Se îndepărta tot mai mult – întreaga ei energie era îndreptată împotriva casei în care locuia, în timp ce întreaga lui energie se afla înăuntrul ei. Era hotărît să-și recapete cît mai iute puterea ca să găsească o strategie prin care să-l poată urmări pe domnul Harvey. A da vina pe cineva era mai ușor decît să calculeze totalul covîrșitor a ceea ce pierduse.

Bunica Lynn era așteptată să sosească de Ziua Recunoștinței. Lindsey urma tratamentul de înfrumusețare recomandat de ea în scrisori. Se simțise ca o idioată cînd își pusese prima oară castraveți pe ochi (ca să-i reducă pungile), terci de ovăz pe obraji (ca să-i curețe porii și să-i absoarbă grăsimea în exces), gălbenuș de ouă pe păr (ca să-l facă să strălucească). Felul în care folosea produsele de băcănie o făcuse chiar și pe mama să rîdă și să se întrebe dacă n-ar fi cazul să se apuce și ea de tratamente de înfrumusețare. Asta doar pentru o clipă, deoarece se gîndea la Len, nu pentru că ar fi fost îndrăgostită de el, ci fiindcă ăsta era modul cel mai rapid pe care-l știa de-a uita.

Cu două săptămîni înainte să sosească bunica Lynn, Buckley și tatăl meu erau afară în curte împreună cu Holiday. Buckley și Holiday se zbenguiau, alergau de la un morman de frunze

lucioase de stejar la altul, hîrjoana lor încingîndu-se de-a binelea.

— Buckley, fii cuminte, zise tatăl meu, o să-l faci pe Holiday să te muşte.

Zis şi făcut.

Tatăl meu îi spuse că vrea să încerce ceva.

— Trebuie să vedem dacă moşu' de taică-tău te mai poate duce în cîrcă. Curînd vei fi prea greu.

Astfel, în minunata izolare a curţii noastre, unde, dacă tatăl meu ar fi căzut doar un băieţel şi un cîine care-l iubeau l-ar fi putut vedea, cei doi conlucrau cu o oarecare stîngăcie ca să realizeze ceva ce-şi doreau amîndoi – o revenire la relaţia firească dintre tată şi fiu. Cînd Buckley se urcă pe scaunul de fier – „Acuma suie-te pe spatele meu şi ţine-te de umerii mei", îi spuse tatăl meu aplecîndu-se, neştiind dacă avea destulă putere să-l ducă în spinare – în rai eu îi ţineam pumnii şi-mi ţineam răsuflarea. Tata a devenit eroul meu, dar şi în această clipă, reparînd ţesătura ce înainte îi ţinuse strîns legaţi unul de celălalt zi de zi, provocîndu-şi genunchiul bolnav să întoarcă această clipă în trecut, în lanul de porumb.

— Feriţi, feriţi, striga el pe cînd galopau prin încăperile de la parter, apoi sus pe scări, fiecare pas fiind un efort dur de negociere a echilibrului, o durere înfiorătoare. Şi, cînd Holiday o zbughi pe lîngă ei pe scări în sus şi Buckley ţipă fericit în cîrca sa, tatăl meu ştiu că, punîndu-şi astfel rezistenţa la încercare, făcuse lucrul cel mai potrivit.

Cînd cei doi împreună cu cîinele dădură peste Lindsey în baia de la etaj, ea îi întîmpină cu un strigăt de reproş:

—Taaaattti!

Tata se îndreptă de spinare. Buckley îşi întinse mîna şi atinse plafoniera.

— Ce făceai aici? o întrebă tatăl meu.

— Tu ce crezi că făceam?

Şedea pe capacul closetului înfăşurată cu un prosop mare, alb (prosoapele înălbite de mama, prosoapele agăţate de mama la uscat, prosoapele împăturite, puse într-un coş şi aduse aici în baie...). Îşi proptise piciorul stîng acoperit cu cremă de ras de marginea căzii. În mînă ţinea aparatul de ras al tatălui meu.

— Nu fi nervoasă, zise tatăl meu.

— Îmi pare rău, zise sora mea, coborîndu-şi privirea. Nu vreau decît puţină intimitate.

Tata îl apucă pe Buckley şi-l ridică pe deasupra capului.

— Etajera, etajera, fiule, zise el şi Buckley se înfioră la gîndul că era la jumătatea drumului pînă la etajera interzisă, iar pantofii lui murdari lăsau urme pe faianţă.

— Hopa joa!

Buckley făcu întocmai. Holiday se năpusti asupra lui.

— Scumpo, eşti prea tînără ca să te razi pe picioare, zise tatăl meu.

— Bunica Lynn a-nceput să şi le radă la unsprezece ani.

— Buckley, n-ai vrea să te duci în camera ta şi să-l iei pe Holiday cu tine? Vin şi eu imediat.

— Bine, tati.

Buckley era încă un băieţel pe care tatăl meu putea cu răbdare şi un pic de osteneală să-l poarte pe umeri: imaginea tipică a tatălui şi fiului. Dar în Lindsey tatăl meu vedea acum ceva ce-i dubla suferinţa: pe mine, o fetiţă şezînd în cada de baie, un copil ce nu putea ajunge pînă la chiuvetă, o fetiţă ce nu va sta niciodată aşa cum stătea acum sora mea.

După plecarea lui Buckley îşi îndreptă întreaga atenţie asupra sorei mele. Îngrijindu-se de una din fiicele sale, se va îngriji de amîndouă.

— Ai fost atentă? o întrebă el.

— Abia am început, îi răspunse Lindsey. Tati, aş vrea să rămîn singură.

— E lama care era deja în aparatul de ras?

— Da.

— E tocită de la barba mea aspră. Aşteaptă să-ţi aduc una nouă.

— Mulţumesc, tati, zise sora mea şi din nou era scumpa lui, Lindsey, călare pe spinarea lui.

Ieşi din încăpere şi se duse în capătul celălalt al locuinţei, în baia mare, folosită încă de amîndoi, deşi mama şi tata nu mai dormeau în aceeaşi cameră. Întinzîndu-şi mîna spre dulăpiorul unde se afla pachetul cu lame noi simţi în piept o sfîşiere, dar n-o băgă în seamă, ci se concentră asupra misiunii sale. Ca un fulger îl străbătu un gînd: *Abigail ar trebui să se ocupe de asta.*

Veni înapoi cu lamele, îi arătă lui Lindsey cum să le înlocuiască şi îi dădu cîteva sfaturi.

— Fii atentă la glezne şi genunchi, zise el. Maică-ta le spunea mereu „zonele riscante".

— Poţi rămîne dacă vrei, zise ea, acum pregătită să-l lase să stea în baie. Sper să nu mă ciopîrţesc. (Vru să-şi tragă o palmă.) Regret, tati, zise ea. Uite aici, eu mă mut – tu poţi sta jos.

Se ridică şi se duse să se aşeze pe marginea căzii. Dădu drumul la apă, iar tatăl meu se puse pe capacul closetului.

— E-n regulă, scumpo, zise el. N-am mai vorbit de mult despre sora ta.

— Cine simte nevoia? zise sora mea. E cu noi pretutindeni.

— Fratele tău pare să se simtă bine.

— Stă lipit de tine.

— Da, zise el, dîndu-şi seama că-i place curtea asiduă pe care i-o făcea fiul său.

— Au! exclamă Lindsey şi un firişor de sînge începu să se prelingă pe spuma de ras. Sînt complet zăpăcită.

— Apasă cu degetul pe rană. N-o să mai sîngereze. E destul dacă te razi pînă la genunchi, o sfătui el. Asta făcea maică-ta cînd nu se ducea la plajă.

Lindsey ezită o clipă.

— Oameni buni, voi nu mergeţi niciodată la plajă.

— Cîndva mergeam.

Tatăl meu o cunoscuse pe mama pe cînd lucrau amîndoi la Wanamaker's în timpul vacanţei studenţeşti. Tocmai spusese ceva urît despre holul angajaţilor care puţea a fum de ţigară cînd, zîmbind, ea îşi scosese din buzunar obişnuitul pe-atunci pachet de Pall Mall. *„Touché!"* zisese el rămînînd lîngă ea, deşi mirosul ţigărilor îl învăluia din cap pînă-n picioare.

— Încerc să mă decid cu cine semăn, zise Lindsey, cu bunica Lynn sau cu mami?

— Întotdeauna am crezut că tu şi sora ta semănaţi cu mama mea, zise el.

— Tati?

— Da.

— Mai eşti convins că domnul Harvey are vreo legătură cu treaba aia?

Era ca atunci cînd o surcică începe să fumege lipită de altă surcică – frecarea îşi face efectul.

— Scumpo, în mintea mea nu există nici o îndoială. Absolut nici una.

— Atunci de ce nu-l arestează Len?

— Aş vrea să fie o chestie uşor de explicat, zise el, cuvintele zbătîndu-se să-i iasă pe gură. Nu vorbise niciodată nimănui pe îndelete despre bănuiala lui.

— În ziua cînd l-am întîlnit în curtea din spatele casei lui şi-am construit împreună cortul pe care zicea că-l face pentru soţia lui, Sophie, cum

ştiam eu că o cheamă, dar Len îşi notase Leah, am văzut ceva în gesturile lui care m-a convins.

— Toată lumea are impresia că-i un om ciudat.

— Adevărat, înţeleg asta, zise el. Dar nimeni nu prea are de-a face cu el. Lumea nu ştie dacă ciudăţenia lui e sau nu benignă.

— Benignă?

— Inofensivă.

— Lui Holiday sigur nu-i place de el, coroboră Lindsey.

— Exact. Nu l-am văzut niciodată lătrînd atît de furibund. În dimineaţa aia i se zburlise tot părul.

— Dar poliţiştii cred că tu eşti cel scrîntit.

— „Nici o dovadă", zic ei. Fără dovezi şi fără – iartă-mă, scumpo – un cadavru, n-au de la ce să pornească şi n-au nici un motiv să-l aresteze.

— Şi care ar fi motivul?

— Ceva care să-l lege de Susie, cred. Dacă l-ar fi văzut careva în porumb sau dînd tîrcoale şcolii. Ceva de genul ăsta.

— Sau dacă ar avea la el ceva ce i-a aparţinut ei?

Tatăl meu şi Lindsey discutau cu aprindere, ea îşi dăduse cu spumă pe celălalt picior, dar încă nu şi-l răsese, fiindcă ceea ce radia după ce cele două surcele ale interesului lor produseseră scînteia era faptul că eu mă aflam undeva în acea locuinţă. Cadavrul meu la subsol, la primul etaj, la al doilea etaj, la mansardă. Ca să nu trebuiască să recunoască acel gînd oribil – dar, vai, dacă era adevărat, atît de perfect, concludent, strigător la cer ca dovadă – îşi amintiră cum eram îmbrăcată în acea zi şi ce aveam la mine, radiera Frito Bandito[1] la care ţineam aşa de mult, insigna cu

1. Frito Bandito, celebru personaj de reclamă din anii '60-'70, inscripţionat pe numeroase produse americane.

David Cassidy[1], prinsă în interiorul ghiozdanului, pe cea cu David Bowie, prinsă pe ghiozdan. Trecură în revistă toate accesoriile ce însoţeau ceea ce ar fi putut fi cea mai bună, cea mai hidoasă dovadă pe care ar fi putut-o descoperi cineva: cadavrul meu ciopîrţit, ochii mei goi şi putrezi.

Ochii mei: fardurile dăruite de bunica Lynn lui Lindsey erau de folos, dar nu rezolvau problema; privind-o, cei din jur îmi recunoşteau ochii. Cînd şi-i arăta – o fulgerare compactă spre colega din banca de alături sau o reflexie neaşteptată în vitrina vreunui magazin – încerca să-şi întoarcă privirea. Era greu mai ales pentru tatăl meu. Ceea ce înţelese ea din discuţie era că, atît timp cît rămîneau la acest subiect – domnul Harvey, hainele mele, ghiozdanul meu, cadavrul meu, eu –, vigilenţa faţă de amintirea mea îl făcea pe tatăl meu să o vadă ca Lindsey şi nu ca pe o combinaţie tragică a celor două fiice ale sale.

— Deci ai vrea să poţi intra în locuinţa lui? zise ea.

Se priviră unul pe celălalt recunoscînd pentru o fracţiune de secundă periculozitatea acestei idei. Văzîndu-i ezitarea înainte ca în cele din urmă el să spună că era o treabă ilegală şi că nu, nu se gîndise la asta, ea ştiu că o minte. Ştiu totodată că avea nevoie de cineva care să o facă pentru el.

— Scumpo, ar trebui să termini cu rasul, zise el.

Ea fu de acord şi se întoarse la ocupaţia ei, ştiind ce anume i se spusese.

Bunica Lynn sosi în lunea de dinainte de Ziua Recunoştinţei. Cu aceiaşi ochi de laser cu care găsea numaidecît vreun cusur pe chipul sorei mele descoperi acum ceva sub zîmbetul mamei,

1. David Cassidy (n. 1950), actor şi cîntăreţ american. A jucat în seriale TV, ca *The Partridge Family*.

în mişcările ei lente, tranchilizate, în felul în care corpul ei răspundea la orice discuţie despre detectivul Fenerman sau despre acţiunile poliţiei.

Cînd mama refuză ajutorul tatălui meu la spălatul vaselor după cină, ochii de laser erau siguri. Neclintită, spre surpriza tuturor celor de la masă şi spre uşurarea sorei mele, făcu un anunţ.

— Abigail, am să te ajut eu să speli vasele. Va fi o treabă între mamă şi fiică.

— Ce?

Mama calculase că o putea lăsa pe Lindsey liberă mai repede, după care putea să-şi petreacă restul serii lîngă chiuvetă, spălînd alene şi privind pe fereastră pînă cînd întunericul avea să-i întoarcă propria imagine reflectată. Sunetele televizorului aveau să se piardă, iar ea putea fi din nou singură.

— Ieri mi-am făcut unghiile, zise bunica Lynn după ce-şi prinse un şorţ peste rochia bej, aşa că eu am să le şterg.

— Mamă, crede-mă, nu-i nevoie.

— Ba este nevoie, draga mea, crede-mă, zise bunica. Era ceva solemn şi tăios în acel *draga mea.*

Buckley îl luă pe tatăl meu de mînă şi-l conduse în camera de alături, unde era televizorul. Îşi ocupară locurile obişnuite în timp ce Lindsey, beneficiind de răgaz, urcă în camera ei să-l sune pe Samuel.

Era o priveliţte cît se poate de stranie. Ieşită din comun. Bunica într-un şorţ, agitînd prosopul de vase de parcă era pelerina roşie a vreunui matador în aşteptarea primei farfurii ce i-ar fi tăiat calea.

Tăceau în timp ce lucrau, iar liniştea – singurele sunete erau pleoscăitul mîinilor mamei mele în apa fierbinte, fîşîitul farfuriilor şi clinchetul argintăriei – umplea bucătăria cu o tensiune ce devenea insuportabilă. Larma jocului din camera

alăturată era la fel de ciudată. Tatăl meu nu avea obiceiul să se uite la meciurile de fotbal; baschetul era singurul sport care-i plăcea. Bunica Lynn nu se ocupase niciodată de spălatul vaselor, armele ei fiind semipreparatele şi meniurile la pachet.

— O, Doamne, făcu bunica într-un tîrziu. Ia-o, zise ea returnîndu-i mamei farfuria abia spălată. Vreau să avem o discuţie adevărată, dar mă tem c-am să scap pe jos chestiile astea. Hai să ne plimbăm.

— Mamă, trebuie să...

— Trebuie să faci o plimbare.

— După spălatul vaselor.

— Ascultă, zise bunica, ştiu că eu sînt eu, iar tu eşti tu, că sîntem diferite, ceea ce te face fericită, dar înţeleg unele lucruri atunci cînd le văd şi ştiu că ceva nu-i cuşer. *Capisce*?[1]

Chipul mamei mele tremura, moale şi maleabil – aproape la fel de moale şi maleabil ca imaginea ei plutind în apa mohorîtă din chiuvetă.

— Ce?

— Am unele bănuieli, dar nu vreau să vorbesc despre ele aici.

Zece la patru, bunico Lynn, gîndeam eu. N-o văzusem niciodată atît de nervoasă.

Era uşor pentru ele două să iasă din casă singure. Din cauza genunchiului, tatălui meu nu i-ar fi trecut prin minte să le însoţească, iar în aceste zile era mereu în preajma fratelui meu.

Mama tăcea. Nu vedea nici o alternativă. Ca un gînd întîrziat, îşi scoaseră în garaj şorţurile şi le lăsară pe capota Mustangului. Mama se aplecă şi ridică uşa garajului.

Nu era încă tîrziu şi lumina avea să le însoţească o vreme.

---

1. Înţelegi? (ital.)

— L-am putea lua cu noi pe Holiday, îndrăzni mama.

— Nu, doar noi două. Cea mai fioroasă pereche imaginabilă, zise bunica.

Niciodată nu fuseseră apropiate. Amîndouă ştiau asta, dar nu era un lucru pe care să-l recunoască deschis. Glumeau despre asta ca doi copii care nu se prea iubesc, dar sînt singurii copii într-un loc întins şi pustiu. Fără să fi încercat vreodată, dîndu-i mereu fiicei sale toată libertatea pe care şi-o dorea, bunica descoperea acum că poate recupera distanţa foarte uşor.

Trecuseră de casa familiei O'Dwyer şi se apropiau de cea a familiei Tarking, dar bunica nu începuse să spună ce avea de spus.

— Umorul mi-a îngropat resemnarea, zise ea dintr-o dată. Tatăl tău a avut o relaţie îndelungată în New Hampshire. Iniţiala ei era F., însă n-am aflat niciodată ce înseamnă. Am găsit o mie de răspunsuri de-a lungul anilor.

— Mamă?

Bunica continua să meargă fără să-şi întoarcă privirea. Descoperea că aerul tare de toamnă o ajuta, umplîndu-i plămînii, pe care şi-i simţea mai curaţi decît cu cîteva minute în urmă.

— Ai ştiut?

— Nu.

— Nu cred să-ţi fi spus vreodată, zise ea. N-am crezut că trebuie să ştii. Acum ştii, nu-i aşa?

— Nu-mi dau seama de ce-mi spui asta.

Ajunseră la o cotitură pe unde puteau s-o ia înapoi, după un ocol. Dacă o ţineau tot înainte fără să se oprească, s-ar fi trezit în cele din urmă în faţa casei domnului Harvey. Mama încremeni.

— Biata de tine, biata de tine, zise bunica. Dă-mi mîna.

Amîndouă se simţeau stînjenite. Mama putea număra pe degetele de la mîini de cîte ori tatăl

ei, un bărbat înalt, se aplecase să o sărute cînd era o fetiţă. Barba lui ţepoasă mirosind a colonie pe care nici după ani de căutări nu reuşise să o identifice. Bunica îi luă mîna şi i-o ţinu într-a ei în timp ce coteau în cealaltă direcţie.

Se plimbau printr-o zonă în care păreau să se mute tot mai multe familii. Casele-ancoră, mi-am amintit că aşa le botezase mama, fiindcă erau înşirate pe strada ce străbătea întreg cartierul – ancorau întreg cartierul de locuinţe de vechiul drum construit înainte ca oraşul să devină oraş. Drumul care ducea la Valley Forge, la George Washington şi la Revoluţie.

— Moartea lui Susie mi l-a redat pe tatăl tău, zise bunica. Nu mi-am îngăduit niciodată să-l plîng cum se cuvine.

— Ştiu, zise mama.

— Eşti supărată pe mine din cauza asta?

— Da.

Bunica îi mîngîie dosul mîinii cu mîna ei liberă.

— Bine, uite, asta-i o pepită.

— Pepită?

— Ceva ce-a ieşit din toate astea. Între mine şi tine. O pepită de adevăr între noi.

Trecură pe lîngă loturile de un ar pe care vreme de douăzeci de ani crescuseră copaci. Deşi nu foarte înalţi, erau cel puţin de două ori mai înalţi decît taţii care-i ţinuseră prima oară în mînă, bătucind pămîntul din jur cu bocancii lor.

— Ştii cît de singură m-am simţit întotdeauna? o întrebă mama pe mama ei.

— De-aceea ne plimbăm, Abigail, zise bunica Lynn.

Mama îşi aţinti privirea înainte, dar prin mînă rămase legată de mama ei. Se gîndea la natura solitară a copilăriei ei. Cînd le urmărea pe cele două fiice ale sale legînd cu o sfoară două cişti

de hîrtie şi mergînd fiecare în camera ei ca să-şi şoptească una alteia secrete nu putea spune că ea cunoaşte sentimentul. Nu mai fusese nimeni cu ea în casă afară de mama şi de tatăl ei şi, după o vreme tatăl ei murise.

Privi lung vîrfurile copacilor care, pe o rază de cîteva mile, erau cele mai înalte obiecte dimprejur. Se aflau pe coama unei coline înalte unde nu se construise nimic şi unde mai locuiau cîţiva fermieri bătrîni.

— Nu-ţi pot descrie ce simt, zise ea. Nu pot descrie nimănui.

Ajunseră la capătul cartierului de locuinţe chiar cînd soarele cobora pe după dealul din faţa lor. Se scurse o bucată de vreme înainte ca vreuna din ele să facă stînga-mprejur. Mama privea ultima rază de lumină pîlpîind într-o baltă la capătul drumului.

— Nu ştiu ce să fac, zise ea. S-a sfîrşit totul.

Bunica nu era sigură ce voia mama să spună prin „totul", dar nu insistă.

— O luăm înapoi? propuse bunica.

— Cum? zise mama.

— Spre casă, Abigail. O luăm înapoi spre casă.

Se întoarseră şi-şi reluară plimbarea. Casele, rînd pe rînd, identice ca înfăţişare. Nu se deosebeau decît prin accesorii, credea bunica mea. Nu înţelesese niciodată aceste locuri – locurile unde fiica ei alesese să trăiască.

— Cînd ajungem la giratoriu, zise mama, vreau să trec pe lîngă ea.

— Pe lîngă casa lui?

— Da.

Am văzut-o pe bunica întorcîndu-se, urmînd-o pe mama.

— Îmi promiţi că n-ai să te mai întîlneşti cu el? zise bunica.

— Cu cine?

— Cu bărbatul cu care eşti încurcată. La asta m-am referit tot timpul.

— Nu sînt încurcată cu nimeni, zise mama. Mintea ei zbura ca o pasăre de pe un acoperiş pe altul. Mamă? zise ea întorcîndu-se spre bunica.

— Abigail?

— Dacă aş vrea să plec de-acasă o vreme, aş putea folosi cabana lui tata?

— Tu asculţi ce-ţi spun?

Se simţea ceva în aer şi din nou mintea nerăbdătoare, sprintenă a mamei îşi luă zborul.

— Fumează cineva, zise ea.

Bunica Lynn îşi privea cu luare-aminte fiica. Femeia pragmatică, pretenţioasă care fusese dintotdeauna mama mea dispăruse. Devenise o fiinţă frivolă, distrată. Bunica nu mai avea nimic ce să-i spună.

— Sînt ţigări străine, zise mama. Hai să vedem cine le fumează!

În lumina care pălea, bunica o privea uluită pe mama luîndu-se după mirosul de tutun.

— Eu mă-ntorc, zise bunica.

Dar mama nu-şi abandonă căutarea.

Descoperi destul de repede sursa fumului. Era Ruana Singh care stătea în spatele unui brad înalt din curtea casei sale.

— Bună, zise mama.

Ruana nu tresări, cum mă aşteptasem. Calmul ei era îndelung exersat. Îşi putea controla respiraţia în faţa celui mai neaşteptat eveniment, fie că era vorba de fiul ei suspectat de crimă, fie de soţul ei care prezida masa de cină de parcă era şedinţa vreunei comisii universitare. Îi spusese lui Ray să urce la el în cameră, iar ea se făcuse nevăzută prin uşa din spate, fără să i se observe lipsa.

— Doamna Salmon, zise Ruana, expirînd mirosul ameţitor al ţigărilor ei. Printre rotocoalele de fum şi de căldură, mama dădu mîna cu Ruana.

— Sînt foarte bucuroasă să vă văd.

— Daţi o petrecere? întrebă mama.

— Soţul meu dă. Eu sînt gazda.

Mama zîmbi.

— Locuim amîndouă într-un loc ciudat, zise Ruana.

Ochii lor se întîlniră. Mama încuviinţă din cap. Mama sa se afla undeva pe drumul de întoarcere, dar în clipa asta, ca şi Ruana, era pe o insulă tăcută, ruptă de continent.

— Mai aveţi o ţigară?

— Fireşte, doamnă Salmon, sigur.

Ruana căută în buzunarul cardiganului lung şi negru şi scoase un pachet şi bricheta.

— Dunhill, zise ea. Sper că vă plac.

Mama îşi aprinse ţigara şi-i înapoie Ruanei pachetul albastru cu foiţă aurie.

— Abigail, zise ea după ce trase un fum, te rog, spune-mi Abigail.

Sus în camera lui, pe întuneric, Ray simţea fumul ţigărilor pe care mama lui nu-l acuzase niciodată că le-ar şterpeli, după cum nici el nu lăsase să se înţeleagă că ea le avea. Auzea glasuri jos la parter – pălăvrăgeala zgomotoasă a tatălui său şi a colegilor acestuia vorbind în şase limbi diferite şi rîzînd cu poftă pe seama, ah, atît de americanei sărbători ce se apropia. Nu ştia că mama mea stătea de vorbă pe peluză cu mama lui sau că eu îl priveam cum stă la fereastră şi adulmecă tutunul lor dulceag. Curînd avea să aprindă lampa mică de pe noptieră ca să citească. Doamna McBride le spusese să caute un sonet şi să scrie un eseu despre el, dar în timp ce le citea pe cele

incluse în *Norton Anthology* revenea mereu la momentul la care ar fi vrut să se întoarcă şi s-o ia de la început. Dacă m-ar fi sărutat pe schelărie, poate că lucrurile s-ar fi petrecut altfel.

Bunica Lynn mergea neabătută pe drumul pe care venise cu mama şi, în cele din urmă, văzu casa pe care încercau să o uite, deşi locuiau doar cu două case mai jos. *Jack are dreptate,* cugetă bunica. Putea s-o simtă, chiar şi pe întuneric. Locul acela radia ceva malefic. O străbătu un fior şi începu să audă greierii şi să vadă licuricii adunîndu-se roi deasupra straturilor de flori din faţa casei. Deodată se gîndi că nu va face altceva decît să încerce să aibă înţelegere pentru fiica ei. Copilul ei trăia în miezul unei situaţii asupra căreia nici una dintre legăturile răposatului ei soţ nu-i putea oferi vreo lămurire. Dimineaţa avea să-i spună mamei mele că dacă va avea nevoie de ele, cheile de la cabană vor fi întotdeauna la dispoziţia ei.

În acea noapte mama avu un vis minunat. Visă despre India, unde nu fusese niciodată. Văzu semne de circulaţie portocalii şi splendide insecte din lapislazuli cu mandibule de aur. O fată era purtată pe străzi spre un rug unde au înfăşurat-o într-un cearşaf şi au aşezat-o pe o platformă din vreascuri. Focul strălucitor care o mistuia îi produse mamei mele o fericire de vis, adîncă şi luminoasă. Fata era arsă de vie, dar mai întîi văzuse trupul ei, curat şi întreg.

Paisprezece

Vreme de o săptămînă Lindsey cercetă cu privirea locuinţa ucigaşului meu, exact ceea ce le făcuse el tuturor victimelor sale. Fusese de acord să se antreneze cu echipa de fotbal a băieţilor tot timpul anului, acceptînd provocarea domnului Dewitt şi a lui Samuel: să poată juca în liga de fotbal a liceelor, formată exclusiv din băieţi. Şi, ca să-şi demonstreze sprijinul, Samuel se antrena alături de ea fără alt gînd decît de a deveni, cum spunea el, „cel mai rapid tip în şort".

Samuel ştia să alerge chiar dacă habar n-avea cum să şuteze, ori să se replieze pe teren, ori să urmărească mingea cînd aceasta nu era lîngă el. Şi, astfel, făcînd tururi de alergare prin cartier, Lindsey arunca de fiecare dată cîte o privire spre casa domnului Harvey în timp ce Samuel fugea în faţa ei, potrivindu-i ritmul şi fără să bănuiască nimic.

În casa cea verde domnul Harvey privea afară. O vedea că se uită şi începea să se frămînte. Trecuse deja aproape un an, însă familia Salmon era la fel de hotărîtă să-l înfunde.

I se mai întîmplase asta şi înainte, în alte oraşe şi în alte state. Părinţii unei fete îl bănuiau, dar nimeni altcineva nu îl credea vinovat. Îşi perfecţionase stilul de-a flecări cu poliţiştii, o anume candoare slugarnică pe care o condimenta cu exclamaţii de uimire faţă de procedurile lor sau

cu vreo idee puerilă pe care le-o livra, chipurile, ca să-i ajute. Felul în care îi vorbise lui Fenerman despre băiatul Ellis fusese o lovitură de maestru, iar minciuna cu văduvia îl ajutase întotdeauna. Îşi confecţiona cîte o soţie din una dintre victimele recente de care îşi amintea cu plăcere şi ca să-i dea viaţă în imaginaţia sa o avea întotdeauna pe mama lui în minte.

Lipsea de acasă în fiecare zi o oră-două după-amiaza. Lua cu el tot ce-i trebuia şi se ducea în Valley Forge, unde se plimba pe aleile pavate şi pe potecile neasfaltate, dintr-o dată trezindu-se înconjurat de grupuri de copii veniţi în excursie ca să vadă coliba de lemn sau capela memorială a lui George Washington. Acest lucru îl înviora – momentele cînd copiii erau dornici să vadă locurile încărcate de istorie în speranţa că poate vor găsi un fir de păr lung şi argintiu din peruca lui Washington agăţat de coaja aspră a vreunui stîlp de lemn.

Uneori cîte un ghid sau profesor îl observa stînd acolo, un chip străin, chiar dacă prietenos, şi atunci îl întîmpina o privire lungă, întrebătoare. Avea pentru fiecare zeci de răspunsuri: „Aici obişnuiam să-mi aduc copiii". „E locul unde am cunoscut-o pe soţia mea". Tot ce spunea făcea trimitere la o familie care exista doar în închipuirea lui şi atunci femeile îi zîmbeau. Odată o femeie vînjoasă, atrăgătoare, încercase să-l antreneze într-o conversaţie în timp ce ghidul le povestea copiilor despre iarna lui 1776 şi Bătălia Norilor[1].

Recursese la trucul cu văduvia, vorbindu-i de o anume Sophie Cichetti, devenită acum răposata

1. În iarna anului 1776, George Washington îi învinge pe britanici în două raiduri spectaculoase. Pe 16 septembrie 1777 o ploaie torenţială strică muniţiile ambelor armate aflate în conflict, „Bătălia Norilor" nemaiavînd loc.

lui soție și mare iubire. Era ca și cînd i-ar fi servit o mîncare delicioasă și, în timp ce o asculta povestindu-i la rîndul ei despre pisicile ei, despre fratele ei care avea trei copii pe care ea îi adora, și-o imaginase șezînd moartă pe scaunul din subsolul casei sale.

După ce întîlni mai tîrziu privirea întrebătoare a unei profesoare, se retrase sfios și-și căută un alt loc în parc. Privea mamele cu copii în cărucioare grăbindu-se pe potecile periculoase. Zărea perechi de îndrăgostiți îmbrățișîndu-se pe pajiștile necosite sau pe cărările mai puțin umblate. Pe cel mai înalt loc din parc se întindea o pădurice lîngă care își parca uneori mașina. Șezînd în furgonetă, vedea bărbați singuri oprind lîngă el și ieșind din mașină. Bărbați în costum luîndu-și prînzul, bărbați în jeanși și cămăși flanelate îndreptîndu-se cu pas sprinten spre pădurice. Cîteodată aceștia aruncau cîte o privire înapoi în direcția lui – o privire cercetătoare. Dacă ar fi venit destul de aproape, ar fi putut vedea prin parbrizul mașinii ceea ce vedeau victimele sale: pofta lui sălbatică, de nepotolit.

Pe 26 noiembrie 1974, cînd îl zări pe domnul Harvey părăsind casa cea verde, Lindsey rămase încet-încet în urma cetei de băieți care alergau. Avea să le spună mai tîrziu că-i venise ciclul, închizîndu-le gura la toți, dîndu-le satisfacția de a gîndi că planul impopular al domnului Dewitt – o fată la faza regională! – nu avea sorți de izbîndă.

O priveam pe sora mea și mă minunam. Devenea de toate dintr-o dată. Femeie. Spion. Atlet. Ostracizatul: singurătatea unui om.

Mergea ținîndu-se de coapsă, mimînd o crampă, făcîndu-le semn băieților să alerge mai departe cînd aceștia au privit înapoi. Continuă să meargă

cu mîna la şold pînă ce dădu colţul străzii. Lîngă proprietatea domnului Harvey creştea un şir de pini groşi şi înalţi, neîngrijiţi de ani de zile. Se aşeză lîngă unul dintre ei, prefăcîndu-se epuizată pentru eventualitatea că vreun vecin ar fi urmărit-o de la fereastră, iar cînd simţi că sosise momentul se făcu ghem şi se rostogoli în curtea casei printre doi pini. Aşteptă. Băieţii mai aveau de făcut o tură. Îi văzu alergînd pe lîngă ea, scurtînd-o pe un teren viran înapoi spre şcoală. Era singură. Calculă că mai avea patruzeci şi cinci de minute pînă cînd tatăl ei ar fi început să-şi pună întrebări. Înţelegerea era că, dacă se antrena cu echipa de fotbal a băieţilor, Samuel o însoţea pînă acasă, şi aceasta nu mai tîrziu de ora cinci.

Pe cer atîrnaseră toată ziua nori grei şi de la frigul de toamnă tîrzie pe braţe şi pe picioare i se făcuse pielea de găină. Alergările în echipă o încălzeau întotdeauna şi cînd ajungea la duşurile pe care le foloseau împreună cu echipa de hochei pe iarbă tremura ca varga pînă şiroaiele fierbinţi îi atingeau trupul. Dar pe pajiştea din faţa casei verzi pielea de găină se datora şi fricii.

După ce băieţii o luară pe scurtătură, se căţără pînă la geamul subsolului, într-o latură a casei domnului Harvey. Se gîndise deja ce să spună în caz că era prinsă. Urmărise o pisicuţă pe care o văzuse dispărînd printre arborii de pini. Va zice că era gri, foarte neastîmpărată şi că fugise spre casa domnului Harvey, iar ea o urmărise fără să se gîndească la altceva.

Putea vedea înăuntru în subsol, unde era întuneric. Încercă fereastra, dar siguranţa era pusă. Trebuia să spargă geamul. Mintea ei calcula cu repeziciune. O îngrijora zgomotul, dar ajunsese prea departe ca să mai dea înapoi. Se gîndea la

tatăl meu care era acasă cu ochii pe ceasul de lîngă fotoliu. Îşi scoase hanoracul de bumbac şi-l înfăşură în jurul picioarelor. Aşezîndu-se, se sprijini în braţe şi izbi o dată, de două, de trei ori cu ambele picioare, pînă cînd geamul se sparse cu un zgomot înfundat.

Se lăsă cu grijă în jos, căutînd lîngă perete un loc pe care să-şi sprijine piciorul, dar trebui în cele din urmă să plonjeze cu ambele picioare pe podeaua de ciment şi pe cioburile de sticlă.

Încăperea părea curată şi ordonată, complet diferită de subsolul nostru, unde grămezile de cutii – OUĂ DE PAŞTE ŞI IARBĂ VERDE, ORNAMENTE PENTRU POMUL DE CRĂCIUN – nu ajungeau niciodată înapoi pe rafturile confecţionate de tatăl meu.

Aerul rece de afară pătrundea în subsol şi simţi în ceafă curentul care o împingea din semicercul în care licăreau cioburile sparte spre interiorul încăperii. Zări fotoliul şi lîngă el măsuţa, ceasul mare cu sistem de alarmă şi cifrele luminoase pe cadranul de metal. Voiam să-i îndrept ochii spre gaura din perete, unde ar fi găsit oasele animalelor, dar ştiam că, deşi desenase splendid pe hîrtie milimetrică ochii de muscă şi că în toamna aceea excelase la orele de biologie ale domnului Botte, ar fi crezut poate că erau oasele mele. De aceea m-am bucurat că nu s-a apropiat de ele.

Cu toate că nu mă puteam arăta ca să-i şoptesc, ca s-o împing, ca s-o ghidez, Lindsey, complet singură, simţea ceva, ceva ce alimenta aerul din subsolul umed şi rece şi o făcea să se înfioare. Stătea doar la cîţiva paşi de fereastra deschisă, ştiind că, orice s-ar fi întîmplat, trebuia să meargă mai departe. Indiferent de ce intervenea, trebuia să-şi păstreze calmul, să se concentreze asupra

eventualelor indicii; în clipa aceea se gîndea că Samuel alerga în frunte, sperînd să o ajungă din urmă în ultima tură, îl vedea apoi alergînd înapoi la şcoală, crezînd că o va găsi în curte, presupunînd pe urmă, cuprins de primele îndoieli, că ea făcea duş, aşa că şi el avea să facă duş şi să o aştepte. Oare cît timp avea să o aştepte? Urcînd cu ochii scările de la parter, înainte să se încumete să le parcurgă, ar fi dat orice ca Samuel să fie de faţă, să coboare după ea şi să-i urmărească mişcările, să-i alunge singurătatea, să meargă alături. Dar ea nu îi spusese în mod intenţionat – nu spusese nimănui. Ceea ce făcea ea acum era în afara legii – o infracţiune – şi ştia acest lucru.

Gîndindu-se ulterior la asta, Lindsey avea să spună că simţise nevoia de aer şi astfel ajunsese sus pe scări. Firişoare de praf alb i se adunau pe vîrfurile pantofilor pe cînd urca scările, dar nu le băgă în seamă.

Răsuci clanţa uşii de la subsol şi ajunse la parter. Trecuseră doar cinci minute. Îi mai rămîneau în jur de patruzeci, socoti ea. Un strop de lumină se strecura totuşi prin obloanele trase. Se opri din nou, şovăind în această locuinţă identică cu a noastră, cînd auzi o bufnitură. Poştaşul zvîrlise *Evening Bulletin* pe verandă, după care trăsese de soneria de la bicicletă.

Lindsey îşi zise că se afla într-un şir de încăperi care, dacă erau parcurse metodic, îi puteau oferi ceea ce căuta – trofeul pe care să-l ducă acasă la tatăl nostru, achitîndu-se astfel de datoria faţă de mine. Concurenţă întotdeauna, chiar şi între vii şi morţi. Observă dalele de piatră din hol – acelaşi verde închis şi gri ca şi într-al nostru – şi se închipui tîrîndu-se după mine, ea încă bebeluş, iar eu care abia învăţasem să umblu. Apoi i se păru că vede trupşorul meu de fetiţă pe cînd

fugeam de ea fericită în cealaltă cameră şi-şi aminti cum era să se sforţeze să facă primii paşi în timp ce eu o tachinam din sufragerie.

Dar locuinţa domnului Harvey era mult mai goală decît a noastră, fără covoare care să încălzească decorul. Lindsey păşi de pe dalele de piatră pe duşumeaua din lemn de pin lustruit în ceea ce la noi era camera de zi. Zgomotul pe care-l făcea răzbătea pînă în holul din faţă, ecoul fiecărei mişcări ajungînd înapoi la ea.

Nu-şi putea împiedica amintirile să nu o copleşească. Fiecare avea un mesaj brutal. Buckley urcat în spinarea mea, eu coborînd scările. Mama sprijinindu-mă pe cînd ea privea gelozoasă pentru că puteam ajunge cu steluţa de argint în mînă pînă în vîrful pomului de Crăciun. Eu, lăsîndu-mă să lunec pe balustradă şi provocînd-o să facă la fel. Amîndouă implorîndu-l pe tata să ne dea revistele de benzi desenate după cină. Amîndouă alergînd după Holiday care lătra de mama focului. Zecile de zîmbete stinghere care ne încadrau chipurile în pozele de la zilele de naştere, sărbători şi sfîrşitul anului şcolar. Două surori îmbrăcate identic cu rochiţe de catifea sau ecosez sau în costumele de Paşte. Ţineam în mîini coşuleţe cu ouă vopsite şi cu iepuraşi. Aveam pantofi din piele de lac cu curele şi catarame. Amîndouă zîmbeam chinuit pe cînd mama încerca să ne prindă în cadru. Fotografiile erau mereu ceţoase, iar ochii noştri, nişte punctişoare roşii şi strălucitoare. Nici unul dintre aceste artefacte rămase surorii mele nu păstra pentru posteritate clipele de dinainte şi de după, cînd noi, cele două fetiţe, ne jucam în casă sau ne ciorovăiam pentru jucării. Cînd eram surori.

Apoi, ca o străfulgerare, mă zări dispărînd în camera alăturată. Sufrageria noastră – încăperea

ce-i adăpostea căsuţele pentru păpuşi, finisate. Eram o fetiţă care alerga înaintea ei.

Ea se grăbea după mine.

Mă fugări prin încăperile de la parter şi, deşi se antrenase serios la fotbal, cînd ajunse din nou în holul principal nu mai putea să respire. Ameţise.

Mă gîndeam la ce ne spunea mama mereu despre un băiat care venea în staţia noastră de autobuz şi care era de două ori mai mare decît noi, dar încă tot în clasa a doua. „Nu-şi dă seama de forţa pe care o are, de aceea trebuie să fiţi atente în preajma lui." Băiatului îi plăcea să-i îmbrăţişeze pe toţi cei care erau drăguţi cu el şi, îi puteai vedea această plăcere tîmpă întipărită pe chip, dorinţa de a atinge pe cineva. Înainte să fie mutat din şcoală, ridicase în braţe o fetiţă pe care o chema Daphne şi o strînsese atît de tare încît ea se prăbuşise pe caldarîm după ce îi dăduse drumul. Am început să împing atît de tare pereţii Întretărîmurilor ca să ajung la Lindsey încît brusc m-am temut c-aş putea să o rănesc, cînd, de fapt, voiam să o ajut.

Sora mea se aşează pe scările late din faţa holului principal şi-şi închise ochii, străduindu-se să-şi recapete suflul, să se concentreze asupra motivului principal pentru care se afla în locuinţa domnului Harvey. Se simţea sechestrată în ceva greu, o muscă prinsă în pînlnia de borangic a unui păianjen, mătasea groasă învăluind-o cu totul. Ştia că tatăl nostru intrase în lanul de porumb posedat de ceva ce se furişa acum în ea. Îşi dorise să-i facă rost de dovezi pe care el să le poată folosi ca nişte trepte pe care să urce pînă la ea, care să-l ancoreze în fapte, să-i întărească vorbele în faţa lui Len. În loc de asta, se vedea căzînd după el într-un puţ fără fund.

Mai avea douăzeci de minute.

Sora mea era singura ființă vie din casa aceea, dar nu era singură și eu nu-i eram singura tovarășă. Întreaga viață a ucigașului meu, cadavrele fetelor pe care le lăsase în urma lui începeau să-mi apară în fața ochilor acum, cînd sora mea se afla în acea locuință. Stînd în rai, le-am înșirat numele:

Jackie Meyer. Delaware, 1967. Treisprezece ani.

Un scaun răsturnat, cu picioarele îndreptate spre mijlocul încăperii. Zăcea pe podea, întinsă spre el, avînd pe ea doar un tricou în dungi. Lîngă capul ei era o baltă mică de sînge.

Flora Hernandez. Delaware, 1963. Opt ani.

Nu voise decît să o atingă, dar ea țipase. O fată mică pentru vîrsta ei. Pantoful și șoseta de la piciorul stîng au fost descoperite mai tîrziu. Cadavrul ei, de negăsit. Scheletul ei zăcea în subsolul unei case vechi.

Leah Fox. Delaware, 1969. Doisprezece ani.

O omorîse foarte încet, pe o canapea acoperită cu o husă într-o rampă de sub șosea. Adormise pe ea, legănat de zgomotul mașinilor care goneau pe deasupra lor. Abia zece ore mai tîrziu, cînd un vagabond ciocănise în baraca pe care domnul Harvey o construise din uși aruncate la gunoi, începuse să împacheteze lucrurile și cadavrul lui Leah Fox.

Sophie Cichetti, Pennsylvania, 1960. Patruzeci și nouă de ani.

Ca să-și poată închiria locuința, aceasta și-o modificase, despărțind-o în două cu un perete de polistiren. Chiria era mică și-i plăcea fereastra în semicerc creată de peretele despărțitor. Dar femeia vorbea întruna despre fiul ei și ținea neapărat să-i citească dintr-o carte cu sonete. Făcuseră dragoste în camera ei și, cînd începuse să

vorbească, îi despicase țeasta și-i transportase cadavrul pe malul unui pîrîu din apropiere.

Leidia Johnson. 1960. Șase ani.

Ținutul Buck, Pennsylvania. Își construise o peșteră boltită în peretele unei coline lîngă cariera de piatră și așteptase. Era cea mai tînără dintre toate.

Wendy Richter. Connecticut, 1971. Treisprezece ani.

Își aștepta tatăl în fața unui bar. O violase într-un tufiș, după care o sugrumase. Atunci, devenind conștient, revenindu-și din stupoarea care-l cuprindea adesea, auzise zgomote. Întorsese spre el fața fetei moarte și, cînd glasurile se apropiaseră, o mușcase de ureche. „Pardon", îi auzi spunîndu-i pe doi bărbați beți care se băgaseră în tufiș să se ușureze.

Vedeam acum acel oraș de morminte plutitoare, reci și biciuite de vînt, unde victimele omorului pătrundeau în mințile celor vii. Le vedeam și pe celelalte victime ale sale ocupîndu-i locuința – amintiri lăsate în urma lui înainte ca ele să dispară de pe acest pămînt –, dar în ziua aceea le-am lăsat să plece și m-am dus la sora mea.

Lindsey se ridică în picioare în momentul în care m-am concentrat asupra ei. Am urcat scările împreună. Se simțea ca acei zombi din filmele care le plăceau lui Samuel și Hal. Pași sacadați, o privire în gol drept înainte. Ajunse la ceea ce în locuința noastră era dormitorul părinților mei și nu găsi nimic. Parcurse coridorul de la etaj. Nimic. Intră apoi în ceea ce la noi fusese dormitorul meu și descoperi dormitorul ucigașului meu.

Era cea mai puțin goală încăpere din locuință și se străduí să nu miște nimic din loc. Cotrobăi printre puloverele frumos rînduite pe rafturi, pregătită să găsească orice în interiorul lor călduros:

un cuţit, un pistol, un stilou Bic ros de Holiday. Nimic. Dar apoi, auzind ceva pe care nu-l putea identifica, îşi întoarse privirea spre pat şi zări noptiera, iar în cercul de lumină aruncat de lampa de citit, lăsată aprinsă, caietul lui cu schiţe. Se îndreptă spre el cînd auzi un alt sunet, nereuşind nici de data asta să facă vreo legătură între ele. O maşină apropiindu-se. O maşină frînînd cu un scrîşnet. Portiera maşinii, trîntită.

Întoarse paginile caietului şi privi desenele în cerneală cu grinzi frontale, scoabe, turnuri şi contraforturi, o sumedenie de calcule şi notiţe, nici una neînsemnînd ceva pentru ea. Apoi, întorcînd ultima pagină, i se păru că aude paşi afară, foarte aproape.

Cînd domnul Harvey răsuci cheia în broasca de la uşa principală, Lindsey observă pe coala din faţa ei o schiţă în creion, un desen mic cu nişte coceni deasupra unui bordei în pămînt, un obiect la marginea unui raft, un burlan pentru fumul de la sobă şi lucrul care-i reţinu atenţia: cu un scris ascuţit, ca de păianjen el îşi notase „lanul de porumb Stolfuz". Dacă n-ar fi fost articolele din ziare după descoperirea antebraţului meu Lindsey n-ar fi ştiut că terenul îi aparţinea unui om pe nume Stolfuz. Acum vedea ceea ce voiam să ştie: că am murit în acel bordei, că am ţipat, că m-am luptat şi am pierdut.

Rupse coala. Domnul Harvey era în bucătărie şi-şi făcea ceva de mîncare – leberwurstul după care se dădea în vînt, un platou cu struguri albi dulci. Auzi un scîrţîit în tavan. Încremeni. Apoi altul şi se ridică de la masă, pătruns de o revelaţie bruscă.

Strugurii căzură pe jos şi fură striviţi de piciorul lui stîng în timp ce în camera de deasupra sora

mea țîșnea spre obloanele de aluminiu și forța fereastra înțepenită. Domnul Harvey urcă scările cîte două o dată. Sora mea sparse geamul, se căță pe acoperișul verandei și-și dădu drumul în jos cînd el se afla deja în holul de la etaj și o luase în direcția ei. Jgheabul cedă cînd se lăsă cu toată greutatea pe el. Cînd el ajunse în dormitor ea căzu în noroi printre tufele de muri și scaieți.

Dar nu se răni. În mod miraculos, nu se răni. Era miraculos de tînără. Sări în picioare cînd el era deja la fereastră și se repezise să iasă. Dar el se opri. O văzu alergînd spre tufele de soc. Numărul imprimat pe spatele ei îi rîdea în nas: 5! 5! 5!

Lindsey Salmon în tricoul de fotbal.

Samuel ședea cu părinții mei și cu bunica Lynn cînd Lindsey reuși să ajungă acasă.

— Dumnezeule! zise mama, prima care o zări prin ochiurile de geam mici și pătrate care mărgineau ușa de la intrare.

Și, pînă ca mama să-i deschidă, Samuel se repezi înainte, iar ea, fără să se uite la mama și nici chiar la tata, care șchiopăta, se azvîrli direct în brațele lui Samuel.

— Doamne, Doamne, Doamne! făcu mama văzînd noroiul și tăieturile.

Bunica veni lîngă ea.

Samuel îi puse mîna pe cap și-i dădu părul pe spate.

— Unde-ai fost?

Dar Lindsey se întoarse spre tata, care se făcuse parcă mai mic, mai slab decît acest copil înverșunat. M-a consumat gîndul că era atît de vie.

— Tati?

— Da, scumpo.

— Am reușit. Am intrat în casa lui.

Tremura, dar se sforţa să nu plîngă.

Mama interveni:

— Ce-ai făcut?

Dar sora mea n-o privi nici măcar o dată.

— Ţi-am adus asta. Cred că e important.

Ţinuse tot timpul în mînă desenul mototolit. Îi îngreunase aterizarea, dar reuşise să scape.

O frază pe care tatăl meu o citise în ziua aia îi reveni în minte. O rosti răspicat în timp ce o privea pe Lindsey în ochi.

— Nu există situaţie la care să te adaptezi mai repede ca starea de război.

Lindsey îi înmînă desenul.

— Mă duc să-l iau pe Buckley, zise mama.

— Mami, nici măcar nu vrei să te uiţi?

— Nu ştiu ce să zic. Bunica ta e la noi în vizită. Trebuie să fac cumpărături, să gătesc un pui. Nimeni nu-şi dă seama că avem o familie. Avem o familie, o familie şi un băiat şi trebuie să plec.

Bunica Lynn o conduse pe mama pînă la uşa din spate fără să încerce să o reţină.

După plecarea mamei, sora mea întinse mîna spre Samuel. În scrisul ascuţit al domnului Harvey, tatăl meu văzu ce văzuse şi Lindsey: schiţa virtuală a mormîntului meu. Îşi ridică privirea.

— Mă crezi acum? o întrebă el pe Lindsey.

— Da, tati.

Tatăl meu, recunoscător, avea de dat un telefon.

— Tati, zise ea.

— Da.

— Cred că m-a văzut.

Nu mi-aş fi putut închipui o fericire mai mare decît să o văd pe sora mea teafără în ziua aceea. Pe cînd mă întorceam de la foişor tremuram încă la gîndul cumplit că nu doar tata, mama, Buckley

şi Samuel ar fi putut-o pierde pe Pământ ci, cu egoism, aş fi putut-o pierde şi eu pe Pământ.

Franny venea spre mine dinspre bufet. Abia reuşeam să-mi ridic capul.

— Susie, îmi zise ea. Am ceva să-ţi spun.

Mă trase sub unul din felinarele demodate, apoi afară din cercul de lumină. Îmi dădu o foaie de hîrtie împăturită în patru.

— Cînd te simţi mai în putere, uită-te la ea şi du-te acolo.

Două zile mai tîrziu, harta lui Franny mă conduse pe un cîmp pe lîngă care mă plimbasem adesea, dar pe care, deşi era frumos, îl lăsasem necercetat. Desenul conţinea o linie punctată ce indica un drum. Nervoasă, căutam o cărare în lanul nesfîrşit de grîu. Am zărit-o chiar în faţa mea şi, cînd am început să umblu printre spice, hîrtia pe care o ţineam în mînă s-a dizolvat.

Drept în faţă se înălţa un măslin bătrîn şi frumos.

Soarele era sus pe cer, iar în dreptul măslinului era un luminiş. Am aşteptat doar o clipă, pînă ce-am văzut că lanul de grîu din partea cealaltă începuse să se unduiască. Venea cineva care nu culca spicele la pămînt.

Era mititică pentru vîrsta ei, aşa cum fusese pe Pământ şi purta o rochie cadrilată roasă la tiv şi la manşete.

Se opri şi ne privirăm lung una pe cealaltă.

— Vin aici aproape în fiecare zi, zise ea. Îmi place să ascult sunetele.

Pretutindeni în jurul nostru, mi-am dat seama, lanul de grîu foşnea în bătaia vîntului.

— O cunoşti pe Franny? am întrebat-o.

Fetiţa încuviinţă solemn din cap.

— Ea mi-a dat harta cu locul ăsta.

— Atunci înseamnă că eşti gata, zise ea, şi, pentru că se afla şi în raiul *ei*, începu să se

rotească de cîteva ori, rochiţa ei fluturînd în cerc. M-am aşezat sub un copac şi am privit-o.

După ce termină, veni spre mine şi se aşeză jos gîfîind.

— Eu eram Flora Hernandez, zise ea. Tu cum te numeai?

I-am spus şi atunci ea începu să plîngă fericită pentru că i-a fost dat să cunoască încă o fată pe care o ucisese el.

— Curînd vor sosi şi celelalte, zise ea.

Şi, în timp ce Flora se rotea, prin lanul de grîu veneau din toate părţile alte fete şi femei. Suferinţa noastră curgea de la una la alta ca apa dintr-un pahar într-altul. De fiecare dată cînd îmi spuneam povestea pierdeam cîte puţin, cîte un strop de durere. În ziua aceea am ştiut că doresc să spun povestea familiei mele. Fiindcă ororile de pe Pămînt sînt reale şi se petrec în fiecare zi. Ele sînt ca florile sau ca soarele: nu pot fi ţinute în frîu.

Cincisprezece

La început nu-i oprea nimeni şi asta îi plăcea atît de mult mamei lui – rîdea cu triluri cînd, după ce dădeau colţul unui magazin, ea scotea de sub haină obiectul şterpelit şi i-l întindea –, încît George Harvey rîdea şi el şi, văzînd-o ocupată cu noua ei pradă, profita de ocazie ca să o îmbrăţişeze.

Se bucurau amîndoi să scape după-amiaza de acasă de lîngă tatăl său şi să se ducă cu maşina în oraş ca să cumpere de-ale gurii. Trăiau din ce se nimerea. Făceau rost de bani vînzînd sticle şi fier vechi pe care le transportau la oraş în camionul vechi al moşului Harvey.

Cînd au fost prinşi prima oară, mama şi fiul au fost trataţi frumos de către femeia de la casierie. „Dacă puteţi plăti, plătiţi. Dacă nu, lăsaţi obiectul pe tejghea ca şi cînd nu v-aţi fi atins de el", zise ea cu seninătate şi-i făcu cu ochiul lui George Harvey, pe atunci un băieţel de opt ani. Mama lui a scos cutia cu aspirine din buzunar şi, sfioasă, a pus-o pe tejghea. Faţa i se posomorîse. „Nu eşti mai brează ca băiatul", o mustra deseori tatăl său.

Gîndul că ar putea fi prinşi devenise o nouă sursă de teroare în viaţa lui – o senzaţie de greaţă oribilă care-i întorcea stomacul pe dos. Putea spune după chipul încruntat şi ochii sfredelitori dacă persoana care venea spre ei era vreun vînzător care văzuse o femeie furînd.

Ea începu să-i dea obiectele furate ca să le ascundă la el, iar el făcea acest lucru pentru că aşa voia ea. După ce ieşeau şi se îndepărtau, ea începea să rîdă şi să dea cu dosul mîinii în volanul maşinii, numindu-l micul ei complice. Cabina se umplea de dragostea ei zvăpăiată, imprevizibilă şi pentru scurtă vreme – pînă cînd ei îi trecea starea de veselie, ori zăreau ceva strălucitor pe marginea drumului, ceva ce trebuia investigat pentru, vorba ei, „posibilităţile" lui – el se simţea liber ca pasărea cerului. Liber şi în siguranţă.

Îşi aminti sfatul pe care ea i-l dăduse prima oară cînd s-au aventurat pe o şosea din Texas şi ea a zărit lîngă drum o cruce albă de lemn. În jurul crucii erau coroane de flori proaspete şi uscate. Ochiul lui de animal de pradă fusese atras numaidecît de culori.

— Trebuie să ştii să priveşti dincolo de morţi. Uneori poţi lua de la ei podoabe interesante, îi zise mama lui.

Chiar şi atunci îşi putea da seama că fac ceva rău. Coborîră amîndoi din camion şi se apropiară de cruce, iar ochii mamei lui deveniră două punctişoare negre pe care era obişnuit să le vadă atunci cînd căutau ceva. Ea găsi o amuletă în forma unui ochi şi alta în forma unei inimi şi i le întinse lui George Harvey să se uite la ele.

— Nu ştiu ce-ar face taică-tău cu ele, dar le-am putea păstra numai pentru noi doi.

Mama lui avea o ascunzătoare secretă pe care nu i-o arătase niciodată tatălui său.

— Ce vrei, inima sau ochiul?

— Ochiul, zise el.

— Ce zici, trandafirii ăştia sînt destul de proaspeţi ca să-i luăm cu noi în maşină?

În noaptea aceea au dormit în camion, fiind prea tîrziu să se întoarcă în locul unde tatăl său lucra ca zilier la tăiatul lemnelor.

Dormiră, cum se întîmpla destul de des, ghemuiți unul în celălalt pe bancheta îngustă și incomodă a camionului. Mama lui, ca un cîine certat cu pătura, se tot foia și se răsucea înainte să adoarmă. La început George Harvey i se împotrivise, dar pe urmă își dăduse seama că lucrul cel mai înțelept era să stea moale și să suporte cu răbdare înghiontelile ei; căci nici unul nu putea să se odihnească în tihnă pînă cînd mama lui nu-și găsea locul.

Pe la miezul nopții, în timp ce visa la palatele delicate din cărțile ilustrate pe care le răsfoia în bibliotecile din oraș, cineva începu să bată în acoperișul cabinei. George Harvey și mama lui se ridicară în capul oaselor. Erau trei bărbați care se uitau pe geam înăuntru într-un fel pe care George Harvey îl recunoscu. Era felul în care se uita și tatăl său cînd se îmbăta cîteodată. O privire cu un efect dublu: fixînd-o pe mamă și făcînd abstracție de fiul ei.

El știu că nu trebuie să strige.

— Stai liniștit. N-au treabă cu tine, îi șopti ea.

El începuse să tremure sub pătura militară veche și roasă care-i acoperea.

Unul dintre bărbați se proptise în fața camionului. Ceilalți doi se suiseră pe scărițele camionului de o parte și de alta și izbeau cu pumnul în acoperiș, hlizindu-se și scoțînd obscen limba.

Mama lui scutură cu putere din cap, dar asta nu făcu altceva decît să-i întărîte. Bărbatul care stătea în fața camionului începu să-și frece șoldurile de capotă înainte și înapoi, iar ceilalți doi se porniră pe un rîs și mai zgomotos.

— Am să mă prefac că mă dau jos din maşină, îi şopti maică-sa, iar tu apleacă-te în faţă şi răsuceşte cheia cînd am să-ţi spun eu.

Ştia că i se transmite ceva foarte important, că ea avea nevoie de el. În ciuda calmului ei îndelung exersat, îi auzea scrîşnetul din glas, oţelul care răzbătea prin perdeaua fricii.

Ea le zîmbi bărbaţilor, iar aceştia, relaxaţi, izbucniră în urale, răstimp în care ea deplasă cu cotul schimbătorul de viteză.

— Acum, zise ea cu o voce scăzută şi monotonă, iar George Harvey se întinse şi răsuci cheia de contact. Camionul se trezi la viaţă. Motorul vechi de cînd lumea începu să huruie.

Bucuria animalică de pe chipurile bărbaţilor dispăru, iar cînd camionul se deplasă încet înapoi, se uitară după el cuprinşi de nelinişte. Băgînd într-a doua, ea urlă spre fiul ei: „Jos!" El simţi din plin şocul cînd bărbatul fu izbit de camion doar la cîţiva paşi de locul unde el stătea ghemuit pe podeaua cabinei. Trupul acestuia fu zvîrlit pe capotă, unde rămase cîteva secunde, pînă cînd mama lui manevră iar în marşarier. Avu o revelaţie despre felul cum trebuie trăită viaţa: nu ca un copil sau ca o femeie. Acestea erau cele mai rele două moduri de a exista.

Inima îi bătea năvalnic în timp ce o privea pe Lindsey alergînd spre tufişul de soc, dar se calmă numaidecît. Era o deprindere învăţată nu de la tată, ci de la mama sa: să acţionezi doar după ce-ai calculat cel mai prost rezultat al tuturor variantelor pe care le ai la îndemînă. Zări jurnalul mişcat din loc şi coala lipsă din caietul cu schiţe. Verifică geanta cu cuţitul. Luă cuţitul cu el în subsol şi-l lăsă să cadă în gaura pătrată sfredelită în fundaţie. Recuperă de pe poliţa de metal amuletele păstrate ca amintire de la

nenumăratele femei. Luă și cîntări în palmă piatra de Pennsylvania ce fusesè pe brățara mea Aducea noroc. Pe celelalte le înșiră pe batista lui albă, după care apucă cele patru colțuri ale batistei și făcu din ea un săculeț. Se întinse pe burtă și-și vîrî brațul adînc în gaură. Pipăi cu degetele libere în timp ce cu unul ținea săculețul pînă cînd dădu de capătul ruginit al unui suport de metal peste care zidarii turnaseră ciment. Agăță de el săculețul și-și trase înapoi brațul, după care se sculă în picioare. Cartea cu sonete o îngropase demult, vara, în pădurea din Valley Forge Park, îndepărtînd dovezile încetul cu încetul, așa cum făcuse de fiecare dată; de data asta – trebuia să spere – nu prea încet, totuși.

Trecuseră cel mult cinci minute, care puteau fi puse pe seama șocului și a mîniei. Pe faptul că verificase ceea ce oricare altul ar fi considerat drept obiecte de valoare: butonii de aur de la mansete, banii, uneltele de lucru. Dar știa că nu mai era timp de pierdut. Trebuia să telefoneze poliției.

Se strădui să se monteze. Începu să se plimbe, să inspire și să expire aerul cu rapiditate și, cînd telefonista îi răspunse, folosi un ton surescitat.

— Mi-a fost spartă locuința. Am nevoie de ajutorul poliției, zise el, redactîndu-și în minte propriul scenariu despre cele întîmplate, calculînd totodată cît de repede putea să dispară de acasă și ce anume avea să ia cu el.

Tatăl meu sună la secția de poliție și ceru să vorbească cu Len Fenerman. Dar acesta nu era de găsit. Tatăl meu fu informat că doi polițiști fuseseră trimiși deja să investigheze la fața locului. Ceea ce au văzut polițiștii cînd domnul Harvey le-a deschis ușa era un om din cale-afară de supărat, un om care, sub toate aspectele, afară de o anume trăsătură respingătoare pe care au

atribuit-o faptului că nu-şi putea stăpîni lacrimile, părea să reacţioneze destul de raţional faţă de evenimentele relatate.

Deşi informaţia despre schiţa pe care-o luase Lindsey le parvenise prin radio, poliţiştii au fost mult mai impresionaţi de solicitudinea cu care domnul Harvey le-a permis să-i cerceteze locuinţa. Omul părea să nutrească o sinceră simpatie pentru familia Salmon.

Poliţiştii păreau puşi în încurcătură. Au cercetat locuinţa mai mult de mîntuială, fără să găsească nimic altceva decît ceea ce au interpretat ca fiind dovezi de cumplită singurătate şi o încăpere la primul etaj, doldora cu căsuţe de păpuşi, minunate, după care au trecut la alte subiecte, întrebîndu-l de cînd începuse să le construiască. După cum aveau să declare mai tîrziu, în acea clipă au observat la el o schimbare bruscă. Parcă bucuros, acesta s-a dus în dormitor şi şi-a adus caietul cu schiţe fără să amintească de desenul furat. Poliţiştii au băgat de seamă că pe măsură ce le arăta schiţele cu căsuţele de păpuşi, domnul Harvey devenea tot mai afabil. I-au pus următoarea întrebare delicat.

— Domnule, i se adresă unul din poliţişti, vă putem duce la secţie pentru un interogatoriu mai amănunţit şi aveţi desigur dreptul să vă chemaţi avocatul, dar...

Domnul Harvey îl întrerupse.

— Aş fi fericit să vă răspund la orice întrebare aici. Sînt partea vătămată, dar nu doresc cîtuşi de puţin s-o aduc în instanţă pe biata fată.

— Tînăra care a pătruns în locuinţă, interveni celălalt poliţist, a luat ceva. O schiţă cu un lan de porumb şi pe el un fel de construcţie...

Felul în care Harvey a primit această veste, după cum aveau să-i relateze lui Fenerman mai

tîrziu poliţiştii, a fost spontan şi extrem de convingător. Toate datele se legau una de alta, astfel încît socotiră că nu exista riscul ca bărbatul să se facă nevăzut, asta în mare măsură şi pentru că, de la bun început, domnul Harvey nu fusese văzut ca un posibil suspect.

— Vai, biata fată, zise el. Îşi duse mîna la gură. Se întoarse la caietul său cu schiţe şi-l răsfoi pînă ce ajunse la un desen foarte asemănător cu cel pe care-l luase Lindsey.

— Desenul semăna cu ăsta, corect?

Poliţiştii – deveniţi spectatori – încuviinţară din cap.

— Am încercat să mă dumiresc, le mărturisi Harvey. Recunosc, grozăvia celor întîmplate m-a obsedat tot timpul. Cred că toţi vecinii s-au gîndit ce-ar fi putut face ca s-o împiedice. De ce n-au auzit nimic, de ce n-au văzut nimic? În mod cert fata a ţipat. Uitaţi-vă aici, le zise el celor doi poliţişti, arătînd cu stiloul spre un desen. Iertaţi-mă, dar în mintea mea îmi imaginez tot timpul construcţii şi după ce-am aflat mai tîrziu cît sînge s-a găsit în lanul de porumb şi faptul că pămîntul din locul respectiv era frămîntat m-am gîndit că poate...

Îi privea, căutîndu-le ochii. Amîndoi poliţiştii îl urmăreau. Voiau să-l urmărească. Nu descoperiseră nici o pistă, nici un cadavru, nici un indiciu. Poate că omul ăsta ciudat avea o teorie care se potrivea.

— În fine, poate că omul care a comis această faptă şi-a construit ceva în pămînt, o groapă – şi mărturisesc c-am început atunci să fiu preocupat de asta şi să fac o schiţă amănunţită, aşa cum procedez cu căsuţele de păpuşi, i-am pus o laviţă, un coş pentru fumul din sobă, în fine, aşa îmi stă în obicei.

Se opri.

— Am timp berechet la dispoziţie.
— Şi se potrivea? întrebă unul din poliţişti.
— Eram sigur c-am găsit ceva.
— De ce nu ne-aţi contactat?
— Asta nu le-ar fi adus înapoi copilul. Cînd am discutat cu domnul detectiv Fenerman, i-am spus că îl suspectam pe Ellis şi s-a văzut c-am greşit. Nu doream să vă deranjez cu teoriile unui simplu amator.

Ofiţerii se scuzară pentru faptul că a doua zi detectivul Fenerman avea să-l caute din nou, foarte probabil ca să discute aceleaşi aspecte. Să vadă caietul cu schiţe, să audă explicaţiile domnului Harvey în legătură cu lanul cu porumb. Ca un cetăţean îndatoritor ce era, domnul Harvey înţelegea toate astea, chiar dacă el era cel care avusese de suferit. Poliţiştii se documentară asupra a tot ceea ce făcuse sora mea din momentul cînd spărsese geamul de la subsol şi pînă cînd fugise pe fereastră. Au atins şi chestiunea daunelor, dar domnul Harvey le-a zis că le va plăti el din propriul buzunar, subliniind faptul că era perfect conştient de pierderea cumplită pe care o suferise domnul Salmon cu cîteva luni în urmă şi care părea să o afecteze acum şi pe sora bietei fete.

Pe măsură ce urmăream apropiindu-se sfîrşitul familiei mele, aşa cum o ştiam eu, îmi dădeam seama şi că şansele ca domnul Harvey să fie prins se diminuau.

După ce l-a luat pe Buckley de la Nate, mama s-a oprit la un telefon public în dreptul unui non-stop de pe autostradă. Îl rugă pe Len să o aştepte într-un magazin aglomerat şi de prost gust din mall, aflat nu departe de băcănie. El se conformă numaidecît. Pe cînd ieşea din garaj, telefonul din casă începu să sune, dar nu-l auzi.

Era deja așezat la volanul mașinii și se gîndea la mama, la cît de greșit era totul, dar nu-i putea spune „nu" din motive pe care n-avea timp destul ca să le analizeze sau să le respingă.

Mama parcurse repede distanța scurtă dintre băcănie și mall și, luîndu-l pe Buckley de mînă, îl conduse prin ușile de sticlă spre locul de joacă unde părinții puteau să-și lase odraslele în timp ce-și făceau cumpărăturile.

Buckley era în culmea fericirii.

— Locul de joacă! Pot să rămîn aici? o întrebă el cînd îi zări pe copiii de vîrsta lui sărind de pe trambulină și dîndu-se peste cap pe podeaua de cauciuc.

— Scumpule, chiar vrei să te dai și tu? îl întrebă ea.

— Te rog, zise el.

Ea formulă răspunsul ca pe o concesie maternă.

— În regulă, zise ea, iar el se îndreptă spre toboganul roșu de metal.

— Să fii cuminte, strigă după el. Nu-l lăsase niciodată să se joace acolo de unul singur.

Își dădu numele paznicului ce monitoriza locul de joacă și-i spuse că-și va face cumpărăturile jos, la Wanamaker's.

Pe cînd domnul Harvey își expunea teoria despre moartea mea, mama simți o mînă atingîndu-i ușor umerii în Spencer's, un magazin cu mărfuri de prost-gust. Se întoarse cu un sentiment de ușurare și îl văzu pe Len îndreptîndu-se spre ieșire, trecînd pe lîngă niște măști ce luceau în întuneric, niște bile negre de biliard din plastic, niște spiriduși purtînd lanțuri și un craniu uriaș care rînjea. Mama se luă după Len.

El nu se întoarse să o privească. Se ținea după el, la început emoționată, dar apoi enervată. În timp ce mergeau avea suficient timp de gîndire, dar ea nu voia să gîndească.

Într-un tîrziu îl văzu descuind o uşă albă încastrată într-un zid de aceeaşi culoare, pe care ea n-o observase înainte.

După zgomotele din capătul celălalt al coridorului întunecos îşi dădea seama că Len o adusese în interiorul mall-ului, în partea unde se afla sistemul de filtrare a aerului, ori poate uzina de pompare a apei. Nu-i păsa. Pe întuneric, îşi imagina că era în miezul propriei ei inimi şi-şi aduse aminte de planşa mărită din cabinetul medicului ei şi în aceeaşi clipă îl văzu pe tatăl meu într-un halat subţire de hîrtie şi în şosete negre, întins pe pat, iar doctorul explicîndu-le urmările unui atac de cord. Era pe punctul de a se lăsa copleşită de durere, de a începe să urle, de a-şi pierde minţile, cînd ajunse la capătul coridorului. Acesta dădea într-o încăpere uriaşă, înaltă de trei etaje, care fremăta şi zumzăia, pretutindeni şi parcă de-a valma pe rezervoarele şi bidoanele de metal fiind montate tot felul de beculeţe. Se opri să asculte, dar tot ce se putea auzi era huruitul asurzitor al aerului din mall, aspirat pentru a fi recondiţionat şi pus din nou în circulaţie. Nimic altceva.

L-am zărit pe Len înainte să-l vadă ea. Stînd solitar în semiîntuneric el o privi o clipă, căutînd dorinţa din ochii ei. Îi părea rău pentru tatăl meu, pentru familia mea, dar se scufundă în acei ochi. „Abigail, aş putea să mă înec în ochii tăi", vru el să-i spună, dar ştia că aşa ceva nu-i era permis.

Mama mea începu să desluşească tot mai multe forme în acest talmeş-balmeş de aparate strălucitoare şi pentru o clipă am simţit că încăperea îi era de ajuns, teritoriul străin era destul ca să-i aducă alinare. Îţi dădea senzaţia că eşti intangibilă.

Dacă n-ar fi fost mîna lui Len care s-a întins şi i-a mîngîiat degetele aş fi putut-o păstra pe

mama pentru mine. Încăperea ar fi putut rămîne doar un scurt răgaz din viaţa doamnei Salmon.

Dar el o atinse şi ea se întoarse. Nu avea însă puterea să-l privească. El acceptă această absenţă din partea ei.

M-am zvîrcolit în timp ce-i priveam şi m-am ţinut cu mîinile de banca din foişor, înghiţind lacomă aerul. Nu avea să ştie niciodată, gîndeam eu, că, în timp ce-l apuca pe Len de păr, iar el o cuprindea de mijloc, trăgînd-o mai aproape, bărbatul care mă omorîse îi conducea pe cei doi poliţişti afară din locuinţă.

Simţeam săruturile care o atingeau pe mama pe gît şi pe piept ca nişte paşi mărunţi şi grăbiţi de şoricel, ca nişte petale de flori, rupte una cîte una. Funeste şi deopotrivă minunate. Erau şoapte care o chemau departe de mine, de familia ei şi de suferinţa ei. Ea le urma cu trupul.

Len o luă de mînă şi o conduse de lîngă perete înăuntru, spre tubulatura încîlcită unde zgomotul de sus se adăuga corului general, răstimp în care domnul Harvey începuse să-şi împacheteze lucrurile; fratele meu cunoscuse o fetiţă care dansa hula-hoop într-un cerc; sora mea şi Samuel se întinseseră în patul ei, unul lîngă altul, îmbrăcaţi şi nervoşi; bunica dăduse pe gît trei rînduri de coniac, singură în bucătărie. Tatăl meu privea telefonul.

Mama îl apucă lacomă pe Len de haină şi de cămaşă, iar el o ajută. O privea cum se dezbracă, scoţîndu-şi jerseul peste cap, bluza şi puloverul pe gît, rămînînd în chiloţi şi combinezon. O privi îndelung.

Samuel o sărută pe sora mea pe ceafă. Mirosea a săpun şi unguent, şi în clipa aceea luă hotărîrea să n-o părăsească niciodată.

Len vru să spună ceva; am văzut-o pe mama privindu-i buzele întredeschise. Ea închise ochii şi porunci întregii lumi să păstreze tăcerea – cuvinte răcnite înlăuntrul craniului ei. Deschise din nou ochii şi-l privi. El avea gura încleştată. Îşi scoase combinezonul de bumbac şi-şi dădu jos chiloţii. Mama avea corpul meu, aşa cum n-avea să mai ajungă niciodată. Dar avea propria piele, de paloarea Lunii, şi ochii adînci ca marea. Era goală, pierdută, abandonată.

Domnul Harvey îşi părăsea pentru ultima oară locuinţa în timp ce mamei mele i se împlinea ultima dorinţă pe Pămînt: să afle o cale de scăpare, din inima ei frîntă, într-un adulter plin de îndurare.

Șaisprezece

La un an după moartea mea, dr. Singh sună acasă să anunțe că nu va veni la cină. Dar Ruana își făcea exercițiile, indiferent de împrejurări. Întinsă pe covor în singurul loc din casă care iarna părea să păstreze căldura, nu putea să nu întoarcă pe toate fețele în mintea ei absențele soțului, lăsîndu-se consumată de ele pînă cînd tot trupul o implora să nu se mai gîndească la el, ci să se concentreze – pe cînd se apleca în față cu brațele întinse pînă la tălpi –, să se miște, să-și ferece creierul și să uite de toate, în afară de dorința timidă și plăcută a mușchilor de a se întinde și a corpului de a se apleca.

Fereastra din sufragerie, ajungînd pînă aproape de podea, era întreruptă doar de carcasa de metal a microcentralei pe care Ruana prefera să o țină închisă, căci zgomotul ei o deranja. Vedea cireșul din curte, dar florile și frunzele dispăruseră. Cutia de mîncare pentru păsărele se legăna goală pe una dintre crengi.

Făcu cîteva întinderi pe spate pînă ce se încălzi, uitînd de sine, de casa în care locuia. Uită de propria-i vîrstă. De fiul ei. În mintea ei se furișa însă chipul soțului ei. Avea o premoniție. Nu credea că era vorba de o femeie, de vreo studentă care-l idolatriza, care-l făcea să întîrzie tot mai des. Știa ce anume era, căci și pe ea o posedase acest lucru, dar scăpase de el după ce, cu mult timp în urmă, o făcuse să sufere: ambiția.

Acum auzea ceva. Pe Holiday lătrînd cu două străzi mai jos și pe cîinele familiei Gilbert răspunzîndu-i; pe Ray umblînd prin camera lui. Ca o binecuvîntare, Jethro Tull erupse din nou, alungînd orice alt zgomot.

Afară de țigara ocazională pe care o fuma cît de discret putea, ca să nu-i dea idei lui Ray, se bucura de o sănătate de fier. Multe femei din cartier comentau cît de bine se ținea și unele chiar o întrebaseră cum de reușea, deși toate aceste abordări i se păreau simple încercări din partea lor de a face conversație cu vecina lor mai aparte, o femeie venită dintr-o altă țară. Dar, cum ședea în poziția Sukasana[1], respirînd încet și adînc, simțea că nu inspiră destul și că nu dă tot aerul afară. O neliniștea gîndul că nu știa ce va face după ce Ray va crește mare, iar soțul ei va rămîne tot mai multe ore la serviciu, gînd ce i se furișă mai întîi în talpă, apoi de-a lungul gambei pînă în genunchi, ajungîndu-i pînă în pîntece.

Clopoțelul de la ușă începu să sune.

Ruana fu fericită să scape și, deși era o persoană pentru care ordinea era și ea un soi de meditație, sări în picioare, își înfășură în jurul brîului un șal ce atîrna pe scaun și, în timp ce muzica lui Ray se revărsa pe scări în jos, se îndreptă spre ușă. Se gîndi doar pentru o clipă că ar putea fi un vecin. Un vecin care se plîngea de muzica dată prea tare, iar ea era îmbrăcată doar într-un costum mulat roșu și un șal.

Ruth stătea pe verandă, ținînd în mînă o sacoșă.

— Bună, zise Ruana. Cu ce-aș putea să te ajut?

— Am venit să-l văd pe Ray.

— Intră, te rog.

---

1. Poziție yoga, cu picioarele încrucișate și cu palmele așezate pe genunchi și întoarse în sus.

Toate aceste cuvinte fură mai mult strigate, din cauza zgomotului ce răzbătea de la etaj. Ruth intră în holul principal.

— Du-te sus, strigă Ruana, arătîndu-i scările.

O urmăream pe Ruana cum examina salopeta largă, puloverul pe gît, hanoracul lui Ruth. *Aş putea începe cu ea,* îşi spuse Ruana.

Ruth stătea în prăvălie cu mama ei cînd zărise lumînările printre farfuriile de carton, lingurile şi furculiţele din plastic. La şcoală devenise foarte conştientă de semnificaţia zilei şi, chiar dacă tot ce făcuse pînă atunci – să stea tolănită în pat şi să citească *Clopotul de sticlă*,[1] să o ajute pe maică-sa să facă curăţenie în locul pe care tatăl ei ţinea morţiş să-l numească „magazia de unelte" şi pe care ea îl botezase „şura poeziei" şi să o însoţească la prăvălie – nu reprezenta nimic care ar fi putut marca comemorarea morţii mele, era hotărîtă să facă totuşi ceva.

Cînd văzu lumînările ştiu numaidecît că se va duce la Ray să-l roage să vină cu ea. Ca urmare a deselor lor întîlniri lîngă groapa aruncătorilor de greutate, colegii lor vorbeau despre ei, în ciuda tuturor dovezilor contrare, ca despre un cuplu. Ruth putea desena oricîte nuduri de femei dorea, putea să-şi înfăşoare eşarfe pe cap, să scrie eseuri despre Janis Joplin, să protesteze vehement împotriva obiceiului fetelor de a se rade pe picioare şi sub braţ. În ochii colegilor de la Fairfax, rămînea fata ciudată care fusese văzută sărutînd un băiat ciudat.

Ceea ce nu putea înţelege nimeni – iar ei nu puteau spune nimănui – era că făceau un fel de

1. *The Bell Jar* (1963), singurul roman al poetei americane Sylvia Plath (1932-1963).

experiment. Ray mă sărutase numai pe mine, iar Ruth nu sărutase pe nimeni, aşa că amîndoi au fost de acord să se sărute şi să vadă ce se întîmplă.

— Nu simt nimic, zise Ruth după, pe cînd stăteau întinşi pe covorul de frunze sub arţar în spatele parcării cadrelor didactice.

— Nici eu, admise Ray.

— Ai simţit ceva cînd ai sărutat-o pe Susie?

— Da.

— Ce?

— Că voiam mai mult. În noaptea aia am visat c-o sărut din nou şi mă întrebam dacă se gîndea şi ea la acelaşi lucru.

— La sex?

— N-am mers cu gîndul aşa departe, zise Ray. Acum te sărut pe tine şi nu-i acelaşi lucru.

— Am putea să mai încercăm, zise Ruth. Eu una sînt dispusă, dacă nu spui nimănui.

— Credeam că-ţi plac fetele, zise Ray.

— Hai să facem o înţelegere, spuse Ruth. Ne prefacem amîndoi că eu sînt Susie.

— Eşti într-o dungă, îi răspunse Ray, zîmbind.

— Adică nu vrei? îl tachină Ruth.

— Mai arată-mi o dată desenele tale.

— E posibil să fiu într-o dungă, zise Ruth, scoţîndu-şi caietul din ghiozdan – îl umpluse cu nuduri copiate din *Playboy,* detaliind diversele părţi sus şi jos, adăugînd păr şi încreţituri acolo unde ele fuseseră estompate –, dar cel puţin nu mă obsedează desenele în cărbune.

Ray dansa prin cameră cînd intră Ruth. Avea ochelarii pe nas, dar la şcoală încerca să se descurce fără ei, căci erau groşi, iar tatăl său îi cumpărase o pereche dintre cele mai ieftine, cu rame rezistente. Avea pe el nişte jeanşi largi şi pătaţi şi un tricou în care Ruth îşi imagină (iar eu ştiam sigur) că dormise.

Se opri din dans de îndată ce o văzu stînd în prag cu sacoşa în mînă. Îşi ridică iute mîinile şi-şi dădu jos ochelarii, după care, neştiind ce să facă cu ei, îi flutură spre ea spunîndu-i:

— Bună!

— Poţi să-l dai mai încet? zbieră Ruth.

— Sigur!

Cînd vacarmul încetă, urechile îi mai vîjîiră o secundă şi în clipa aceea văzu ceva licărind în ochii lui Ray.

Acum el stătea în celălalt capăt al încăperii şi între ei era patul cu cearşafurile mototolite, iar deasupra atîrna un portret de-al meu, făcut de Ruth din memorie.

— L-ai pus pe perete, zise Ruth.

— Cred că-i foarte reuşit.

— Sîntem singurii care cred asta.

— Şi mama crede că-i frumos.

— E o femeie extraordinară, zise Ruth punînd jos sacoşa. Nu mă mir că eşti cam „anormalic".

— Ce-ai în sacoşă?

— Lumînări, zise Ruth. Le-am luat din prăvălie. E şase decembrie.

— Ştiu.

— Credeam că ne-am putea duce în lanul de porumb să le aprindem. Să-i spunem adio.

— De cîte ori se poate spune asta?

— Era o idee, zise Ruth. Mă duc singură.

— Nu, spuse Ray. Vin şi eu.

Ruth se aşeză, fără să-şi dea jos jacheta şi salopeta, aşteptînd ca el să-şi schimbe cămaşa. Îl privea, în timp ce stătea cu spatele spre ea, cît era de zvelt, dar cu muşchii de pe braţe reliefaţi, aşa cum le stă bine băieţilor; culoarea pielii, ca şi a mamei lui, era mult mai îmbietoare decît cea a propriei ei pieli.

— Ne putem săruta puţin, dacă vrei.

El se întoarse cu un zîmbet pe faţă. Începuse să-i placă experimentul. Nu se mai gîndea la mine, deşi nu-i putea spune asta lui Ruth.

Lui Ray îi plăceau înjurăturile şi dispreţul ei faţă de şcoală. Îi plăcea că era deşteaptă foc şi că nu dădea doi bani pe faptul că tatăl lui era doctor (chiar dacă nu un doctor adevărat, cum ţinuse ea să remarce), în timp ce tatăl ei se mulţumea să dea iama prin casele abandonate, sau că familia Singh avea cărţi cu toptanul, în vreme ce ea jinduia după ele.

Se aşeză lîngă ea pe pat.

— Nu vrei să-ţi scoţi hanoracul?

Ea şi-l scoase.

Şi astfel, de comemorarea morţii mele, Ray se lipi de Ruth şi cei doi se sărutară şi la un moment dat ea îl privi în faţă.

— Căcat! zise ea. Cred că simt ceva.

Cînd ajunseră în porumb Ray şi Ruth tăceau, iar el o ţinea de mînă. Ruth nu ştia dacă el o ţinea de mînă pentru că-mi comemorau moartea împreună sau fiindcă îi plăcea de ea. Creierul îi fierbea, obişnuita ei intuiţie era stearpă.

Apoi îşi dădu seama că nu era singura care se gîndea la mine. Hal şi Samuel Heckler stăteau în porumb cu mîinile vîrîte în buzunare şi cu spatele spre ea. Ruth observă narcise galbene pe pămînt.

— Voi le-aţi adus? îl întrebă Ruth pe Samuel.

— Nu, zise Hal, răspunzînd în locul fratelui său. Le-am găsit aici cînd am ajuns.

Doamna Stead privea de sus din dormitorul fiului ei. Decise să-şi pună paltonul şi să se ducă în lanul de porumb. Nici măcar nu încercă să se gîndească dacă locul ei era sau nu acolo.

Grace Tarking se plimba cînd o zări pe doamna Stead ieşind din casă cu o poinsettia. Schimbară

cîteva cuvinte în stradă. Grace îi spuse că se duce acasă, dar că va veni şi ea mai tîrziu.

Grace dădu două telefoane, unul prietenului ei care locuia în apropiere într-o zonă ceva mai înstărită şi celălalt familiei Gilbert. Aceştia nu-şi reveniseră cu totul în urma rolului straniu pe care-l jucaseră în descoperirea morţii mele, credinciosul lor labrador dînd de primul indiciu. Grace se oferi să-i însoţească, fiindcă erau oameni mai în vîrstă şi pentru ei era o adevărată provocare să o ia direct pe peluzele vecinilor şi să umble pe terenul bolovănos din lanul de porumb, dar da, domnul Gilbert îi spusese că voia să vină. Aveau nevoie de asta, mai ales soţia sa, îi mărturisi el lui Grace Tarking, deşi vedeam cît era de bolnav. Întotdeauna încerca să-şi ascundă durerea purtîndu-se atent cu soţia sa. Deşi la un moment dat se gîndiseră să-şi dea cîinele unei alte familii, acesta le aducea amîndurora multă alinare.

Domnul Gilbert se întreba dacă Ray, care îi mai ajuta din cînd în cînd – un băiat drăguţ care fusese judecat greşit –, ştia, drept care sună la familia Singh. Ruana îi zise că fiul ei era probabil deja acolo şi că va veni şi ea.

Lindsey se uită pe fereastră şi o văzu pe Grace Tarking mergînd braţ la braţ cu doamna Gilbert, iar pe prietenul lui Grace sprijinindu-l pe domnul Gilbert, luînd-o cu toţii peste pajiştea din faţa casei familiei O'Dwyer.

— Mami, se-ntîmplă ceva în lanul de porumb, zise ea.

Mama îl citea pe Molière, autor pe care-l studiase asiduu la colegiu, dar de care uitase de atunci. Era înconjurata de cărţile care o individualizaseră ca studentă eminentă: Sartre, Colette, Proust, Flaubert. Îi scosese pe toţi de pe rafturile din dormitor şi-şi promisese să-i recitească în acel an.

— Nu mă interesează, îi spuse ea lui Lindsey, dar sînt sigură că-l va interesa pe tatăl tău cînd se va întoarce acasă. De ce nu te duci sus să te joci cu fratele tău?

De mai multe săptămîni sora mea se purta ca o fiică îndatoritoare, încercînd să-i facă pe plac mamei mele, în pofida semnalelor pe care aceasta le trimitea. Dincolo de privirea ei glacială se ascundea ceva. Lindsey era sigură de acest lucru. Rămase lîngă mama, lîngă fotoliul ei şi-i privi pe vecinii noştri pe fereastră.

* * *

Cînd se lăsă întunericul, lumînările pe care cei sosiţi mai tîrziu avuseseră prevederea să le ia cu ei luminau lanul de porumb. Toţi cei pe care-i cunoscusem sau alături de care şezusem în clasă de la grădiniţă şi pînă în clasa a opta păreau să fie de faţă. Pe cînd ieşea din şcoală, după ce-şi pregătise clasa pentru lecţia de-a doua zi cu experimentul anual privind digestia animalelor, domnul Botte observă că se întîmpla ceva. Se duse pînă pe cîmp şi, cînd îşi dădu seama despre ce era vorba, se întoarse la şcoală şi dădu cîteva telefoane. Pe una dintre secretare moartea mea o dărîmase complet. Veni împreună cu fiul ei. Mai erau cîţiva profesori care nu veniseră la comemorarea oficială de la şcoală.

Vestea despre presupusa vinovăţie a domnului Harvey începuse să circule de la un vecin la altul în seara de Thanksgiving. A doua zi era singurul lucru despre care discutau toţi vecinii – era cu putinţă? Era posibil ca omul acela ciudat care trăise atît de liniştit printre ei să o fi ucis pe Susie Salmon? Dar nimeni nu îndrăznea să se apropie de-ai mei ca să afle amănunte. Verişorii prietenilor şi taţii băieţilor care tundeau iarba de

pe peluze fuseseră întrebaţi dacă ştiau ceva. Toţi cei care ar fi putut afla cu ce se ocupa poliţia fuseseră iscoditi pe parcursul întregii săptămîni şi, astfel, comemorarea mea era atît un mod de a-mi cinsti memoria, cît şi un prilej pentru vecini de a găsi mîngîiere unul la altul. Un criminal trăise printre ei, îi salutase pe stradă, cumpărase de la fiicele lor prăjituri, vîndute în scopuri caritabile, şi de la fiii lor abonamente de revistă.

Trepidam de emoţie în raiul meu văzînd tot mai mulţi oameni adunîndu-se în lanul de porumb, aprinzînd lumînări şi pornindu-se să îngîne un cîntec grav ca un prohod, pe care domnul O'Dwyer îl auzise demult la bunicul său din Dublin. La început vecinii mei se simţiră oarecum stînjeniţi, dar secretara şcolii, agăţîndu-se de domnul O'Dwyer, a cărui voce răsuna peste întreaga adunare, şi-o adăugă pe a ei, mai puţin melodioasă. Ruana Singh stătea ţeapănă într-un rînd din spate, la oarecare depărtare de fiul ei. Dr. Singh sunase chiar în clipa în care se pregătea să plece ca să-i spună că va rămîne la birou peste noapte. Dar alţi taţi, ajunşi acasă de la serviciu, îşi parcaseră maşinile pe alei şi ieşiseră să se alăture vecinilor. Cum să stea în birouri ca să-şi întreţină familiile şi totodată să vegheze asupra copiilor lor, asigurîndu-se că erau în afara primejdiei? Ca grup, aveau să descopere că era un lucru imposibil, indiferent de cîte reguli ar fi impus. Ceea ce mi se întîmplase mie i se putea întîmpla oricui.

Nimeni nu a sunat la noi acasă. Familia mea nu a fost deranjată. Bariera impenetrabilă ce împrejmuia şindrilele, coşul de pe acoperiş, stiva de lemne, aleea din faţa casei, gardul viu era asemenea stratului curat de gheaţă ce îmbracă arborii după ploaie şi îngheţ. Casa noastră arăta ca oricare alta de pe stradă şi totuşi nu era la fel.

Crima avea o poartă de culoarea sîngelui, în spatele căreia se afla ceva ce nimeni nu-şi putea imagina.

Cînd cerul deveni trandafiriu, Lindsey înţelese ce se întîmpla. Mama nu-şi ridicase deloc ochii din carte.

— Ţin o slujbă pentru Susie. Ascultă, zise Lindsey.

Crăpă puţin fereastra. Aerul rece de decembrie şi sunetele îndepărtate ale cîntecului pătrunseră în casă.

Mama apelă la întreaga ei energie.

— Am fost deja la o slujbă, zise ea. Mie mi-a ajuns una.

— Ce ţi-a ajuns?

Coatele mamei mele se sprijineau pe braţele galbene ale fotoliului. Se aplecă înainte şi umbra îi ascunse faţa, încît lui Lindsey îi fu greu să-i vadă expresia de pe chip.

— Nu cred că ea ne aşteaptă acolo. Nu cred că aprinsul lumînărilor şi toate chestiile astea îi cinstesc memoria. Există şi alte feluri de-a o cinsti.

— Care? întrebă Lindsey. Era aşezată cu picioarele încrucişate pe covorul din faţa mamei, care stătea în fotoliul ei, marcînd cu degetul pasajul din Molière.

— Vreau să fiu mai mult decît o mamă.

Lindsey credea că poate înţelege acest lucru. Şi ea voia să fie mai mult decît o fată.

Mama puse cartea pe tava cu ceaşca de cafea şi se lăsă să alunece din fotoliu pînă ce ajunse pe covor. Am fost uimită s-o văd făcînd asta. Mama nu obişnuia să stea pe jos. Şedea la măsuţa pentru plata facturilor sau pe fotoliul cu rezemătoare pentru cap sau, uneori, pe marginea canapelei, cu Holiday ghemuit lîngă ea.

Mama luă mîna lui Lindsey în palmele ei.

— O să ne părăseşti? o întrebă Lindsey.

Mama şovăi. Cum să spună ceva ce ştia deja? În loc de asta, spuse o minciună.

— Promit să nu vă părăsesc niciodată.

Ceea ce îşi dorea cel mai mult era să fie din nou fetişcana fără griji care aşeza vasele de porţelan pe rafturile din Wanamaker's, care ascundea de şeful ei ceaşca Wedgwood cu mînerul spart, care visa să trăiască la Paris ca Simone de Beauvoir şi Sartre, care se întorsese acasă în ziua aceea şi rîsese în sinea ei de blegul de Jack Salmon, un tip drăguţ, chiar dacă nu suporta fumul de ţigară. Cafenelele din Paris erau pline de fum de ţigară, îi spusese ea, şi el păruse impresionat. La sfîrşitul acelei veri, cînd l-a invitat înăuntru şi au făcut dragoste pentru prima oară în viaţă, ea îşi aprinsese o ţigară, iar el îi spusese mai mult în glumă că va fuma şi el una. Cînd i-a dat ceaşca albastră de porţelan ciobită ca să o folosească drept scrumieră, recursese la toate cuvintele ei preferate ca să înfrumuseţeze povestea cu spartul, apoi cu ascunsul sub haină a de-acum îndrăgitei cești Wedgwood.

— Vino aici, puiule, zise mama, iar Lindsey o ascultă. Se lăsă pe spate, sprijinindu-se de pieptul mamei mele, care o legănă stîngace, şezînd pe covor.

— Te descurci atît de bine, Lindsey; îl ţii pe tatăl tău în viaţă. Şi amîndouă auziră maşina parcînd pe alee.

Lindsey se lăsă legănată în timp ce mama se gîndea la Ruana Singh stînd în spatele casei sale şi fumînd. Aroma dulce a ţigării Dunhill ajunsese pînă pe drum şi o purtase pe mama undeva departe. Ultimului ei prieten înaintea tatălui meu îi plăceau ţigările Gauloise. Era un zgîmboi cam pretenţios, gîndi ea, dar ah-atît-de-serios, într-un fel care o făcea şi pe ea ah-atît-de-serioasă.

— Mami, vezi lumînările? o întrebă Lindsey privind lung pe fereastră.

— Du-te şi ajută-l pe taică-tău, îi spuse mama.

Sora mea îl întîlni pe tata în antreu în timp ce îşi agăţa în cui cheile şi haina. Da, se vor duce şi ei, zise el. Fireşte că se vor duce.

— Tati! strigă fratele meu de sus, iar sora şi tatăl meu se duseră să-l vadă.

— La ordinul tău, zise tata în timp ce Buckley îl percheziţiona.

— M-am săturat să-l tot protejez, zise Lindsey. Nu-i normal să nu-l includem şi pe el. Susie a murit. El ştie asta.

Fratele meu îşi ridică privirea spre ea.

— Se dă o petrecere în cinstea lui Susie, zise Lindsey, iar eu şi tata o să te luăm cu noi.

— Mami-i bolnavă? întrebă Buckley.

Lindsey nu vru să-l mintă, însă simţea că era o descriere precisă a ceea ce ştia ea.

— Da.

Lindsey se înţelese cu tatăl meu să se întîlnească jos, răstimp în care ea îl duse pe Buckley în camera lui să se schimbe.

— Ştii c-o văd? zise Buckley, iar Lindsey îl privi atentă. Vine şi vorbeşte cu mine şi stă cu mine cînd tu joci fotbal.

Lindsey nu ştiu ce să spună, dar îşi întinse braţele, îl apucă şi-l strînse la piept, aşa cum făcea şi el adesea cu Holiday.

— Eşti o dulceaţă, îi spuse ea fratelui meu. Întotdeauna voi fi aici, orice s-ar întîmpla.

Tata coborî scările în felul său greoi, cu mîna stîngă ţinîndu-se strîns de balustrada de lemn, pînă cînd ajunse pe dalele de piatră de la parter.

Apropierea lui era zgomotoasă. Mama luă cartea de Molière şi se strecură în sufragerie, unde el

n-o putea vedea. Citea şezînd în colţul sufrageriei, ascunzîndu-se de familia ei. Aştepta ca uşa de la intrare să se deschidă şi să se închidă.

Vecinii şi profesorii mei, prietenii şi familia mea făcuseră un cerc în jurul unui punct ales la întîmplare, nu departe de locul unde fusesem ucisă. Tata, sora şi fratele meu auziră din nou cîntecul cînd au ajuns afară. Tatăl meu tînjea cu toată fiinţa lui după lumină şi căldură. Voia atît de mult să fiu prezentă în mintea şi inima fiecăruia. Am descoperit ceva în timp ce priveam: aproape toţi îşi luau rămas-bun de la mine. Deveneam una dintre multele fete dispărute. Aveau să se întoarcă cu toţii la casele lor, lăsîndu-mă să mă odihnesc în pace, o scrisoare din trecut ce nu avea să mai fie deschisă şi citită. Aş fi putut şi eu să le spun adio, să le doresc tot binele, să-i binecuvîntez pentru gîndurile lor curate. O strîngere de mînă pe stradă, un obiect căzut şi ridicat, recuperat şi înapoiat, o fluturare de mînă prietenoasă de la o fereastră îndepărtată, o încuviinţare din cap, un surîs, un moment în care ochii surprind poznele vreunui copilaş.

Ruth fu prima care-i zări pe cei trei membri ai familiei mele şi-l trase de mînecă pe Ray.

— Du-te să-l ajuţi, şopti ea, iar Ray, care-l întîlnise pe tatăl meu în prima zi din ceea ce avea să fie o lungă călătorie în care să-l încolţească pe ucigaşul meu, făcu cîţiva paşi înainte. Samuel se desprinse şi el de ceilalţi. Ca nişte preoţi tineri, amîndoi îi aduseră pe tata, sora şi fratele meu în mijlocul grupului de oameni, care se dădură în lături, făcîndu-le loc şi devenind dintr-o dată tăcuţi.

Tatăl meu nu mai ieşise în lume de luni de zile decît ca să meargă la serviciu, de unde se

întorcea direct acasă. Uneori şedea în curtea din spate, dar nu-i mai întîlnise de mult pe vecinii săi. Acum îi privea de aproape, faţă în faţă, şi-şi dădea seama că fusesem iubită de oameni pe care nici măcar nu-i mai putea recunoaşte. Inima lui bătea din nou fierbinte, cum nu se mai întîmplase nici el nu ştia de cînd, în afară de clipele scurte şi uitate petrecute în tovărăşia lui Buckley.

Îl privi pe domnul O'Dwyer.

— Stan, zise el, Susie obişnuia să stea vara la fereastră şi să asculte cum cîntai la tine în curte. Îi plăcea la nebunie. N-ai vrea să ne cînţi ceva?

Şi, cu harul ce ţi se acordă arareori şi nu atunci cînd doreşti cel mai mult – atunci cînd vrei să salvezi de la moarte pe cineva iubit –, domnul O'Dwyer, poticnindu-se doar la prima notă, cîntă cu glas pătrunzător, limpede şi frumos.

Toată lumea îşi uni glasurile cu al său.

Mi-am amintit nopţile de vară despre care vorbea tatăl meu. Întunericul se lăsa cu greu şi speram întotdeauna să aducă răcoarea cu el. Cîteodată, stînd la fereastra deschisă din hol, simţeam o adiere, iar acea adiere aducea muzică din casa familiei O'Dwyer. În timp ce-l ascultam pe domnul O'Dwyer luînd la rînd toate baladele irlandeze pe care le învăţase demult, adierea începea să miroasă a ţărînă, ozon, arome de iarbă şi de muşchi, ceea ce însemna un singur lucru: furtuna.

Urma o minunată şi vremelnică tăcere, cînd Lindsey şedea în camera ei pe divanul cel vechi şi învăţa, tatăl meu îşi citea cărţile în „bîrlog", iar mama, la parter, cosea sau spăla.

Îmi plăcea să mă schimb într-o cămaşă de noapte lungă din bumbac şi să ies pe verandă cînd ploaia începea să cadă cu stropi grei pe acoperiş, cînd adierile veneau din toate părţile şi îmi

lipeau de trup cămaşa. Era cald şi minunat şi după cîteva momente soseau fulgerul şi tunetul.

Mama stătea în prag şi, după ce-şi rostea obişnuitul avertisment: „O să răceşti zdravăn", devenea tăcută. Amîndouă ascultam apa şiroind şi bubuitul tunetului şi miroseam pămîntul ce se înălţa să ne salute.

— Pari invincibilă, mi-a spus mama într-o seară.

Îmi plăceau aceste clipe cînd amîndouă simţeam parcă acelaşi lucru. M-am întors spre ea şi înfăşurată în cămaşa subţire, i-am zis:

— Aşa şi sînt.

Instantanee

Cu aparatul primit de la părinţi i-am surprins pe-ai mei în zeci şi zeci de poze. Atît de multe încît tatăl meu m-a rugat să aleg rolele care credeam eu că merită developate. Pe măsură ce costurile pasiunii mele creşteau, ţineam în sertar o cutie cu „Role de trimis" şi una cu „Role de păstrat". Acesta era, cum spunea mama, singurul indiciu că aş fi avut aptitudini organizatorice.

Îmi plăcea felul în care bliţurile Kodakului marcau clipa fugară, cea care avea să dispară pe vecie, lăsînd în urmă fotografia. După ce se consumau, luam beculeţele de bliţ şi le treceam dintr-o mînă într-alta pînă cînd se răceau. Filamentele lor rupte aveau culoarea albăstrie a marmurei topite, iar sticla subţire rămînea uneori afumată. Cu aparatul meu de fotografiat imortalizasem momentul, descoperind astfel un mod de a opri timpul şi de a-l conserva. Nimeni nu-mi putea lua acea imagine, fiindcă era proprietatea mea.

* * *

Într-o seară din vara anului 1975, mama se întoarse spre tatăl meu şi-i zise:

— Ai făcut vreodată dragoste în apele oceanului?

Iar el îi răspunse:

— Nu.

— Nici eu, zise mama. Hai să ne prefacem că sîntem în valuri, iar eu plec şi poate nu ne mai vedem niciodată.

A doua zi plecă la cabana tatălui ei din New Hampshire.

Tot în vara aceea, cînd Lindsey, Buckley ori tatăl meu deschideau uşa casei, găseau pe verandă cîte o caserolă cu mîncare sau o prăjitură. Uneori, spre bucuria tatălui meu, plăcintă cu mere. Nu ştiau dinainte ce fel de mîncare vor găsi. Caserolele pregătite de doamna Stead erau oribile. Prăjiturile doamnei Gilbert erau prea zemoase, dar acceptabile. Iar plăcintele de la Ruana, raiul pe Pămînt.

Şezînd în birou în nopţile lungi de după plecarea mamei, tatăl meu încerca să uite recitind pasaje din scrisorile lui Mary Chestnut către soţul ei din timpul Războiului Civil[1]. Încerca să se dezbare de orice vină, să alunge orice speranţă, dar nu putea. O dată reuşi totuşi să zîmbească scurt. „Ruana Singh face o plăcintă mortală", îşi notă el în jurnal.

Într-o după-amiază de toamnă, tatăl meu ridică receptorul şi o auzi pe bunica Lynn.

— Jack, îl anunţă bunica, mă bate gîndul să vin să stau cu voi.

Tata rămase tăcut, dar firul de telefon era încărcat de ezitare.

— Vreau să vă ajut, pe tine şi pe copii. Am stat destul în mausoleul ăsta.

---

1. În *A Diary from Dixie*, Mary Boykin Chestnut (1823-1886), soţia senatorului şi generalului de brigadă Jefferson Davies, face o descriere pe cît de precisă, pe atît de suculentă a Sudului american din timpul Războiului Civil.

— Lynn, abia am început să ne obişnuim, îngăimă el.

Totuşi, nu se putea bizui pe mama lui Nate să-l supravegheze tot timpul pe Buckley. La patru luni după plecarea mamei mele, absenţa ei temporară începea să aducă a permanenţă.

Bunica insistă. O vedeam cum rezistă în faţa ultimei înghiţituri de votcă din pahar.

— Am să mă abţin de la băutură pînă... – se concentră – pînă după cinci şi, ce dracu', de tot dacă crezi că-i necesar, zise ea.

— Îţi dai seama ce spui?

Ţinînd în mînă telefonul, bunica se simţea pătrunsă de o senzaţie de claritate din palmă şi pînă-n picioarele vîrîte în balerini.

— Da, îmi dau seama. Aşa cred.

Abia după ce aşeză receptorul în furcă, el îşi permise să se întrebe: *Unde o să o PUNEM?*

Era limpede pentru toată lumea.

În decembrie 1975 se împlinea un an de cînd domnul Harvey îşi făcuse bagajele, dar nu se mai ştia nimic despre el. O vreme, pînă cînd hîrtia s-a murdărit sau s-a rupt, pe vitrinele magazinelor fusese lipit un portret aproximativ de-al domnului Harvey. Lindsey şi Samuel obişnuiau să dea cîte o raită prin cartier sau să-şi petreacă timpul liber în atelierul lui Hal. Lindsey nu frecventa cafeneaua unde se duceau ceilalţi colegi. Proprietarul era un om al legii şi ordinii. Mărise de două ori poza lui George Harvey şi o prinsese cu scotch pe uşa de la intrare. Oricărui client care-l întreba îi oferea cu dragă inimă amănuntele sinistre: adolescentă, lan de porumb, doar un antebraţ găsit.

În cele din urmă, Lindsey îl rugă pe Hal să o ducă la secţia de poliţie. Voia să ştie exact cum

stăteau lucrurile. Lăsîndu-l pe Samuel în atelier, Hal şi Lindsey o porniră cu motocicleta prin zloata din decembrie.

De la bun început tinereţea şi dîrzenia lui Lindsey îi luaseră pe nepregătite pe poliţişti. Dîndu-şi seama treptat cu cine aveau de-a face, începuseră să-i dea mai multă importanţă acestei fetişcane de cincisprezece ani, extrem de concentrată, poate chiar nebună, cu sîni ca nişte cupe mici şi perfecte, picioare foarte lungi, dar arcuite, ochi de cremene, dar şi ca nişte flori albastre.

Pe cînd aşteptau pe o bancă de lemn în faţa biroului căpitanului, lui Lindsey i se păru că vede ceva în celălalt capăt al încăperii, un obiect pe care îl recunoscu numaidecît. Acesta se afla pe biroul detectivului Fenerman şi ceea ce-l făcea să iasă în evidenţă era culoarea. Mamei ei îi plăcuse întotdeauna roşul chinezesc, aproape de negăsit în natură, un roşu mai viu decît roşul trandafirului, roşul rujurilor clasice. Mama noastră era mîndră că putea să poarte roşul chinezesc, remarcînd de fiecare dată cînd îşi lega la gît o anumită eşarfă că era o culoare pe care nici bunica Lynn n-ar fi îndrăznit să o pună pe ea.

— Hal, zise ea, toţi muşchii încordîndu-i-se pe cînd privea cu luare-aminte obiectul tot mai familiar de pe biroul lui Fenerman.

— Da.

— Vezi baticul ăla roşu?

— Da.

— N-ai putea să mi-l aduci?

Cînd Hal privi spre ea, îi zise:

— Cred că-i al mamei mele.

Hal se ridică de pe bancă să i-l aducă, şi chiar atunci Len intră în încăpere prin spatele lui Lindsey. O bătu uşor pe umăr în clipa cînd îşi

dădu seama ce avea de gînd să facă Hal. Lindsey şi detectivul Fenerman se priviră lung unul pe celălalt.

— Ce caută eşarfa mamei mele la dumneavoastră?

El se bîlbîi.

— O fi lăsat-o în maşina mea cîndva.

Lindsey îl privi drept în ochi. Ochii ei erau limpezi, grăbiţi să afle cele mai proaste veşti.

— Ce făcea mama în maşina dumneavoastră?

— Bună, Hal, zise Len.

Hal ţinea în mînă eşarfa. Lindsey o smulse din mîna lui, iar glasul ei deveni mînios.

— Ce caută la dumneavoastră eşarfa mamei mele?

Şi, deşi Len era detectivul, Hal observă primul – arcuindu-se deasupra ei ca un curcubeu – aura revelaţiei. Exact cum se întîmpla la ora de algebră sau de engleză cînd sora mea era prima care calcula suma lui *x* sau îşi lămurea colegii asupra înţelesurilor duble ale cuvintelor. Hal o luă pe Lindsey de umeri.

— E cazul să plecăm, îi zise el.

Ea îşi plînse neîncrederea mai tîrziu în faţa lui Samuel în ungherul atelierului.

Cînd împlini şapte ani fratele meu, construi un fort pentru mine. Era ceva ce ne înţeleseserăm să facem împreună, ceva ce tatăl meu nu mai găsea putere în el să facă, fiindcă îi amintea prea mult de cortul pe care-l ridicase împreună cu acum dispărutul domn Harvey.

În casa domnului Harvey se mutase o familie cu cinci fetiţe. Dinspre piscina pe care şi-o construiseră în primăvara de după dispariţia lui George Harvey, rîsetele lor ajungeau pînă în biroul tatălui meu. Rîsete de fetiţe – fetiţe cruţate.

Cruzimea sorții era ca o sticlă ce se spărgea întruna în urechile tatălui meu. În primăvara lui 1976, mama fiind plecată, își închidea fereastra de la „bîrlog" chiar și în serile călduroase ca să nu le audă glasurile. Îl urmărea pe fiul său cum se plimbă solitar printre cele trei tufișuri de răchită, vorbind de unul singur. Buckley adusese oalele goale de teracotă din garaj. Mai luase cu el și răzuitorul de noroi dintr-o latură a casei unde acesta zăcuse uitat. Orice obiect cu care să construiască zidurile fortului. Cu ajutorul lui Samuel, Hal și Lindsey, urni din loc doi bolovani uriași din fața parcării pînă în curtea din spate. Era o pleașcă, nu alta, ceea ce-l făcu pe Samuel să-l întrebe:

— Cu ce vei face acoperișul?

Buckley se uita la el întrebător, în vreme ce Hal scana în memorie obiectele depozitate în atelierul său, amintindu-și de două bucăți de tablă ondulată proptite de peretele din spate. Și astfel, într-o seară caldă tatăl meu privi în jos și nu-l mai zări pe fiul său. Buckley se cuibărise în fort. Intrînd de-a bușilea, trăgea după el oalele de terra-cotta, după care proptea o scîndură ce ajungea aproape pînă la acoperiș. În fort pătrundea destulă lumină ca să poată citi. Hal îi făcuse hatîrul să scrie cu spray negru pe ușa din placaj NU INTRAȚI cu litere de-o șchioapă.

Citea mai ales *Răzbunătorii* și *X-Men*. Voia să fie Wolverine, cel care avea un schelet alcătuit din cel mai dur metal din univers și care putea vindeca peste noapte orice rană. În cele mai neobișnuite clipe se gîndea la mine, îi era dor de glasul meu, voia să ies din casă și să ciocănesc în acoperișul fortului său, cerînd să fiu lăsată înăuntru. Uneori și-ar fi dorit ca Samuel și Lindsey să stea mai mult pe-afară sau ca tatăl său să se joace cu

el aşa cum făcea odată. Să se joace fără acel zîmbet umbrit de îngrijorare, fără acea disperare care, ca un cîmp de forţe invizibile, învăluia acum totul. Dar fratele meu nu-şi permitea să ducă lipsa mamei mele. Se adîncea în poveşti în care oamenii slabi se preschimbau în creaturi puternice sau îşi foloseau ochii ca să lanseze raze ucigătoare sau purtau la ei ciocane magice cu care-şi croiau drum chiar şi prin oţel sau urcau pe zidurile zgîrie-norilor. Cînd se supăra, era Hulk, iar în restul timpului, Spidey[1]. Cînd se simţea înfrînt, se preschimba în ceva mai voinic decît un băieţel şi astfel Buckley creştea, cum s-ar spune, de unul singur. O inimă cînd inimă, cînd piatră, cînd inimă, cînd piatră. Privindu-l, mă gîndeam la vorbele bunicii Lynn cînd Lindsey şi cu mine ne dădeam ochii peste cap sau ne strîmbam în spatele ei: „Aveţi grijă cu strîmbăturile alea. S-ar putea să rămîneţi aşa".

Într-o zi Buckley veni acasă de la şcoală cu o poveste pe care o compusese el: „A fost odată ca niciodată un băieţel pe care-l chema Billy. Lui Billy îi plăcea să exploreze. El a văzut o gaură şi s-a băgat în ea şi nu a mai ieşit din ea niciodată. Sfîrşit".

Tatăl meu era prea distrat ca să vadă ceva deosebit în asta. Imitînd-o pe mama, lipi foaia de hîrtie pe frigider chiar în locul unde se aflase înainte demult uitatul desen cu Întretărîmurile făcut de Buckley. Dar fratele meu ştia că ceva nu era în regulă cu povestea lui. Îşi dăduse seama de acest lucru după felul cum reacţionase învăţătoarea lui, revenindu-şi ca după o surpriză, aşa cum făceau personajele din benzile lui desenate. Luă coala de hîrtie de pe frigider şi veni cu ea în fosta mea cameră, în timp ce bunica Lynn era jos

1. Personaje de benzi desenate.

în bucătărie. O împături în patru și o ascunse în salteaua goală a patului meu.

Într-o zi călduroasă din toamna lui 1976, Len Fenerman cercetă cutia din depozitul cu probe. În ea se aflau scheletele animalelor din cartier pe care le descoperise în gaura din peretele domnului Harvey, împreună cu confirmarea analizei de laborator privind urmele de var nestins. Supraveghease personal percheziția, dar oricît de mult săpaseră nu mai găsiseră oseminte în celelalte părți ale locuinței. Pata de sînge de pe podeaua garajului era singura mea carte de vizită. Len petrecuse săptămîni, apoi luni de zile, aplecat asupra unui xerox după schița furată de Lindsey. Își dusese echipa înapoi în porumb, unde au săpat și iar au săpat pînă cînd, în cele din urmă, au găsit o sticlă veche de Cola în capătul celălalt al cîmpului. Indicii solide: amprente care se potriveau cu cele ale domnului Harvey și care se găseau din belșug în locuința sa, precum și amprente care se potriveau cu cele de pe certificatul meu de naștere. În mintea lui nu mai exista nici un dubiu: Jack Salmon avusese dreptate de la bun început.

Dar, deși se străduise din greu să dea de urma lui George Harvey, acesta parcă se evaporase cu totul. Nu găsise nici un document pe care să apară numele acestuia. Oficial, George Harvey nu exista.

Ceea ce lăsase în urmă erau căsuțele pentru păpuși, drept pentru care Len luase legătura cu întreprinzătorul care le comercializa și cu oamenii avuți care îi comandaseră replici ale propriilor lor case. Nimic. Îi sunase pe artizanii care construiau scaune, uși și ferestre miniaturale, pe cei care decorau obiecte din sticlă și alamă, pe cei care confecționau flori și arbori artificiali. Nimic.

Se așează în fața probelor la un birou modest din subsolul secției. Privi teancul de fluturași făcuți de tatăl meu. Îmi memorase bine chipul, dar continua să-l privească. Ajunsese să creadă că în cazul meu singura speranță era numărul tot mai mare de construcții din cartierul nostru. Toate săpăturile și modificările terenului puteau aduce în orice moment la suprafață vreo pistă care să-i dea răspunsul de care avea nevoie.

Pe fundul cutiei era punga de plastic cu căciuliță mea cu zurgălăi. Cînd i-o dăduse mamei mele, ea se prăbușise pe podea. Încă nu putea preciza momentul în care se îndrăgostise de ea. Eu știam că era ziua în care el stătuse de vorbă cu mama în timp ce ea desena pe o coală de hîrtie cerată omuleți în formă de bețigașe, iar Buckley și Nate dormeau pe canapea, picioarele lor de-abia atingîndu-se. Îmi părea sincer rău pentru el. Încercase să rezolve cazul meu și eșuase. Încercase să o iubească pe mama mea și eșuase.

Len privi schița lanului de porumb furată de Lindsey și fu nevoit să recunoască faptul că, din cauza scrupulelor pe care și le făcuse, îi îngăduise ucigașului să scape. Nu se putea scutura de această vină. Știa, chiar dacă secretul era numai al lui, că-și petrecuse acea zi în mall împreună cu mama mea și că era vinovat de libertatea lui George Harvey.

Își scoase portofelul din buzunarul de la spate și înșiră pe birou pozele cu toate cazurile nerezolvate la care lucrase pînă atunci. Printre aceste poze era și aceea a soției sale. Le întoarse pe toate cu fața în jos. Pe fiecare notase „Dispărută". Nu avea să mai aștepte o dată care să marcheze faptul că înțelegea „cine" sau „de ce" sau „cum". Nu avea să înțeleagă niciodată toate motivele

care o îndemnaseră pe soţia sa să se sinucidă. Nu avea să înţeleagă niciodată de ce dispăreau atîţia copii. Puse toate aceste fotografii în cutia cu probele mele şi stinse lumina în încăperea rece.

Nu ştia însă următorul lucru:

În Connecticut, pe 10 septembrie 1976, un vînător care se întorcea la maşină zărise pe jos ceva ce strălucea: amuleta mea cu piatra de Pennsylvania. Acesta observă apoi că pămîntul din jur fusese răscolit de un urs. Ursul scosese la suprafaţă nişte oase, incontestabil scheletul unui picior de copil.

Mama rezistă doar o iarnă în New Hampshire, după care i se năzări să se ducă în California, să parcurgă întreaga distanţă cu maşina. De fapt, se gîndise la asta dintotdeauna, dar nu reuşise niciodată să se urnească din loc. Un bărbat pe care-l cunoscuse în New Hampshire îi vorbise de podgoriile ce se întindeau nu departe de San Francisco, unde ar fi putut să se angajeze. O slujbă uşor de obţinut, muncă fizică şi, dacă doreai, anonimat absolut. Toate trei i se păreau de bun augur.

Bărbatul voise să se culce cu ea, dar ea îl refuzase. Ştia deja că nu asta era calea de ieşire. Încă din acea după-amiază petrecută cu Len în măruntaiele mall-ului îşi dăduse seama că din relaţia lor n-avea să iasă nimic. La drept vorbind, nici nu-l putuse simţi.

Îşi făcuse bagajele pentru California şi le trimitea vederi fratelui şi sorei mele din fiecare oraş în care se oprea. „Salut, am ajuns în Dayton. Pasărea-emblemă a statului Ohio e cardinalul." „Am văzut Mississippi-ul ieri pe la asfinţit. E într-adevăr un rîu mare."

În Arizona, la distanţă de opt state de cel mai îndepărtat loc pe unde umblase vreodată, plăti

cazarea şi luă o găletuşă cu cuburi de gheaţă din aparatul de pe coridor. A doua zi avea să ajungă în California şi-şi cumpărase o sticlă de şampanie ca să sărbătorească evenimentul. Se gîndea la ce îi povestise bărbatul din New Hampshire, cum petrecuse un an întreg curăţînd mucegaiul din butoaiele uriaşe în care era păstrat vinul. Stătea culcat pe spate şi răzuia cu un cuţit straturile de mucegai. Mucegaiul avea culoarea şi consistenţa ficatului şi, oricît de mult se spăla, ceasuri întregi după aceea era urmărit de musculiţe.

Sorbi şampania dintr-un pahar de plastic şi se uită în oglindă. Îşi impuse să privească. Îşi aminti de prima noastră seară de Anul Nou, cînd toţi cinci rămăseserăm treji pînă dimineaţa. Organizase ziua în aşa fel încît Buckley să doarmă destul. Cînd se trezise după lăsarea întunericului, Buckley era sigur că în noaptea aceea avea să vină cineva mai bun decît Moş Crăciun. Avea în minte imaginea de „big bang" a unei sărbători supreme în care avea să fie transportat în ţara jucăriilor.

Cîteva ceasuri mai tîrziu, după ce Buckley se lăsase moale în poala mamei şi începuse să caşte, iar ea îşi trecea degetele prin părul lui, tatăl meu o zbughise în bucătărie să pregătească nişte cacao cu lapte, iar sora mea şi cu mine am pus pe masă tortul de ciocolată. După ce ceasul a bătut de douăsprezece ori şi în tot cartierul nu se auzeau decît nişte strigăte îndepărtate şi cîteva salve de tun, fratelui meu nu-i venea să creadă. Era atît de dezamăgit, încît mama nu mai ştia ce să facă. Parcă ar fi avut-o în faţa ochilor pe faimoasa Peggy Lee copil, cîntînd *Asta-i tot?*

Mama îşi aminti că tatăl meu l-a ridicat pe Buckley în braţe şi a început să cînte. Ne-am

alăturat şi noi glasurile: *„Let ole acquaintance be forgot and never brought to mind, should ole acquaintance be forgot and days of auld lang syne!"*[1]

Buckley ne privea mirat. Prinse din zbor cuvintele străine ca pe nişte baloane de săpun plutind pe deasupra lui.

— *Lang syne*? întrebă el cu o privire mirată.

— Ce-nseamnă asta? i-am întrebat pe părinţii mei.

— Frumoasele vremuri de-odinioară, zise tatăl meu.

— Vremurile apuse, spuse mama şi numaidecît începu să adune firimiturile de prăjitură din farfurie.

— Hei, Ochi ca Marea, zise tata. La ce te gîndeşti?

Îşi aminti că i-a răspuns închizîndu-se în sine, ca şi cînd spiritul ei ar fi avut un robinet – răsuceşti spre dreapta şi, iat-o, în picioare, rugîndu-mă să o ajut să facă curăţenie.

În toamna anului 1976, ajungînd în California, se duse direct pe ţărmul oceanului şi opri motorul maşinii. Se simţea de parcă ar fi condus patru zile la rînd înconjurată numai de familii – familii ciorovăindu-se, familii zbierînd, familii urlînd, familii sublim stresate de viaţa de zi cu zi – şi avu un sentiment de uşurare cînd zări valurile prin parbrizul maşinii. Nu putea să nu-şi aducă aminte de cărţile pe care le citise în facultate.

---

1. *Auld Lang Syne,* veche baladă scoţiană, prelucrată de poetul Robert Burns (1759-1796). În traducere aproximativă: „Hai să uităm de tot ce-a fost, să nu ne gîndim iară, hai să uităm de tot ce-a fost, demult, odinioară".

Deşteptarea[1]. Şi ce i se întîmplase unei scriitoare, Virginia Woolf[2]. Totul părea minunat atunci în trecut – vag şi romantic –, pietroaiele din buzunare, mersul prin valuri.

Coborî stîncile după ce-şi legase puloverul lejer în jurul brîului. Jos nu vedea decît stînci colţuroase şi valurile. Umbla cu grijă, mai atentă la picioare decît la priveliştea din faţa ei – eram îngrijorată să nu alunece cumva.

Singurul gînd al mamei – ca un botez purificator – era să ajungă pînă la acele valuri, să atingă cu picioarele celălalt ocean, din cealaltă parte a ţării. Ce uşor ar fi fost să poţi apoi s-o iei de la capăt! Sau poate viaţa semăna mai mult cu jocul acela oribil de la orele de educaţie fizică: alergi dintr-un capăt într-altul într-un spaţiu închis, mutînd dintr-un loc într-altul nişte cuburi mari de lemn? Tot ce gîndea era: *trebuie să ating valurile, valurile, valurile*, iar eu priveam cum tălpile ei navigau printre stînci. Cînd am auzit-o, am făcut amîndouă acelaşi lucru – am ridicat privirea, şocate.

Pe plajă era un bebeluş.

Între stînci era un golf mic şi nisipos, observă şi mama mea acum, iar pe o pătură întinsă pe nisip se tîra o fetiţă purtînd o boneţică împletită, de culoare roz, o flanelă şi cizmuliţe. Nu se afla nimeni lîngă ea pe pătură, în afară de o jucărie albă – mama a crezut că-i un miel.

Cu spatele spre mama care cobora printre stînci stătea un grup de bărbaţi – foarte serioşi

---

1. *The Awakening* (1899) de Kate Chopin (1851-1904), roman îndrăzneţ pentru timpurile sale. O tînără mamă, descoperindu-şi instinctele şi vocaţia artistică, îşi abandonează familia, iar în final se sinucide.
2. La 28 martie 1941 Virginia Woolf s-a aruncat în rîul Ouse, în apropiere de locuinţa ei din Sussex.

şi agitaţi – în costume negre şi bleumarin, cu pălării şi pantofi după ultima modă. Ochiul meu de fotograf versat zări numaidecît trepiedurile şi ecranele de difuzie înconjurate de cabluri, care, mişcate de un tînăr cînd spre stînga, cînd spre dreapta, modificau lumina ce cădea asupra fetiţei de pe pătură.

Mama începu să rîdă, dar, cu excepţia unui operator care se întoarse şi o zări printre stînci, toţi ceilalţi erau ocupaţi. Mi-am închipuit că era vorba de o reclamă pentru ceva, pentru ce? Fetiţe noi şi proaspete care să le înlocuiască pe ale voastre? Mama rîdea şi i-am văzut chipul luminîndu-se, un chip înnegurat însă de cute stranii.

Mama observase valurile din spatele fetiţei – minunate, îmbătătoare –, care s-ar fi putut sui domol pe nisip şi ar fi putut să o răpească de pe ţărm. Firește, toţi acei bărbaţi stilaţi ar fi alergat spre fetiţă, însă ea s-ar fi înecat în cîteva clipe – nimeni, nici chiar o mamă cu toţi nervii încordaţi, gata să anticipeze orice nenorocire, n-ar fi putut-o salva dacă valurile ar mai fi urcat niţel, dacă viaţa şi-ar fi urmat cursul firesc şi un accident neprevăzut ar fi tulburat litoralul paşnic.

În aceeaşi săptămînă îşi găsi de lucru la podgoria Krusoe, într-o vale nu departe de Bay[1]. Sorei şi fratelui meu le trimitea vederi cu momente luminoase din viaţa ei, sperînd că reuşea să pară veselă în spaţiul restrîns al unei vederi.

Cînd era liberă, obişnuia să se plimbe pe străzile din Sausalito sau din Santa Rosa – oraşele simandicoase în care toţi oamenii erau, la drept vorbind, nişte străini – dar, oricît se străduia să scruteze necunoscutul dătător de speranţă, cînd intra în vreun magazin sau cafenea, cei patru pereţi dimprejur începeau să respire ca nişte

1. San Francisco Bay.

plămîni. Atunci simţea durerea cumplită, oroarea, urcînd de-a lungul coapselor şi strecurîndu-i-se în măruntaie, lacrimile aidoma unei oştiri minuscule şi necruţătoare înaintînd spre frontul ochilor, şi atunci începea să respire adînc, să înghită hulpav aerul, sforţîndu-se să nu plîngă într-un local public. Cerea la restaurant cafea şi pîine prăjită, pe care o ungea cu lacrimile ei. Intra în cîte o florărie şi cerea narcise, iar cînd nu găsea nici măcar un fir se simţea prădată. Era o dorinţă atît de mică – o floare galbenă, strălucitoare.

Prima comemorare spontană din lanul de porumb îi trezise tatălui meu dorinţa să facă mai mult. Organiza în fiecare an cîte o comemorare la care veneau din ce în ce mai puţini vecini şi prieteni. Veneau cei obişnuiţi, ca Ruth şi familia Gilbert, şi mai ales elevi de liceu care, cu trecerea timpului, nu-mi mai ştiau decît numele şi chiar şi pe acesta din vreo sursă obscură şi îndepărtată, nume invocat ca un avertisment pentru orice elev atras de singurătate. Mai ales pentru fete.

Ori de cîte ori aceşti străini îmi pomeneau numele, parcă simţeam înţepătura unui ac. Nu era o senzaţie plăcută ca atunci cînd mi-l rostea tatăl meu sau cînd şi-l nota în jurnal Ruth. Era senzaţia că, într-o singură suflare, eram înviată şi îngropată totodată. Ca şi cînd aş fi fost trecută la ora de economie în coloana cu mărfuri convertibile: Ucisa. Cîţiva profesori, printre care domnul Botte, îşi aminteau de mine ca de o fată în carne şi oase. Uneori, în pauza de prînz se ducea să se aşeze în Fiatul său roşu şi se gîndea la fiica pe care o pierduse din cauza leucemiei. În depărtare de la fereastra lui se deslușea lanul de porumb. Adeseori se ruga pentru mine.

În doar cîţiva ani Ray Singh se făcuse un băiat atît de frumos încît parcă îi vrăjea pe cei din jur.

La cei şaptesprezece ani ai săi nu arăta încă a adult, dar nici nu era departe. Degaja un soi de asexualitate contemplativă care-l făcea atrăgător atît pentru bărbaţi cît şi pentru femei, genele lungi, pleoapele grele, părul negru şi des aducînd mai degrabă cu trăsăturile delicate ale unui copil.

Îl priveam pe Ray cu un alt fel de dor decît cel pe care-l nutream pentru toţi ceilalţi. Cu dorul de a-l atinge şi de a-l strînge în braţe, de a înţelege acel trup pe care el şi-l cerceta cu ochi reci. Obişnuia să se aşeze la birou şi să citească *Anatomia lui Gray*[1], cartea lui preferată, şi, în funcţie de ce citea, îşi palpa artera carotidă sau urmărea cu degetul mare cel mai lung muşchi al corpului omenesc – sartorius, care pornea din partea exterioară a şoldului spre interiorul genunchiului. Avea noroc că era subţirel, oasele şi muşchii distingîndu-i-se clar sub piele.

Pînă să-şi facă bagajele pentru Universitatea Pennsylvania, învăţase pe de rost atîţia termeni şi atîtea definiţii încît am început să fiu îngrijorată. Cu toate noţiunile acelea în cap, cum de mai putea creierul lui să reţină ceva? Prietenia lui Ruth, iubirea mamei sale, amintirea mea aveau să fie împinse în spate ca să facă loc cristalinului şi capsulei sale, canalelor semicirculare ale urechii sau – preferatele mele – funcţiilor sistemului nervos simpatic.

Nu era cazul să mă-ngrijorez. Ruana căutase prin toată casa după ceva, orice, care să aibă aceeaşi importanţă şi greutate ca *Anatomia*, un obiect pe care fiul ei să-l aibă la el şi care, spera ea, să păstreze viu romantismul firii sale. Fără ştirea lui, îi vîrîse în geantă antologia de poeme

1. *Gray's Anatomy*, celebru manual al lui Henry Gray, publicat pentru prima oară în 1918.

indiene. În ea se afla poza mea, de mult uitată. Cînd îşi despachetă lucrurile în dormitorul din Hill House, poza căzu lîngă pat. Indiferent cum ar fi disecat-o – vasele globului meu ocular, anatomia chirurgicală a foselor mele nazale, nuanţa deschisă a epidermei mele –, nu putea evita buzele pe care le sărutase odată.

În iunie 1977, în ziua care ar fi trebuit să fie cea a absolvirii mele, Ruth şi Ray erau plecaţi deja. Terminînd liceul din Fairfax, Ruth se mutase în New York, luînd cu ea vechiul geamantan roşu al mamei sale, plin cu haine noi şi negre. Absolvind devreme, Ray se apropia deja de sfîrşitul anului său de boboc la Penn.

În aceeaşi zi în bucătăria noastră bunica Lynn îi dădea lui Buckley o carte despre grădinărit. Îi povesti apoi cum plantele se nasc din seminţe. Că ridichile pe care el nu putea să le sufere cresc cel mai repede, dar că florile cresc şi ele tot din seminţe. Şi începu să-l înveţe numele lor: cîrciumărese şi gălbenele, pansele şi liliac, garoafe şi petunii şi viţă de vie.

* * *

Cîteodată, mama suna din California. Părinţii mei aveau conversaţii grăbite şi dificile. Ea întreba de Buckley, Lindsey şi Holiday. Întreba cum merg lucrurile pe acasă şi dacă era ceva ce ar fi trebuit să ştie.

— Îţi mai simţim încă lipsa, îi zise el în decembrie 1977, cînd frunzele căzuseră deja toate, scuturate şi măturate de vînt, iar pămîntul mai aştepta încă zăpada care întîrzia.

— Ştiu asta, zise ea.

— Şi cum rămîne cu predatul? Nu asta îţi doreai?

— Ba da, admise ea.

Suna de la telefonul din biroul podgoriei. Lucrurile se mai liniştiseră după îmbulzeala de la prînz, dar curînd aveau să sosească cinci limuzine cu femei în vîrstă, bete criţă. Tăcu, după care spuse ceva ce nimeni, cu atît mai puţin tatăl meu, n-ar fi putut contesta.

— Planurile se mai schimbă.

În New York, Ruth locuia pe Lower East Side în debaraua unei bătrîne. Era singura locuinţă pe care şi-o putea permite şi oricum nu avea intenţia să rămînă mult timp acolo. În fiecare zi îşi muta salteaua de două persoane într-un colţ ca să aibă loc unde să se îmbrace. Venea acasă doar o dată pe zi şi, dacă putea, nu pierdea mult timp acolo. Debaraua era pentru dormit şi pentru a avea o adresă – o nişă mititică, dar stabilă, în imensitatea oraşului.

Lucra ca barmaniţă, iar în orele libere colinda prin Manhattan. O urmăream cum bocănea pe trotuar cu bocancii ei excentrici, sigură că pe oriunde umbla erau femei care mureau ucise. Jos, în casa scărilor, sau sus, în apartamentele somptuoase. Zăbovea la semafoare, scanînd cu ochii strada din faţa ei. În cafenelele şi barurile unde se oprea să meargă la toaletă, după ce comanda ce aveau mai ieftin în meniu, avea obiceiul să-şi noteze în jurnal scurte rugăciuni.

Era tot mai convinsă că poseda o a doua privire pe care n-o mai avea nimeni. Nu ştia la ce avea să-i folosească, în afară de faptul că-şi nota o mulţime de lucruri pentru viitor, dar în orice caz nu se mai temea. Lumea femeilor şi copiilor ucişi pe care-i vedea devenise pentru ea la fel de reală ca şi aceea în care trăia.

În biblioteca universităţii, Ray citea un material despre vîrsta a treia, al cărui titlu cu litere de-o şchioapă era „Stadiile morţii". Era un studiu

realizat în azilurile de bătrîni, unde mulţi dintre pacienţi le povesteau medicilor şi surorilor că noaptea vedeau pe cineva stînd la căpătîiul patului. Adesea, acest cineva încerca să le vorbească sau să-i cheme pe nume. Uneori pacienţii ajungeau într-o asemenea stare de agitaţie în timpul acestor stări maniacale, încît trebuia să li se dea sedative sau să fie legaţi de paturi.

Articolul explica mai departe că aceste viziuni erau rezultatul micilor atacuri cerebrale care deseori preced moartea. „Ceea ce lumea consideră îndeobşte a fi Îngerul Morţii reprezintă, de fapt –, şi acest lucru ar trebui lămurit în discuţiile cu familia pacientului – consecinţele unei serii scurte de atacuri cerebrale care anunţă deja un proces rapid de degradare."

Pentru o clipă, marcînd cu degetul locul din carte, Ray îşi imagină cum ar fi dacă, stînd aplecat peste patul vreunui pacient în vîrstă, şi dispus să accepte orice posibilitate, ar simţi ceva trecînd pe lîngă el şi atingîndu-l uşor, aşa cum i se întîmplase lui Ruth în parcarea şcolii, cu ani în urmă.

Domnul Harvey dormea pe unde apuca în perimetrul Northeast Corridor, între împrejurimile oraşului Boston şi hotarele nordice ale statelor din sud, o regiune unde reuşea să găsească de lucru mai uşor şi fără prea multe întrebări. Mai făcea şi cîte o încercare de reabilitare. Îi plăcuse întotdeauna Pennsylvania şi străbătuse acest stat în lung şi-n lat, oprindu-se uneori şi petrecîndu-şi noaptea în spatele magazinului non-stop, mai la sud de şoseaua principală, nu departe de zona noastră, unde supravieţuise o creastă de pădure între magazin şi calea ferată şi unde, de fiecare dată cînd revenea, găsea tot mai multe mucuri de ţigară şi cutii de bere goale. Îi făcea şi acum plăcere să conducă prin preajma fostului său

cartier. Îşi asuma acest risc în zorii zilei sau noaptea tîrziu cînd fazanii, cîndva în număr mare, mai aveau încă obiceiul să traverseze şoseaua, farurile maşinii captînd lucirea goală a orbitelor lor pe cînd aceştia se grăbeau să ajungă de cealaltă parte a drumului. Nu se mai vedeau copii şi tineri veniţi să culeagă mure pînă la marginea cartierului nostru, căci vechiul gard de la fermă, odinioară încărcat cu tufe, fusese dat jos ca să facă loc altor case. Cu timpul, învăţase să culeagă ciuperci şi uneori se îndopa cu ele atunci cînd rămînea peste noapte pe vreo pajişte din Valley Forge Park. Într-o asemenea noapte l-am văzut apropiindu-se de doi tineri excursionişti care muriseră după ce mîncaseră ciuperci otrăvitoare pe care le luaseră drept comestibile. Discret, le-a scotocit buzunarele şi i-a uşurat de lucrurile de valoare, după care a luat-o din loc.

Hal, Nate şi Holiday erau singurii pe care Buckley îi lăsa să intre în fort. Iarba dispăruse de sub bolovani şi cînd ploua interiorul fortului se transforma într-o băltoacă fetidă, dar construcţia rămase la locul ei, deşi Buckley o vizita din ce în ce mai rar, astfel că pînă la urmă Hal îl sfătui să-i aducă unele îmbunătăţiri.

— Buck, trebuie s-o protejăm de apă, îi spuse Hal într-o zi. Ai zece ani, eşti destul de mare ca să mă ajuţi la călăfătuit.

Iar bunica Lynn n-avea ce face, îi plăceau bărbaţii şi pace. Îl încurajă pe Buck să facă ce-i spusese Hal, iar cînd află că Hal urma să treacă pe la noi, îşi puse pe ea hainele cele bune.

— Ce găteşti? o întrebă tatăl meu într-o sîmbătă dimineaţă, atras din „bîrlog" de aromele îmbietoare de unt şi lămîie şi de aluatul auriu din tăvi.

— Brioşe, zise bunica Lynn.

Tatăl meu o privi atent, ca să vadă dacă se simte bine. Avea încă halatul pe el, şi deşi la zece dimineaţa erau aproape treizeci de grade, ea purta ciorapi şi era machiată. În curte tatăl meu îl zări pe Hal în maieu.

— Pentru Dumnezeu, Lynn, zise el. Băiatul ăsta ţi-ar putea fi...

— Dar e în-cîn-tă-tor!

Tatăl meu clătină din cap şi se aşeză la masă.

— Mata Hari, cînd termini plăcinţelele de amor?

În decembrie 1981 Len nu vru să răspundă unui apel primit din Delaware, unde o crimă comisă în Wilmington avea, se pare, elemente în comun cu cadavrul unei fete ucise găsit în 1976 în Connecticut. Un detectiv, lucrînd peste program, reuşise cu mare greutate să stabilească o legătură între amuleta cu piatra de Pennsylvania din cazul Connecticut şi lista obiectelor pierdute în crima comisă asupra mea.

— Cazul e clasat, îi spuse Len bărbatului de la capătul firului.

— Vrem să vedem ce aveţi.

— George Harvey, zise Len cu glas tare, iar detectivii de la birourile învecinate se întoarseră spre el. Crimă comisă în decembrie 1973. Victima, Susie Salmon, de paisprezece ani.

— Aţi găsit cadavrul lui Simon?

— Salmon, ca şi specia de peşti. Am găsit un antebraţ, zise Len.

— Rude?

— Da.

— Scheletul găsit de noi are dinţi. Aveţi fişa ei dentară?

— Da.

— S-ar putea să aducă ceva mîngîiere familiei, încheie bărbatul de la capătul firului.

Len se întoarse la cutia cu probe la care sperase să nu se mai uite niciodată. Trebuia să-i sune cîndva pe-ai mei. Dar avea să aştepte pînă cînd era sigur că detectivul din Delaware a aflat ceva.

* * *

După ce Samuel îi povesti despre schiţa furată de Lindsey, Hal lucră pe tăcute aproape opt ani de zile prin propria lui reţea de amici motociclişti ca să dea de urma lui George Harvey. Dar, la fel ca Len, Hal jurase să nu spună nimic pînă ce nu era sigur că descoperise o pistă. Şi nu fu sigur niciodată. Cînd într-o seară un motociclist Hell's Angels, pe nume Ralph Cichetti, care recunoştea de bună voie că petrecuse o vreme la „mititica", îi vorbi despre mama lui care, credea el, fusese ucisă de un bărbat căruia îi închiriase una din camere, Hal începu să-i pună întrebările obişnuite. Întrebări eliminatorii privind înălţimea, greutatea, preocupările. Bărbatul nu se numea George Harvey, deşi asta nu însemna mare lucru. Crima însă nu semăna deloc. Sophie Cichetti avea patruzeci şi nouă de ani. Fusese omorîtă în propria-i locuinţă cu un obiect contondent, iar cadavrul ei fusese descoperit intact în casă. Hal citise destule romane poliţiste ca să ştie că ucigaşii lucrau după anumite tipare, că aveau moduri ciudate, dar semnificative de a opera. În timp ce Hal încerca să regleze motocicleta hodorogită a lui Cichetti, trecură la alte subiecte, după care amîndoi rămaseră tăcuţi. Cînd Cichetti adăugă un amănunt, Hal simţi că i se zburleşte părul de pe ceafă.

— Individul confecţiona căsuţe de păpuşi, zise Ralph Cichetti.

Hal îl sună pe Len.

Anii trecură. Copacii din curtea noastră crescură înalţi. Îi priveam pe-ai mei, pe prieteni şi pe vecini, pe profesorii pe care-i avusesem şi pe care mi-i imaginam că-i am, liceul la care visasem. Şezînd în foişor, mă prefăceam că stau pe cea mai înaltă ramură a arţarului sub care fratele meu înghiţise un beţigaş şi unde încă se mai juca de-a v-aţi-ascunselea cu Nate sau că m-am cocoţat pe balustrada din casa scării într-o locuinţă din New York şi o aştept pe Ruth. Obişnuiam să studiez împreună cu Ray. Să conduc maşina împreună cu mama pe autostrada Pacific Coast, adulmecînd aerul sărat în cîte o după-amiază caldă. De regulă, însă, încheiam fiecare zi împreună cu tatăl meu în „bîrlog".

Rînduind în minte toate aceste imagini din veghea mea neîntreruptă, am observat că un singur fapt – moartea mea – le lega pe toate de o sursă unică. Nimeni n-ar fi putut prezice că dispariţia mea avea să tulbure micile întîmplări de pe Pămînt. Dar eu mă agăţam de aceste întîmplări, le adunam ca pe nişte comori. Nici una nu se pierdea cît timp eu eram acolo şi priveam.

Odată, la slujba de seară, pe cînd Holly cînta la saxofon, iar doamna Bethel Utemeyer o acompania la vioară, l-am zărit pe Holiday jucîndu-se cu un samoiez alb şi pufos. Trăise pe Pămînt pînă la o vîrstă apreciabilă, iar după plecarea mamei începuse să doarmă la picioarele tatălui meu, nefiind deloc dispus să-l scape din ochi. A stat lîngă Buckley pînă ce acesta şi-a terminat fortul. Era singurul care avea voie să rămînă pe verandă cînd Lindsey şi Samuel se sărutau. Şi în ultimii lui ani de viaţă bunica Lynn îi făcea în fiecare duminică o clătită mare cu unt de arahide, pe care i-o punea cît era ea de lată direct pe podea,

nemaisăturîndu-se să-l privească cum încerca să o ridice cu botul.

Am aşteptat să-mi adulmece prezenţa, nerăbdătoare să ştiu dacă aici, de cealaltă parte, eram tot fetiţa lîngă care dormise cîndva. N-a trebuit să aştept mult: a fost atît de fericit să mă vadă încît s-a năpustit asupra mea şi m-a răsturnat.

Șaptesprezece

La douăzeci și unu de ani Lindsey făcuse multe lucruri pe care eu nu aveam să le fac niciodată, dar această listă nu mă mai deranja cîtuși de puțin. Hoinăream pe unde hoinărea și ea. Mi-am luat diploma de colegiu și m-am urcat pe motocicleta lui Samuel, mi-am încolăcit brațele în jurul său și m-am lipit de spatele lui ca să mă încălzesc...

În regulă, de fapt Lindsey făcea toate astea. Îmi dădeam seama. Dar privind-o pe ea am descoperit că mă puteam pierde mai bine ca în oricare altă ființă.

Noaptea, după balul de absolvire la Universitatea Temple, Lindsey și Samuel o porniră la drum pe motocicletă, căci le promiseseră solemn tatălui meu și bunicii Lynn că nu se vor atinge de șampania dosită sub șa pînă ce nu ajungeau acasă. „Ce naiba, doar sîntem absolvenți de facultate!" adăugase Samuel. Tatăl meu avea o încredere neștirbită în Samuel – trecuseră ani de zile de cînd băiatul acesta nu făcuse altceva decît să stea alături de singura lui fiică.

Dar pe drumul înapoi din Philadelphia, pe Route 30, începuse să plouă. Mocnit la început, însă sora mea și Samuel care goneau cu 90 la oră simțeau picăturile ca pe niște ace minuscule pătrunzîndu-le în piele. Stropii reci loveau asfaltul uscat și fierbinte, înălțînd mirosuri ce dospiseră

întreaga zi sub soarele arzător de iulie. Lui Lindsey îi plăcea să-şi pună capul între omoplaţii lui Samuel şi să respire aroma şoselei, a tufelor şi arbuştilor de pe marginea drumului. Îşi aminti că în orele de dinaintea furtunii vîntul umflase robele albe ale absolvenţilor adunaţi în faţă la Macy Hall. Pentru o clipă păruseră cu toţii gata să-şi ia zborul.

La vreo doisprezece kilometri de răspîntia unde drumul o cotea spre casa noastră ploaia se înteţi de-a binelea, devenind aproape dureroasă, moment în care Samuel strigă înapoi spre Lindsey că va opri. Ajunseseră într-o porţiune a drumului unde iarba era deasă – era un teren viran dintre două zone comerciale, care încetul cu încetul avea să fie înlocuit de vreun magazin auto sau mall. Motocicleta derapă, dar reuşi să se oprească pe pietrişul ud de pe marginea drumului. Samuel îşi folosi picioarele ca să frîneze mai bine, după care aşteptă, aşa cum îl învăţase Hal, ca sora mea să se dea jos şi să se îndepărteze cîţiva paşi înainte să coboare şi el.

El dădu la o parte vizorul căştii ca să poată să-i strige:

— Nu-i bine pusă aici. Am s-o proptesc sub copacii ăia.

Lindsey o luă pe urmele lui, auzind prin cască căptuşită sunetul înfundat al ploii. Merseră prin noroi şi pietriş, călcînd peste crengile şi gunoaiele adunate de-a lungul drumului. Ploaia părea să crească în intensitate şi sora mea se felicită că-şi schimbase rochia pe care o purtase la ceremonia de înmînare a diplomelor, îmbrăcîndu-se cu pantalonii şi jacheta de piele pe care Hal insistase să le pună pe ea, în pofida protestelor ei cum că arăta ca o perversă.

Samuel duse motocicleta spre un pîlc de stejari nu departe de drum, iar Lindsey se ţinu după el. Cu o săptămînă în urmă se tunseseră la

acelaşi frizer pe Market Street şi, deşi părul lui Lindsey era mai moale şi mai subţire decît al lui Samuel, frizerul îi tunsese pe amîndoi la fel, o tunsoare scurtă, ţepoasă. Imediat ce-şi dădură jos caschetele stropii mari de ploaie, filtraţi de frunzele copacilor, li se prinseră de păr, iar rimelul lui Lindsey începu să curgă. L-am văzut pe Samuel ştergînd cu degetul mare petele de pe obrajii lui Lindsey.

— Absolvire fericită, îi zise el în întunericul nopţii, aplecîndu-se să o sărute.

De la primul lor sărut în bucătăria noastră, la două săptămîni după moartea mea, mi-am dat seama – ca atunci cînd sora mea şi cu mine ne jucam chicotind cu păpuşile Barbie sau cînd îl vedeam pe Bobby Sherman[1] la televizor – că el era alesul ei. Samuel se infiltrase în dorinţa ei şi cimentul presărat de amîndoi se întărise numai-decît. Făcuseră amîndoi cot la cot Universitatea Temple. El o urîse, dar ea îl silise să o termine. Ea o îndrăgise, ceea ce-i permisese lui să supravieţuiască.

— Să căutăm partea mai ferită a desişului, zise el.

— Şi motocicleta?

— Hal va trebui, probabil, să vină să ne ia după ce se opreşte ploaia.

— Căcat! zise Lindsey.

Samuel rîse şi, apucînd-o de mînă, o trase după el. În aceeaşi clipă auziră primul bubuit, iar Lindsey tresări. El o strînse mai tare. Fulgerul era departe, dar tunetul avea să vină pe urmele sale. Spre deosebire de mine, era speriată de furtuni. Se agita şi devenea nervoasă. Îşi imagina

1. Născut în 1943, actorul şi cîntăreţul Bobby Sherman a fost prin anii '70 idolul adolescentelor americane.

tot soiul de dezastre, copaci despicaţi în două, case cuprinse de flăcări, cîini alergînd şi ascunzîndu-se prin subsoluri.

Merseră prin ierburile îmbibate cu apă în pofida arborilor deşi. Deşi nu trecuse încă de mijlocul după-amiezei cerul se întunecase, singura sursă de lumină fiind lanterna lui Samuel. Simţeau însă prezenţa oamenilor. Bocancii lui Lindsey şi Samuel nimereau pretutindeni peste cutii de conserve şi sticle goale. Apoi, prin ierburile dese şi întuneric, zăriră amîndoi geamurile sparte de la etajul unei case vechi în stil victorian. Samuel stinse iute lanterna.

— Crezi că-i cineva înăuntru? îl întrebă Lindsey.

— E beznă.

— E sinistru.

Se uitară unul la celălalt, iar sora mea rosti ceea ce gîndeau amîndoi:

— E uscat!

Ţinîndu-se de mînă, alergară spre casă prin ploaia torenţială cît îi ţineau picioarele, avînd grijă să nu se împiedice sau să alunece pe noroiul tot mai moale.

Cînd fură aproape, Samuel reuşi să deslueşească acoperişul ţuguiat şi crucea mică de lemn de la frontoane. Majoritatea ferestrelor de la parter erau astupate cu scînduri, dar uşa de la intrare se bălăngănea dintr-o parte într-alta în balamale, lovindu-se de peretele din interior. Deşi o parte din el voia să rămînă afară în ploaie şi să privească streşinile şi cornişele, Samuel se repezi pe uşă împreună cu Lindsey. Stăteau la cîţiva paşi de prag, tremurînd şi privind spre pădurea dimprejur. Cercetară iute încăperile casei vechi. Erau singuri. Nici un monstru ameninţător nu pîndea din unghere, nici un vagabond nu-şi găsise aici sălaşul.

Tot mai multe oaze de sălbăticie dispăreau, dar ele îmi marcaseră copilăria cel mai mult. Locuiam într-unul dintre primele cartiere construite în această zonă, pe un teren ce fusese cîndva o fermă – cartier ce devenise un model şi o sursă de inspiraţie pentru ceva ce părea acum nesfîrşit –, dar gîndul meu se întorcea mereu la porţiunea de drum ce nu apucase să fie umplută cu culorile vii ale şindrilelor şi ţevilor de canal, cu parcările asfaltate şi cu cutiile de poştă supradimensionate. La fel şi gîndul lui Samuel.

— Uau! făcu Lindsey. Cît crezi că-i de veche?

Glasul lui Lindsey stîrni ecouri de-a lungul pereţilor, ca şi cînd s-ar fi aflat într-o biserică goală.

— Hai s-o explorăm, zise Samuel.

La parter, ferestrele bătute în scînduri nu lăsau să se vadă nimic, dar cu ajutorul lanternei lui Samuel putură distinge atît şemineul cît şi rîndul de scaune de-a lungul pereţilor.

— Uită-te la pardoseală, zise Samuel. Îngenunche, silind-o şi pe ea să facă la fel. Vezi cum se îmbină scîndurile? Oamenii ăştia aveau în mod sigur mai mulţi bani decît vecinii lor.

Lindsey zîmbi. Aşa cum pe Hal nu-l interesa altceva decît măruntaiele unei motociclete, Samuel era obsedat de tîmplărie.

Îşi plimbă degetele pe lemnul podelei şi o îndemnă şi pe Lindsey să facă la fel.

— O şandrama nemaipomenită, zise el.

— Victoriană? întrebă Lindsey, făcînd eforturi să ghicească.

— Nu-mi vine să cred că spun asta, zise Samuel, dar s-ar putea să fie Renaşterea gotică. Am observat o scoabă transversală pe căptuşeala frontonului, ceea ce-nseamnă că-i construită după 1860.

— Priveşte, zise Lindsey.

În mijlocul încăperii, pe podea, demult, cineva făcuse focul.

— O adevărată tragedie, zise Samuel.

— De ce n-au folosit șemineul? Trebuie să fie cîte unul în fiecare încăpere.

Dar Samuel era ocupat să cerceteze gaura lăsată de foc în tavan, încercînd să desluşească modelul lemnăriei de la cercevele.

— Hai să mergem sus, zise el.

— Parc-aş fi într-o peşteră, spuse Lindsey în timp ce urcau scările. E o linişte ca de mormînt, aproape că nici nu se aude ploaia.

În timp ce urcau, Samuel lovi uşor cu pumnul în tencuială.

— L-ai putea zidi pe careva în locul ăsta.

Şi astfel apăru una dintre clipele neplăcute pe care învăţaseră să le treacă cu vederea, dar pe care eu le trăiam plină de speranţă. Întrebarea esenţială. Eu unde eram? Aveam să fiu pomenită? Să fiu adusă pe tapet, discutată? De-acum răspunsul era îndeobşte un dezamăgitor „nu". Pe Pămînt, oamenii nu mă mai comemorau.

Dar ceva din atmosfera casei şi a nopţii – ocaziile importante cum ar fi zilele de absolvire şi de naştere mă făceau întotdeauna mai vie, mai prezentă în gîndurile lor – o făcu pe Lindsey să zăbovească mai mult ca de obicei asupra imaginii mele. Totuşi, nu zise nimic. Îşi aminti de fiorul năvalnic care o năpădise în locuinţa domnului Harvey şi care o însoţise deseori de atunci – senzaţia că, într-un fel, eram împreună cu ea în gîndurile şi în corpul ei – că ne mişcam amîndouă ca nişte siameze.

La capătul scărilor găsiră intrarea în încăperea la care priviseră de jos.

— Vreau casa asta, zise Samuel.

— Ce?

— Casa asta are nevoie de mine, simt asta.

— Poate c-ar trebui să aştepţi pînă iese soarele ca să iei o hotărîre, zise ea.

— E cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată.

— Samuel Heckler, zise sora mea, doctorul obiectelor stricate!

— Cine vorbeşte!

Rămaseră o clipă tăcuţi, mirosind aerul umed ce venea prin horn şi inunda încăperea. Chiar şi în răpăitul ploii, Lindsey se simţea în siguranţă, pitită undeva într-un ungher al universului alături de fiinţa pe care o iubea mai mult ca orice pe lume.

Îl luă de mînă şi amîndoi se îndreptară spre o cămăruţă aflată chiar în faţa lor, de formă octogonală, care ieşea în afară, deasupra holului de la parter.

— Loggia, zise Samuel. Ferestrele – se întoarse spre Lindsey – cînd sînt dispuse în felul ăsta, ca o încăpere mai mică, alcătuiesc o loggia.

— Te excită? îl întrebă Lindsey zîmbind.

I-am lăsat în ploaie şi în întuneric. Mă întrebam dacă Lindsey observase că atunci cînd ea şi Samuel au început să-şi descheie hainele de piele, fulgerele au încetat, iar răcnetul din gîtlejul Domnului – acel tunet înfiorător – s-a stins.

În „bîrlog", tatăl meu îşi întinse mîna după globul cu zăpadă. Se simţea bine cînd atingea cu degetele sticla rece şi scutura globul ca să-l vadă pe pinguin dispărînd şi reapărînd apoi încet de sub neaua ce cădea molcom.

Hal se întorsese cu motocicleta de la festivitate, dar asta nu îl liniştise pe tatăl meu – demonstrîndu-i că, dacă o motocicletă reuşise să manevreze pe furtună şi să-şi depună proprietarul în siguranţă

la destinaţie, oricare alta putea face la fel –, ba chiar părea să îl facă să se gîndească la probabilităţile contrare.

Urmărise cu ceea ce s-ar putea numi „sfîşietoare bucurie" festivitatea de absolvire a lui Lindsey. Buckley şezuse lîngă el, anunţîndu-l îndatoritor cînd să zîmbească şi cînd să bată din palme. De cele mai multe ori *ştia* cînd, dar sinapsele lui nu erau niciodată la fel de iuţi ca acelea ale oamenilor obişnuiţi – sau cel puţin aşa-şi explica el situaţia. Exact ca în cazul timpului de reacţie pomenit în cererile de asigurare pe care le verifica. La majoritatea oamenilor exista o medie de secunde între momentul în care vedeau ceva venind spre ei – o altă maşină, o piatră căzută de pe terasament – şi cel în care reacţionau. Timpul de reacţie al tatălui meu era mai lung decît al majorităţii oamenilor, ca şi cînd tata s-ar fi mişcat într-o lume în care o cumplită predestinare l-ar fi privat de şansa unei percepţii corecte.

Buckley bătu la uşa întredeschisă a „bîrlogului".

— Intră, zise tatăl meu.

— N-o să păţească nimic, tati.

La doisprezece ani, fratele meu era un băiat serios şi plin de tact. Chiar dacă nu el era cel care punea mîncarea pe masă, Buckley conducea casa.

— Băiete, arăţi bine în costum, îi zise tatăl meu.

— Mulţumesc.

Asta cîntărea enorm în ochii fratelui meu. Dorise ca tata să fie mîndru de el şi petrecuse mult timp în faţa oglinzii, ba chiar o rugase în acea dimineaţă pe bunica Lynn să-l ajute să-şi aranjeze bretonul ca să nu-i cadă în ochi. Fratele meu era în perioada cea mai dificilă a adolescenţei – nici copil, nici bărbat. În majoritatea

zilelor își ascundea corpul în tricouri mari și jeanși largi, dar îi făcuse plăcere să poarte costumul în ziua aceea.

— Hal și bunica ne așteaptă jos, zise el.

— Vin într-un minut.

De data asta Buckley închise de tot ușa, pe clanță.

În toamna aceea tatăl meu developase ultimul film pe care îl țineam în sertar în cutia cu „Rolele de păstrat", iar acum, așa cum făcea adesea cînd mai cerea cîte un minut înainte de masă sau cînd vedea ceva la televizor sau cînd citea în ziar vreun articol care-i dădea palpitații, deschise sertarul și luă gingaș în mînă fotografiile.

Nu o dată îmi reproșase că pozele care mie mi se păreau „artistice" erau de fapt niște „prostioare", dar cel mai bun portret al său era unul făcut de mine, dintr-un unghi calculat astfel încît fața lui umplea complet pătratul imaginii, pe diagonală.

Probabil ascultasem sfaturile lui privind reglarea timpului de expunere și a diafragmei cînd am făcut pozele pe care le ținea acum în mînă. Habar n-avea în ce ordine erau păstrate rolele sau ce anume conțineau cînd le ducea la developat. Erau o sumedenie de poze cu Holiday și multe numai cu picioarele mele și cu gazonul din curte. Niște pete cenușii pe cer care numai păsări nu erau și imaginea granulată a unui apus de soare în spatele unei sălcii. Dar la un moment dat mă hotărîsem să-i fac poze mamei mele. După ce ieșise din magazinul foto, tatăl meu se așezase în mașină și începuse să privească pozele unei femei pe care avea impresia că n-o mai cunoaște.

De atunci scosese de nenumărate ori din sertar aceste poze, și de fiecare dată cînd se uita la chipul acestei femei, simțea cum crește ceva în

el. I-a trebuit mult timp să-şi dea seama ce anume. Abia de curînd sinapsele lui bolnave îi îngăduiseră să definească această senzaţie. Se îndrăgostea din nou.

Nu înţelegea cum doi oameni care erau căsătoriţi şi care se vedeau în fiecare zi puteau să uite cum arată celălalt, căci, la drept vorbind, asta se întîmplase. Iar ultimele două poze din rolă îi ofereau cheia. Tatăl meu sosise de la serviciu – îmi amintesc că încercam să-i reţin atenţia mamei cînd Holiday, auzind maşina, începuse să latre.

„Se descurcă el, i-am zis. Stai liniştită." Iar ea mă ascultase. Îmi plăcea fotografiatul şi datorită puterii pe care mi-o dădea asupra oamenilor aflaţi de partea cealaltă a aparatului, chiar şi asupra părinţilor mei.

Cu coada ochiului l-am văzut pe tatăl meu intrînd în curte prin uşa din spate. Îşi ducea servieta uşoară în care cu ani în urmă Lindsey şi cu mine scotoceam cu febrilitate fără să găsim nimic interesant. Chiar în clipa în care îşi punea jos servieta, i-am făcut mamei ultima ei poză solitară. Deja ochii ei păreau distraţi, neliniştiţi, plonjînd parcă sub o mască, apoi privind prin ea. În următoarea poză masca era aproape la locul ei, dar nu complet, iar în poza finală în care tatăl meu se aplecase să o sărute pe obraz masca era pusă de tot.

— Ţi-am făcut eu asta? întrebă el chipul din poză în timp ce privea fotografiile mamei aşezate într-un şir. Cum de s-a întîmplat?

— Nu mai fulgeră, zise sora mea. Pielea îi era acum umedă nu de la ploaie, ci de la transpiraţie.

— Te iubesc, îi zise Samuel.

— Ştiu.

— Nu, vreau să spun că te iubesc şi vreau să mă căsătoresc cu tine şi vreau să locuim în casa asta!

— Ce?

— Gata cu facultatea aia hidoasă şi de căcat! începu să strige vesel Samuel. Încăperea mică îi absorbea glasul, pereţii groşi abia reuşind să întoarcă un ecou plăpînd.

— Pentru mine nu s-a sfîrşit, îi zise sora mea.

Samuel se ridică de pe podeaua unde stătuse întins lîngă sora mea şi se puse în genunchi în faţa ei.

— Mărită-te cu mine.

— Samuel!

— M-am săturat să fac tot ce aşteaptă ceilalţi de la mine. Mărită-te cu mine şi-am să scot o splendoare din casa asta.

— Şi din ce-o să trăim?

— Ne descurcăm noi cumva, zise Samuel.

Ridicîndu-se, îngenunche şi ea lîngă el. Amîndoi erau pe jumătate dezbrăcaţi şi le era frig după ce căldura trupurilor lor începuse să se disipeze.

— De acord.

— De acord?

— Cred că da, zise sora mea. Adică, da!

Am înţeles unele clişee doar după ce s-au năpustit peste mine în raiul meu. N-am văzut niciodată un pui de găină cu capul retezat. Expresia nu-mi spunea mare lucru, dacă nu ţineam cont de faptul că şi eu păţisem aproape aceeaşi chestie. Dar în acel moment am început să alerg prin raiul meu ca un... ca un pui de găină cu capul retezat! Eram nespus de fericită, ţipam şi urlam ca o apucată. Sora mea! Samuel al meu! Visul meu!

Ea plîngea, iar el o ţinea în braţe, legănînd-o uşor.

— Eşti fericită, scumpo? o întrebă el.

Ea dădea din cap, lipită de pieptul lui gol.

— Da, zise ea, apoi încremeni.

— Tata! şi-şi ridică ochii spre Samuel. Trebuie să fie tare îngrijorat.

— Da, zise el, încercînd să schimbe subiectul

— Cîţi kilometri sînt de-aici pînă acasă?

— Vreo cincisprezece. Poate doisprezece.

— N-ar fi mare lucru, zise ea.

— Eşti nebună.

— Bascheţii sînt tot sub şaua motocicletei.

Nu puteau alerga în hainele de piele, aşa că rămaseră în chiloţi şi tricouri – doza maximă de exhibiţionism pe care şi-ar fi permis-o un membru al familiei mele. Samuel, aşa cum făcea de ani de zile, fixă ritmul de alergare, doar cu un pas înaintea sorei mele. Nu se vedea nici o maşină pe şosea, dar cînd una trecu pe lîngă ei, din balta de pe marginea drumului se înălţă un perete de apă care-i făcu pe amîndoi să deschidă gura după aer. Nu era prima oară cînd alergau pe ploaie, dar niciodată nu avuseseră parte de o ploaie atît de deasă. Începură să se ia la întrecere, cîştigătorul fiind cel care reuşea să se ferească de şuvoaie mai bine, valsînd dintr-o parte în cealaltă ca să-şi găsească adăpost sub ramurile copacilor, deşi amîndoi aveau picioarele murdare de la mocirla de pe drum. După vreo cinci kilometri deveniră tăcuţi amîndoi, zvîrlindu-şi înainte picioarele în ritmul firesc pe care-l ştiau de ani de zile, concentrîndu-se asupra sunetelor produse de propria lor respiraţie şi de bascheţii uzi pe caldarîm.

Împroşcînd apa dintr-o băltoacă mai mare fără să mai fi încercat să o evite, Lindsey începu să se gîndească la ştrandul din cartier pe care-l frecventaserăm pînă cînd moartea mea puse capăt tihnitelor îndeletniciri publice ale familiei mele. Era undeva aproape de această şosea, dar ea nu-şi ridică privirea ca să descopere vechiul gard din lanţuri de fier. În schimb, îşi aminti de altceva.

Amîndouă ne băgaserăm sub apă în costumele noastre de baie care aveau nişte fustiţe scurte şi creţe. Amîndouă aveam ochii deschişi sub apă, un obicei nou – mai nou pentru ea – şi ne priveam una pe cealaltă –, două trupuri separate, suspendate sub apă. Părul plutind, fustiţele plutind, obrajii noştri umflaţi cu aerul inspirat. Apoi ne prindeam de mîini şi ţîşneam afară spărgînd luciul apei. Inhalam aerul în plămîni – urechile erau gata să ne plesnească – şi rîdeam amîndouă cu poftă.

O priveam pe sora mea cea frumoasă alergînd, plămînii şi picioarele ei pompînd, obiceiul deprins în bazin funcţionînd fără greş – se străduia din greu să vadă ceva prin negura stropilor de ploaie, se lupta să-şi ridice mereu picioarele în ritmul stabilit de Samuel, şi ştiam că nu fugea de mine sau spre mine. Ca unei persoane care supravieţuise unui glonţ în piept, rana i se închisese încetul cu încetul, împletind vreme de opt ani îndelungaţi o cicatrice.

Cînd au ajuns la un kilometru de casă, ploaia îşi pierduse din intensitate, iar oamenii deja priveau şoseaua pe fereastră.

Samuel îşi încetini ritmul, iar ea se apropie de el. Tricourile li se lipiseră de trupuri ca o pastă.

Lindsey se luptase cu un cîrcel într-unul din şolduri, dar cînd acesta dispăruse îşi reluase ritmul impus de Samuel. Deodată pielea i se făcu de găină, iar gura i se lăţi într-un zîmbet.

— Ne vom căsători! strigă ea, iar el se opri, o luă în braţe şi nu-şi întrerupseră sărutul nici cînd o maşină trecu pe lîngă ei claxonînd întruna.

Era deja ora patru cînd a sunat clopoţelul de la uşa casei noastre. Hal trebăluia prin bucătărie îmbrăcat într-unul din şorţurile albe ale mamei.

Tăia prăjitura de ciocolată pentru bunica Lynn. Îi plăcea să fie pus la muncă, să se simtă util, iar bunica nu se dădea în lături să se folosească de el. Făceau o echipă simpatică. Buckley, care îi veghea, se dădea în vînt după mîncare.

— Mă duc eu, zise tatăl meu. Pe timpul furtunii încercase să se consoleze cu whisky şi sifon – porţii amestecate, nu şi măsurate de bunica Lynn.

Era mai sprinten acum – un soi de vioiciune plină de graţie –, ca un balerin pensionat care, după ani şi ani de salturi într-un singur picior, are în mod vădit o preferinţă pentru celălalt.

— Am fost îngrijorat, zise el după ce deschise uşa.

Lindsey îşi acoperea pieptul cu braţele şi tatălui meu îi veni să rîdă cînd îşi întoarse privirea şi scoase degrabă nişte pături din dulap. Samuel o înveli cu una pe Lindsey mai întîi, iar tatăl meu acoperi umerii lui Samuel cît putu de bine, în timp ce pe pardoseala de gresie se adunau mici băltoace de apă. Nici nu apucă bine Lindsey să se acopere că Buckley, Hal şi bunica Lynn îşi făcură apariţia în hol.

— Buckley, du-te după nişte prosoape, îi zise bunica Lynn.

— Aţi venit cu motocicleta pe vremea asta? întrebă Hal neîncrezător.

— Nu, am alergat, răspunse Samuel.

— Ce-aţi făcut?

— Haideţi în camera de zi, propuse tatăl meu. Vom face focul.

* * *

În timp ce Lindsey şi Samuel stăteau cu spatele la focul din şemineu, la început tremurînd şi trăgînd cîte o duşcă din coniacul pe care, somat de bunica Lynn, Buckley îl adusese pe o tavă de

argint, auziră cu toţii povestea cu motocicleta, casa şi loggia octogonală care-i dăduse lui Samuel starea de euforie.

— Motocicleta-i în regulă? întrebă Hal.

— Am făcut tot ce-am putut, zise Samuel, dar va trebui s-o remorcăm.

— Sînt fericit că aţi ajuns amîndoi cu bine acasă, zise tatăl meu.

— Am alergat tot drumul pentru dumneavoastră, domnule Salmon.

Bunica şi fratele meu se aşezaseră în colţul camerei, departe de foc.

— N-am vrut să vă faceţi griji, zise Lindsey.

— Lindsey nu voia mai ales ca dumneavoastră să vă faceţi griji.

Pentru o clipă, în încăpere se aşternu tăcerea. Ce spunea Samuel era, firește, adevărat, dar din vorbele lui reieşea că Lindsey şi Buckley ajunseseră să-şi trăiască viaţa în funcţie de efectul pe care faptele lor l-ar fi putut avea asupra unui tată labil.

Bunica Lynn prinse privirea sorei mele şi-i făcu cu ochiul.

— Hal, Buckley şi cu mine am făcut prăjitură cu ciocolată, zise ea, şi în congelator avem nişte lasagna pe care aş putea-o pune să se dezgheţe dacă vreţi.

Se sculă în picioare şi la fel făcu şi fratele meu, gata s-o ajute.

— Lynn, aş dori nişte prăjitură, spuse Samuel.

— Lynn? Îmi place, zise ea. Începi să spui lucrurilor pe nume, nu-i aşa?

— Poate.

După ce Buckley şi bunica Lynn ieşiră din cameră, Hal simţi o nouă stare de nervozitate plutind în aer.

— Mă duc să-i ajut, zise el.

Lindsey, Samuel şi tatăl meu ascultau zgomotele din bucătărie. Auzeau cu toţii ticăitul ceasului din colţul încăperii, cel pe care mama îl botezase „orologiul rustic şi colonial".

— Ştiu că-mi fac inutil probleme, spuse tatăl meu.

— Samuel n-a vrut să zică asta, interveni Lindsey.

Samuel era tăcut, iar eu îl urmăream atentă.

— Domnule Salmon, spuse el în cele din urmă, nefiind încă pregătit să-i spună Jack. Am rugat-o pe Lindsey să se mărite cu mine.

Lindsey îşi simţea inima în gît, dar nu-l privea pe Samuel. Îl privea pe tatăl meu.

Buckley sosi cu un platou cu prăjituri, iar Hal în urma lui, cu paharele de şampanie în mînă şi cu o sticlă de Dom Perignon din 1978.

— De la bunica ta, cu ocazia absolvirii, zise Hal.

Bunica Lynn sosi şi ea, cu mîinile goale, dacă facem abstracţie de paharul ei de whisky cu sifon. Paharul captă lumina şi cîteva clipe străluci ca un vas cu diamante de gheaţă.

Lindsey se simţea ca şi cum în încăpere nu s-ar fi aflat decît ea şi tatăl meu.

— Ce spui, tati? îl întrebă ea.

— Ce să spun, izbuti el, ridicîndu-se să-i strîngă mîna lui Samuel, decît că nu mi-aş fi putut dori un alt ginere?

Bunica Lynn explodă la ultimul cuvînt.

— Dumnezeule, ah, scumpo! Felicitări!

Chiar şi Buckley îşi dădu drumul, eliberîndu-se din nodul ce-l ţinea legat de obicei, permiţîndu-şi o clipă rară de bucurie. Dar am observat firul subţire, delicat ce o mai ţinea legată pe sora mea de tata. Coarda invizibilă care poate ucide.

Dopul de la şampanie ţîşni.

— Ca un maestru! zise bunica către Hal, care turna.

Buckley a fost cel care m-a văzut, după ce tata şi Lindsey se alăturaseră grupului şi ascultau nenumăratele toasturi ale bunicii Lynn. M-a văzut stînd sub orologiul rustic şi colonial. S-a uitat lung la mine. Bea şampanie. Din mine ieşeau tot felul de fire ce fluturau în aer. Cineva i-a dat o prăjitură. O ţinea în mîini, dar nu mînca. Mi-a zărit chipul şi silueta, care nu se schimbaseră – părul tot cu cărare pe mijloc, pieptul tot plat, coapsele nedezvoltate – şi a vrut să mă strige pe nume. N-a durat decît o clipă, după care am dispărut.

* * *

De-a lungul anilor, cînd mă plictiseam să tot privesc, mă aşezam adesea în spatele trenurilor care intrau şi ieşeau din Suburban Station din Philadelphia. Pasagerii coborau şi urcau, iar eu ascultam conversaţiile lor amestecate cu zgomotul uşilor deschise şi închise, strigătele conductorilor anunţînd opririle, tîrşîitul pantofilor, staccato-ul tocurilor înalte de pe cimentul peronului pe scara de metal, apoi foşnetul mătăsos pe coridoarele mochetate. Pentru mine asta era „odihna activă" despre care vorbea Lindsey la antrenamente. Muşchii mei mai lucrau încă, dar atenţia era relaxată. Ascultam toate aceste sunete şi simţeam viteza trenului, iar uneori auzeam glasurile celor care nu mai locuiau pe Pămînt. Glasurile celor ca mine, privitorii.

Aproape toţi cei din rai au pe cineva pe Pămînt pe care-l privesc adesea, un iubit, un prieten, sau chiar un necunoscut care a fost amabil cîndva, cînd unul dintre noi avea nevoie de o mîncare caldă, de un zîmbet luminos. Cînd nu priveam, îi

auzeam pe ceilalţi cum vorbesc cu cei pe care-i iubeau pe Pămînt: din păcate, se străduiau în zadar, la fel ca mine. Un sfat, un reproş nereceptat adresat unui copil, o dorinţă, o dragoste neîmpărtăşită pentru un iubit, o carte poştală cu o singură faţă, niciodată semnată.

Trenul era oprit sau în mişcare, venind dinspre 30th Street către Overbrook, iar eu îi auzeam rostind nume şi propoziţii: „Te rog, fii atent cu paharul". „Ai grijă de tata". „Uite ce grasă arată în rochia aia". „Sînt aici, mamă" „... Esmeralda, Sally, Lupe, Keesha, Frank..." O mulţime de nume. Apoi trenul prindea viteză şi atunci zgomotul produs de toate aceste cuvinte neauzite venind din cer devenea tot mai asurzitor; între gări, cînd atingea punctul culminant, vacarmul dorinţelor noastre era insuportabil, şi trebuia să-mi deschid ochii.

Vedeam femei agăţînd rufele spălate pe frînghii sau adunîndu-le, în timp ce eu priveam pe ferestrele trenurilor care dintr-o dată deveneau tăcute. Femei stînd aplecate peste coşurile împletite, apoi întinzînd cearşafurile albe, galbene, trandafirii. Număram chiloţii bărbaţilor, ai băieţilor şi cei atît de familiari ai fetelor, chiloţi de bumbac în culori vii. Şi larma care mă înnebunea şi care-mi lipsea – larma vieţii – înlocuia nesfîrşita strigare de nume.

Rufele ude: pocnetul, fîşîitul, greutatea umedă a cearşafurilor simple şi duble. Sunete adevărate care-mi aduceau aminte de cele din trecut, cînd stăteam întinsă pe jos sub rufe şi aşteptam să-mi picure pe limbă cîţiva stropi de apă, sau cînd alergam printre ele ca printre nişte jaloane de circulaţie, fugărind-o pe Lindsey sau fiind fugărită de ea încoace şi-ncolo. Iar după asta îmi aminteam de mama care ne atrăgea atenţia să

nu-i mînjim cearşafurile curate cu untul de arahide de pe mîinile noastre sau cu bomboanele cu lămîie ale căror urme lipicioase le descoperea pe cămăşile lui tata. Priveliştea şi mirosul realului, ale închipuirii şi ale amintirii ajungeau la mine toate odată.

După ce mi-am ridicat privirea de pe Pămînt în ziua aceea, am călătorit cu trenul pînă cînd am ajuns să mă gîndesc la un singur lucru:

„Ţine-o nemişcată", îmi zicea tata în timp ce-mi încleştam degetele pe corabia din interiorul sticlei, iar el prindea capetele sforilor cu care înălţase catargul şi dădea drumul corăbiei pe marea ei albastră de mastic. Iar eu îl aşteptam pe tata, dîndu-mi seama de tensiunea acelei clipe, o clipă în care lumea din interiorul sticlei depindea numai de mine.

Optsprezece

Cînd tatăl ei i-a pomenit la telefon de puțul de gunoi, Ruth era acasă în debaraua închiriată pe First Avenue. Înfășura firul lung și negru al telefonului în jurul brațului, încuviințînd scurt și rapid. Bătrînei care o primise în gazdă îi plăcea să tragă cu urechea, drept care Ruth încerca să nu vorbească mult. Sună mai tîrziu de pe stradă cu taxă inversă și-și anunță venirea.

Știuse că se va duce să-l vadă înainte să fie astupat de cei de la sistematizare. Fascinația exercitată asupra ei de locurile de acest gen era un secret pe care-l păstra doar pentru sine, la fel ca moartea mea sau întîlnirea noastră din parcarea cadrelor didactice. Toate astea erau lucruri pe care nu avea să le divulge nimănui în New York, unde avea prilejul să-i audă pe mulți alții povestindu-și viața prin baruri, la beție, prostituîndu-și traumele de dragul popularității sau al unui pahar în plus. După părerea ei, nu era corect să exploatezi asemenea lucruri în schimbul unor favoruri meschine. În poeziile și jurnalele ei respecta un cod al onoarei. „În gînd, în gînd", își șoptea ea cînd simțea nevoia să se spovedească, sfîrșind prin a face plimbări lungi prin oraș, preferînd să vadă porumbul lui Stolfuz sau chipul tatăl ei aplecat asupra resturilor recuperate ale vreunui lambriu de odinioară. New York îi oferea un mediu perfect de meditație. Bătea hotărîtă străzile și cerceta cu îndrăzneală cele mai ferite

unghere, oraşul în sine avînd prea puţin de-a face cu viaţa ei lăuntrică.

Nu mai părea fiinţa bîntuită din liceu, dar, dacă priveai cu luare-aminte în ochii ei, puteai recunoaşte energia sprinţară, zburdalnică a unui iepuraş, exact lucrul care-i descumpănea şi-i enerva pe oameni. Avea expresia celui care-i mereu în căutarea a ceva sau a cuiva care n-a sosit încă. Stătea aplecată din tot corpul, parcă în aşteptare şi, deşi la barul unde lucra i se spusese că avea păr frumos sau mîini frumoase, sau, în rarele ocazii cînd vreunul dintre patroni o vedea ieşind de după tejghea, picioare frumoase, oamenii nu spuneau niciodată nimic despre ochii ei.

Se îmbrăcă iute în colanţi, fustă scurtă şi neagră, bocanci negri şi tricou negru, toate pătate, căci îi serveau deopotrivă ca haine de lucru şi haine obişnuite. Petele nu se vedeau decît la lumină, aşa că, de fapt, Ruth nu ştia niciodată de ele pînă ce nu se oprea la vreo terasă ca să bea o cafea, şi atunci îşi privea fusta şi observa urmele ceţuşii de votcă sau de whisky. Alcoolul avea darul de a face stofa neagră şi mai neagră, fapt care o amuza; în jurnal îşi notase: „băutura afectează stofa exact cum îi afectează pe oameni".

O dată ieşită din casă, în drum spre o cafea pe First Avenue, inventa conversaţii secrete cu cîinii pitici şi dolofani – chihuahua şi pomeranieni – pe care ucrainiencele îi ţineau în poală cînd şedeau pe verandă. Lui Ruth îi plăceau cîinii mici şi nervoşi care lătrau cu disperare cînd trecea pe lîngă ei.

Apoi îşi continua drumul călcînd hotărîtă, deşi cu greutate, covîrşită parcă de o durere ce venea de undeva din pămînt şi i se aciuia în călcîie. În afară de cerşetorii jegoşi, nu o saluta nimeni. Se distra numărînd cîte străzi putea parcurge fără să trebuiască să se oprească la semafoare. Nu

încetinea niciodată ca să-i facă loc altui pieton, ci vivisecţiona cîrdurile de studenţi de la NYU[1] sau bătrînelele cu cărucioare cu rufe, stîrnind adieri pe lîngă ea. Îi plăcea să-şi închipuie că lumea de pe stradă se uita după ea, însă ştia că, de fapt, era o anonimă. Exceptînd perioada cînd era la lucru, nimeni nu ştia pe unde umbla, indiferent la ce oră din zi, şi nici nu o aştepta cineva. O anonimitate imaculată.

Nu avea cum să ştie că Samuel o ceruse pe sora mea în căsătorie şi poate că n-ar fi aflat niciodată dacă nu i-ar fi spus Ray, singurul coleg de şcoală cu care mai păstra legătura. Cînd mai locuia încă în Fairfax aflase de plecarea mamei mele. Un nou val de zvonuri circulase prin liceu şi Ruth constatase că sora mea se descurca binişor. Se întîlneau uneori pe coridor. Ruth îi spunea cîteva cuvinte de încurajare cînd simţea că discuţia n-o deranjează pe Lindsey. Ruth era perfect conştientă de faptul că la şcoală fusese privită ca o ciudăţenie şi mai ştia că singura lor noapte împreună în tabăra supradotaţilor fusese exact ceea ce şi păruse: un vis în care nişte copii lăsaţi de capul lor se adunaseră eliberaţi în afara restricţiilor nesuferite ale şcolii.

Dar Ray era diferit. Săruturile, atingerile, mîngîierile lor erau lucruri pe care le ţinea încă sub lupă – amintiri pe care le păstra cu sfinţenie. Îl vizita ori de cîte ori mergea să-şi vadă părinţii şi ştiuse din capul locului că Ray era cel cu care avea să se ducă să vadă puţul. Va fi şi el fericit să-şi întrerupă veşnica toceală şi, dacă era norocoasă, va afla de la el, aşa cum se întîmpla destul de des, despre vreo tehnică medicală pe care şi-o însuşise de curînd. Felul lui Ray de a vorbi despre

1. New York University.

aceste lucruri parcă o făcea să le simtă pe pielea ei, nu doar să şi le imagineze. Băiatul ştia cum să evoce fiecare amănunt, cu mici ticuri verbale de care nu-şi dădea seama.

Luînd-o pe First Avenue spre nord, putea bifa toate locurile unde se oprise înainte şi aşteptase, convinsă că acolo fusese ucisă o fată sau o femeie. La sfîrşitul fiecărei zile făcea o listă în jurnal, dar adesea se consuma atît de mult cu ceea ce-şi închipuia că se întîmplase în cutare boschet întunecos sau cutare alee îngustă încît scăpa din vedere cazurile clare, evidente, despre care afla din ziare, vizitînd apoi mormîntul acelei femei.

Nu ştia că sus, în rai, devenise un fel de celebritate. Le povestisem tuturor despre ea, despre ce făcea, despre clipele ei de reculegere ici şi colo prin oraş, rugăciunile scurte din jurnalul ei, şi povestea circulase atît de iute încît femeile stăteau la rînd să afle dacă n-a găsit locul unde fuseseră ucise. Avea fani în rai, deşi ar fi fost poate dezamăgită să afle că aceşti fani, uneori cînd se adunau, păreau mai degrabă o gaşcă de adolescenţi răsfoind vreun exemplar al revistei *TeenBeat* decît imaginea pe care şi-o făcuse Ruth – un cor de şoapte grave, tînguitoare, pe ritmul timpanilor cereşti.

Eu eram cea care trebuia să mă ţin după ea şi să o privesc şi, spre deosebire de tot corul ăsta ameţit, descopeream adesea că aceste clipe erau pe cît de dureroase, pe atît de surprinzătoare. Ruth îşi forma o imagine ce-şi croia apoi drum, precum focul, în memoria ei. Uneori nu erau decît nişte sclipiri de moment – o cădere pe scări, un ţipăt, o îmbrîncitură, strînsoarea mîinilor în jurul unui gît –, alteori, din capul ei ieşea parcă un întreg scenariu, exact în timpul cît i-ar fi trebuit fetei sau femeii să-şi dea duhul.

Nimeni de pe stradă nu-şi închipuia nimic în legătură cu fata din centru, îmbrăcată în negru, care se oprea uneori chiar în miezul traficului pietonal. Străbătea Manhattan-ul în lung şi-n lat în camuflajul ei de studentă la arte şi, deşi se deosebea de ceilalţi, sfîrşea prin a fi clasificată şi, ca atare, ignorată. Pentru noi, însă, în tot acest timp ea făcea o treabă importantă, treabă la care majoritatea oamenilor de pe Pămînt nici măcar nu îndrăzneau să mediteze.

A doua zi după absolvirea lui Lindsey şi Samuel am însoţit-o în plimbarea ei obişnuită. Pînă să ajungă în Central Park trecuse binişor de prînz, dar parcul încă fremăta de lume. Pe iarba tunsă din Sheep Meadow şedeau mai multe perechi. Ruth îi urmărea cu atenţie. Insistenţa ei era vădit deranjantă într-o zi însorită ca aceasta şi, cînd o observau, bărbaţii tineri îşi plecau ochii sau îşi mutau privirile în altă parte.

Parcurse în zigzag parcul. Existau, firește, locuri unde putea să meargă, precum Rambles, ca să se documenteze asupra istoriei violenţei fără să fie nevoie să se despartă de arbori, dar prefera locurile pe care lumea le considera sigure. Iazul cu apă rece, cristalină şi cu răţuşte, înghesuit în colţul aglomerat din partea de sud-est a parcului, sau placidul lac artificial unde bărbaţi în vîrstă se plimbau cu bărci minunate, construite manual.

Se aşeză pe o bancă pe una din aleile ce duceau la Central Park Zoo şi începu să privească dincolo de stratul de pietriş la copiii plimbaţi de bone, la oamenii care şedeau ici şi colo, singuri, citind pe sub umbrare sau la soare. Se simţea obosită după plimbarea prin oraş, dar îşi scoase totuşi jurnalul din geantă. Îl deschise în poală, ţinîndu-şi stiloul ca pe un fel de adjuvant al gîndirii. Ruth învăţase că-i mai bine să pari ocupată atunci cînd vrei să

scrutezi orizontul. Altminteri, era posibil să se apropie vreun străin care să încerce să-ţi vorbească. Jurnalul era relaţia ei cea mai intimă şi mai importantă. El conţinea totul.

În faţa ei o fetiţă se îndepărtase de pătura pe care bona aţipise şi se îndrepta spre tufişurile ce mărgineau movila dincolo de care era gardul dintre parc şi Fifth Avenue. Chiar în clipa cînd Ruth voia să o atenţioneze pe bonă, pătrunzînd astfel în lumea fiinţelor umane ale căror vieţi se intersectau una cu cealaltă, o coardă subţire pe care Ruth nu o zărise o avertiză pe bonă să se trezească. Aceasta se ridică iute în capul oaselor şi lătră un ordin spre fetiţă să se întoarcă pe pătură.

În asemenea momente vedea în fetiţele care apucau să se maturizeze şi să îmbătrînească un soi de alfabet cifrat pentru cele care nu reuşiseră acest lucru. Într-un fel, vieţile lor aveau să fie legate inextricabil de fetele care fuseseră ucise. Şi atunci, în timp ce bona îşi strîngea lucrurile, pregătindu-se de plecare, Ruth o zări pe fetiţa care într-o zi o luase spre tufişuri, dispărînd pentru totdeauna.

Putea spune după haine că se întîmplase cu cîtva timp în urmă, dar asta era tot. În rest, nu mai era nimic – nici bonă, nici mamă, nici zi, nici noapte, ci pur şi simplu o fetiţă dispărută.

Am rămas cu Ruth, care îşi notă în jurnalul deschis: „Ora? Fetiţă din C.P. se îndreaptă spre tufiş. Guler alb de dantelă, drăguţ". Închise jurnalul şi-l vîrî înapoi în geantă. În apropiere era un loc care îi aducea nespusă mîngîiere: rezervaţia pinguinilor din grădina zoologică.

Am petrecut după-amiaza împreună, Ruth şezînd pe bancheta montată pe toată lungimea încăperii. Din cauza hainelor negre i se vedeau doar faţa şi mîinile. Pinguinii se legănau,

cloncăneau şi plonjau, alunecînd de pe stînci ca nişte şunci simpatice, înotînd pe sub apă ca nişte pachete de muşchi în frac. Copiii ţipau şi-şi lipeau obrajii de peretele de sticlă. Ruth îi număra pe cei vii la fel cum făcea cu cei morţi, iar în perimetrul restrîns al rezervaţiei ecourile acestor ţipete vesele reverberau în pereţi cu atîta forţă, încît pentru o vreme reuşi să uite de celelalte ţipete.

În acel week-end fratele meu se trezi devreme, ca de obicei. Era în clasa a şaptea, lua prînzul la şcoală, făcea parte din echipa de dezbateri şi, la fel ca Ruth, era mereu ultimul sau penultimul la educaţie fizică. Spre deosebire de Lindsey, lui Buckley nu-i plăcea atletismul. Îşi exersa în schimb, vorba bunicii Lynn, „aerele de demnitate". Profesoara lui preferată nu era de fapt profesoară, ci bibliotecara şcolii, o femeie înaltă şi zveltă, cu păr sîrmos, care bea întruna ceai din termos şi povestea despre Anglia, ţara unde îşi petrecuse tinereţea. După cîteva luni vorbea şi el cu accent britanic şi părea interesat de *Capodopere ale teatrului,* emisiunea pe care o urmărea sora mea. Cînd în acel an l-a întrebat pe tata dacă putea folosi grădina de care se ocupase cîndva mama tata i-a zis: „Sigur, Buck, eşti liber să-ţi faci de cap".

Asta s-a şi întîmplat. Şi-a făcut de cap, straşnic. Cînd nu putea să doarmă noaptea, citea din vechile cataloage Burpee sau scana cele cîteva cărţi despre grădinărit din biblioteca şcolii. Cînd bunica i-a sugerat discret nişte straturi de pătrunjel şi busuioc, iar Hal „cîteva plante mai serioase" – vinete, pepeni galbeni, castraveţi, morcovi, fasole – fratele meu a socotit că amîndoi aveau dreptate.

Nu-i plăcea ce citea în aceste cărţi. Nu vedea nici un motiv pentru care să ţină florile separat de pătlăgele, iar ierburile aromate, exilate undeva

într-un colţ. Încet-încet săpase cu un hîrleţ toată grădina şi zilnic îl bătea la cap pe tatăl meu să-i aducă seminţe. O însoţea pe bunica Lynn la prăvălie, unde preţul solicitudinii cu care se oferea să o ajute la căratul lucrurilor însemna o scurtă oprire pe la sere pentru cîte o plantă mititică şi înflorită. Acum aştepta cu emoţie să se facă roşiile, margaretele, petuniile, panselele şi salviile de toate soiurile. Transformase fortul într-o anexă a grădinii, locul unde-şi ţinea uneltele şi seminţele.

Bunica mea era pregătită pentru momentul în care el avea să-şi dea seama că plantele nu pot creşte toate laolaltă, fiindcă unele seminţe nu încolţesc oricînd, cîrceii fini şi pufoşi ai castravetelui pot fi stingheriţi de gheburile îngroşate ale morcovului sau cartofului, pătrunjelul poate fi sufocat de plantele mai recalcitrante, gîndacii care mişună pretutindeni pot ucide florile mai sensibile. Dar ea aştepta cu răbdare. Nu mai credea în vorbe. Vorbele nu reuşiseră să salveze niciodată nimic. La şaptezeci de ani, ajunsese să aibă încredere doar în timp.

Buckley căra o cutie cu haine din subsol în bucătărie cînd tatăl meu cobora să-şi bea cafeaua.

— Ce-ai acolo, fermiere Buckley? îl întrebă tata. Era întotdeauna în toane bune dimineaţa.

— Pregătesc araci pentru roşii, îi răspunse fratele meu.

— S-au înălţat deja de la pămînt?

Tatăl meu stătea în bucătărie în halatul său flauşat de culoare albastră. Îşi turnase o cană de cafea din aparatul pe care bunica Lynn îl programa în fiecare dimineaţă şi sorbea din ea în timp ce-l privea pe fiul său.

— Le-am văzut azi-dimineaţă, îi zise fratele meu cu faţa strălucind de bucurie. Se-ncolăcesc ca nişte mînuţe.

Tatăl meu stătea la masă şi îi reproducea bunicii Lynn cuvintele lui Buckley cînd zări prin fereastra din spate ce anume scosese Buckley din cutie. Hainele mele. Hainele în care umblase Lindsey ca să vadă ce mai putea recupera. Hainele pe care, după ce se mutase în camera mea, bunica le pusese tăcută într-o cutie pe cînd tatăl meu era la serviciu. Bunica mea dusese în subsol cutia cu o etichetă pe care scria simplu: DE PĂSTRAT.

Tatăl meu puse jos ceaşca, ieşi în curte prin verandă şi-l strigă pe Buckley.

— Ce-i, tati? îl întrebă Buckley surprins de tonul glasului.

— Hainele astea sînt ale lui Susie, îi zise tatăl meu calm cînd ajunse lîngă el.

Buckley privea rochia mea neagră pe care o ţinea în mînă.

Tatăl meu se apropie şi mai mult, îi luă rochia din mînă, după care, fără să scoată un cuvînt, adună restul hainelor pe care Buckley le făcuse morman pe iarbă. În timp ce se întorcea spre casă respirînd greu şi strîngînd la piept hainele mele, se aprinse scînteia.

Eram singura care vedeam culorile. În jurul urechilor, pe pomeţi şi pe bărbie Buckley era puţintel roşu, puţintel portocaliu.

— De ce nu le pot folosi? întrebă el.

Întrebarea izbi spatele tatălui meu ca un pumn.

— De ce nu pot folosi hainele ca să proptesc roşiile?

Tatăl meu se întoarse. Îl văzu pe fiul său stînd în faţa straturilor perfecte de pămînt greblat şi presărat cu răsaduri.

— Cum poţi să-mi pui întrebarea asta?

— Nu-i corect. Trebuie să alegi, zise fratele meu.

— Buck? Tatăl meu strîngea hainele mele la piept.

L-am văzut pe Buckley luînd foc. În spatele lui lucea gardul de măceş, de două ori mai înalt decît fusese la moartea mea.

— M-am săturat! urlă Buckley. Tatăl Keeshei a murit şi ea-i OK!

— Keesha e o colegă de şcoală?

— Da!

Tatăl meu încremeni. Simţea stropii de rouă care i se adunaseră pe gleznele şi tălpile goale, simţea pămîntul sub el, rece, jilav, mustind de posibilităţi.

— Regret. Cînd s-a întîmplat asta?

— N-are nici o importanţă, tati! Tu chiar nu-nţelegi. Buckley se întoarse pe călcîie şi începu să calce în picioare mlădiţele fragede.

— Buck, încetează! strigă tatăl meu.

Fratele meu se întoarse.

—Tati, tu nu-nţelegi, zise el.

— Regret, spuse tatăl meu. Astea sînt hainele lui Susie, iar eu... poate n-are sens, dar sînt ale ei, ceva ce a purtat ea.

—Tu ai luat pantoful, nu-i aşa? zise fratele meu. Nu mai plîngea acum.

— Ce?

— Tu ai luat pantoful. L-ai luat din camera mea.

— Buckley, habar n-am despre ce vorbeşti.

— Am ascuns pantoful de la Monopoly, după care a dispărut. Tu l-ai luat! Te porţi ca şi cînd Susie ar fi numai a ta!

— Spune-mi tot ce ai pe inimă. Ce s-a-ntîmplat cu tatăl prietenei tale, Keesha?

— Pune jos hainele.

Tatăl meu le aşează cu grijă pe pămînt.

— Nu-i vorba de tatăl Keeshei.

— Spune-mi despre ce-i vorba.

Tatăl meu era acum plin de solicitudine. Se întorsese în punctul unde se afla după operaţia la genunchi cînd, revenindu-şi din somnul drogat cu anestezice, îl zărise pe fiul său, pe atunci de cinci ani, şezînd lîngă el, aşteptînd ca el să-şi deschidă ochii şi să-i poată spune: „Baba-mija, tati".

— Susie e moartă.

Nu încetase să-l doară.

— Ştiu asta.

— Dar nu te porţi ca şi cînd ai şti. Tatăl Keeshei a murit cînd ea avea şase ani. Keesha spune că nici nu-şi mai aminteşte de el.

— Îşi va aminti, zise tatăl meu.

— Dar cu noi cum rămîne?

— Cu cine?

— Cu noi, tati. Eu şi Lindsey. Mami a plecat pentru că nu mai putea suporta.

— Linişteşte-te, Buck, spuse tatăl meu cu toată îngăduinţa de care era în stare, simţind că i se evaporă tot aerul din piept. Apoi, un glăscior de undeva din interior îi şopti: *Renunţă, renunţă, renunţă.*

— Ce? întrebă tatăl meu.

— N-am spus nimic.

Renunţă, renunţă, renunţă.

— Îmi pare rău, zise tatăl meu. Nu mă simt prea bine. În iarba udă picioarele îi deveniseră incredibil de reci. Simţea un gol în piept şi tot felul de gîze roiau în jurul cavităţii excavate. Auzea un ecou ce suia ca nişte bătăi de tobă spre urechile sale. *Renunţă.*

Tatăl meu căzu în genunchi. Braţul începu să i se clatine în dreapta şi în stînga ca şi cînd ar fi fost amorţit. Mii de ace pretutindeni. Fratele meu se repezi spre el.

— Tati?

— Fiule... Glasul îi deveni un tremolo, un apel către fratele meu.

— Mă duc după bunica, zise Buckley şi o luă la fugă.

Lăsîndu-se într-o rînă, cu faţa întoarsă spre locul unde erau hainele mele, tatăl meu şopti slab:

— Nu poţi alege niciodată. Vă iubesc pe toţi trei.

În noaptea aceea tatăl meu zăcea într-un pat de spital, conectat la nişte monitoare care zumzăiau. Era timpul să-i învălui picioarele şi şira spinării. Era timpul să-l fac să tacă şi să-l iau cu mine. Dar încotro?

Deasupra patului ceasul ticăia, măsurînd minutele care se scurgeau. M-am gîndit la jocul pe care-l jucam cu Lindsey în curte: „Mă iubeşte, nu mă iubeşte", în timp ce rupeam petalele unei margarete. Auzeam cum ceasul îmi zvîrlea înapoi cele mai mari două dorinţe ale mele în acelaşi ritm: „Mori pentru mine, nu muri pentru mine, mori pentru mine, nu muri pentru mine". Nu mă puteam abţine, pe cînd îi torturam inima slăbită. Dacă murea, era al meu pentru totdeauna. Era chiar atît de rău să-mi doresc asta?

Acasă, Buckley stătea în pat pe întuneric cu pătura trasă pînă pe bărbie. Nu-l lăsaseră să treacă dincolo de camera de gardă după ce Lindsey îi adusese cu maşina în urma ambulanţei în care se afla tatăl meu şi care gonea cu sirena pornită. Simţea uriaşa povară a vinovăţiei în tăcerile lui Lindsey, în cele două întrebări pe care le tot repeta: „Despre ce-aţi vorbit? De ce era atît de supărat?"

Teama cumplită a frăţiorului meu era că fiinţa care însemna totul pentru el avea să dispară. Îi iubea pe toţi, pe Lindsey, pe bunica Lynn, pe

Samuel, pe Hal, dar tatăl meu era cel care-l făcea să umble pe vîrful picioarelor şi care se lăsa monitorizat din zori şi pînă seara, de parcă fără această vigilenţă a fiului tatăl ar fi fost pierdut.

Stăteam – copilul mort şi cei vii – la căpătîiul tatălui meu, de o parte şi de alta, amîndouă taberele dorind acelaşi lucru: să-l avem pe tata cu noi pentru totdeauna. Era cu neputinţă să ni se dea satisfacţie amîndurora.

Tatăl meu lipsise doar două nopţi din viaţa lui Buckley. O dată cînd se dusese în lanul de porumb noaptea ca să-l caute pe domnul Harvey şi acum, cînd zăcea pe patul de spital, ţinut sub observaţie, în eventualitatea unui nou atac de cord.

Buckley ştia că era deja destul de mare ca treaba asta să nu mai aibă importanţă, dar eu îl înţelegeam. Sărutul de noapte-bună era ceva la care tatăl meu se pricepea de minune. Cînd tata venea lîngă pat după ce trăgea storurile şi-şi plimba degetele peste ele ca să se asigure că toate erau la locul lor – că nu se înţepenise vreo verigă rebelă care să lase să cadă lumina pe fiul său înainte să-l trezească el – fratelui meu adeseori i se făcea pielea de găină pe braţe şi pe picioare. Aşteptarea era nespus de dulce.

„Eşti gata, Buck?" obişnuia să-l întrebe tata, iar Buckley îi răspundea: „Recepţionat!" sau „Decolarea!", dar cînd era speriat şi tulburat şi voia linişte spunea doar „Da!". Tatăl meu apuca pătura subţire de bumbac şi o aduna cu mîinile, avînd grijă să ţină cele două colţuri între arătător şi degetul mare. Apoi smucea de ea şi pătura de culoare azurie (dacă era a lui Buckley) sau de culoarea levănţicii (dacă era a mea) se desfăcea ca o paraşută deasupra lui şi plutind lin – minunat de încet – ateriza pe pielea dezvelită: genunchi, mîini, obraji, bărbie. Aer şi adăpost în acelaşi

spaţiu şi în acelaşi timp – parcă simţea o libertate şi o siguranţă absolută. Era nemaipomenit; îl lăsa vulnerabil şi tremurînd undeva la o margine şi tot ce putea spera era că, dacă-l ruga, tata îl asculta şi repeta mişcarea. Aer şi adăpost, aer şi adăpost, susţinînd legătura nerostită dintre ei: băieţelul şi bărbatul bolnav.

În acea noapte capul lui zăcea pe pernă, iar trupul i se ghemuise în poziţia unui făt. Nu se gîndise să tragă singur obloanele, şi luminile de la casele din jur înveseleau colina. Privi lung interiorul încăperii sale, uşile crestate ale debaralei din care cîndva îşi închipuia că ies vrăjitoarele rele ca să se alăture balaurilor de sub pat. Nu se mai temea de aceste lucruri.

— Susie, te rog, nu-l lăsa pe tati să moară, şopti el. Am nevoie de el.

După ce l-am părăsit pe fratele meu, am ieşit din foişor, am luat-o pe sub becurile care atîrnau ca nişte mure şi am zărit potecile pavate cu cărămizi, din care se desfăceau altele, pe măsură ce înaintam.

Am umblat pînă cînd cărămizile au devenit pietre plate, apoi pietricele ascuţite, apoi nimic altceva decît pămînt frămîntat pe o distanţă de kilometri în jur. M-am oprit în locul acela. Eram în rai de suficient timp ca să ştiu că avea să mi se reveleze ceva. Şi cînd lumina începu să pălească şi cerul căpătă o nuanţă suav-albăstruie, aşa cum fusese în noaptea morţii mele, am zărit pe cineva în depărtare, însă la început nu mi-am putut da seama dacă era bărbat sau femeie, copil sau adult. Dar cînd silueta a fost învăluită de lumina lunii am putut deslusi profilul unui bărbat şi, speriată şi respirînd sacadat, am alergat cît să-l pot vedea. Să fi fost tatăl meu? Era ceea ce dorisem cu disperare în tot acest timp?

— Susie, zise bărbatul cînd m-am oprit la cîţiva paşi de locul unde stătea el. Îşi ridică braţele spre mine.

— Îţi aminteşti de mine? mă întrebă el.

M-am văzut din nou mică, de şase anişori, într-o odaie din Illinois. Şi acum, exact ca atunci, mi-am pus picioarele peste picioarele lui.

— Bunicule, am spus.

Şi fiindcă eram singuri şi amîndoi în rai, eram destul de uşoară ca să mă mişc ca atunci cînd aveam şase ani, iar el cincizeci şi şase, şi tatăl meu ne-a luat cu el într-o vizită. Dansam nespus de încet pe un cîntec care pe Pămînt îl făcea întotdeauna pe bunicul să plîngă.

— Îţi aminteşti? întrebă el.

— Samuel Barber[1]!

— *Adagio pentru corzi,* zise el.

Dar pe cînd dansam şi ne învîrteam – nemaipăstrînd nimic din bîţîiala stîngace de pe Pămînt – mi-am amintit de cum îl găsisem plîngînd pe muzica asta şi îl întrebasem de ce.

„Susie, uneori plîngi chiar şi atunci cînd cineva pe care l-ai iubit a plecat de mult." Atunci m-a luat şi m-a strîns la piept, doar cîteva clipe, după care am fugit afară ca să mă joc din nou cu Lindsey în ceea ce mi se părea curtea imensă a bunicului meu.

N-am mai vorbit în noaptea aceea, dar am dansat împreună ore în şir în acea lumină albastră, atemporală. Ştiam în timp ce dansam că se întîmpla ceva pe Pămînt şi în rai. O schimbare. Un fel de mişcare de la foarte lent la ceva fulgerător despre care citisem într-un an la ora de fizică. Seismic, imposibil, o rupere şi o sfîşiere a timpului şi a spaţiului. M-am lipit şi mai tare de pieptul

1. Compozitor american (1910-1981).

bunicului meu şi am simţit mirosul lui de om bătrîn, versiunea de naftalină a tatălui meu, sîngele de pe Pămînt, cerul din rai. Mandarine, sconcs, tutun de calitatea-ntîi.

Cînd muzica încetă, parcă trecuse o veşnicie de cînd începusem. Bunicul făcu un pas înapoi, iar în spatele său lumina deveni gălbuie.

— Plec, îmi zise el.

— Unde? l-am întrebat.

— Nu-ţi face griji, scumpo. Eşti atît de aproape!

Se întoarse şi se îndepărtă, dispărînd iute în umbre şi colb. În nemărginire.

Nouăsprezece

Cînd ajunse la podgoria Krusoe în dimineaţa aceea, mama găsi un mesaj adresat ei, mîzgălit în engleza de baltă a paznicului. Cuvîntul *Urgenţe* fiind destul de clar, mama sări peste ritualul de dimineaţă – cafeaua matinală băută în timp ce privea viţa de vie altoită pe şiruri nesfîrşite de cruci albe, solide. Deschise încăperea rezervată degustărilor publice şi fără să aprindă lumina localiză telefonul din spatele tejghelei de lemn, după care formă numărul din Pennsylvania. Nici un răspuns.

Chemă apoi Informaţiile din Pennsylvania şi ceru numărul doctorului Akhil Singh.

— Da, zise Ruana, Ray şi cu mine am văzut venind o ambulanţă acum cîteva ore. Presupun că s-au dus toţi la spital.

— Cine-i bolnav?

— Mama ta, poate?

Dar ea îşi dăduse seama după mesaj că mama ei era cea care sunase. Era vreunul dintre copii sau poate Jack. Îi mulţumi Ruanei şi închise. Puse iar mîna pe receptorul greu şi roşu şi-l scoase de după tejghea. Un maldăr de pliante colorate pentru clienţi – Galben ca lămîia = Chardonnay tînăr, Culoarea paiului = Sauvignon Blanc... – căzură pe podea din locul unde stătuseră sub telefon şi se împrăştiară la picioarele ei. Avea obiceiul să sosească dis-de-dimineaţă de cînd se angajase aici, iar acum era recunoscătoare că proceda astfel. La

drept vorbind, tot ce-i venea în minte erau denumirile spitalelor din oraș, așa că sună la cele unde avea obiceiul să-și ducă în mare grabă copiii cînd erau mici și făceau vreo febră inexplicabilă, sau își scrînteau oasele în urma căzăturilor. La același spital unde-l dusesem eu odată pe Buckley:

— Un anume Jack Salmon a fost consultat la Urgențe și încă mai e aici.

— Puteți să-mi spuneți ce s-a întîmplat?

— În ce relație vă aflați cu domnul Salmon?

Rosti cuvintele pe care nu le mai rostise de ani de zile:

— Sînt soția lui.

— A suferit un atac de cord.

Închise telefonul și se așeză pe rogojina din cauciuc și din lemn de plută care îmbrăca podeaua în sectorul pentru angajați. Cînd îi sosi schimbul ședea tot acolo, repetînd ciudatele cuvinte: *soț, atac de cord.*

Cînd mai tîrziu își ridică privirea se afla în camionul paznicului, un bărbat tăcut care rareori părăsea podgoria, în drum spre aeroportul internațional din San Francisco.

Își cumpără bilet și se urcă într-un avion pînă la Chicago, de unde urma să ia un altul care să o lase în cele din urmă pe aeroportul din Philadelphia. În timp ce avionul prindea înălțime, îngropîndu-se în nori, mama asculta venind parcă de departe semnalele de bord prin care personalul primea instrucțiuni și curînd auzi clinchetul căruciorului cu băuturi trecînd pe lîngă ea, dar în loc de tovarășii de călătorie vedea arcada de piatră, rece, din podgorie, în spatele căreia erau stocate butoaiele de stejar, iar în loc de bărbații care se refugiau deseori acolo ca să scape de soarele arzător și-l imagină pe tatăl meu șezînd cu ea, întinzîndu-i ceașca Wedgwood spartă.

Cînd ateriză în Chicago, unde trebuia să aştepte două ore, îşi revenise îndeajuns ca să meargă să-şi cumpere o periuţă de dinţi şi un pachet de ţigări şi să dea un telefon la spital, de data asta cerînd să vorbească cu bunica Lynn.

— Mamă, zise mama mea.Te sun din Chicago şi sînt pe drum.

— Abigail, slavă Domnului, zise bunica Lynn. Am sunat la Krusoe din nou şi mi-au spus că te-ai dus la aeroport.

— Cum se simte?

— Întreabă de tine.

— Copiii sînt acolo?

— Da, e şi Samuel cu ei. Am să te sun azi ca să-ţi povestesc. Samuel a cerut-o în căsătorie pe Lindsey.

— E minunat, zise mama.

— Abigail?

— Da.

Auzea ezitarea din glasul mamei ei, ceea ce se întîmpla foarte rar.

— Jack întreabă şi de Susie.

Îşi aprinse o ţigară imediat ce ieşi din terminalul de pe O'Hare. Un grup de elevi excursionişti trecu pe lîngă ea, cărînd nişte genţi mici şi instrumente de orchestră pe ale căror cutii era lipită o etichetă de culoare galbenă pe care scria: TĂRÎMUL PATRIOŢILOR.

Era cald şi umed în Chicago şi gazele de eşapament de la maşinile parcate pe două rînduri otrăveau aerul înăbuşitor.

Fumă ţigara în timp record şi-şi aprinse alta, ţinîndu-şi un braţ strîns pe piept, iar pe celălalt întinzîndu-l la fiecare eliminare a fumului. Era îmbrăcată cu hainele ei obişnuite de la podgorie: o pereche de jeanşi decoloraţi dar curaţi şi un tricou portocaliu deschis cu inscripţia PODGORIA

KRUSOE brodată pe buzunar. Avea un ten mai închis acum, care, prin contrast, făcea ca ochii ei albaştri să fie şi mai albaştri şi se obişnuise să-şi poarte părul în coadă de cal. Îi zăream puful de pe lîngă urechi şi tîmple.

Parcă privea cele două capete ale unei clepsidre şi se întreba cum de era cu putinţă. Timpul pe care-l avusese la dispoziţie doar pentru sine era delimitat de momentul cînd legăturile aveau s-o aducă înapoi, iar acum aceste legături parcă trăgeau cu forţă sporită. O căsătorie. Un atac de cord.

Stînd în faţa terminalului, îşi băgă mîna în buzunarul din spate al jeanşilor unde era portofelul bărbătesc pe care-l purta de cînd obţinuse slujba la Krusoe, fiindcă astfel scăpa de grija camuflării poşetei pe sub tejghea. Zvîrli ţigara în parcarea taxiurilor şi se întoarse să se aşeze pe marginea rondului de beton în interiorul căruia creşteau buruieni şi o biată mlădiţă înecată de smog.

În portmoneu erau poze, poze la care se uita zilnic. Dar era una pe care o ţinea cu faţa întoarsă în jos într-o despărţitură de piele unde îşi păstra cartea de credit. Era la fel cu aceea din cutia cu probe de la secţia de poliţie, la fel cu aceea pe care Ray o pusese în antologia de poezie indiană a mamei sale. Poza mea de la şcoală, pe care o tipăriseră ziarele şi care fusese reprodusă pe pliantele poliţiei şi pe cutiile poştale.

După opt ani de zile, chiar şi mamei mele i se părea poza ubicuă a unei celebrităţi. O văzuse de atîtea ori încît păream îngropată în ea. Obrajii nicicînd mai roşii, ochii nicicînd mai albaştri ca în această fotografie.

O scoase din portmoneu şi o ţinu cu faţa în sus în căuşul palmei. Întotdeauna îi fusese dor de

dinţii mei – striaţiile mici şi rotunde care o fascinaseră cînd eram mică. Îi promisesem mamei un surîs larg pentru poza din acel an, dar fusesem atît de serioasă în faţa fotografului încît abia izbutisem un zîmbet cu buzele lipite.

Auzi în difuzorul de la ieşire anunţul pentru zborul de legătură. Se ridică în picioare. Întorcîndu-se, privi din nou mlădiţa care se zbătea să trăiască. Propti de ea poza mea de la şcoală şi dispăru iute după uşile automate.

În zborul spre Philadelphia şezu singură, în mijloc, pe un rînd cu trei locuri. Nu putea să alunge gîndul că, dacă ar fi călătorit ca mamă, cele două scaune de lîngă ea ar fi fost ocupate. Unul de Lindsey. Celălalt de Buckley. Dar, deşi prin definiţie era mamă, la un moment dat încetase să mai fie. Nu putea pretinde acest drept şi privilegiu după ce lipsise aproape un deceniu din vieţile noastre. Acum ştia că a fi mamă era o chemare, ceva la care visau o droaie de fete. Dar mama mea nu avusese niciodată acest vis şi fusese pedepsită în modul cel mai oribil, inimaginabil, pentru faptul că nu m-a dorit niciodată.

Am urmărit-o cu atenţie în avion şi am trimis spre nori dorinţa mea de a o vedea eliberată. Îşi simţea trupul greu, îngrozit de ceea ce avea să urmeze, dar în această greutate exista măcar o uşurare. Stewardesa îi dădu o perniţă albastră şi o vreme reuşi să doarmă.

Cînd au ajuns în Philadelphia, în timp ce avionul rula pe pistă, se strădui să conştientizeze unde şi în ce an se afla. Repetă iute în minte toate lucrurile pe care avea să le spună copiilor, mamei ei, lui Jack. Apoi, cînd în sfîrşit avionul se opri, renunţă şi se concentră doar asupra modului în care avea să iasă din avion.

Cu greu îşi recunoscu fiica ce aştepta la capătul culoarului. În toţi aceşti ani Lindsey slăbise, devenise subţire, corpul ei eliminînd orice urmă de grăsime. Lîngă sora mea era cineva care părea fratele ei geamăn. Puţin mai înalt, cu ceva mai multă carne pe el. Samuel. Îi privi lung pe amîndoi, iar ei o priviră lung, aşa că la început nici nu-l observă pe băiatul dolofan care şedea de-o parte, pe braţul unui scaun, în sala de aşteptare.

Apoi, înainte să o pornească spre ei – căci în primele cîteva clipe păreau cu toţii suspendaţi în aer, nemişcaţi, parcă scufundaţi într-o gelatină vîscoasă din care doar mişcarea ei i-ar fi putut elibera – îl zări.

Se îndreptă spre rampa mochetată. Auzea anunţurile din aeroport şi vedea pasagerii care aveau parte de întîmpinări mai fireşti, grăbindu-se pe lîngă ea. Dar cînd îi zări chipul, era ca şi cînd ar fi pătruns într-o altă dimensiune a timpului. 1944, Camp Winnekukka. Ea avea doisprezece ani, obraji bucălaţi şi picioare groase – toate lucrurile de care era bucuroasă că fiicele ei scăpaseră, trebuiau să fie îndurate de fiul ei. Fusese plecată atîţia ani, atît de mult timp pe care nu-l putea recupera.

Dacă ar fi numărat, aşa cum făceam eu, ar fi ştiut că în şaptezeci şi trei de paşi realizase ceea ce îi fusese teamă să facă în aproape şapte ani.

Prima care vorbi fu sora mea:

— Mami, zise ea.

Mama se uită la sora mea şi o părăsi pe fata singuratică din Camp Winnekukka.

— Lindsey, zise mama.

Lindsey o privi lung. Buckley se sculase deja în picioare, dar îşi privi mai întîi pantofii, apoi aruncă o privire peste umăr departe, dincolo de locul unde erau parcate avioanele ce-şi descărcau pasagerii în tuburile creţe ca un burduf de acordeon.

— Cum se simte tatăl tău? o întrebă mama.

Sora mea rostise cuvîntul *mami*, după care încremenise. Cuvîntul avea un gust de săpun şi de corp străin în gura ei.

— Mă tem că nu-i în forma cea mai bună, zise Samuel.

Era cea mai lungă propoziţie rostită de vreunul dintre ei şi mama îi fu recunoscătoare.

— Buckley, zise mama fără să-şi pregătească vreo mină pentru el. Rămînînd cine era, indiferent cine va fi fost.

El îşi întoarse capul spre ea ca o armă descărcată.

— Buck, zise el.

— Buck, repetă ea încet, privindu-şi mîinile.

Lindsey vru să întrebe: *Unde-s inelele?*

— Mergem? întrebă Samuel.

Cei patru intrară în tunelul lung şi mochetat care avea să-i ducă la terminalul principal. Se îndreptau spre zona cavernoasă de recuperare a bagajelor, dar mama zise:

— N-am nici un bagaj.

Se opriră stînjeniţi într-un ciorchine şi Samuel începu să caute semnele care să le arate drumul spre parcare.

— Mami, încercă din nou sora mea.

— V-am minţit, zise mama mea înainte ca Lindsey să poată adăuga ceva. Ochii li se întîlniră şi în acel şuvoi fierbinte care circula de la una la cealaltă pot jura că am văzut secretul lui Len, ca un şobolan puhav, nedigerat, din burta unui şarpe.

— Ne întoarcem la scara rulantă, zise Samuel, şi o luăm pe culoarul de la etaj direct spre parcare.

Samuel îl strigă pe Buckley care se apropiase de un ofiţer din corpul de pază al aeroportului. Pentru el uniformele nu-şi pierduseră forţa de atracţie.

Cînd au ajuns pe autostradă, Lindsey zise:

— Nu vor să-l lase pe Buckley să-l vadă pe tati din cauză că e prea mic.

Mama se întoarse spre ei.

— Am să-ncerc să intervin, zise ea privindu-l pe Buckley şi încercînd primul ei zîmbet.

— Te bag în mă-ta, şopti fratele meu fără să ridice privirea.

Mama încremeni. Maşina se dezintegra, plină de ură şi tensiune – un flux violent de sînge prin care puteai să înoţi.

— Buck, zise ea, amintindu-şi la timp de numele lui prescurtat, vrei să te uiţi la mine?

El aruncă o privire grea spre scaunul din faţă, sfredelind-o cu ochi furioşi.

În cele din urmă mama se întoarse, privind înainte şi Samuel, Lindsey şi fratele meu puteau auzi sunetele ce veneau dinspre locul de lîngă şofer, sunete pe care ea se străduia din greu să şi le stăpînească. Piituri slabe şi sughiţuri înfundate. Dar nici o cantitate de lacrimi nu-l putea mişca pe Buckley. Adunase în el zilnic, săptămînal, anual, un depozit subteran de ură, iar în adîncul acestuia şedea copilul de patru ani, cu inima pîlpîindă. O inimă cînd obişnuită, cînd de piatră.

— Ne vom simţi toţi mai bine după ce-l vom vedea pe domnul Salmon, zise Samuel, după care, nemaiputînd nici el suporta, se aplecă şi deschise radioul.

Era acelaşi spital unde sosise în toiul nopţii cu opt ani în urmă. Alt etaj însă, zugrăvit într-o altă culoare, dar străbătînd coridorul ea se simţea sechestrată, amintindu-şi de ceea ce făcuse acolo. Împinsă de trupul lui Len, spatele ei se înfipsese în peretele zgrunţuros de ipsos. Totul în ea o îndemna să fugă, să zboare înapoi în California,

înapoi la traiul, la munca ei tihnită printre străini. Să se ascundă în scorburile copacilor şi în petalele florilor tropicale, ferită şi în siguranţă printre atîţia arbori exotici şi oameni necunoscuţi.

Gleznele şi pantofii din picioarele mamei ei, pe care îi zărise pe hol, o aduseră înapoi. Reprezentau unul din multele lucruri simple pe care le pierduse plecînd atît de departe. Picioarele mamei ei – solide şi comice –, picioare de şaptezeci de ani în pantofi ridicol de neconfortabili.

Dar cînd pătrunse în încăpere, toţi ceilalţi – fiul, fiica, mama ei – pieriră.

Ochii tatălui meu erau slăbiţi, dar s-au deschis cînd a auzit-o intrînd. Din umăr şi din încheieturi îi ieşeau tot felul de fire şi tuburi. Capul lui părea atît de fragil pe perna mică, pătrată!

Ea îl apucă de mînă şi începu să plîngă încet, nemaistăpînindu-şi lacrimile.

— Bună, Ochi ca Marea, zise el.

Ea îi răspunse dînd din cap. Un bărbat zdrobit, bătut – soţul ei.

— Fetiţa mea, respiră el greu.

— Jack.

— Uite ce-a trebuit să fac ca să te aduc acasă.

— A meritat? zise ea zîmbind trist.

— Vom vedea, zise el.

Să-i vezi iar împreună era ca un vis firav devenit realitate.

Tatăl meu zărea sclipirile – petele colorate din ochii mamei mele –, lucrurile de care putea să se agaţe. Erau pentru el scîndurile şi panourile zdrobite ale unei corăbii de odinioară care se ciocnise de ceva mai mare decît ea şi se scufundase, lui rămînîndu-i doar resturile, obiecte răzleţe. Încercă să-şi întindă mîna şi să-i atingă obrazul, dar braţul, prea slab, căzu. Ea se apropie şi-şi lipi obrazul de palma lui.

Bunica știa cum să umble fără zgomot pe tocuri. Ieși tiptil din încăpere. Cînd își reluă mersul normal și fu aproape de salonul de așteptare interceptă o asistentă care avea un mesaj pentru pacientul Jack Salmon din salonul 582. Nu-l întîlnise niciodată pe acest bărbat, dar îi știa numele: „Len Fenerman vă va vizita curînd. Vă dorește numai bine". Împături bilețelul. Înainte să ajungă la Lindsey și Buckley care se duseseră să se așeze lîngă Samuel în salonul de așteptare, își desfăcu poșeta și puse bucățica de hîrtie între pudră și pieptene.

Douăzeci

Cînd domnul Harvey a ajuns în acea seară la baraca acoperită cu tablă din Connecticut, stătea să plouă. Omorîse o chelneriţă tinerică în acest loc cu cîţiva ani înainte şi cu bacşişul găsit în buzunarul şorţului îşi cumpărase o pereche nouă de pantaloni. Duhoarea trebuie să fi dispărut de-acum şi, într-adevăr, cînd se apropie de şopron nu-l întîmpină nici un miros neplăcut. Dar uşa era deschisă, iar înăuntru se vedea că pămîntul fusese răscolit. Trase aer adînc în piept şi se apropie tiptil.

Adormi lîngă mormîntul ei gol.

La un moment dat, ca un fel de contrapondere la lista morţilor, am început şi eu o listă cu cei vii. Era ceva ce văzusem că făcea Len. Cînd nu era de serviciu, observa fetele şi femeile bătrîne sau oricare altă femeie în spectrul dintre cele două categorii de vîrstă şi le număra printre lucrurile care-l susţineau. De exemplu, fata aia din mall, ale cărei picioare albicioase crescuseră prea lungi pentru rochia ei devenită acum parcă prea îndrăzneaţă şi care afişa o tristă vulnerabilitate ce-l impresiona pe Len la fel de mult ca pe mine. Femei în vîrstă, şontîcăind cu toiagul în mînă, şi care continuau să-şi vopsească părul în nuanţe imitînd culoarea celui natural, avut odinioară. Mame singure, trecute de prima tinereţe, alergînd

prin magazin în timp ce odraslele lor trăgeau de pe rafturi pungile cu bomboane. Văzîndu-le, începeam să le număr. Femei vii, femei care respirau. Uneori le vedeam pe cele suferinde – bătute de soţi sau violate de necunoscuţi, copii violaţi de propriii lor taţi – şi aş fi vrut să pot interveni.

Len vedea aceste femei rănite tot timpul. Erau chipuri familiare la secţie, dar chiar şi cînd se ducea undeva în afara sectorului său le simţea cînd se apropiau. Soţia din magazinul cu articole de pescuit nu avea urme de lovituri pe faţă, dar se ferea ca un cîine şi vorbea în şoaptă, încercînd parcă să se apere. Fata pe care o vedea plimbîndu-se pe şosea de fiecare dată cînd mergea să-şi vadă surorile. Cu trecerea anilor se făcuse tot mai slabă, grăsimea din obraji i se topise, iar ochii îi erau plini de o mîhnire care-i făcea să atîrne, grei şi trişti, sub pielea străvezie. Era îngrijorat cînd n-o vedea acolo. Cînd ea era acolo, se simţea deopotrivă vesel şi deprimat.

Nu avusese ce să adauge la cazul meu de o bună bucată de timp, dar în ultimele cîteva luni o serie de date noi se alăturaseră vechilor probe: numele unei alte posibile victime, Sophie Cichetti, numele fiului ei şi un pseudonim al lui George Harvey. Mai era ceva: amuleta mea cu piatra de Pennsylvania, pe care o pipăi în cutia cu probele mele pînă cînd degetele lui găsiră din nou iniţialele mele. Amuleta fusese analizată pentru eventualele piste pe care le-ar fi putut oferi, dar în afară de faptul că fusese descoperită într-un loc unde murise o altă fată, examenul la microscop nu găsise nici o urmă relevantă.

Dorise să i-o înapoieze tatălui meu din clipa cînd primise confirmarea că era într-adevăr a mea. Acest lucru însemna să încalce regulamentul, dar, la drept vorbind, nu reuşise să-mi găsească

cadavrul, aşa că nu le putuse oferi alor mei altceva decît un manual de şcoală îmbibat cu apă şi nişte foi din caietul meu de biologie împreună cu bileţelul de dragoste al unui băiat. O sticlă de Cola. Căciuliţa mea cu clopoţei. Pe astea le catalogase şi le păstrase. Amuleta însă era altceva şi avea intenţia să o înapoieze.

Văzînd numele Jack Salmon pe lista pacienţilor internaţi, o asistentă medicală cu care se încurcase după plecarea mamei mele îl sunase. Len hotărî să-l viziteze pe tatăl meu la spital şi să ia cu el amuleta. O considera un fel de obiect magic care ar fi putut grăbi însănătoşirea tatălui meu.

În timp ce-l urmăream pe Len, nu puteam să nu mă gîndesc la butoaiele cu lichid toxic care se adunaseră în spatele atelierului lui Hal, unde lăstărişul de pe marginea liniilor de cale ferată le oferea companiilor locale posibilitatea să se debaraseze de cîte un container sau două. Totul fusese frumos sigilat, dar conţinutul lor începea să iasă la suprafaţă. Ajunsesem să-mi fie milă şi totodată să-l respect pe Len în anii de după plecarea mamei mele. Îşi concentrase atenţia asupra aspectelor concrete, încercînd să înţeleagă lucruri imposibil de înţeles. Din acest punct de vedere, mi-am dat seama că era ca mine.

În faţa spitalului o tinerică vindea narcise, în buchete legate cu panglici albastre. Am văzut-o pe mama cumpărînd întreg stocul.

Asistenta Eliot care-şi amintea de mama de acum opt ani se oferi să o ajute cînd o văzu venind pe coridor cu braţele încărcate cu flori. Îi făcu rost de nişte vaze în plus dintr-un dulap de rezervă şi împreună umplură vazele cu apă şi aşezară florile peste tot în camera tatălui meu în timp ce el dormea. Asistenta Eliot se gîndea că, dacă

pierderea cuiva poate fi luată ca etalon al frumuseţii unei femei, mama mea se făcuse pe drept cuvînt mai frumoasă.

Lindsey, Samuel şi bunica Lynn îl duseseră pe Buckley acasă mai devreme. Mama nu era încă pregătită să vadă locuinţa. Toată atenţia ei era îndreptată asupra tatălui meu. Restul putea să aştepte, de la locuinţa cu reproşul ei tăcut, la fiul şi fiica ei. Simţea nevoia să mănînce ceva, nevoia unui răgaz pentru meditaţie. În loc să meargă la restaurantul spitalului unde luminile aprinse o făceau să se gîndească la toate eforturile inutile pe care spitalele le făceau doar ca să-i ţină pe oameni treji pentru alte veşti proaste – cafeaua slabă, scaunele tari, lifturile ce se opreau la fiecare etaj –, ieşi din clădire şi o luă pe trotuarul în pantă care pornea de la intrare.

Era de-acum întuneric, iar în parcarea unde sosise cîndva în miez de noapte, îmbrăcată doar cu o cămaşă de noapte subţire, nu erau decît cîteva maşini. Îşi strînse în jurul ei cardiganul lăsat la spital de mama ei.

Traversînd parcarea, cercetă cu privirea interiorul obscur al maşinilor, căutînd indicii care să-i spună cine erau oamenii din spital. Într-una, pe scaunul de lîngă şofer, erau împrăştiate casete audio, într-alta era montat un scaun de copil. Pentru ea devenise un fel de joc găsească indicii în fiecare maşină. Un mod de a nu se simţi singură, străină – un copil care se juca de-a spionul în locuinţa prietenilor părinţilor ei. Agentul Abigail către centrul de comandă. Văd un cîine de jucărie, lăţos, văd o minge de fotbal, văd o femeie! Iat-o, o necunoscută şezînd în faţă la volan. Femeia n-o observase pe mama urmărind-o şi cînd ţi-a sărit chipul mama îşi îndreptă numaidecît privirea într-altă parte, şi-o aţinti asupra luminilor

strălucitoare ale vechiului restaurant pe care şi-l luase drept ţintă. Nu trebui să privească înapoi ca să ştie ce făcea femeia. Îşi aranja hainele înainte să intre în spital. Recunoştea chipul. Era chipul cuiva care ar fi dat orice numai să fie oriunde altundeva decît acolo.

Se opri pe fîşia de gazon dintre spital şi intrarea la urgenţe, simţind nevoia să fumeze. Nu întrebase nimic în acea dimineaţă. Jack avusese un atac de cord; se va întoarce acasă. Dar o dată ajunsă aici, nu ştia ce trebuia să facă în continuare. Cît timp trebuia să aştepte, ce-ar trebui să se întîmple ca să poată pleca din nou? În spatele ei, în parcare, auzi o uşă de maşină deschizîndu-se şi închizîndu-se – femeia intrase.

Vedea restaurantul ca prin ceaţă. Se aşează într-un separeu, singură, şi comandă pui pane, un fel de mîncare ce nu părea să existe în California.

Se gîndea exact la acest lucru cînd un bărbat care şedea pe direcţia ei o fixă cu privirea. Înregistră fiecare detaliu al înfăţişării lui. Era un gest automat, ceva ce nu făcea în cealaltă parte a ţării, în vest. Cînd locuia în Pennsylvania, după moartea mea, ori de cîte ori zărea vreun bărbat mai ciudat, un bărbat în care nu avea încredere, în mintea ei se instala numaidecît o stare de depresie. Se întîmpla repede – respectînd pragmatica fricii – înainte să apuce să pretindă că n-ar trebui să gîndească astfel. Comanda ei sosi – puiul şi ceaiul – şi se concentră asupra mîncării, asupra pesmetului din jurul cărnii elastice, asupra gustului metalic al ceaiului. Nu se gîndea la faptul că nu va putea suporta să rămînă acasă mai mult de cîteva zile. Oriunde privea mă vedea pe mine, iar în separeul din faţa ei îl vedea pe bărbatul care ar fi putut fi ucigaşul meu.

Sfîrşi de mîncat, plăti şi ieşi din restaurant fără să-şi ridice ochii. Un clopoţel montat pe uşă clincheti deasupra ei, făcînd-o să tresară şi să-i salte inima în piept.

Se întoarse traversînd strada dintr-o bucată, dar cînd străbătu din nou parcarea îşi ţinu respiraţia. Maşina vizitatoarei neliniştite se afla tot acolo.

În holul central, unde lumea rareori rămînea pentru mult timp, decise să se aşeze să-şi tragă răsuflarea.

Avea să stea cîteva ceasuri cu el, iar cînd el avea să se trezească, avea să-şi ia rămas-bun. După ce luă această hotărîre, o răcoare binecuvîntată îi inundă tot corpul. Eliberarea bruscă de răspundere. Biletul ei de drum spre alte meleaguri.

Era tîrziu acum, trecut de ora zece, şi luă liftul gol pînă la etajul cinci, unde luminile de pe hol fuseseră micşorate. Trecu de salonul asistentelor, unde două dintre ele stăteau la o şuetă. Deşi vorbeau cu glas scăzut, auzea tonul însufleţit al bîrfelor schimbate între ele, voioşia destinsă a intimităţii. Apoi, chiar în clipa în care una din ele nu reuşi să-şi stăpînească un rîs ascuţit, mama deschise uşa tatălui meu şi o lăsă să se închidă de la sine.

Singură.

Era ca şi cînd închiderea uşii ar fi produs un vid de tăcere. Simţeam că n-am ce căuta acolo, că ar trebui să plec. Dar eram ţintuită locului.

Văzîndu-l pe tatăl meu dormind în întuneric, doar cu becul fluorescent de mic voltaj din spatele patului, mama îşi aminti că mai stătuse în acest spital, încercînd să se despartă de el.

Văzînd-o că ia mîna tatălui meu, m-am gîndit la sora mea şi la mine pe cînd şedeam amîndouă sub frotiul din holul de la etaj. Eu eram cavalerul

mort, plecat în cer împreună cu cîinele meu credincios, iar ea era soția lui, rămasă în viață. „Cum să rămîn credincioasă tot restul vieții mele unui bărbat încremenit în timp?" era fraza preferată a lui Lindsey.

Mama şezu multă vreme cu mîna tatălui meu într-a ei. Se gîndea cît ar fi de frumos să se suie pe cearşafurile proaspete din spital şi să se întindă lîngă el. Şi cît de imposibil.

Se aplecă mai aproape. Chiar şi sub mirosurile antisepticelor şi spirtului putea simți mirosul de iarbă al pielii lui. Cînd plecase, luase cu ea cămaşa favorită a lui tata şi uneori se înfăşura în ea doar ca să aibă pe ea ceva de-al lui. Nu o purta niciodată pe afară, astfel încît cămaşa păstrase multă vreme mirosul lui. Îşi aminti de o noapte cînd i-a fost cel mai dor de el şi a încheiat nasturii cămăşii în jurul unei perne şi a strîns-o la piept de parcă ar fi fost o liceeană.

Din depărtare, de dincolo de fereastra închisă, răzbătea zumzetul traficului de pe autostradă, dar spitalul se pregătea să-şi închidă porțile peste noapte. Doar pantofii cu tălpi de cauciuc ai asistentelor de noapte mai scoteau uneori sunete pe hol.

Chiar în iarna aceea se trezise că-i spune unei fetişcane care lucra sîmbăta cu ea la degustări că într-un cuplu unul e întotdeauna mai puternic decît celălalt. „Asta nu-nseamnă că cel slab nu-l iubeşte pe cel puternic", susținuse ea. Fata o privise cu indiferență. Dar pentru mama mea avea importanță faptul că vorbise, că dintr-o dată se identificase cu partea slabă. O tulburase această revelație. Oare nu crezuse contrariul în toți acești ani?

Trase scaunul cît putu de aproape de capul lui şi-şi aşeză fața pe marginea pernei ca să-l audă

respirînd, ca să-i vadă fluturarea ochiului sub pleoapă atunci cînd visa. Cum poţi să iubeşti pe cineva atît de mult şi să ascunzi secretul chiar şi faţă de tine, atunci cînd te trezeşti în fiecare zi atît de departe de casă? Pusese drumuri şi borne între ei, aruncase pietre în urma ei, smulsese oglinda retrovizoare şi crezuse că asta îl va face să dispară? Că va reuşi să smulgă din ea viaţa lor împreună, a copiilor?

Totul era atît de simplu în timp ce-l privea, cînd respiraţia lui regulată o calma, încît la început nici nu-şi dădu seama că se întîmpla cu adevărat. Începu să se gîndească la încăperile din locuinţa noastră, la ceasurile petrecute în ele cînd se chinuia să uite. Ca fructele puse în borcane şi lăsate o vreme în uitare, dulceaţa amintirilor părea mai concentrată acum, la întoarcere. Acolo, pe acel raft, erau însemnate toate întîlnirile şi ghiduşiile primei lor iubiri, cosiţa ce începuse să crească din visurile lor, rădăcina robustă a familiei înmugurinde. Prima dovadă solidă. Eu.

Observă o cută nouă pe chipul tatălui meu. Îi plăceau tîmplele lui argintate.

Curînd după miezul nopţii adormi, după ce se străduise din răsputeri să-şi ţină ochii deschişi. Să se agaţe de toate deodată în timp ce privea chipul lui, astfel încît atunci cînd se va trezi să-i poată spune la revedere.

Cînd ochii i s-au închis şi amîndoi dormeau tăcuţi împreună, le-am şoptit:

Pietre şi oase;
Zăpadă şi ger;
Mormoloci, seminţe, piper.
Rămurele, pupicuri asortate,
De cine i-e dor lui Susie, ştim toate...

Pe la două noaptea începuse să plouă şi ploaia cădea pe spital şi pe vechea mea locuinţă şi în

raiul meu. Ploua şi pe acoperişul de tablă al barăcii unde dormea domnul Harvey. Acesta visa în timp ce stropii de ploaie loveau ca nişte ciocănele acoperişul de deasupra capului său. Visa nu la fata ale cărei rămăşiţe fuseseră scoase din pămînt şi erau acum analizate, ci la Lindsey Salmon, cea cu 5! 5! 5!, cea care reuşise să ajungă pînă la tufişul de soc. Avea acest vis ori de cîte ori se simţea ameninţat. De la lucirea acelui tricou de fotbal începuse să piardă controlul asupra vieţii sale.

Era aproape de patru cînd l-am văzut pe tatăl meu deschizînd ochii şi simţind pe obraz respiraţia caldă a mamei mele înainte de a-şi da seama că aceasta dormea lîngă el. Doream amîndoi să o poată cuprinde în braţe, dar era prea slăbit. Mai era o cale, şi el o urmă. Avea să-i spună lucrurile pe care le simţise după moartea mea – lucrurile ce-i veneau în minte atît de des, încît nimeni, în afară de mine, nu le cunoştea.

Dar el nu voia să o trezească. În spital domnea liniştea, se auzea doar sunetul ploii. Simţea că-i urmărit de ploaie, întuneric şi umezeală – se gîndea la Lindsey şi la Samuel în pragul uşii, uzi leoarcă, surîzători, după ce alergaseră tot drumul ca să-l scutească de griji. Deseori se trezea poruncindu-şi în repetate rînduri să revină la lucrurile importante. Lindsey. Lindsey. Buckley. Buckley. Buckley.

Felul în care arăta ploaia privită dindărătul ferestrelor – nişte pete rotunde luminate de becurile din parcarea spitalului – îi aminti de filmele văzute în copilărie, de ploaia de Hollywood. Închise ochii, în timp ce respiraţia mamei mele îi mîngîia cald obrazul, şi ascultă sunetul picăturilor de ploaie pe pervazul subţire de metal; auzi apoi păsările – vrăbii ciripind –, dar nu le putea vedea.

Ideea că-şi făcuseră cuib chiar lîngă fereastra lui, iar puişorii, trezindu-se de la ploaie, n-au mai găsit-o pe mama lor îl făcea să dorească să-i salveze. Simţi degetele inerte ale mamei mele, care în somn slăbiseră strînsoarea mîinii lui. Ea era aici, şi, de data asta, orice-ar fi, avea intenţia să o lase să fie cine era ea de fapt.

Acesta a fost momentul în care m-am furişat în încăperea unde erau mama şi tatăl meu. Eram prezentă ca persoană într-un mod în care nu mai fusesem niciodată pînă atunci. Întotdeauna plutisem pe deasupra, dar nu stătusem niciodată lîngă ei.

M-am făcut mică în întuneric, neştiind dacă puteam fi văzută. L-am părăsit pe tata cîteva ore în fiecare zi vreme de opt ani şi jumătate, aşa cum îi părăseam pe mama, pe Ruth, pe Ray, pe fratele meu şi pe sora mea şi, desigur, pe domnul Harvey, dar tata, vedeam acum, nu mă părăsise niciodată. Devotamentul lui faţă de mine mă făcea să descopăr iar şi iar faptul că eram iubită. În lumina caldă a iubirii tatălui meu am rămas Susie Salmon – o fată cu întreaga viaţă înainte.

— Credeam că, dacă tac, te-aş putea auzi, şopti el. Că, dacă sînt destul de tăcut, te-ai putea întoarce.

— Jack? zise mama trezindu-se. Cred c-am adormit.

— E minunat că te-ai întors, spuse el.

Mama îl privi. Totul era dat deoparte.

— Cum te descurci? îl întrebă ea.

— N-am de ales, Abbie, răspunse el. Ce altceva aş putea face?

— Du-te undeva departe, ia-o de la început, zise ea.

— Ţie ţi-a reuşit?

Tăcură amîndoi. Mi-am întins mîna şi am dispărut.

— De ce nu vii să te întinzi aici? îi zise tata. Mai avem ceva timp pînă vin cerberii să te dea afară.

Ea nu se clinti.

— Au fost drăguţi cu mine, zise ea. Asistenta Eliot m-a ajutat să pun florile în apă în timp ce dormeai.

El privi în jur şi le deslusi formele.

— Narcise, zise el.

— Florile lui Susie.

Tatăl meu surîse minunat.

— Vezi, zise el, aşa e. Trăieşti lîngă ea oferindu-i o floare.

— E cumplit, zise mama.

— Da, zise el, într-adevăr.

Stînd pe marginea patului, mama îşi ţinea cu greu echilibrul într-un şold, dar reuşiră. Reuşiră să se întindă unul lîngă celălalt ca să se poată privi în ochi.

— Cum a fost întîlnirea cu Buckley şi cu Lindsey?

— Incredibil de grea, zise ea.

Tăcură un moment, iar el îi strînse mîna.

— Pari foarte schimbată, zise el.

— Vrei să spui mai bătrînă.

L-am văzut întinzîndu-şi mîna, apucînd un cîrlionţ din părul mamei, trecîndu-i-l pe după ureche.

— M-am îndrăgostit din nou de tine cînd erai plecată, îi spuse el.

Mi-am dat seama cît de mult doream să fiu acolo unde era mama mea. Dragostea lui pentru mama nu însemna să priveşti înapoi şi să iubeşti ceva ce n-avea să se schimbe niciodată. Însemna să o iubească pe mama pentru tot – pentru viaţa ei distrusă, pentru fuga ei, pentru faptul că se afla acolo în acel moment înainte să se crape de

ziuă şi să vină personalul spitalului. Însemna să-i atingi părul cu vîrful degetului, să cunoşti şi totuşi să măsori fără frică adîncimile ochilor ei ca marea.

Mama nu găsea puterea să-i spună „Te iubesc".

— Rămîi? o întrebă el.

— O vreme.

Era, totuşi, ceva.

— Bine, zise el. Şi ce-ai spus cînd cei din California te-au întrebat de familie?

— Le-am spus răspicat că am doi copii. În sinea mea spuneam trei. Mereu simţeam nevoia să mă scuz faţă de ea.

— Ai amintit de vreun soţ? o întrebă el.

Ea îl privi.

— Nu.

— Doamne, zise el.

— Jack, nu m-am întors ca să mă prefac.

— De ce te-ai întors?

— M-a chemat mama. Vorbea de un atac de cord şi mi-am amintit de tatăl tău.

— Ţi-e teamă c-o să mor?

— Da.

— Dormeai, zise el. N-ai văzut-o.

— Pe cine?

— Cineva a venit în cameră şi apoi a plecat. Cred că era Susie.

— Jack? întrebă mama, controlîndu-şi panica.

— Să nu-mi spui că n-o vezi.

Ea îşi dădu drumul.

— O văd pretutindeni, zise ea, respirînd uşurată. Chiar şi în California era peste tot. Cînd urcam în autobuz sau pe stradă, în faţa şcolilor pe lîngă care treceam. Îi vedeam părul, dar chipul nu se potrivea, îi vedeam trupul, mersul. Vedeam fete mai mari şi frăţiorii lor mai mici sau două fetiţe care arătau ca două surori şi mă gîndeam la ceea ce Lindsey nu va avea niciodată – întreaga

relaţie pierdută pentru ea şi pentru Buckley – şi asta mă rănea, pentru că şi eu plecasem. Ştiam că se va repercuta asupra ta şi chiar şi asupra mamei mele.

— A fost minunată, zise el, o stîncă. O stîncă-burete, dar o stîncă.

— Aşa mi-o imaginez şi eu.

— Deci, dacă ţi-aş spune că Susie era în încăpere acum zece minute, ce-ai zice?

— Aş zice că eşti nebun şi că probabil ai dreptate.

Tatăl meu întinse mîna, pipăi linia nasului mamei mele şi-şi plimbă degetul peste buzele ei. Pe cînd făcea asta, buzele se întredeschiseră uşor.

— Trebuie să te-ntinzi, zise el, sînt încă un om bolnav.

Şi i-am văzut pe părinţii mei sărutîndu-se. Se sărutau cu ochii deschişi, iar mama fu prima care începu să plîngă şi lacrimile picurară pe obrajii tatălui meu pînă cînd începu şi el să plîngă.

Douăzeci și unu

După ce i-am lăsat pe părinții mei la spital m-am dus să-l văd pe Ray Singh. Avuseserăm paisprezece ani împreună. Acum îi vedeam capul pe pernă, părul negru pe cearșafurile galbene, pielea măslinie pe cearșafurile galbene. Întotdeauna fusesem îndrăgostită de el. Am numărat genele de la fiecare ochi închis. Fusese aproape al meu, ar fi putut fi al meu și nu voiam să-l părăsesc, așa cum nu voiam să-mi părăsesc nici familia.

Pe schelăria șubredă din spatele scenei, cu Ruth sub noi, Ray Singh se apropiase atît de mult încît respirația lui parcă se lipise de mine. Simțeam mirosul amestecului de cuișoare și scorțișoară pe care îmi închipuiam că-l pune în castronul cu cereale în fiecare dimineață și totodată un miros adînc, mirosul bărbătesc al trupului, ce venea spre mine din hăul unde organele lui ascultau de o alchimie diferită de-a mea.

Din clipa cînd am știut că se va întîmpla și pînă în clipa în care s-a întîmplat am făcut în așa fel încît să nu fiu singură cu Ray Singh nici în școală, nici în afara ei. Mă temeam de ceea ce doream cel mai mult: sărutul lui. Mă temeam că nu se va putea compara cu acelea de care vorbea toată lumea sau cu acelea despre care citeam în *Seventeen*, *Glamour* și *Vogue*. Mă temeam că n-am să fiu destul de bună, că primul meu sărut va fi

mai mult un gest de respingere decît unul de iubire. Totuşi, adunam poveşti cu săruturi.

— Primul sărut îţi marchează destinul, îmi zise o dată la telefon bunica Lynn. Ţineam receptorul în mînă şi l-am văzut pe tata ducîndu-se la mama. L-am auzit spunîndu-i în bucătărie: „matolită".

— Dac-ar fi trebuit s-o fac din nou, m-aş fi dat cu ceva trăsnet, de exemplu Fire and Ice, dar Revlon nu făcea rujul ăsta pe-atunci. Mi-aş fi lăsat amprenta pe acel bărbat.

— Mamă? zise mama în celălalt receptor, cel din dormitor.

— Vorbim despre sărut, Abigail.

— Cît ai băut pînă acum?

— Susie, zise bunica Lynn, ştii care-i treaba cu sărutul? Cum îţi aşterni, aşa dormi.

— Cum a fost?

— A, întrebarea cu sărutul, zise mama. O las pentru tine.

I-am făcut pe tata şi pe mama să-mi povestească de zeci de ori ca să aflu versiunile lor diferite. Ce-am reţinut era imaginea părinţilor mei în spatele unui nor de fum de ţigară, buzele lor atingîndu-se vag în interiorul vălătucilor.

O clipă mai tîrziu bunica Lynn şopti:

— Susie, mai eşti la telefon?

— Da, bunico.

Rămase tăcută o bucată de timp.

— Eram de vîrsta ta şi primul sărut a venit de la un bărbat matur. Tatăl unei prietene.

— Bunico! am spus sincer şocată.

— N-ai să mă pîrăşti, nu-i aşa?

— Nu.

— A fost minunat, zise bunica Lynn. Ştia să sărute. Pe băieţii care mă sărutau nu-i puteam suporta. Îmi propteam mîna pe piepturile lor şi-i

împingeam cît colo. Domnul McGahern ştia să-şi folosească buzele.

— Deci, ce s-a întîmplat?

— O minune, zise ea. Ştiam că nu-i bine, dar era minunat, cel puţin pentru mine. Nu l-am întrebat niciodată ce credea despre toată treaba asta, dar, de fapt, după aia nu l-am mai văzut niciodată singură.

— Dar ai vrut s-o mai faci o dată?

— Da, întotdeaua am căutat acel prim sărut.

— Dar bunicul?

— Nu se prea pricepea la sărutat, zise ea.

Auzeam clinchetul cuburilor de gheaţă la celălalt capăt al firului.

— Nu l-am uitat niciodată pe domnul McGahern, chiar dacă s-a întîmplat o singură dată. E vreun băiat care vrea să te sărute?

Nici unul din părinţii mei nu-mi pusese această întrebare. Acum ştiu că ştiau asta, îşi zîmbeau cînd îşi comparau impresiile.

Am înghiţit greu la capătul firului.

— Da.

— Cum îl cheamă?

— Ray Singh.

— Îţi place de el?

— Da.

— Atunci care-i problema?

— Mă tem că n-o să fiu bună.

— Susie?

— Da?

— Distrează-te, fetiţo.

Dar stînd pe coridor lîngă dulapul meu în acea după-amiază şi auzind vocea lui Ray rostindu-mi numele – de data asta în spatele meu şi nu deasupra mea – simţeam orice în afară de chef de distracţie. Nu simţeam însă nici lipsă de chef.

Stările clare, de alb sau negru, pe care le cunoscusem înainte, nu se mai aplicau. Mă simţeam, dacă ar trebui să folosesc un cuvînt, învîrtejită. Nu ca verb, ci ca adjectiv. Fericită + Speriată = Învîrtejită.

— Ray, i-am zis, dar înainte ca numele să-mi iasă pe gură el se aplecase spre mine şi-mi prinsese gura deschisă într-a lui. A fost ceva atît de neaşteptat, deşi aşteptasem luni de zile acest lucru, încît am simţit că mai vreau. Voiam enorm să-l mai sărut o dată pe Ray Singh.

În dimineaţa următoare domnul Connors decupă din ziar un articol pe care-l păstră pentru Ruth. Era o prezentare amănunţită a puţului de gunoi al lui Flanagan şi a modului în care acesta urma să fie astupat. În timp ce Ruth se îmbrăca, îi scrise un bileţel: „O hazna. Într-o bună zi o să cadă în ea maşina unui zevzec".

— Tata zice că s-a zis cu el, strigă Ruth spre Ray, fluturînd spre el articolul din ziar în timp ce se suia în Chevroletul albastru al lui Ray, oprit la capătul aleii din faţa casei lor.

— Cartierul nostru va fi înghiţit de construcţii. Fii atent. În articolul ăsta sînt patru scheme care seamănă cu cuburile pe care le faci în clasa-ntîi la desen; cică aşa vor astupa puţul.

— Mă bucur să te revăd, Ruth, îi zise Ray, ieşind în marşarier de pe alee şi privind centura de siguranţă nelegată a lui Ruth.

— Iartă-mă, zise Ruth. Salut.

— Ce zice articolul? o întrebă Ray.

— Ce zi frumoasă, e o vreme splendidă.

— În regulă. Povesteşte-mi despre articol.

— Primele trei desene sînt o aceeaşi schiţă, doar cu săgeţile îndreptate spre locuri diferite şi vorbesc de „strat superior", „calcar fisurat", „piatră

fărîmiţată". Ultimul are un titlu mare care zice „Astuparea", iar dedesubt: „Cimentul va umple gura, iar mortarul va umple crăpăturile".

— Gura? întrebă Ray.

— Da, ştiu, zise Ruth. Mai e o săgeată în partea cealaltă, ca şi cînd ar fi vorba de un proiect atît de mare încît trebuie să ia o pauză pentru ca lumea să priceapă ideea, iar sub ea scrie: „Groapa va fi apoi astupată cu moloz".

Ray începu să rîdă.

— Ca un procedeu medical, zise Ruth. E nevoie de o operaţie chirurgicală complicată ca să cîrpeşti planeta.

— Cred că găurile din pămînt trezesc spaime ancestrale.

— Corect, zise Ruth. Pentru Dumnezeu, doar au guri! Hai s-o vedem.

La un kilometru şi ceva mai încolo se zăreau nişte clădiri noi. Ray o coti la stînga, nimerind în hăţişul de drumuri pavate de curînd, unde toţi copacii fuseseră scoşi şi, din loc în loc, în vîrful unor marcaje înalte pînă la brîu fluturau steguleţe roşii şi galbene.

Pe cînd meditau amîndoi la faptul că erau singuri-singurei şi că explorau nişte drumuri pregătite pentru o zonă încă nelocuită, îl observară pe Joe Ellis în faţa lor.

Ruth şi Ray nu-i făcură cu mîna, dar nici Joe nu dădu vreun semn că i-ar fi zărit.

— Mama îmi spune că locuieşte tot acasă şi că nu-şi poate găsi de lucru.

— Ce face toată ziua? întrebă Ray.

— Arată aiurea.

— Nu şi-a revenit niciodată, zise Ray, în timp ce Ruth privea şirurile nesfîrşite de loturi vacante.

Ray ajunse din nou pe drumul principal, după care traversară şinele de cale ferată, îndreptîndu-se spre Route 30, care avea să-i ducă la puţul de gunoi.

Ruth îşi scoase braţul pe geam ca să simtă aerul jilav al dimineţii de după ploaie. Deşi fusese suspectat de dispariţia mea, Ray înţelesese motivul, ştia că poliţia îşi făcea treaba. Dar Joe Ellis nu-şi revenise niciodată după acuzaţia de-a fi omorît cîinii şi pisicile ucise de către domnul Harvey. Hoinărea mai mult prin zonele mărginaşe, păstrînd distanţa faţă de vecinii săi şi dorind din tot sufletul să-şi găsească mîngîierea în dragostea pentru cîini şi pisici. Pentru mine, partea cea mai tristă era că aceste animale simţeau suferinţa lui – defectul omenesc – şi se ţineau deoparte.

Mai sus, pe Route 30, lîngă Eels Rod Pike, un loc pe lîngă care urmau să treacă Ray şi Ruth, l-am văzut pe Len ieşind dintr-un apartament situat deasupra frizeriei lui Joe. Se îndrepta spre maşină cu un ghiozdan uşor în mînă. Îl primise cadou de la tînăra care locuia acolo. Îl invitase o dată la o cafea în oraş, după ce se cunoscuseră la un curs de criminologie la colegiul West Chester. În ghiozdan avea mai multe lucruri – unele pe care voia să i le arate tatălui meu, altele pe care nu trebuia să le vadă nici un părinte. Printre acestea din urmă se numărau nişte fotografii cu mormintele unde găsiseră cadavrele, în fiecare caz amîndouă antebraţele.

Cînd sună la spital, asistenta îi spuse că domnul Salmon se afla în salon împreună cu soţia şi cu copiii. Sentimentul de vinovăţie crescu şi, după ce-şi trase maşina în parcarea spitalului, rămase o clipă în ea. Soarele fierbinte pătrundea prin parbriz şi încingea aerul din interior.

Îl vedeam pe Len gîndindu-se febril la ce avea să spună. Mintea lui nu putea opera decît cu o singură ipoteză – din toamna anului 1975, după aproape şapte ani de contacte din ce în ce mai rare, tot ce mai sperau părinţii mei era să primească vestea că rămăşiţele mele au fost găsite sau că domnul Harvey a fost prins. Tot ce avea el să le dea era o amuletă.

Luă ghiozdanul şi încuie maşina, după care trecu pe lîngă florăreasa ce stătea în faţa spitalului cu găleţile din nou pline cu narcise. Ştia numărul salonului, drept care nu se mai osteni să-şi anunţe prezenţa asistentelor de la etajul patru, ci bătu uşor, înainte de-a intra, în uşa deschisă a încăperii.

Mama stătea în picioare cu spatele spre el. Cînd s-a întors, am văzut întreaga forţă a prezenţei ei izbindu-l în plin. Îl ţinea pe tatăl meu de mînă. Deodată m-am simţit îngrozitor de singură.

Mama şovăi niţel cînd întîlni ochii lui Len, apoi zise ce-i venea mai uşor.

— *Întotdeauna* e o bucurie, nu-i aşa, să vă întîlnesc, încercă ea să glumească.

— Len, reuşi tatăl meu să spună. Abbie, vrei să mă ridici puţin?

— Cum vă simţiţi, domnule Salmon? întrebă Len, iar mama apăsă cu degetul pe butonul cu săgeata îndreptată în sus de lîngă pat.

— Spuneţi-mi Jack, insistă tatăl meu.

— Înainte să vă faceţi speranţe, zise Len, să ştiţi că nu l-am prins încă.

Tatăl meu păru vizibil dezumflat.

Mama potrivi pernele de la spatele şi ceafa tatălui meu.

— Atunci de ce-aţi mai venit?

— Am găsit ceva ce i-a aparţinut lui Susie, spuse Len.

Folosise aproape aceeaşi frază atunci cînd venise la noi acasă cu căciuliţa cu zurgălăi. În capul ei răsună un ecou îndepărtat.

Cu o noapte înainte, după ce mai întîi mama îl privise pe tatăl meu dormind, apoi tata se trezise şi îi văzuse capul pe pernă lîngă al lui, amîndoi au amînat amintirea acelei prime nopţi cu zăpadă, lapoviţă şi ploaie cînd se agăţau unul de celălalt, nici unul neîndrăznind să-şi exprime cu glas tare marea lor speranţă. În această noapte, tatăl meu a zis în cele din urmă: „Nu va veni acasă niciodată". Un adevăr simplu şi clar, pe care toţi cei care mă cunoşteau îl acceptaseră. Dar el trebuia să-l rostească, iar ea avea nevoie să-l audă pe el rostindu-l.

— O amuletă de pe brăţara ei, zise Len. O piatră de Pennsylvania cu iniţialele ei.

— Eu i-am cumpărat-o, zise tatăl meu, în Thirtieth Street Station, într-o zi cînd m-am dus în oraş. De la o tarabă, şi un bărbat cu ochelari de protecţie i-a gravat pe gratis iniţialele. I-am cumpărat una şi lui Lindsey. Abigail, îţi aminteşti?

— Îmi amintesc, spuse mama.

— L-am găsit lîngă un mormînt din Connecticut.

Părinţii mei rămaseră dintr-o dată tăcuţi – ca nişte animale prinse sub gheaţă – cu ochii deschişi şi livizi, implorînd pe oricine ar fi păşit pe deasupra lor să-i scoată de acolo cît mai repede cu putinţă.

— Nu al lui Susie, zise Len, grăbindu-se să umple tăcerea. Ceea ce înseamnă că Harvey a fost implicat şi în alte crime din Delaware şi Connecticut. Am găsit amuleta lui Susie într-un mormînt nu departe de Hartford.

Tata şi mama îl urmăreau pe Len cum se chinuia să desfacă fermoarul blocat al ghiozdanului.

Mama își trecea mîna prin părul tatălui meu, încercînd să-i surprindă privirea. Dar tata era concentrat asupra perspectivei oferite de Len – redeschiderea cazului meu. Mama însă, tocmai cînd începuse să se simtă pe un teren mai sigur, trebuia să ascundă faptul că nu dorise niciodată să fie redeschis. Numele de George Harvey o redusese la tăcere. Nu știuse niciodată ce să spună despre el. Pentru mama mea, a-și lega viața de capturarea și de pedepsirea lui ținea mai mult de alegerea de a trăi cu inamicul decît de necesitatea de a trăi într-o lume fără mine.

Len scoase o pungă cu fermoar. În colțul de jos părinții mei puteau zări lucirea aurie. Len i-o dădu mamei mele, iar ea o ținu în față, la distanță.

— Len, n-ai nevoie de piatră? îl întrebă tatăl meu.

— Am efectuat toate testele, zise el. Ne-am documentat asupra locului unde a fost găsită și am făcut toate pozele necesare. E posibil să fie cazul să-l cerem înapoi, dar pînă atunci puteți să-l păstrați.

— Abbie, deschide-o, zise tatăl meu.

Am urmărit-o pe mama ținînd punga deschisă și aplecîndu-se peste pat.

— Jack, ia-o tu, zise ea. Era un cadou de la tine.

Cînd tatăl meu întinse mîna, aceasta tremura, și îi trebui o secundă ca să simtă cu degetele colțurile mici și aspre ale amuletei. Felul în care l-a scos din pungă îmi aminti de „Operația", jocul pe care-l jucam cu Lindsey cînd eram mici. Cînd atingeai marginile pungii cu fermoar se pornea alarma și trebuia să renunți.

— Cum puteți fi sigur că el le-a ucis pe celelalte fete? întrebă mama. Privea lung fărîma de aur din palma tatălui meu.

— Nimic nu-i sigur niciodată, zise Len.

Ecoul îi răsună din nou în urechi. Len avea un repertoriu fix de expresii. Era exact expresia pe care tatăl meu o preluase de la el ca să-şi liniştească familia. Era o frază crudă care se hrănea cu speranţe.

— Cred c-ar fi mai bine să plecaţi acum, zise ea.

— Abigail? interveni tatăl meu.

— Nu mai vreau să aud nimic.

— Len, sînt foarte bucuros c-am primit amuleta, zise tatăl meu.

Len îl salută pe tata ducîndu-şi mîna la o pălărie imaginară înainte de a se întoarce pe călcîie ca să iasă. Făcuse un anume fel de dragoste cu mama mea înainte ca ea să plece departe. Sexul ca uitare voluntară. Exact genul pe care-l practica tot mai des în încăperile de deasupra frizeriei.

M-am îndreptat către sud spre Ruth şi Ray, dar l-am văzut în schimb pe domnul Harvey. Conducea o maşină portocalie încropită din piese provenind de la variante ale aceluiaşi model, şi care arăta ca monstrul lui Frankenstein pe patru roţi. O coardă elastică ţinea, chipurile, la locul ei capota din faţă care sălta însă ori de cîte ori prindea cîte un curent de aer.

Motorul se încăpăţîna să nu treacă decît cu puţin peste viteza legală, oricît de tare ar fi apăsat pedala de acceleraţie. Dormise lîngă un mormînt gol şi în somn visase 5! 5! 5! Se trezise în zori şi o luase spre Pennsylvania.

Trăsăturile domnului Harvey păreau ciudat de estompate. Ani de zile reuşise să ţină la distanţă amintirile despre femeile pe care le ucisese, dar acum, una cîte una, ele se întorceau.

Pe prima fată căreia îi făcuse rău o agresase neintenţionat. Se înfuriase şi nu se putuse stăpîni, sau cel puţin aşa i se păruse lui. Ea încetase să mai frecventeze liceul la care erau înscrişi amîndoi, dar lui asta nu i se părea ceva neobişnuit. Pînă atunci se mutase de atîtea ori încît îşi închipuise că şi fata făcuse la fel. Regretase acel viol tăcut, ascuns, asupra unei colege de şcoală, dar nu vedea întîmplarea ca pe ceva ce avea să persiste în amintirea vreunuia din ei. Era ca şi cînd ceva din afara lui ar fi produs coliziunea celor două corpuri în acea după-amiază. O secundă după aceea, ea privise în gol. Un gol fără fund. Apoi îşi pusese chiloţii sfîşiaţi, prinzîndu-i de betelia fustei ca să nu-i cadă. Nu-şi vorbiseră, iar ea plecase. El îşi făcuse o crestătură în palmă cu briceagul. Dacă tatăl său avea să-l întrebe în legătură cu sîngele, avea o explicaţie plauzibilă. „Uite", putea spune, arătînd spre rana de la mînă. „M-am tăiat din greşeală."

Dar tatăl său nu l-a întrebat nimic şi nimeni n-a venit să-l caute. Nici tată, nici frate, nici poliţist.

Apoi am zărit-o pe cea pe care domnul Harvey o simţea lîngă el. Pe fata care murise doar cîţiva ani mai tîrziu, cînd fratele ei adormise cu ţigara în gură. Ea şezuse pe scaunul din faţă. M-am întrebat cît timp îi va lua pînă să înceapă să-şi amintească de mine.

Singurele semne de schimbare din ziua în care domnul Harvey mă azvîrlise în puţul lui Flanagan erau pilonii portocalii aşezaţi împrejurul şantierului. Doar atît, şi dovada că puţul se extinsese. Zidul dinspre sud-est al casei stătea aplecat într-o parte şi pridvorul se afundase tăcut în pămînt.

Din precauţie, Ray parcă pe cealaltă latură a drumului sub un umbrar des. Chiar şi aşa, partea din dreapta a maşinii ştergea marginea caldarîmului.

— Ce s-a întîmplat cu familia Flanagan? întrebă Ray pe cînd ieşeau din maşină.

— Tata mi-a zis că firma care a cumpărat terenul s-a înţeles cu ei şi că s-au mutat.

— Ruth, e cam fioros pe-aici, zise Ray.

Traversară şoseaua pustie. Deasupra lor cîţiva nori fumurii pătau văzduhul azuriu. Din locul unde stăteau puteau zări partea din spate a atelierului lui Hal, dincolo de şinele de cale ferată.

— Mă întreb dacă Hal Heckler mai are atelierul, zise Ruth. Îmi plăcea de el cînd eram mică.

Apoi o luară în direcţia puţului. Amîndoi erau tăcuţi. Ruth se deplasa în cercuri tot mai înguste, ţinta lor rămînînd puţul şi marginea lui nebuloasă. Ray se ţinea aproape de Ruth. Dacă îl priveai din depărtare, puţul părea inofensiv – o băltoacă de noroi ce începea să se usuce. În jurul lui creşteau smocuri de iarbă şi buruieni dar, dacă te uitai mai bine, arăta ca şi cînd acolo n-ar mai fi fost pămînt, ci un fel de carne ciocolatie, moale şi convexă, care absorbea toate lucrurile aşezate deasupra sa.

— De unde ştim că n-o să ne înghită? întrebă Ray.

— Nu sîntem destul de grei, răspunse Ruth.

— Opreşte-te dacă simţi că te afunzi.

Privindu-i, mi-am amintit cum îl ţineam pe Buckley de mînă în ziua în care ne-am dus să îngropăm frigiderul. În timp ce tatăl meu vorbea cu domnul Flanagan, Buckley şi cu mine ne-am urcat pînă la locul unde pămîntul începea să se încline şi să devină mai moale şi puteam jura că am simţit cum acesta se lasă uşor sub picioarele

mele. Era ca senzaţia pe care o aveam cînd mă plimbam prin cimitirul bisericii noastre şi deodată mă afundam în tunelurile săpate de cîrtiţe în jurul pietrelor funerare.

În cele din urmă amintirea cîrtiţelor – pozele cu aceste creaturi oarbe, năsoase şi dinţoase pe care le găseam în cărţi – m-a făcut să accept să fiu înmormîntată într-un sicriu de metal. Măcar eram protejată împotriva lor.

Ruth merse în vîrful picioarelor pînă la locul ce i se părea a fi marginea puţului, răstimp în care mi-am amintit de hohotele de rîs ale tatălui meu în acea zi de demult. Pe drumul de întoarcere născocisem o poveste pentru fratele meu. Îi spusesem că în străfundurile puţului exista un întreg sat construit sub pămînt, despre care nu aflase nimeni, iar oamenii care trăiau acolo priveau aceste aparate abandonate ca pe nişte daruri de la un rai pămîntesc. „Cînd frigiderul nostru va ajunge la ei, i-am zis eu, ne vor lăuda, deoarece ei sînt o rasă de meşteşugari cărora le place să repare lucrurile." Hohotele tatălui meu umpleau maşina.

— Ruthie, zise Ray, stai prea aproape.

Ruth stătea cu tălpile pe partea moale şi cu călcîiele pe cea tare, dînd impresia în timp ce o urmăream cu privirea că-şi va îndrepta degetele şi-şi va arcui braţele şi va plonja înainte ca să fie alături de mine. Dar Ray veni în spatele ei.

— Se pare că gura pămîntului rîgîie, zise el.

Toţi trei priveam colţul unui obiect metalic care se ridica.

— O maşină de spălat din şaişnouă, zise Ray.

Dar nu era nici seif, nici maşină de spălat, ci o sobă veche cu gaz, de culoare roşie, care se deplasa încet.

—Te-ai gîndit vreodată unde ar putea fi cadavrul lui Susie Salmon? îl întrebă Ruth.

Voiam să ies de sub umbrarul ce ascundea maşina lor albastră, să traversez şoseaua, să intru în puţ, să ies, să o bat uşor pe umăr şi să-i spun: „Iată-mă! Am reuşit! Bingo! Gol!"

— Nu, zise Ray. Las asta pe seama ta.

— Totul e în schimbare aici. De fiecare dată cînd mă întorc dispare cîte ceva din ceea ce deosebea locul ăsta de celelalte din ţară, zise ea.

— Vrei să intri în casă? o întrebă Ray, dar se gîndea la mine acum. La cum se îndrăgostise cînd avea treisprezece ani. Mă observase în timp ce mă întorceam de la şcoală, mergînd chiar în faţa lui şi fusese înrobit de nişte lucruri simple: fusta ecosez, cam largă, jacheta la două rînduri, plină cu fire din blana lui Holiday, părul meu castaniu, aşa credeam eu, captînd razele soarelui de după-amiază, lumina glisînd fluid printre şuviţe în timp ce amîndoi ne îndreptam spre casă, unul în urma celuilalt. Iar cîteva zile mai tîrziu, cînd se ridicase în picioare la ora de ştiinţe sociale şi din greşeală începuse să citească din compunerea lui despre *Jane Eyre* în loc de Războiul din 1812[1], l-am privit într-un fel care i se păruse simpatic.

Ray se îndreptă spre casa ce urma să fie demolată şi care fusese golită într-o noapte de toate clanţele şi robinetele de către domnul Connors, dar Ruth rămase lîngă puţ. Ray se afla deja în casă cînd s-a întîmplat. E limpede că Ruth mă observase stînd lîngă ea în timp ce privea locul unde mă îngropase domnul Harvey.

---

1. Război purtat de Statele Unite împotriva Marii Britanii în urma disputelor teritoriale privind Canada şi ţinuturile din nordul Americii şi încheiat după doi ani cu un armistiţiu.

— Susie, zise Ruth, simţindu-mi prezenţa şi mai tare cînd îmi rosti numele.

Dar eu n-am spus nimic.

— Ţi-am scris poezii, zise Ruth, încercînd să mă determine să rămîn cu ea. Ceea ce-şi dorise toată viaţa i se întîmpla în sfîrşit.

— Susie, nu vrei nimic? întrebă ea.

Apoi am dispărut.

Ruth stătea locului, clătinîndu-se, aşteptînd în lumina cenuşie a soarelui de Pennsylvania. Iar întrebarea îi răsuna în urechi: „Nu vrei nimic?"

De partea cealaltă a şinelor de cale ferată, atelierul lui Hal era pustiu. Îşi luase zi liberă ca să-i ducă pe Samuel şi pe Buckley la expoziţia de motociclete din Radnor. Îl vedeam pe Buckley plimbîndu-şi mîinile peste apărătoarea arcuită a roţii din faţă a unei motorete de culoare roşie. Ziua lui de naştere se apropia, iar Hal şi Samuel îl urmăreau atenţi. Hal voia să-i dea fratelui meu vechiul saxofon alto al lui Samuel, dar bunica Lynn intervenise.

— Scumpule, lui îi trebuie să se agite, să bocăne. Lasă chestiile subtile, zise ea. Aşa că Hal şi Samuel puseseră mînă de la mînă şi-i făcuseră rost de un set de tobe la mîna a doua.

Bunica Lynn se dusese la mall să caute pentru mama nişte haine simple dar elegante, urmînd să o convingă să le poarte. Cu degetele ei agile după atîţia ani de practică, scoase de pe un cuier cu haine negre o rochie ce bătea spre bleumarin. O vedeam pe femeia de lîngă ea aţintind asupra rochiei o privire plină de invidie.

La spital mama îi citea cu glas tare tatălui meu din ziarul vechi de o zi, iar el o privea cum îşi mişcă buzele, la drept vorbind, fără să o asculte. Dorind, în schimb, să o sărute.

Şi Lindsey.

L-am zărit pe domnul Harvey intrînd cu maşina în cartierul meu în plină zi, nemaipăsîndu-i că l-ar putea observa cineva, ba chiar mizînd pe obişnuita lui invizibilitate – aici, în cartierul unde atîţia afirmaseră că nu-l vor uita niciodată, considerîndu-l dintotdeauna un tip ciudat, ajungînd să creadă că soţia moartă de care el vorbea, dîndu-i mereu alt nume, fusese de fapt una dintre victimele sale.

Lindsey era acasă singură.

Domnul Harvey trecu pe lîngă casa lui Nate, situată în zona centrală. Mama lui Nate culegea florile veştejite din rondul din faţa casei. Îşi ridică privirea cînd văzu maşina trecînd, o maşină neobişnuită, asamblată din diverse părţi şi-şi imagină că era prietenul din facultate al vreunui băiat din vecini, sosit acasă în vacanţă. Nu-l văzuse niciodată pe domnul Harvey la volan. Acesta o coti spre stînga pe drumul în pantă ce înconjura cartierul său. Holiday gemea la picioarele mele, acelaşi geamăt bolnav, grav, pe care-l scotea cînd îl duceam la medicul veterinar.

Ruana Singh era cu spatele spre el. O vedeam prin fereastra sufrageriei cum aşază în ordine alfabetică teancurile cu cărţi noi pe rafturile întreţinute cu grijă. În curţile oamenilor erau copii care se dădeau în leagăn sau umblau pe catalige sau se fugăreau cu pistoale încărcate cu apă. O stradă plină de victime potenţiale.

Ocoli sensul giratoriu de la capătul străzii noastre şi trecu de parcul municipal vizavi de care locuia familia Gilbert. Amîndoi erau acasă, domnul Gilbert devenit deja infirm. Apoi îşi revăzu vechea locuinţă, care nu mai era verde, deşi pentru mine şi familia mea ea avea să rămînă întotdeauna „casa cea verde". Noii proprietari o vopsiseră

într-un mov-albăstrui şi instalaseră în curte o piscină, iar pe margine, lîngă fereastra de la subsol, construiseră un chioşc din lemn de sequoia din care se revărsau iedera şi jucăriile copiilor. Straturile de flori din faţa casei fuseseră astupate cînd lărgiseră cărarea, iar veranda fusese închisă cu geamuri rezistente la ger, în spatele cărora se vedea biroul. Auzea rîsetele fetiţelor în curtea din spate şi zări o femeie ieşind pe poartă cu o pereche de foarfece de grădină în mînă, iar pe cap cu o pălărie de soare. Privi lung la omul care şedea în maşina portocalie şi simţi o izbitură în burtă – contracţia scîrboasă a pîntecelui gol. Brusc se întoarse şi intră iar în casă, urmărindu-l atentă de după perdea. Aşteptînd.

El îşi continuă drumul cu cîteva case mai încolo.

Iat-o pe scumpa mea soră! O vedea la fereastra de la etaj a casei noastre. Îşi tăiase părul, purtîndu-l scurt în toţi aceşti ani, dar, firește, ea era cea care şedea la planşeta pe care o folosea drept birou şi unde citea acum o carte de psihologie.

În acel moment am început să le văd venind pe stradă.

În timp ce el scruta ferestrele vechii mele case şi se întreba unde erau ceilalţi membri ai familiei mele – dacă tatăl meu mai şchiopăta din cauza genunchiului –, am văzut ultimele rămăşiţe ale animalelor şi femeilor ieşind din casa domnului Harvey. Se îndepărtau de casă toate laolaltă. El o privea pe sora mea şi se gîndea la cearşafurile pe care le întinsese pe pilonii cortului nupţial. Îl privise pe tatăl meu drept în ochi în ziua în care îmi rostise numele. Iar cîinele – cel care lătrase în faţa casei sale – cîinele era cu siguranţă mort.

Lindsey se mişcă de la fereastră şi l-am văzut cum o urmărea cu atenţie. Ea se ridică de pe scaun şi se îndreptă spre biblioteca ce acoperea

întreg peretele, din tavan pînă la podea. Întinse mîna şi luă de pe raft o altă carte. În timp ce se întorcea la planşetă, iar el îi scruta chipul de la distanţă, oglinda lui retrovizoare se umplu deodată de alb-negrul unei maşini ce se apropia încet în spatele său.

Ştia că nu-i putea depăşi. Şedea în maşină şi-şi pregătea masca ultimului chip pe care-l oferise autorităţilor ani în şir – cel al unui om blajin pentru care ai putea nutri eventual milă sau dispreţ, dar niciodată reproş. Cînd poliţistul opri în spatele său, femeile se strecurară înăuntru prin ferestrele maşinii, iar pisicile se cuibăriră în jurul gleznelor sale.

— V-aţi rătăcit? îl întrebă tînărul poliţist cînd ajunse în dreptul maşinii portocalii.

— Am locuit aici cîndva, îi zise domnul Harvey. Am fost cuprinsă de un tremur: se hotărîse să spună adevărul.

— Am primit un telefon, un vehicul suspect.

— Văd că se construieşte ceva în vechiul lan de porumb, zise domnul Harvey. Şi în acea clipă am ştiut că o parte din mine putea să se alăture celorlalte şi să se prăvale apoi în bucăţi, fiecare părticică a trupului pe care-l răpise căzînd ca stropii de ploaie în maşina lui.

— Lărgesc şcoala.

— Cred că strada arată ceva mai prosperă, zise el gînditor.

— Poate c-ar fi bine să o luaţi din loc, îi zise ofiţerul. Îi era jenă pentru domnul Harvey cu maşina lui cîrpită, dar l-am văzut notîndu-şi numărul de pe plăcuţă.

— N-am vrut să sperii pe nimeni.

Domnul Harvey era un profesionist, dar în clipa aceea nu-mi păsa. Cu fiecare parte de drum pe care el o parcurgea, mă concentram tot mai

mult asupra lui Lindsey, care studia manualele, asupra datelor care ţîşneau dintre pagini şi se cuibăreau în creierul ei – o fată pe cît de deşteaptă, pe atît de completă. La Universitatea Temple hotărîse să se facă terapeută. Şi m-am gîndit ce chestie ciudată mai era şi casa noastră, o mamă zăpăcită şi un poliţist – pur şi simplu norocul o însoţise pe sora mea pînă acum. Fiecare zi – un semn de întrebare.

Ruth nu-i zise lui Ray ce se întîmplase. Promisese că-şi va nota mai întîi în jurnal. Traversînd drumul înapoi la maşină, Ray observă ceva violet iţindu-se dintr-o tufă crescută pe marginea şoselei aproape de vîrful unei movile înalte de pămînt, probabil lăsată acolo de vreo echipă de muncitori.

— Coada vînătorului, îi spuse el lui Ruth. Am să rup cîteva pentru mama.

— Bine, nu te grăbi, zise Ruth.

Ray sări din maşină şi urcă pînă sus la flori în timp ce Ruth rămase lîngă maşină. Ray nu se mai gîndea la mine. Se gîndea la zîmbetul mamei sale. Cel mai sigur mod de a-l obţine era să-i găsească flori de cîmp ca acestea, să i le aducă acasă şi să o privească cum le presează, deschizîndu-le petalele înainte de a le vîrî între negrul şi albul dicţionarelor sau al manualelor. Ray urcă pînă în vîrful movilei şi dispăru după creastă cu speranţa că va găsi mai multe.

Abia cînd l-am văzut dispărînd de cealaltă parte am simţit un fior pe şira spinării. L-am auzit pe Holiday, teama îngropată adînc în gîtlejul său, şi mi-am dat seama că nu putea fi Lindsey cea pentru care scheuna. Domnul Harvey ajunsese sus pe Eels Rod Pike şi de acolo zărise puţul şi pilonii portocalii care se potriveau de minune cu culoarea maşinii sale. Depozitase un cadavru

acolo. Își aminti de pandantivul de chihlimbar al mamei sale și că era cald cînd îl primise de la ea.

Ruth zări femeile îngrămădite în mașină, purtînd halate de culoarea sîngelui. Se îndreptă spre ele. Pe același drum unde eram îngropată eu, domnul Harvey trecu pe lîngă Ruth. Tot ce vedea ea erau femeile. Apoi, beznă totală.

În clipa aceea am căzut pe Pămînt.

Douăzeci și doi

Ruth se prăbușise pe șosea. Eram conștientă de asta. Domnul Harvey mergea mai departe, neobservat, neiubit, neinvitat – asta am pierdut.

Neajutorată, m-am împiedicat, mi-am pierdut echilibrul. Am căzut prin ușa deschisă a foișorului pe iarbă, apoi prin hotarul cel mai îndepărtat al raiului în care trăisem toți acești ani.

Am auzit urletul lui Ray în cerul de deasupra mea, glasul său descriind un arc de sunet.

— Ruth, te simți bine? Ajunse lîngă ea și o strînse în brațe.

— Ruth, Ruth, striga el. Ce s-a întîmplat?

Iar eu eram în ochii lui Ruth și priveam în sus. Îmi simțeam spatele lipit de caldarîm și zgîrieturile de sub haine unde pielea se rănise de colțurile ascuțite ale criblurii. Simțeam fiecare senzație – căldura soarelui, mirosul asfaltului – dar n-o vedeam pe Ruth.

Am auzit plămînii lui Ruth bolborosind, un ghiorțăit în stomacul ei, dar aerul nu înceta să-i umple plămînii. Trupul. Ray deasupra, ochii lui cenușii pulsînd, privind neputincioși în susul și josul drumului după ajutorul care nu mai venea. Nu observase mașina, dar ieșise din tufiș încîntat, cu buchetul de flori pentru mama sa și o găsise pe Ruth întinsă pe jos.

Ruth se zbătea să scape din propria-i piele, voia afară. Se zbătea să plece, iar eu eram înăuntru

acum, luptîndu-mă cu ea. O voiam înapoi, voiam acel imposibil divin, dar ea dorea să iasă. Nu era nimic şi nimeni care să o poată reţine. Voia să zboare. Priveam, aşa cum făcusem de multe ori din rai, dar de data asta lîngă mine era ceva nedesluşit. Dorinţa şi înverşunarea care voiau să ajungă sus.

— Ruth, zise Ray. Ruth, mă auzi?

Înainte să-şi închidă ochii, cînd toate luminile s-au stins şi lumea a fost cuprinsă de frenezie, am privit ochii cenuşii ai lui Ray Singh, tenul lui măsliniu, buzele pe care le sărutasem cîndva. Apoi, ca o mînă desprinzîndu-se din strînsoare, Ruth trecu pe lîngă el.

Ochii lui Ray mă chemau să vin, iar privirea ce se scurgea din mine făcu loc unei jalnice dorinţe. Să fiu iar vie pe acest Pămînt. Nu să privesc din înalt, ci să fiu – cel mai minunat lucru – lîngă.

Undeva în azurul albastrului Întretărîmuri am zărit-o pe Ruth gonind pe lîngă mine în timp ce eu cădeam pe Pămînt. Dar nu era umbra unei forme omeneşti şi nici strigoi. Era o fată deşteaptă încălcînd toate regulile.

Iar eu eram în trupul ei.

Am auzit un glas chemîndu-mă din rai. Era al lui Franny. Ea alerga în direcţia foişorului strigîndu-mă pe nume. Holiday lătra atît de tare încît limba i se împleticea în gîtlej. Apoi, deodată, Franny şi Holiday dispărură şi totul deveni tăcut. Simţeam ceva ce mă împingea în jos şi apoi o mînă într-a mea. Urechile mele erau ca nişte oceane în care tot ce cunoşteam – glasuri, chipuri, date – începea să se scufunde. Mi-am deschis ochii pentru prima oară de cînd murisem şi am zărit ochii cenuşii întorcîndu-mi privirea. Stăteam liniştită, căci mi-am dat seama că splendida greutate ce mă apăsa în jos era greutatea unui corp omenesc.

Am încercat să vorbesc.

— Nu, te rog, zise Ray. Ce s-a întîmplat?

Voiam să-i spun că am murit. Cum spui „Am murit şi m-am întors printre cei vii?"

Ray îngenunche. Împrăştiate în jurul său şi pe mine erau florile pe care le culesese pentru Ruana. Reuşeam să disting formele lor eliptice, luminoase, de hainele negre ale lui Ruth. Apoi Ray îşi apropie urechea de pieptul meu ca să-mi asculte respiraţia. Îşi puse degetul pe încheietura mîinii mele ca să-mi verifice pulsul.

— Ai leşinat? întrebă el după acest consult sumar.

Am dat din cap. Ştiam că această favoare pe Pămînt nu-mi era acordată pentru totdeauna, ştiam că dorinţa lui Ruth era provizorie.

— Cred că sînt bine, am încercat eu, dar glasul meu era prea slab, prea îndepărtat şi Ray nu mă auzi. Atunci mi-am aţintit ochii asupra ochilor lui, deschizîndu-i cît puteam de tare. Ceva mă înboldea să mă ridic. Credeam că plutesc înapoi spre rai, că mă întorc, dar eu încercam, de fapt, să mă ridic în picioare.

— Ruth, zise Ray. Nu te mişca dacă te simţi slăbită. Pot să te duc pînă la maşină.

I-am zîmbit – un zîmbet de o mie de waţi.

— N-am nimic, am spus.

Privindu-mă atent, îmi eliberă braţul de probă, dar nu-mi dădu drumul la cealaltă mînă. Mă duse aşa cum eram şi florile de cîmp căzeau pe caldarîm. În rai, cînd o văzură pe Ruth Connors, femeile începură să presare petale de trandafir.

I-am privit chipul angelic străbătut de un zîmbet năuc.

— Deci te simţi bine, zise el.

Precaut, se apropie destul ca să mă sărute, dar îmi spuse că-mi examinează pupilele ca să vadă dacă au aceeaşi mărime.

Simţeam greutatea trupului lui Ruth, legănarea delicioasă a sînilor şi a coapselor şi totodată o cumplită responsabilitate. Eram un suflet întors pe Pămînt. Absentă nemotivat din rai o vreme, mi se dăduse un dar. Cu un efort de voinţă m-am ridicat cum am putut în picioare.

— Ruth?

Am încercat să mă obişnuiesc cu numele.

— Da, am răspuns.

— Te-ai schimbat, zise el. Ceva s-a schimbat.

Stăteam aproape în mijlocul drumului, dar aceasta era clipa mea. Voiam atît de mult să-i spun, dar ce-aş fi putut spune? „Sînt Susie, am foarte puţin timp." Eram prea speriată.

— Sărută-mă, i-am zis.

— Ce?

— Nu vrei?

Mi-am întins mîinile spre faţa lui şi am simţit firele moi de barbă ce nu fuseseră acolo cu opt ani în urmă.

— Ce s-a întîmplat cu tine? întrebă el tulburat.

— Uneori pisicile cad de la etajul zece şi aterizează în picioare. Crezi lucrul ăsta numai pentru că ai citit despre el.

Ray mă privea uluit. Se aplecă peste mine şi buzele noastre s-au atins gingaş. I-am simţit buzele reci adînc în mine. Încă un sărut, un pachet preţios, un dar furat. Ochii lui erau atît de aproape de mine încît am zărit punctişoarele verzi din cenuşiul lor.

L-am luat de mînă şi ne-am întors la maşină în tăcere. Eram conştientă că el se tîra în urma mea, întinzîndu-mi braţul peste spate, urmărind atent trupul lui Ruth ca să se asigure că mersul ei era normal.

Deschise uşa din dreapta volanului, iar eu m-am aşezat şi mi-am pus picioarele pe mochetă.

Cînd a ajuns de partea lui, s-a urcat în mașină și m-a privit cu curiozitate.

—Ce s-a întîmplat?

Mă sărută din nou ușor pe buze. Ceea ce dorisem de o veșnicie. Timpul parcă încetinise, iar eu l-am sorbit îmbătată. Buzele, barba lui nerasă care mă zgîria, și sunetul sărutului – plescăitul după ce buzele noastre se împreunară și se dezlipiră. Sunetul reverbera în tunelul lung al singurătății, unde mă mulțumeam doar să urmăresc atingerea și mîngîierile celorlalți pe Pămînt. Nu fusesem atinsă niciodată așa. Nu fusesem decît rănită de mîini lipsite de tandrețe. Dar după ce murisem, se răspîndise în raiul meu o rază de lună ce se rotea și sclipea cu intermitențe – sărutul lui Ray Singh. Ruth părea să știe de asta.

M-am cutremurat la gîndul că mă ascundeam în trupul lui Ruth în oricare alt fel decît acesta – că atunci cînd Ray mă săruta sau cînd mîinile noastre se întîlneau era de fapt dorința mea, nu a lui Ruth, *eu* eram cea care împingea la hotarele trupului ei. Am zărit-o pe Holly. Rîdea cu capul dat pe spate și după aceea l-am auzit pe Holiday scheunînd, căci mă întorsesem la locul unde locuisem amîndoi cîndva.

— Unde vrei să mergi? întrebă Ray.

Era o întrebare atît de generală – răspunsul era atît de vast. Știam că nu vreau să-l urmăresc pe domnul Harvey. L-am privit pe Ray și am știut de ce mă aflam acolo. Să iau cu mine o bucățică de rai pe care n-o cunoscusem.

— La atelierul lui Hal Heckler, i-am zis cu hotărîre.

— Ce?

— Tu ai întrebat, am zis.

— Ruth?

— Da?

— Te mai pot săruta o dată?

— Da, am spus, înroşindu-mă.

Se întinse spre mine în timp ce motorul se încălzea şi buzele noastre se împreunară încă o dată, în timp ce Ruth vorbea cu un grup de bătrîni, cu berete şi pulovere negre cu gît, care ţineau în mînă torţe aprinse şi-mi rosteau numele într-un cînt ritmat.

Ray îşi reluă poziţia şi mă privi.

— Ce-i? întrebă el.

— Cînd mă săruţi, văd raiul, i-am zis.

— Cum arată?

— E altfel pentru fiecare.

— Vreau amănunte, zise el zîmbind. Fapte.

— Fă dragoste cu mine, i-am zis, şi am să-ţi spun.

— Cine eşti? întrebă el, dar puteam jura că încă nu ştia ce întreabă.

— Motorul s-a încălzit, i-am zis.

Mîna lui apucă tija de crom strălucitoare de lîngă volan şi o pornirăm din loc – cît se poate de firesc –, un băiat şi o fată împreună. O bucată de mică desprinsă din pavajul vechi şi cîrpit reflectă o rază de soare cînd maşina făcu o întoarcere de 180 de grade.

O luarăm în jos spre Flat Road şi am arătat spre drumul de ţară dincolo de Eels Rod Pike, drum ce ducea pînă la un pasaj unde puteam traversa şinele de cale ferată.

— Curînd or să aibă destul de lucru, zise Ray, ajungînd la porţiunea cu criblură, apoi pe drumul de ţară neasfaltat. Calea ferată se întindea într-o direcţie pînă la Harrisburg, iar în cealaltă direcţie pînă în Philadelphia şi clădirile de pe marginea ei erau pe jumătate demolate. Vechii locatari se mutau şi în locul lor veneau muncitorii care lucrau pe şantier.

— Rămîi aici după ce termini şcoala? l-am întrebat.

— Aici nu rămîne nimeni, zise Ray. Ştii asta.

Eram aproape năucită de o şansă ca asta; de ideea că, dacă rămîneam pe Pămînt puteam pleca din acest loc, puteam să-mi aleg după pofta inimii oricare altul. M-am întrebat: în rai era la fel ca pe Pămînt? Ceea ce-mi lipsea nu era oare acest dor de ducă ce izvorăşte din libertatea de a te putea duce oriunde?

Maşina ajunse pe porţiunea îngustă de pămînt bătătorit de o parte şi de alta a atelierului lui Hal. Ray opri şi puse schimbătorul pe poziţia „frînat".

— De ce aici? întrebă Ray.

— Aminteşte-ţi, i-am zis, explorăm.

L-am condus pînă în spatele atelierului, unde am pipăit tocul de deasupra uşii pînă ce-am simţit cheia.

— De unde ştii de cheie?

— Am urmărit sute de oameni ascunzînd chei, i-am spus. Nu trebuie să fii un geniu ca să ghiceşti.

Înăuntru era aşa cum îmi aminteam, un miros greu de la vaselina pentru motociclete.

I-am spus:

— Cred c-am să fac un duş. De ce nu te faci comod?

M-am dus pînă pe partea cealaltă a patului şi-am apăsat întrerupătorul atîrnat de fir şi toate beculeţele albe de deasupra patului lui Hal s-au aprins – singura sursă de lumină în afară de razele prăfoase care intrau pe ferestruica din spate.

— Unde te duci? m-a întrebat Ray. Cum de cunoşti locul ăsta?

Glasul lui trăda o agitaţie pe care n-o avusese cu o clipă în urmă.

— Dă-mi puţin timp, Ray, i-am zis. Apoi am să-ţi explic.

Am intrat în baia mică, dar am lăsat uşa întredeschisă. Dezbrăcîndu-mă de hainele lui Ruth şi aşteptînd să se încălzească apa, nădăjduiam că Ruth mă poate vedea, că-şi poate vedea corpul aşa cum îl vedeam eu în toată frumuseţea lui vie, perfectă.

Aerul din baie era jilav, stătut, iar cada era plină de pete de la anii în care prin conducta de evacuare cursese orice afară de apă. Am intrat în vechea cadă în formă de gheară şi m-am băgat sub apă. Chiar şi la fierbinte, îmi era tot frig. L-am strigat pe Ray. L-am implorat să intre în baie.

— Te văd prin perdea, zise el ferindu-şi ochii.

— În regulă, i-am zis. Îmi place. Scoate-ţi hainele şi vino lîngă mine.

— Susie, zise el, ştii că nu-s genul.

Inima mea tresări.

— Ce-ai zis? l-am întrebat. Mi-am aţintit privirea asupra ochilor lui prin folia albă, transparentă, pe care Hal o folosea ca perdea – vedeam o formă întunecată, învăluită în mii de ace de lumină.

— Ţi-am zis că nu-s genul.

— Mi-ai spus Susie.

Urmă o tăcere, după care el dădu la o parte perdeaua, privindu-mi numai faţa.

— Susie?

— Vino lîngă mine, i-am spus, ochii umplîndu-mi-se de lacrimi. Te rog, vino lîngă mine.

Am închis ochii şi am aşteptat. Mi-am vîrît capul sub jetul de apă şi-am simţit fierbinţeala pişcîndu-mi obrajii, gîtul, sînii, stomacul, pîntecele. Apoi l-am auzit desfăcîndu-şi cureaua, catarama lovindu-se de podeaua rece de ciment, mărunţişul căzîndu-i din buzunare.

Trăiam acelaşi sentiment de aşteptare pe care-l aveam uneori în copilărie cînd mă întindeam pe bancheta din spate şi-mi închideam ochii în timp

ce părinţii mei conduceau, convinsă că am ajuns acasă cînd se oprea maşina, că am să fiu luată în braţe şi dusă în dormitor. Era o anticipare născută dintr-un sentiment de încredere.

Ray trase perdeaua. M-am întors spre el şi am deschis ochii. Coapsele îmi erau înfiorate de o senzaţie minunată.

— E în ordine.

Ray intră cu grijă în cadă. La început nu m-a atins, dar apoi şi-a plimbat sfios mîna pe o cicatrice de pe şold. Priveam amîndoi cum degetul cobora pe rana şerpuită.

— Accidentul lui Ruth la volei, o mie nouă sute şaptezeci şi cinci, i-am spus. Tremuram din nou.

— Tu nu eşti Ruth, îmi zise el cu o privire uimită.

I-am luat mîna cu care atinsese rana de pe şold şi i-am pus-o sub sînul meu stîng.

— V-am urmărit pe amîndoi ani în şir, i-am zis. Vreau să faci dragoste cu mine.

Deschise gura, dar pe buzele lui era ceva prea straniu ca să fie rostit cu glas tare. Îmi şterse sfîrcul cu degetul mare şi mă trase spre el. Ne-am sărutat. Stropii de apă cădeau între trupurile noastre şi-i udau părul rar de pe piept şi abdomen. L-am sărutat fiindcă voiam să o văd pe Ruth şi voiam să o văd pe Holly şi voiam să ştiu dacă ele mă puteau vedea. Sub duş puteam plînge, iar Ray îmi putea săruta lacrimile fără să-şi dea seama exact de ce le vărsam.

I-am atins fiecare părticică şi i-am ţinut-o între palme. I-am luat cotul în căuşul mîinii. I-am răsfirat părul pubian între degete. Îl ţineam de acea parte pe care domnul Harvey şi-o vîrîse cu brutalitate în mine. În mintea mea am rostit cuvîntul *bărbat,* iar apoi am rostit cuvîntul *tandru.*

— Ray?

— Nu ştiu cum să îţi spun.

— Susie.

Mi-am pus degetele pe buzele lui ca să-l fac să tacă.

— Ţi-aminteşti bileţelul pe care mi l-ai scris? Ţi-aminteşti că-ţi spuneai „maurul"?

O clipă am rămas amîndoi în picioare privind apa ce-i împodobea umerii cu mărgele care lunecau şi cădeau apoi în cadă.

Fără să spună nimic, m-a luat în braţe, iar eu mi-am încolăcit picioarele în jurul lui. A ieşit de sub şuvoiul de apă sprijinindu-se de marginea căzii. Cînd l-am simţit în mine, i-am apucat faţa cu amîndouă mîinile şi l-am sărutat cu putere.

După un minut s-a tras înapoi.

— Zi-mi cum arată.

— Uneori arată aşa cum arăta liceul, i-am zis eu, cu răsuflarea tăiată. N-am ajuns pînă acolo niciodată, dar în raiul meu pot face un foc de tabără în sălile de clasă, pot alerga pe coridoare şi pot urla cît mă ţin puterile. Dar nu-i întotdeauna aşa. Poate arăta şi ca Nova Scotia, Tanger sau Tibet. Arată ca tot ce-ai visat vreodată.

— Ruth e acolo?

— Ruth are un recital de poezie acum, dar se va întoarce.

— Poţi să te vezi acolo?

— Acum sînt aici, i-am zis.

— Dar curînd vei pleca.

Nu voiam să mint. Am dat din cap.

— Cred că da, Ray. Da.

Am făcut iar dragoste. Am făcut dragoste sub duş şi în dormitor şi la lumina beculeţelor şi la cea a stelelor palide care luceau pe întuneric. Cînd se odihnea îl sărutam pe şira spinării şi binecuvîntam fiecare ghem de muşchi, pată sau aluniţă.

— Nu pleca, îmi zise el, iar ochii lui – nestemate strălucitoare – se închideau şi-i simţeam respiraţia uşoară, toropită de somn.

— Numele meu e Susie, i-am şoptit, cel de familie, Salmon, ca al speciei de peşti.

Mi-am pus capul pe pieptul lui să mă odihnesc şi să dorm lîngă el.

Cînd am deschis ochii, fereastra din faţa noastră era de un roşu sîngeriu şi simţeam că nu mai rămăsese mult timp. Afară, lumea pe care o priveam de atîta vreme trăia şi respira pe acelaşi pămînt unde mă aflam şi eu acum. Dar ştiam că n-am să ies din casă. Mă folosisem însă de acest timp ca să mă îndrăgostesc, cu neajutorarea pe care n-am simţit-o în moarte – neajutorarea de a fi vie, păcatul obscur de a fi o fiinţă omenească – trăind în timp ce bîjbîiam prin unghere şi-mi desfăceam braţele spre lumină –, toate o parte a navigării prin necunoscut.

Trupul lui Ruth îşi pierdea puterea. M-am sprijinit într-un cot, urmărindu-l pe Ray cum doarme. Ştiam că voi pleca în curînd.

Cînd şi-a deschis ochii puţin mai tîrziu, l-am privit şi i-am pipăit chipul.

— Ray, te gîndeşti vreodată la cei morţi?

Clipi din ochi şi mă privi.

— Studiez medicina.

— Nu mă refer la cadavre, boli, organe compromise; mă refer la ce discută Ruth. Mă refer la noi.

— Uneori, zise el. Mereu m-am întrebat.

— Sîntem aici, ştii? i-am zis. Tot timpul. Poţi vorbi cu noi şi te poţi gîndi la noi. Nu trebuie să fie ceva trist ori înspăimîntător.

— Pot să te mai ating o dată? Dădu deoparte cearşafurile ca să se poată ridica în picioare.

În clipa aceea am văzut ceva la capătul patului lui Hal. Ceva ceţos şi nemişcat. Am încercat să mă conving că era vechiul truc al luminii – o masă de firicele de praf agăţate de razele asfinţitului. Dar cînd Ray îşi întinse mîna să mă atingă n-am simţit nimic.

Ray se aplecă spre mine şi mă sărută blînd pe umăr. N-am simţit sărutul. M-am pişcat pe sub pătură. Nimic.

Masa ceţoasă de la capătul patului începu să capete formă. Cînd Ray se dădu jos din pat şi rămase în picioare, am văzut bărbaţi şi femei umplînd încăperea.

— Ray, i-am spus înainte ca el să ajungă în baie. Voiam să-i spun „Îmi va fi dor de tine" sau „Nu pleca" sau „Mulţumesc".

— Da.

— Trebuie să citeşti jurnalul lui Ruth.

— Ar trebui să mă plăteşti ca să n-o fac, zise el.

Am privit prin siluetele nebuloase ale duhurilor ce alcătuiau o masă compactă la capătul patului şi l-am văzut zîmbindu-mi. I-am admirat corpul frumos, fragil, întorcîndu-se şi îndreptîndu-se spre uşă. O amintire vagă, fulgerătoare.

Cînd aburii au început să se strecoare din baie m-am dus încet către măsuţa de copil pe care Hal ţinea facturile şi discurile. Am început să mă gîndesc iar la Ruth, la faptul că n-am ştiut ce va urma: şansa extraordinară la care visase Ruth de cînd cu întîlnirea noastră în parcarea şcolii. Am văzut în schimb că tot ceea ce negociasem în rai şi pe Pămînt erau speranţe. Visul de a fi o fotografă a naturii, visul de a cîştiga un Oscar în clasa-ntîi, visul de a-l mai săruta o dată pe Ray Singh. Iată ce se întîmplă cînd visezi.

În faţa mea am zărit un telefon şi am ridicat receptorul. Fără să mă gîndesc, am format

numărul casei mele, ca la o încuietoare a cărei combinaţie nu o cunoşti decît atunci cînd începi să formezi cifrele.

La al treilea ţîrîit cineva a ridicat receptorul.

— Alo?

— Bună, Buckley, i-am zis.

— Cine-i?

— Sînt eu, Susie.

— Nu te aud, zise el.

Am privit telefonul vreme de un minut, apoi i-am simţit. Încăperea era plină acum cu aceste duhuri tăcute. Erau copii şi adulţi deopotrivă.

— Cine sînteţi? De unde aţi venit cu toţii? am întrebat, dar ceea ce fusese glasul meu nu se mai auzea în încăpere. În acea clipă am zărit-o. Stăteam în capul oaselor şi-i priveam pe ceilalţi, însă Ruth era prăbuşită peste măsuţă.

— Poţi să-mi arunci prosopul? strigă Ray după ce opri apa. Cînd nu i-am răspuns, dădu perdeaua la o parte. L-am auzit ieşind din cadă şi venind spre uşă. Văzînd-o pe Ruth, alergă spre ea. Îi atinse umărul şi, somnoroasă, ea se trezi. Se uitau unul la celălalt. Ea nu trebui să-i spună nimic. El ştia că plecasem.

Mi-am amintit că odată, cu părinţii mei, cu Lindsey şi cu Buckley mergeam cu trenul de-a-ndoaselea printr-un tunel întunecos. Asta-i senzaţia pe care o ai cînd părăseşti pentru a doua oară Pămîntul. O destinaţie oarecum inevitabilă, privelişti văzute în fugă de atîtea ori. Dar de data asta eram însoţită, şi nu smulsă din loc, şi ştiam că făceam o călătorie lungă spre un loc foarte îndepărtat.

Să părăsesc din nou Pămîntul era un lucru mai uşor decît reîntoarcerea. Trebuia să revăd doi vechi prieteni îmbrăţişîndu-se în tăcere în

dosul atelierului lui Hal, nici unul pregătit să rostească cu glas tare ce i se întîmplase. Ruth era mai obosită şi mai fericită ca niciodată. Pentru Ray, ceea ce trăise şi posibilităţile pe care i le deschidea acest fapt abia începeau să i se limpezească în minte.

Douăzeci și trei

A doua zi dimineață, mirosul din bucătăria unde mama lui cocea ceva în cuptor se furișa pe scări în sus și pătrundea în camera lui Ray unde el și Ruth stăteau întinși pe pat unul lîngă altul. Peste noapte lumea lor se schimbase. Era foarte simplu.

După ce au părăsit atelierul lui Hal, ștergînd cu grijă orice urmă ce le-ar fi putut trăda prezența, Ray și Ruth s-au întors cu mașina tăcuți la locuința lui Ray. Mai tîrziu, noaptea, cînd i-a găsit pe amîndoi dormind îmbrăcați, vîrîți unul în celălalt, Ruana s-a bucurat că Ray avea o prietenă, oricît de ciudată.

Pe la orele trei Ray începu să se foiască. Se ridică în capul oaselor și o privi pe Ruth – picioarele lungi și puternice, corpul splendid cu care făcuse dragoste – și brusc se simți inundat de căldură. Își întinse mîna să o atingă și chiar în clipa aceea o rază de lună căzu pe podea dinspre fereastra de unde îl priveam de atîția ani cum stă și învață. Ray urmări cu privirea raza de lună. Pe podea era geanta lui Ruth.

Atent să n-o trezească, se strecură din pat și se duse pînă la geantă. Acolo își ținea jurnalul. Îl scoase din geantă și începu să citească:

„La extremități, penele conțin aer, iar la baza lor, sînge. Iau în mînă oasele; aș vrea ca ele, la fel ca și cioburile, să poată atrage lumina... totuși

încerc să pun la loc aceste fragmente, să le fac trainice, să fac în aşa fel încît fetele ucise să trăiască din nou".

Sări cîteva file:

„Penn Station, toaleta, luptă încheiată cu puţul. Femeie mai în vîrstă".

„Conjugală. Ave. C. Soţ şi soţie".

„Acoperiş pe Mott Street, adolescentă, împuşcată".

„Ora? Fetiţă din C.P. se îndreaptă către tufiş. Guler alb de dantelă, drăguţ".

I se făcu incredibil de frig, dar continuă să citească, ridicîndu-şi privirea doar cînd o auzi pe Ruth întorcîndu-se spre el.

— Am atîtea să-ţi spun, zise ea.

Asistenta Eliot îl ajută pe tatăl meu să se aşeze în scaunul cu rotile în timp ce mama şi Lindsey se învîrteau prin cameră adunînd narcisele.

— Soră Eliot, zise el, o să-mi amintesc mereu de bunătatea dumneavoastră, dar sper să treacă cît mai mult timp pînă să vă revăd.

— Şi eu sper acelaşi lucru, zise ea. Îi privea pe-ai mei cum stăteau în picioare, toţi împreună, neştiind ce să facă.

— Buckley, mama şi sora ta au mîinile ocupate. E rîndul tău.

— Buckley, ia-o uşurel, zise tatăl meu.

I-am urmărit cu privirea pe toţi patru străbătînd coridorul în direcţia liftului, Buckley şi tata primii, Lindsey şi mama în urma lor, cu braţele încărcate cu narcise din care picurau stropi de apă.

În lift, Lindsey începu să se uite atentă în corolele florilor galbene, strălucitoare. Îşi aminti că Samuel şi Hal găsiseră narcise galbene în

lanul de porumb în după-amiaza celei dintîi comemorări. N-au aflat niciodată cine le lăsase acolo. Sora mea privi florile, apoi pe mama. Simţea trupul fratelui meu aproape lipit de-al ei în timp ce tata, care şedea în căruciorul lucios de spital, părea obosit, dar fericit că merge acasă. Cînd au ajuns în hol şi uşile s-au deschis am ştiut că soarta le hărăzise să rămînă toţi patru împreună, singuri.

În timp ce i se umezeau şi i se umflau mîinile de la răzuitul atîtor mere, Ruana începu să rostească în mintea ei cuvîntul – cuvîntul pe care-l evitase ani de-a rîndul: *divorţ*. Ceea ce o eliberase în cele din urmă avea legătură cu poziţia chircită, îmbrăţişată în care-i găsise pe fiul ei şi pe Ruth. Nu-şi putea aminti ziua cînd se culcase ultima oară la aceeaşi oră cu soţul ei. Acesta umbla prin casă ca un strigoi şi ca un strigoi se băga şi ieşea de sub pătură fără să lase nici cea mai mică încreţitură pe cearşaf. Nu era un om rău, de felul celor pe care-i vedeai cu duiumul la televizor sau despre care puteai citi în ziare. Cruzimea lui consta în absenţă. Chiar şi atunci cînd venea acasă şi se aşeza la masa ei şi mînca mîncarea ei, parcă nu era acolo.

Auzi apa curgînd în baia de sus, dar aşteptă să treacă un interval rezonabil înainte să-i cheme. Mama mea o sunase în acea dimineaţă ca să-i mulţumească pentru că-i răspunsese atunci cînd telefonase din California şi Ruana se hotărîse să facă plăcintă.

După ce le turnă lui Ruth şi lui Ray cîte o ceaşcă de cafea, Ruana le zise că se făcuse tîrziu şi că ar fi vrut ca Ray să o însoţească pînă la familia Salmon unde se vor furişa pînă la uşă ca să le lase o plăcintă pe prag.

— Ce mişto! reuşi Ruth.

Ruana o privi lung.

— Mamă, îmi pare rău, zise Ray, dar am avut o zi grea ieri. Se întreba însă dacă mamei lui i-ar fi venit să creadă.

Ruana aduse una din cele două plăcinte pe care le pregătise, aroma ei ridicîndu-se în aburi din găurile făcute în crustă.

— Micul dejun? întrebă ea.

— Sînteţi o zeiţă! zise Ruth.

Ruana zîmbi.

— Mîncaţi pe săturate, apoi îmbrăcaţi-vă. Puteţi veni amîndoi cu mine.

Privindu-l pe Ray, Ruth spuse:

— De fapt, eu trebuie să plec, dar am să mă întorc mai tîrziu.

Hal sosi la noi cu setul de tobe pentru Buckley. Era o înţelegere între Hal şi bunica. Deşi mai erau cîteva săptămîni pînă cînd împlinea treisprezece ani, Buckley avea nevoie de ele. Samuel preferase ca Lindsey şi Buckley să-i vadă pe părinţii mei la spital fără el. Pentru ei avea să fie o dublă întoarcere acasă. Mama stătuse cu tata patruzeci şi opt de ore neîntrerupt, răstimp în care lumea se schimbase atît pentru ei cît şi pentru ceilalţi şi, vedeam acum, avea să se schimbe iar şi iar. Nimic nu putea împiedica acest lucru.

— Ştiu că n-ar trebui să începem aşa devreme, zise bunica Lynn, dar ce-aţi vrea de băut, băieţi?

— Ne-am gîndit să ne fixăm pe şampanie, zise Samuel.

— Mai tîrziu, zise ea. Am să ofer eu un aperitiv.

— Pas pentru mine, zise Samuel. Am să iau ceva împreună cu Lindsey.

— Hal?

— Îl învăţ pe Buckley să cînte la tobe.

Bunica Lynn își ținu gura în legătură cu discutabila cumpătare a marilor interpreți de jazz.

— Atunci, ce ziceți de trei pahare mari cu apă plată?

Bunica se duse în bucătărie după apă. Am ajuns să o iubesc mai mult după moartea mea decît o iubisem înainte pe Pămînt. Aș vrea să pot spune că în acel moment, în bucătărie, se hotărîse să renunțe la băutură, dar vedeam acum că băutura era de fapt o părticică din ceea ce o făcea să fie așa cum era. Dacă lucrul cel mai rău pe care-l lăsa în urma ei pe Pămînt era ideea de sprijin cu miros de băutură, în ceea ce mă privește era o moștenire cît se poate de bună.

Scoase gheața din congelator și veni cu ea la chiuvetă să scoată cuburile. Șapte în fiecare pahar. Lăsă apa să curgă pînă cînd aceasta deveni mai rece. Abigail a ei se întorcea acasă! Ciudata ei Abigail, pe care o iubea atît de mult.

Însă cînd ridică ochii spre fereastră văzu o fată care purta hainele ei din tinerețe și care ședea în fortul lui Buckley și privea lung spre ea. În clipa următoare fata dispăru. Se scutură toată. Avea o zi plină. Nu avea să pomenească nimănui despre asta.

Cînd mașina tatălui meu trase pe alee, am început să mă întreb dacă asta era ceea ce așteptasem: ca familia mea să se întoarcă acasă, nu la mine, ci unii la alții, iar eu să fiu plecată.

În soarele după-amiezei tatăl meu părea mai mic, mai slab, dar ochii lui arătau recunoscători, așa cum nu mai fuseseră de ani de zile.

Cît despre mama mea, se gîndea în fiecare clipă că poate nu va supraviețui să fie din nou acasă.

Toți patru ieșiră din mașină deodată. Buckley, care stătuse pe bancheta din spate, veni în față

să-l ajute pe tatăl meu, poate mai mult decît avea el nevoie, poate ca să-l ferească de mama. Lindsey privi peste capota maşinii la fratele nostru – vechiul ei sistem de verificare fiind încă operaţional. Se simţea răspunzătoare, ca şi fratele meu, ca şi tatăl meu. Apoi se întoarse şi o văzu pe mama privind-o, cu chipul luminat de lumina galbenă a narciselor.

— Ce-i?

— Semeni leit cu mama tatălui tău, zise mama.

— Ajută-mă cu bagajele, zise sora mea.

Se apropiară amîndouă de portbagaj în timp ce Buckley îl conducea pe tata pe aleea principală.

Lindsey măsură cu privirea spaţiul întunecos al portbagajului. Voia să ştie un singur lucru.

— Vrei să-l faci să sufere din nou?

— Am să încerc din răsputeri să nu-l fac să sufere, dar de data asta fără promisiuni, zişe mama.

Aşteptă pînă cînd Lindsey îşi ridică privirea spre ea, ochii ei fiind acum o provocare la fel de mare ca ochii unui copil ce se maturizase rapid, ce alergase mereu din ziua în care poliţiştii vorbiseră de prea mult sînge în pămînt – fiica / sora / copila dumneavoastră e moartă.

— Ştiu ce-ai făcut.

— Accept provocarea.

Sora mea ridică geamantanul.

Auziră strigătul. Buckley ieşi alergînd pe veranda din faţă.

— Lindsey! strigă el, dînd uitării aerele serioase, trupul lui greoi ţopăind în culmea fericirii. Vino să vezi ce mi-a adus Hal!

Bătu în tobe. Şi o ţinu tot aşa, bătînd în tobe. Hal era singurul care mai zîmbea după cinci minute de bătut tobele. Toţi ceilalţi ştiau cum va arăta viitorul – foarte zgomotos.

— Cred c-a sosit momentul să-l lăsăm să se descurce singur, zise bunica Lynn. Hal se conformă.

Mama îi dădu bunicii Lynn narcisele şi urcă la etaj aproape imediat, folosind baia ca o scuză. Toţi ştiau unde se duce: în vechiul meu dormitor.

Stătea în pragul camerei singură, ca şi cînd ar fi stat pe ţărmul Pacificului. Încăperea era tot de culoarea levănţicii. Mobila, în afară de scaunul pliant al bunicii mele, era neschimbată.

— Te iubesc, Susie, zise ea.

Auzisem aceste cuvinte de atîtea ori de la tatăl meu, încît acum eram de-a dreptul şocată; am aşteptat mereu, fără s-o ştiu, să le aud venind de la mama mea. I-a trebuit timp ca să afle că această dragoste nu o va distruge, iar eu, ştiam acum, îi dădusem acest timp, i-l puteam acorda fiindcă era ceva ce aveam din belşug.

Pe măsuţa mea de toaletă zări o fotografie pe care bunica Lynn o pusese într-o ramă aurie. Era prima poză pe care i-o făcusem – portretul secret al lui Abigail făcut de mine înainte ca familia ei să se trezească şi ea să se dea cu ruj. Susie Salmon, fotografa lumii animalelor, surprinsese o femeie care privea pierdută dincolo de gazonul învăluit în ceaţă.

În baie, lăsă apa să curgă tare şi mişcă din loc prosoapele. Îşi dădu numaidecît seama că fuseseră cumpărate de mama ei – crem, culoare ridicolă pentru prosoape, şi cu monogramă – la fel de ridicol, gîndea mama. Dar apoi începu imediat să rîdă de ea însăşi. Se întreba la ce-i folosise în toţi aceşti ani tactica pămîntului pîrjolit. Mama ei era simpatică foc chiar dacă era beată, sinceră chiar dacă era încrezută. Cînd vine oare momentul să-i laşi în plata lor nu doar pe morţi, ci şi pe cei vii – să înveţi să accepţi?

Nu eram nici în baie, nici în cadă, nici în robinet; nu mă aţineam nici în oglinda ce atîrna deasupra capului ei, nici nu stăteam pe firele de păr din periuţa de dinţi a lui Lindsey sau a lui Buckley. Într-un fel pe care nu-l puteam explica – Să fi atins ei o stare de beatitudine? Părinţii mei erau din nou împreună pentru totdeauna? Începuse Buckley să-i povestească cuiva despre necazurile lui? Inima tatălui meu se va vindeca de-adevăratelea? – obosisem să-i tot doresc, să am nevoie de ei să mă dorească. Cu toate că aveam să-i mai doresc. Cu toate că aveau să mă mai dorească. De-a pururi.

Jos, Hal îl ţinea pe Buckley de încheietura mîinii încleştate pe peria tobei.

— Şterge-o uşurel.

Buckley procedă întocmai şi ridică privirea spre Lindsey care şedea pe canapea în faţa lui.

— Ca lumea, Buck, zise sora mea. Ca un şarpe cu clopoţei.

Lui Hal îi plăcu asta.

— Exact, zise el, avînd în minte imaginea unei orchestre de jazz perfecte.

Mama veni jos. Cînd intră în sufragerie îl văzu mai întîi pe tata. Pe tăcute, încercă să-i dea de înţeles că se simte bine, încă mai respiră, rezistă altitudinii.

— Atenţie, vă rog! strigă bunica din bucătărie, Samuel vrea să facă un anunţ, drept care vă rog să vă aşezaţi!

Rîseră cu toţii şi, înainte ca fiecare să se reconstituie în vechiul sine – acest a fi împreună fiind o treabă cumplit de grea, chiar dacă era ceea ce-şi dorea fiecare –, Samuel veni în cameră, însoţit de bunica Lynn, care ţinea în mîini o tavă cu pahare înalte de şampanie ce aşteptau să fie umplute. El o privi scurt pe Lindsey.

— Lynn o să mă asiste cu turnatul în pahare, zise el.

— La care se pricepe nemaipomenit, zise mama.

— Abigail? spuse bunica Lynn.

— Da?

— Şi eu mă bucur să te văd.

— Dă-i drumul, Samuel, zise tatăl meu.

— Voiam să spun că sînt fericit să fiu aici cu toată lumea de faţă.

Dar Hal îl cunoştea pe fratele său.

— N-ai terminat, maestru al vorbelor. Buck, ajută-l cu o periuţă pe tobe. De data asta Hal îl lăsă pe Buckley singur, iar fratele meu veni în ajutorul lui Samuel.

— Voiam să spun că sînt fericit că doamna Salmon s-a întors acasă şi că domnul Salmon este şi dînsul acasă şi că mă simt foarte onorat să o iau de soţie pe frumoasa lor fiică.

— Bravo! zise tatăl meu.

Mama se ridică în picioare să o ajute pe bunica Lynn cu tava şi împreună împărţiră pahare pentru toată lumea.

În timp ce-i urmăream pe-ai mei sorbind din şampanie mă gîndeam că de la moartea mea îşi tîrau vieţile cînd înainte, cînd înapoi şi am mai văzut, după ce Samuel îşi luase inima în dinţi şi o sărutase pe Lindsey de faţă cu membrii familiei mele, că parcă se înălţau cu toţii şi se lăsau purtaţi departe de mine.

Acestea erau minunatele oase care s-au cimentat în absenţa mea: legăturile – uneori fragile, alteori realizate cu costuri enorme, dar adesea magnifice – care s-au închegat după dispariţia mea. Şi am început să văd lucrurile într-un mod care-mi permitea să pot păstra această lume fără să fiu prezentă în ea. Evenimentele prilejuite de moartea mea nu erau decît oasele dintr-un trup

ce avea să se întregească într-un anume moment, imprevizibil, din viitor. Preţul pentru faptul că reuşisem în cele din urmă să văd acest trup miraculos era viaţa mea.

Tatăl meu îşi privea fiica stînd înaintea lui. Fiica-umbră era plecată.

Cu promisiunea că după cină Hal îl va învăţa şi tremolourile, Buckley puse deoparte periile şi beţele şi cei şapte se îndreptară prin bucătărie spre sufragerie, unde Samuel şi bunica Lynn scoseseră farfuriile bune ca să servească specialităţile ei: paste şi plăcintă cu brînză de la magazin.

— E cineva afară, zise Hal zărind pe geam un bărbat. E Ray Singh!

— Chemaţi-l înăuntru, zise mama.

— Uite-l că pleacă.

Toţi, în afară de bunica şi de tata care au rămas în sufragerie, ieşiră după el.

— Hei, Ray! strigă Hal deschizînd uşa şi fiind cît pe ce să calce pe plăcintă. Aşteaptă!

Ray se întoarse. Mama lui era în maşină, cu motorul mergînd.

— N-am vrut să deranjăm, îi zise Ray lui Hal.

Lindsey, Samuel, Buckley şi o femeie pe care o recunoscu ca fiind doamna Salmon stăteau cu toţii pe verandă.

— Ruana? strigă mama. Te rog, cheam-o în casă.

— Mulţumesc, nu-i nevoie, zise Ray fără să încerce să se apropie. Se întreba: *oare Susie ne priveşte?*

Lindsey şi Samuel se desprinseră de grup şi veniră lîngă el.

Între timp, mama o luase pe cărare pînă pe alee unde, aplecată peste geamul maşinii, vorbea cu Ruana.

Ray aruncă o privire spre mama lui care deschidea portiera maşinii, pregătindu-se să intre în casă.

— Orice în afară de plăcintă pentru noi doi, îi spuse ea mamei mele în timp ce străbăteau cărarea.

— Doctorul Singh lucrează? o întrebă mama.

— Ca de obicei, zise Ruana, care îl urmărea pe Ray cum intră în casă împreună cu Lindsey şi cu Samuel. Mai vii cu mine să fumăm ţigări împuţite?

— S-a făcut, zise mama.

— Ray, bine ai venit, ia loc, zise tatăl meu cînd îl văzu venind prin camera de zi.

Îi rezervase un loc special în inimă băiatului care o iubise pe fiica sa, dar Buckley se repezise la scaunul de lîngă tatăl meu înainte ca altcineva să poată ajunge la el.

Lindsey şi Samuel găsiră două scaune cu spătar în camera de zi şi le aduseră în sufragerie ca să stea lîngă bufet. Ruana stătea între bunica Lynn şi mama, iar Hal de unul singur la capătul mesei.

Atunci mi-am dat seama că nu aveau de unde să ştie cînd eram plecată, aşa cum nu puteau şti cît de intens bîntuiam uneori cîte o încăpere. Buckley îmi vorbise, iar eu îi răspunsesem. Chiar dacă nu mă gîndisem că o să-i vorbesc, i-am vorbit totuşi. Mă manifestam în orice chip voiau ei.

Şi, iat-o din nou, singură, ducîndu-se în lanul de porumb în timp ce toţi cei la care ţineam şedeau laolaltă într-o singură încăpere. Ea mă simţea şi se gîndea la mine mereu. Vedeam asta, dar nu mai puteam face nimic. Ruth fusese o fată bîntuită, iar acum avea să fie o femeie bîntuită. Mai întîi din întîmplare, dar acum pentru că dorea. Totul, povestea vieţii şi a morţii mele îi aparţinea, dacă ar fi ales să o relateze, chiar şi unei singure persoane o dată.

* * *

Spre sfîrşitul vizitei Ruanei şi a lui Ray, Samuel începu să vorbească despre casa în stilul Renaşterii gotice pe care el şi Lindsey o descoperiseră într-o porţiune împădurită de lîngă Route 30. În timp ce Samuel îi povestea lui Abigail cu lux de amănunte, amintindu-i şi de clipa în care se hotărîse să o ceară în căsătorie pe Lindsey şi să locuiască cu ea în acea casă, Ray îl întrebă:

— Are o gaură mare în tavanul din ultima cameră şi nişte ferestre trăsnet deasupra uşii principale?

— Da, zise Samuel, în timp ce tatăl meu începuse să se îngrijoreze. Dar poate fi reparat, domnule Salmon. Sînt sigur de asta.

— Tatăl lui Ruth e proprietarul ei, zise Ray.

O clipă tăcură cu toţii, după care Ray reluă.

— A luat de la bancă prin firmă un împrumut ca să cumpere case vechi, în curs de demolare. Vrea să le renoveze.

— Dumnezeule! zise Samuel.

Iar eu am dispărut.

Oasele

Pe morţi nu-i vezi plecînd atunci cînd se hotărăsc într-adevăr să te părăsească. Nu ţi-e dat să fii martor la aşa ceva. Cel mult îi simţi ca o şoaptă sau ca adierea unei şoapte unduind în jos spre tine. Aş compara acest lucru cu o femeie care stă undeva în spatele unei săli de lectură sau de teatru şi pe care n-o observă nimeni pînă cînd nu se strecoară afară. O văd doar cei care sînt aproape de uşă, ca bunica Lynn; pentru restul e ca o adiere inexplicabilă într-o încăpere închisă.

Bunica Lynn a murit cîţiva ani mai tîrziu, dar mai am de aşteptat pînă să o văd aici. Mi-o imaginez aghesmuindu-se în raiul ei, clătindu-şi gîtlejul cu rachiu cu mentă în compania lui Tennessee Williams şi Dean Martin[1]. Sînt convinsă că va sosi aici atunci cînd îi va veni timpul.

Dacă e să fiu cinstită cu voi, cîteodată mă mai strecor pe afară să-i spionez pe-ai mei. Nu mă pot abţine, şi uneori se gîndesc şi ei la mine. Nu se pot abţine.

După căsătorie, Lindsey şi Samuel s-au mutat în casa pustie de pe Route 30, unde beau din cînd în cînd cîte o sticlă de şampanie. Crengile copacilor au ajuns pînă la ferestrele de la etaj şi s-au

1. Dean Martin (1917-1995) actor şi cîntăreţ care a jucat în peste 40 de filme.

ghemuit sub ele, parcă știind că nu vor fi cruțate. Tatăl lui Ruth promisese că o să le vîndă casa cu condiția ca Samuel să lucreze pentru el, devenind astfel primul său angajat. Spre sfîrșitul acelei veri domnul Connors defrișase terenul cu ajutorul lui Samuel și Buckley și instalase un trailer care ziua îi servea ca birou, iar seara era loc de studiu pentru Lindsey.

La început nu le-a fost ușor, fără apă și electricitate, amîndoi trebuind să meargă la părinți să facă duș, dar Lindsey s-a îngropat în cărțile ei, iar Samuel în cercetarea mînerelor de uși și a comutatoarelor. Toată lumea fu surprinsă cînd Lindsey descoperi că era însărcinată.

— Credeam că te-ai îngrășat, îi zise Buckley zîmbind.

— Uite cine vorbește! îi răspunse Lindsey.

Tatăl meu visa că într-o bună zi va putea să-l învețe pe alt copil să iubească micile corăbii din interiorul sticlelor. Știa că asta presupunea tristețe și deopotrivă bucurie; că mereu avea să stăruie un ecou al ființei mele.

Aș vrea să vă spun că-i minunat aici, că sînt și veți fi și voi într-o bună zi de-a pururi în siguranță. Dar raiul ăsta nu-i făcut să te simți în siguranță, după cum, în bunătatea sa, nu-i nici realitatea aspră. Ne distrăm pur și simplu.

Facem lucruri care-i uluiesc și umplu de recunoștință pe oameni, de pildă grădina lui Buckley, care a prins viață într-un an, tot ghiveciul ăla înflorind deodată. Am făcut treaba asta pentru mama care, rămînînd acasă, s-a trezit iar cu grădina pe capul ei. E o adevărată minune ce a reușit să scoată din florile, plantele și buruienile înmugurite. De fapt, după întoarcerea ei n-a făcut altceva decît să se minuneze de întorsăturile pe care le poate lua viața.

Părinţii mei au dat la săraci toate lucrurile mele, împreună cu acelea ale bunicii Lynn.

Cînd îmi simţeau prezenţa, îşi împărtăşeau unul altuia impresiile. Faptul că erau împreună, se gîndeau şi vorbeau despre cei dispăruţi, devenise o parte absolut firească a existenţei lor. Iar eu îl ascultam pe fratele meu, Buckley, cîntînd la tobe.

Ray deveni doctorul Singh, „adevăratul doctor al familiei", cum îi plăcea Ruanei să spună. Iar el avea tot mai multe momente cînd prefera să nu se mai îndoiască. Deşi înconjurat de chirurgi şi savanţi serioşi, oameni care domneau peste o lume în alb şi negru, Ray credea în asemenea eventualităţi: necunoscuţii care apăreau uneori înaintea muribunzilor nu erau consecinţa unor atacuri cerebrale, iar el o strigase pe Ruth pe numele meu şi făcuse dragoste cu mine.

Cînd avea îndoieli, o chema pe Ruth. Ruth care schimbase debaraua cu un studiou aproape la fel de mic pe Lower East Side. Ruth care nu încetase să-şi noteze în jurnal pe cine vedea, ce experienţă avusese. Ruth care voia ca toată lumea să creadă ceea ce ştia ea: că morţii ne vorbesc cu adevărat, că în aerul dintre cei vii duhurile se leagănă, se prind laolaltă şi rîd împreună cu noi. Ele alcătuiesc oxigenul pe care-l respirăm.

Acum sînt într-un loc pe care-l numesc Raiul cel mare fiindcă el cuprinde cele mai simple, dar şi cele mai umile şi mai grandioase dorinţe ale mele. Cuvîntul folosit de bunicul meu e *confort.*

Aici găseşti din belşug prăjituri şi perniţe de toate culorile, dar sub această cuvertură pestriţă aflată la vedere sînt locuri precum o odaie tăcută unde te poţi duce şi poţi ţine pe cineva de mînă fără să trebuiască să spui nimic. Să nu povesteşti nimic. Să nu pretinzi nimic. Unde să poţi trăi cît timp doreşti la hotarele fiinţei tale. Raiul cel

mare cuprinde piuneze şi puful moale al frunzelor înmugurite, curse nebuneşti în *montagne russe* şi jocuri cu bile ce cad şi se întorc înapoi, apoi te duc undeva într-un loc pe care nu ţi l-ai fi putut imagina în visele tale din raiul cel mic.

* * *

Într-o după-amiază priveam Pămîntul împreună cu bunicul meu. Ne uitam la păsările care ţopăiau dintr-un vîrf într-altul pe cei mai înalţi pini din Maine şi parcă trăiam senzaţiile acelor păsări atunci cînd aterizau, cînd îşi luau apoi zborul şi apoi aterizau din nou. Am ajuns în cele din urmă în Manchester, unde am vizitat un restaurant de care bunicul îşi amintea din zilele cînd călătorea cu afaceri pe Coasta de Est. Locul devenise mai slinos în cei cincizeci de ani scurşi şi după ce ne-am lămurit am plecat. Dar în clipa cînd m-am întors l-am zărit pe domnul Harvey coborînd dintr-un autocar Greyhound.

Domnul Harvey intră în restaurant şi comandă la bar o ceaşcă cu cafea. Celor neştiutori ar fi putut să li se pară tot un om cît se poate de obişnuit, afară de porţiunea din jurul ochilor, însă nu mai purta lentile de contact şi nimeni n-avea timp să privească dincolo de lentilele lui groase.

Cînd o chelneriţă mai în vîrstă îi puse în faţă un pahar de plastic plin cu cafea fierbinte, auzi clinchetul clopoţelului care era fixat deasupra uşii şi simţi în spate o rafală de aer rece. Era o adolescentă care şezuse mai multe ceasuri cu cîteva rînduri în faţa lui ascultînd muzică la walkman şi fredonînd şi ea cîntecele. Rămase la bar pînă ce fata ieşi de la toaletă, după care se luă după ea afară.

L-am zărit mergînd în urma ei prin zăpada murdară spre capătul autogării unde nu sufla

vîntul şi putea fuma o ţigară. În timp ce ea stătea în picioare şi fuma el se apropie. Ea nici măcar nu fu surprinsă. Alt boşorog plicticos în haine ponosite.

În mintea lui îşi făcuse nişte calcule. Zăpada şi frigul. Viroaga ce se căsca abrupt chiar înaintea lor. Pădurea pustie de partea cealaltă. Angajă o conversaţie.

— Ce călătorie lungă, zise el.

Ea îl privi mirată, mai întîi crezînd că nu i se adresase ei.

— Îhmmm, făcu ea.

— Călătoreşti singură?

În acea clipă i-am observat deasupra capetelor lor, într-un şir lung şi compact. Ţurţuri grei de gheaţă.

Fata îşi stinse ţigara cu tocul pantofului şi se întoarse să plece.

— Jigodie, zise ea îndepărtîndu-se în grabă.

O clipă mai tîrziu ţurţurele se prăbuşi. Greutatea lui imensă, rece, îl făcu să-şi piardă echilibrul, destul ca să se împiedice şi să cadă înainte. Aveau să treacă mai multe săptămîni pînă ce zăpada din viroagă s-ar fi topit îndeajuns ca să-l scoată la vedere.

Dar daţi-mi voie acum să vă povestesc despre o persoană cu totul deosebită:

Afară în curte, Lindsey îşi făcuse o grădină. O urmăream cum plivea stratul lung şi lat de flori. Degetele i se răsuceau în mănuşi în timp ce se gîndea la clienţii pe care-i vedea la cabinetul ei în fiecare zi – la cum să-i ajute să-şi înţeleagă soarta pe care viaţa le-o hărăzise, la cum să le aline durerea. Mi-am amintit că minţii ei, pe care o consideram strălucită, păreau să-i scape adesea exact lucrurile cele mai simple. I-a luat o veşnicie

pînă să-şi dea seama că mă oferisem mereu voluntară să tai iarba din curte ca să mă pot juca în acel răstimp cu Holiday în aer liber. Îşi amintise de Holiday şi i-am urmărit gîndurile. Îşi spunea că peste cîţiva ani sosea timpul să-i facă rost copilaşului ei de un căţeluş, după ce casa va fi fost terminată şi împrejmuită. Apoi se gîndi că acum existau maşini acţionate cu o sfoară care tăiau gardul de la un ţăruş la altul în cîteva minute – ceea ce nouă ne-ar fi luat multe ceasuri de bodogăneală.

Apoi Samuel se îndreptă spre Lindsey şi iat-o în braţele lui pe dolofănica mea dulce, născută zece ani după cei paisprezece ai mei pe Pămînt: Abigail Suzanne. Pentru mine, micuţa Susie. Samuel o aşează pe Susie pe o pătură lîngă stratul de flori. Iar sora mea, Lindsey a mea, mă părăsi în amintirile ei, acolo unde eram sortită să rămîn.

* * *

Într-o căsuţă la vreo opt kilometri de cea a lui Lindsey locuia un bărbat care a venit acasă într-o zi cu brăţara mea cu amulete, acoperită cu o crustă de noroi.

— Uite ce-am găsit pe şantierul cel vechi, îi zise el soţiei sale. Mi-a spus un tip care lucrează acolo c-or să bage peste tot buldozerele. Se tem de puţuri ca ăla care a înghiţit maşinile.

Soţia lui îi turna apă din chiuvetă în timp ce el pipăia bicicleta mititică, pantofiorul de balet, coşuleţul cu flori şi degetarul. Îi arătă brăţara mînjită cu noroi, în timp ce ea îi punea pe masă un pahar.

— Fetiţa asta trebuie să fie mare acum, zise ea.

Aproape.

Nu chiar.

Vă doresc tuturor o viaţă lungă şi fericită.

Mulțumiri

Le sînt îndatorată celor care mi-au citit cartea în faza inițială: Judith Grossman, Wilton Barnhardt, Geoffrey Wolff, Margot Livesey, Phil Hay și Michelle Latiolais. De asemenea, trebuie să mulțumesc seminarului de la University of California, Irvine.

Le mulțumesc celor care ni s-au alăturat mai tîrziu, dar au avut contribuții esențiale: Teal Minton, Joy Johannessen și Karen Joy Fowler.

Profesioniștilor Henry Dunow, Jennifer Carlson, Bill Contardi, Ursula Doyle, Michael Pietsch, Asya Muchnick, Ryan Harbage, Laura Quinn și Heather Fain.

Mulțumiri călduroase lui Sarah Burnes, Sarah Crichton și minunatei Colonii MacDowell.

O mențiune de onoare pentru cei care mi-au oferit informații: Dee Williams, Orren Perlman, dr. Carl Brighton și pentru echipa de documentare alcătuită din Bud și Jane.

Și alaiului meu voios, ale cărui prietenie, sprijin și lecturi repetate reprezintă, alături de cafea și tapioca, ceea ce îmi permite să o iau de la capăt în fiecare zi: Aimee Bender, Kathryn Chetkovich, Glen David Gold.

Și un ham-ham! pentru Lily.

BIBLIOTECA POLIROM

PROZĂ XXI

„În fiecare an, o carte face senzație în Statele Unite. Din iunie 2002, nu se mai vorbește decît despre *Minunatele oase*."
Le Monde

„***Minunatele oase*** este una dintre cele mai stranii experiențe livrești din cîte mi-a fost dat să trăiesc. Dureros de comică, înviorător de dură, îngrozitor de tristă, este un regal de imaginație și un tribut adus puterii regeneratoare a suferinței."
Michael Chabon

„Meritele extraordinare ale autoarei sînt abilitatea de a surprinde deopotrivă obișnuitul și extraordinarul, lucrurile cele mai banale și cele mai oribile, turnate într-o proză lirică, dar lipsită de sentimentalisme; înțelegerea instinctivă a matematicii afecțiunii dintre părinți și copii; darul de a face palpabile visele, regretele și speranțele unei fete și ale familiei sale."
Michiko Kakutani

„Într-o poveste superbă și complexă, plină de dragoste și speranță, Alice Sebold ne arată banalitatea desăvîrșită a răului."
Lynn Freed

„Visul meu nu era să mă fac mare, să fiu violată și să scriu o carte despre asta. Dar am visat dintotdeauna să devin romancieră."
Alice Sebold

EDITURA POLIROM
ISBN 973-681-468-8
9 789736 814686
www.polirom.ro